

การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทย

นางสาววรรณภา สรรพสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๕๔
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

CONVERSION BETWEEN NOUNS AND VERBS IN THAI

Miss Wannabha Sapphasit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทย

โดย

นางสาววรรณภา สรรพสิทธิ์

สาขาวิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.วิภาส โภธิแพทย์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรวงเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.วิภาส โภธิแพทย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.นัทธ์ชนัน นาถประทาน)

วรรณภา สรรพสิทธิ์ : การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทย.
(CONVERSION BETWEEN NOUNS AND VERBS IN THAI) อ. ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : อ. ดร.วิภาส โปธิแพทย์, ๒๕๕๕ หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางการของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทย ตลอดจนศึกษาทิศทางของการขยายหน้าที่และกลไกทางอรรถศาสตร์ในกระบวนการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา ข้อมูลคำที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีจำนวน ๑๕๐ คำ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ เก็บข้อมูลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ อีกกลุ่มหนึ่งคือคำที่เกิดการสลับหน้าที่ขึ้นในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย เก็บข้อมูลจากคำที่พบในพจนานุกรมคำใหม่ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๑ และเล่ม ๒ จากเว็บไซต์พันทิปดอทคอมในช่วงเดือนมีนาคม - สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ตลอดจนคำที่ผู้วิจัยพบในชีวิตประจำวัน

ผลการวิจัยพบว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันมีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๗ ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผลซึ่งพบมากที่สุดถึงร้อยละ ๓๕.๕๕ รองลงมาคือแบบเครื่องมือ ร้อยละ ๒๒.๗๗ แบบผู้มีสภาพ ร้อยละ ๑๑.๖๖ แบบผู้เสริม ร้อยละ ๑๐ แบบผู้ทำ ร้อยละ ๗.๗๗ แบบสถานที่ ร้อยละ ๖.๖๖ และแบบผู้ถูกซึ่งพบน้อยที่สุดคือพบร้อยละ ๑.๖๖ นอกจากนี้คำที่มีลักษณะพิเศษอีก ๒ กลุ่ม คือ คำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการร่วมกัน ๒ ลักษณะ และคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ซับซ้อนจนไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการได้

สำหรับทิศทางของการขยายหน้าที่ของคำนั้น พบว่าร้อยละ ๗๒.๓๗ เป็นคำนามก่อนแล้วจึงขยายหน้าที่ไปเป็นคำกริยา ในขณะที่ร้อยละ ๒๗.๖๓ เป็นคำกริยา ก่อนแล้วจึงขยายหน้าที่ไปเป็นคำนาม ส่วนกลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยานั้นมี ๓ รูปแบบ ได้แก่ (๑) นามนัย ซึ่งพบมากที่สุด คือ ร้อยละ ๙๔.๔๕ รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยที่พบเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ผลลัพธ์โยงกับการกระทำ เครื่องมือโยงกับการกระทำ ผู้กระทำโยงกับการกระทำ และสถานที่โยงกับการกระทำ (๒) นามนัยเกิดร่วมกับอุปลักษณ์ พบร้อยละ ๔.๔๔ และ (๓) นามนัยเกิดร่วมกับการพ้องเสียง ซึ่งพบน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๑.๑๑

ภาควิชาภาษาไทย..... ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา.....ภาษาไทย..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

ปีการศึกษา๒๕๕๔.....

5180200822 : MAJOR THAI

KEYWORDS : CONVERSION / POLYSEMY / NOUN / VERB / THAI

WANNABHA SAPPHASIT : CONVERSION BETWEEN NOUNS AND
VERBS IN THAI. ADVISOR : VIPAS POTHIPATH, Ph.D., 285 pp.

This research aims at analyzing the case relations between the bases and the converted forms, the direction of conversion, and the semantic mechanisms underlying conversion between nouns and verbs in Thai. All 180 words used in this research were divided into two groups. The first group was the words that were converted before 1999. This group of words was collected from The Royal Institute Dictionary (B.E.2542). The second group was those that were converted during the time of research. These words were collected from The Royal Institute Dictionary of New Words (Volume 1 and Volume 2), web boards in www.pantip.com during March-August 2010, and everyday conversation.

It is found that there are seven case relations observed in the conversion between nouns and verbs. The most frequent type of case relations is the factitive case (35.55%). The other types of case relations are as follows: instrumental case (22.77%), patient case (11.66%), complement case (10%), agentive case (7.77%), locative case (6.66 %) and objective case (1.66%). Apart from this, there are also two special groups of converted words. The first group is the converted words that represent two types of case relations. The other group was those that their case relations cannot be identified.

As for the direction of conversion, 72.37% of the converted words show the noun-to-verb conversion, while 27.63% show the verb-to-noun conversion. Regarding the semantic mechanisms involved in the process, there are three semantic mechanisms. The first is metonymy which is the most highly productive mechanism (94.45%). The patterns of metonymical mapping found in this research are: RESULT FOR ACTION, INSTRUMENT FOR ACTION, AGENT FOR ACTION, and LOCATION FOR ACTION. The other two mechanisms which are quite rare are: metonymy and metaphor working together (4.44%) and metonymy and homophony working together (1.11%).

Department : Thai Student's Signature

Field of Study : Thai Advisor's Signature

Academic Year : 2011

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.วิภาส โภธิแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในหัวข้อที่เกี่ยวกับงานวิจัยให้ผู้วิจัยมาตั้งแต่นั้นและให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทุ่มเทเวลาดูแลตรวจทานแก้ไขงานมิได้ขาด ตลอดจนแนะนำช่องทางในการหาทุนการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจในยามที่ประสบปัญหา ให้แรงกระตุ้นในยามที่ผู้วิจัยอ่อนล้าจากการทำงาน ความกรุณาของอาจารย์เป็นสิ่งที่มีความนับประมาณมิได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อันประกอบด้วยอาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรุงเกียรติ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์ กรรมการ และ อาจารย์ ดร.นัทธินันท์ นาถประทาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาสละเวลาตรวจทานแก้ไข ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร พานโพธิ์ทอง อาจารย์ ดร.อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล อาจารย์ ดร.ปรมินทร์ จารุวร ที่คอยห่วงใยถามไถ่และให้ข้อคิดที่ดี ๆ แก่ผู้วิจัยเสมอมา อีกทั้งยังได้มอบโอกาสในการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอนให้แก่ผู้วิจัย ความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านจะจารึกอยู่ในหัวใจของศิษย์ตลอดไป

ผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนในระหว่างการทำวิจัยจากมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ประจำปี ๒๕๕๓ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์เป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังได้รับทุนการศึกษาจากกองทุนเพื่อการศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรในรั้วจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ โดยเฉพาะพี่สุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ ที่ช่วยค้นคว้าหาข้อมูลทางวิชาการให้เป็นอย่างดียิ่งทั้งให้คำแนะนำในการวิจัย พี่สุชิน ประสงค์บัณฑิต ที่แนะนำแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ให้ความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดจนช่วยพิสูจน์อักษรในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ น้องกมลชนก หงษ์ทอง และน้องณัฐนันท์ จันท์เจ้าฉาย ที่ช่วยแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ และปณิดา จิตมุง เพื่อร่วมรุ่นที่คอยดูแลช่วยเหลือกันในเรื่องการเรียนตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อบุญช่วยและคุณแม่ชอล สรรพสิทธิ์ ผู้คอยดูแลห่วงใยและให้การสนับสนุนจนกระทั่งผู้วิจัยทำความฝันให้เป็นจริงได้ในที่สุด พระคุณของท่านทั้งสองมีมากล้นเหนือสิ่งใด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นนุภาพาริบูชา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....	ฏ

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๓
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย.....	๓
๑.๔ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	๔
๑.๕ ขอบเขตของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	๕
๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๙
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๔
๑.๘ นิยามศัพท์สำคัญ.....	๑๔

บทที่ ๒ ทบทวนวรรณกรรม

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	๑๖
๒.๑.๑ การสลับหน้าที่.....	๑๖
๒.๑.๒ การจำแนกหน้าที่ของคำ: คำนามและคำกริยา.....	๑๘
๒.๑.๓ ความสัมพันธ์ทางการก.....	๒๓
๒.๑.๔ อรรถศาสตร์ปริชาน.....	๒๖
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๑
๒.๒.๑ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องคำหลายหน้าที่ในภาษาไทย.....	๓๑
๒.๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทย.....	๓๓
๒.๒.๓ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย.....	๓๔

หน้า

๒.๒.๔ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางการกในภาษาไทย.....	๓๖
๒.๒.๕ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่.....	๔๑

บทที่ ๓ ความสัมพันธ์ทางการกของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

๓.๑ เกณฑ์การจำแนกความสัมพันธ์ทางการก.....	๔๕
๓.๒ คำที่ระบุความสัมพันธ์ทางการกได้.....	๔๘
๓.๒.๑ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผล.....	๔๘
๓.๒.๒ ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ.....	๕๐
๓.๒.๓ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพ.....	๕๓
๓.๒.๔ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริม.....	๕๕
๓.๒.๕ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำ.....	๕๗
๓.๒.๖ ความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่.....	๕๙
๓.๒.๗ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ถูก.....	๖๐
๓.๒.๘ คำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ	๖๒
๓.๓ คำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้.....	๖๖

บทที่ ๔ ทิศทางการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

๔.๑ วิธีวิเคราะห์ทิศทางการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา.....	๗๑
๔.๑.๑ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกันกับการทำวิจัย.....	๗๑
๔.๑.๒ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒.....	๗๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ทิศทางการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา.....	๘๑
๔.๒.๑ คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน (นาม -----> นาม กริยา).....	๘๑
๔.๒.๒ คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน (กริยา -----> กริยา นาม).....	๘๓
๔.๓ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัย.....	๘๖
๔.๓.๑ พจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มแรกระบุว่าคำนั้นมีทั้งหน้าที่คำนามและ คำกริยา.....	๘๗
๔.๓.๒ พจนานุกรมเล่มที่ใกล้เคียงกันให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกัน.....	๘๙

**บทที่ ๕ กลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับ
คำกริยา**

๕.๑ นามนัย.....	๙๕
๕.๑.๑ รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยแบบต่าง ๆ.....	๙๖
๕.๑.๒ RESULT FOR ACTION ผลลัพธ์เชื่อมโยงกับการกระทำ.....	๙๗
๕.๑.๓ INSTRUMENT FOR ACTION เครื่องมือเชื่อมโยงกับการกระทำ.....	๑๐๑
๕.๑.๔ AGENT FOR ACTION ผู้กระทำเชื่อมโยงกับการกระทำ.....	๑๐๓
๕.๑.๕ LOCATION FOR THE ACTION สถานที่เชื่อมโยงกับการกระทำ.....	๑๐๕
๕.๑.๖ คำในกลุ่มนามนัยเบ็ดเตล็ด.....	๑๐๖
๕.๒ นามนัยเกิดร่วมกับอุปลักษณ์.....	๑๐๘
๕.๓ นามนัยเกิดร่วมกับการพ้องเสียง.....	๑๑๑

บทที่ ๖ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๖.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๑๒๒
๖.๒ อภิปรายผลการวิจัย.....	๑๒๕
๖.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๑๒๗

รายการอ้างอิง.....	๑๒๙
ภาคผนวก.....	๑๓๔
ภาคผนวก ก ตารางแสดงความหมายของคำสลับหน้าที่พร้อมตัวอย่างประโยค.....	๑๓๕
ภาคผนวก ข ตารางแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำและความหมายของคำจาก พจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	๒๐๗
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๒๘๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงการเรียงลำดับศัพท์และการระบุหน้าที่ของคำในพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต.....	๑๓
๒	แสดงกลไกทางอรรถศาสตร์ นามนัยเกิดร่วมกับอุปลักษณะ.....	๑๐๘
๓	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางการก ทิศทางการขยายหน้าที่ และ กลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา.....	๑๑๔

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิที่	หน้า
๑ แสดงความสัมพันธ์ทางการกของค่านามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าทีกัน.....	๔๔
๒ แสดงทิศทางการขยายหน้าทีระหว่างค่านามกับคำกริยา.....	๗๐
๓ แสดงกลไกทางอรรถศาสตร์ทีทำให้เกิดการสลับหน้าทีระหว่างค่านามกับคำกริยา	๗๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. ตัวเอียง แสดงว่าเป็นคำที่ศึกษาในงานวิจัยนี้
๒. *(คำ / วลี / ประโยค) แสดงว่าคำหรือวลีหรือประโยคนั้นผิดไวยากรณ์
๓. ?(คำ / วลี / ประโยค) แสดงว่าคำหรือวลีหรือประโยคนั้นไม่เป็นที่ยอมรับแต่ยังไม่ผิดไวยากรณ์
๔. <----> แสดงว่าคำนั้นเกิดการสลับหน้าที่ เช่น
นาม <----> กริยา แสดงว่าเกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา
๕. -----> แสดงว่าคำนั้นเกิดการขยายหน้าที่จากหน้าที่หนึ่งแล้วเพิ่มอีกหน้าที่
หนึ่งขึ้นภายหลัง ได้แก่
น -----> น ก แสดงว่าเกิดการขยายหน้าที่จากคำนามแล้วมีหน้าที่
คำกริยาเพิ่มขึ้นภายหลัง
ก -----> ก น แสดงว่าเกิดการขยายหน้าที่จากคำกริยาแล้วมีหน้าที่
คำนามเพิ่มขึ้นภายหลัง
๖. + แสดงว่าคำนั้นเกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกทางอรรถศาสตร์มากกว่า
๑ กลไก เช่น นามนัย + อุปลักษณะ แสดงว่าคำนั้นเกิดการสลับหน้าที่
ด้วยกลไกนามนัยและกลไกอุปลักษณะ
๗. น. แสดงว่าเป็นคำนาม
๘. ก. แสดงว่าเป็นคำกริยา
๙. ว. แสดงว่าเป็นคำวิเศษณ์
๑๐. คาสเวลล์ หมายถึงพจนานุกรม “A dictionary of Siamese Language” ของ
คาสเวลล์และแซนด์เลอร์
๑๑. สัพพะ พะจะนะ หมายถึงพจนานุกรม “สัพพะ พะจะนะ พาสา ไทย” ของปลัดเอกวิฑูรย์
๑๒. อักษรภิธาน หมายถึงพจนานุกรม “อักษรภิธานศรับท์” ของหมอปรัดเล
๑๓. พจน.ร.ศ.๑๒๐ หมายถึง “พจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐” ของกระทรวงธรรมการ
๑๔. ปทานุกรม หมายถึง “ปทานุกรมสำหรับโรงเรียน พ.ศ.๒๔๖๓” ของกรมตำรา
กระทรวงศึกษาธิการ
๑๕. พจน.๒๔๙๓ หมายถึง “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓”
๑๖. พจน.๒๕๒๕ หมายถึง “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕”
๑๗. พจน.๒๕๔๒ หมายถึง “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒”
๑๘. พจน.คำใหม่ เล่ม ๑ หมายถึง “พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน”
๑๙. พจน.คำใหม่ เล่ม ๒ หมายถึง “พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๒ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน”

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด มีลักษณะสำคัญคือคำสามารถนำไปใช้ในประโยคได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปคำ ฉะนั้นคำที่เคยใช้ทำหน้าที่อย่างหนึ่งอาจนำไปใช้ทำหน้าที่อย่างอื่นได้ โดยยังคงรูปคำเดิมไว้ คำรูปเดียวกันซึ่งสามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า ๑หน้าที่ เรียกว่า คำหลายหน้าที่ (polyfunctional word) แต่ละหน้าที่มักจะมี ความหมายเกี่ยวข้องกัน โดยทั่วไปคำหลายหน้าที่จึงมีฐานะเป็นคำหลายความหมาย (polyseme) ด้วย เช่น คำว่า หวี สามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยา (ตัวอย่าง (๑)) และคำนาม (ตัวอย่าง (๒))

(๑) แม่กำลังหวีผม

(๒) หวีอันนี้เป็นของโบราณ

คำหลายหน้าที่สะท้อนให้เห็นความประหยัดในการใช้ภาษา ความประหยัดด้านการใช้คำประการหนึ่งก็คือการที่เราสามารถสื่อความหมายใหม่ได้โดยไม่ต้องคิดคำใหม่ แต่ใช้วิธีขยายหน้าที่และความหมายของคำที่มีอยู่แล้ว การที่คำมีหลายหน้าที่จึงเป็นปรากฏการณ์ปกติที่พบในภาษาต่าง ๆ เสมอรวมทั้งภาษาไทย (เพียรศิริ วงศ์วิมานนท์, ๒๕๔๕: ๓๑๒)

งานวิจัยในภาษาไทยที่ศึกษาคำหลายหน้าที่มีอยู่พอสมควร งานวิจัยในระยะแรก เช่น งานของพิมพา บำรุงสุข (๒๕๑๔) เรื่องคำหลายหน้าที่ในภาษาไทย ศึกษาคำหลายหน้าที่แต่ละคำสามารถทำหน้าที่อะไรในประโยคได้บ้าง ตลอดจนลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมายของแต่ละหน้าที่ เช่น คำประเภทหนึ่งเมื่อทำหน้าที่เป็นคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ จะมีความหมายประจำคำเป็นอาการอย่างหนึ่ง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนาม จะมีความหมายเป็นสิ่งหนึ่งหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งที่เกิดจากอาการนั้น เช่น คำว่า ไข่ ในหมวดคำนาม-กริยากรรม สามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยา (ตัวอย่าง (๓)) และคำนาม (ตัวอย่าง (๔))

(๓) แม่ไก่ไข่แล้ว

(๔) ไข่แตกแล้ว

คำว่า ไข่ เมื่อทำหน้าที่ต่างกันจะมีความหมายประจำคำไม่เหมือนกันแต่เกี่ยวข้องกันคือเมื่อเป็นคำกริยามีความหมายว่า “ตกฟอง” เมื่อเป็นคำนามมีความหมายว่า “ฟองสัตว์” เป็นต้น (พิมพา บำรุงสุข, ๒๕๑๔: ๑) การสร้างคำวิธีนี้เรียกว่า การแปลงหมวดคำ^๑ แต่เนื่องจากงานวิจัยนี้

^๑ ดร.กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา เรียกการสร้างคำดังกล่าวว่า การแปลงหมวดคำ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า conversion หรือ zero-derivation

ศึกษาเฉพาะการแปลงหมวดจากคำนามไปเป็นคำกริยาและการแปลงหมวดจากคำกริยาไปเป็นคำนามเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเรียกการสร้างคำในลักษณะนี้ว่า การสลับหน้าที่ เพื่อแสดงให้เห็นนัยของการเปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมาระหว่างหน้าที่ของคำทั้งสองให้ชัดเจนขึ้น

ในภาษาไทย มีงานวิจัยที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงหน้าที่หรือหมวดคำของคำนามและคำกริยาไว้ก่อนหน้านี้อพอสมควร โดยเป็นการศึกษาตามแนวทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มุ่งศึกษาที่มาและพัฒนาการของคำไวยากรณ์ โดยศึกษาการกลายเป็นคำเนื้อหา (content word) ไปสู่คำไวยากรณ์ (grammatical word) (Meillet, 1912) เช่น คำกริยาสามารถเปลี่ยนเป็นคำช่วยหน้ากริยา คำช่วยหลังกริยา คำเชื่อมอนุภาคย์ คำบุพบท เป็นต้น (เช่น จรัสดาว อินทรทัศน์ ๒๕๓๙; ไพทยา มีสัจย์ ๒๕๔๐; มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์ ๒๕๔๖)

ถึงแม้จะมีงานวิจัยในภาษาไทยที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความหมายของคำเนื้อหาคือคำกริยาและคำนามไปเป็นคำในหมวดคำอื่น ๆ อยู่พอสมควร แต่ยังไม่มียงานวิจัยที่ศึกษาการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาซึ่งเป็นคำเนื้อหาด้วยกันเลย ทั้ง ๆ ที่คำที่เป็นทั้งคำนามและคำกริยาอย่างเช่น *หวี* หรือ *ไข* (ดูตัวอย่าง (๑) – (๔)) ก็มีอยู่เป็นจำนวนมากมิใช่น้อย อีกทั้งผู้วิจัยเห็นว่าปรากฏการณ์การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยามีประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็น ประเด็นหนึ่ง คือ ความสัมพันธ์ทางการกระหว่างคำนามกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน กล่าวคือ เมื่อคำนามกับคำกริยาเกิดการสลับหน้าที่กัน บทบาทของคำนามจะมีความสัมพันธ์กับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันบางลักษณะ เช่น คำนาม *ไข* มีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยา *ไข* ในฐานะที่เป็น “ผล” ของคำกริยา *ไข* หรือคำนาม *หวี* มีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยา *หวี* ในฐานะที่คำนาม *หวี* เป็น “เครื่องมือ” ของคำกริยา *หวี* เป็นต้น ผู้วิจัยจึงสนใจว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันมีความสัมพันธ์ทางการอย่างไรบ้าง และความสัมพันธ์ทางการรูปแบบใดเป็นลักษณะเด่นของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ผู้วิจัยเห็นว่ายังไม่มียงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นนี้ในภาษาไทย

ในภาษาต่างประเทศ คลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark, 1979: 767-811) ศึกษาคำกริยาที่กลายมาจากคำนาม (denominal verbs) ในภาษาอังกฤษพบว่ามีจำนวนมากกว่า ๑,๓๐๐ คำ โดยจัดแบ่งประเภทของคำกริยาเหล่านี้ตามความสัมพันธ์ทางการกระหว่างคำนามกับคำกริยาโดยใช้ชุดการยกของฟิลล์มอร์ (Fillmore, 1971) ผลการวิจัยพบว่าคำกริยาที่เปลี่ยนมาจากคำนามมี ๙ ประเภท ได้แก่ คำกริยาที่มีการกผู้ถูกที่บ่งสถานที่ (locatum verbs) คำกริยาที่มีการกสถานที่ (location verbs) คำกริยาที่มีการกเวลา (duration verbs) คำกริยาที่มีการกผู้กระทำ (agent verbs) คำกริยาที่มีการกผู้ประสบ (experiencer verbs) คำกริยาที่มีการกจุดหมาย (goal verbs) คำกริยาที่มีการกแหล่งเดิม (source verbs) คำกริยาที่มีการกเครื่องมือ (instrumental verbs) และคำกริยาเบ็ดเตล็ด (miscellaneous verbs) งานวิจัยของคลาร์กและคลาร์กทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า มีความสัมพันธ์ทางการบางประเภทเท่านั้นที่จะเอื้อให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาได้

อีกประการหนึ่ง นักภาษาศาสตร์ต่างเห็นพ้องกันว่าในกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ จะมีทิศทางเดียว คือ มีทิศทางจากคำเนื้อหาไปเป็นคำไวยากรณ์ (โดยมีข้อยกเว้นน้อยมาก) เช่น คำกริยาซึ่งเป็นคำเนื้อหามีทิศทางกลายเป็นคำบุพบทซึ่งเป็นคำไวยากรณ์ มากกว่าที่คำบุพบทจะกลายเป็นคำกริยา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีประเด็นคำถามว่า สำหรับทิศทางการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยนั้น โดยทั่วไปแล้วมักเริ่มจากคำนามไปเป็นคำกริยา หรือเริ่มจากคำกริยาไปเป็นคำนาม ทิศทางใดเด่นชัดมากกว่ากันหรือเท่าๆ กัน

นอกจากนี้ เนื่องจากการสลับหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการขยายขอบเขตทางความหมายของคำด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจว่า การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยานั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร อีกนัยหนึ่ง กระบวนการดังกล่าวมีกลไกทางอรรถศาสตร์ใดเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง ปัจจุบันแนวทางในการศึกษาการขยายขอบเขตทางความหมายของคำแนวทางหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยม คือ อรรถศาสตร์ปริชาน (cognitive semantics) ซึ่งเป็นกรอบทฤษฎีที่นักภาษาศาสตร์ภาษาไทยมักนำมาใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายนัยต่างๆ ของคำ รวมทั้งอธิบายกลไกที่ทำให้คำเกิดการขยายขอบเขตทางความหมายของคำโดยการเชื่อมโยงกระบวนการเปลี่ยนทางความหมายดังกล่าวกับระบบความคิดหรือระบบปริชาน (cognition) ของมนุษย์ กลไกทางอรรถศาสตร์หลักๆ ที่กล่าวถึงในกรอบทฤษฎีนี้ได้แก่ นามนัย (metonymy) และอุปลักษณ์ (metaphor) ผู้วิจัยเห็นว่ากลไกทางอรรถศาสตร์ปริชานสามารถนำมาใช้อธิบายการขยายความหมายของคำที่เกิดการสลับหน้าที่กันได้ จึงสนใจว่ากลไกใดจะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในภาษาไทยมีความสัมพันธ์ทางการกได้ในลักษณะใดบ้าง ความสัมพันธ์ทางการกรรูปแบบใดเป็นลักษณะเด่นของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา กระบวนการดังกล่าวมีทิศทางที่ชัดเจนหรือไม่อย่างไร และมีกลไกทางอรรถศาสตร์ประเภทใดบ้างที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา
- ๑.๒.๒ วิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าที่และกลไกทางอรรถศาสตร์ในกระบวนการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

- ๑.๓.๑ คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันมีความสัมพันธ์ทางการกได้หลายลักษณะ เช่น การกรเครื่องมือ การกรผล การกรสถานที่ การกรผู้ทำ การกรผู้เสริม เป็นต้น

๑.๓.๒ คำที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยานั้น หน้าทั้งสองหน้าที่ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน บางคำเป็นคำนามก่อน ในขณะที่บางคำเป็นคำกริยาก่อน โดยกลไกทางอรรถศาสตร์ที่สำคัญที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา คือ นามนัย

๑.๔ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีลักษณะตรงตามขอบเขตของการวิจัย (ดูรายละเอียดที่หัวข้อ ๑.๕) ได้ ๑๘๐ คำ ข้อมูลคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๔.๑ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒

คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ หมายถึง คำที่พบในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ที่ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา แสดงให้เห็นว่าการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาต้องเกิดขึ้นก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งเป็นปีที่จัดทำพจนานุกรมฉบับนี้ คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้นจำนวน ๙๙ คำ คิดเป็นร้อยละ ๕๕ ของคำทั้งหมด

๑.๔.๒ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย

คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย หมายถึง คำที่พบนอกเหนือจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ แสดงให้เห็นว่าคำเหล่านั้นเกิดการสลับหน้าที่ภายหลังการจัดทำพจนานุกรมฉบับนี้ ระยะเวลาที่คำเหล่านี้เกิดการสลับหน้าที่จึงอยู่ในช่วง พ.ศ.๒๕๔๒ – พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาผู้วิจัยอยู่ร่วมสมัยกับการปรากฏหน้าที่ของคำที่เกิดขึ้นภายหลัง คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้นจำนวน ๘๑ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของคำทั้งหมด คำเหล่านี้ผู้วิจัยรวบรวมมาจาก

๑.๔.๒.๑ พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๑ พ.ศ.๒๕๕๐ และพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๒ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยเลือกคำที่พจนานุกรมคำใหม่ระบุไว้ว่าทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำกริยา

๑.๔.๒.๒ การเก็บข้อมูลภาษาเพิ่มเติมจากบทสนทนาที่ผู้วิจัยพบในชีวิตประจำวัน และกระตุ้นความคิดเห็นในเว็บไซต์พันทิปดอทคอมช่วงเดือนมีนาคม-สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๓

- บทสนทนาที่ผู้วิจัยพบในชีวิตประจำวัน รวบรวมจากการจดบันทึกของผู้วิจัย บางตัวอย่างผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์ บางตัวอย่างผู้วิจัยเป็นทั้งผู้ร่วมเหตุการณ์และผู้สังเกตการณ์

- ระบุที่แสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม จากการสอบถามผู้บอกภาษาและจากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า การสร้างคำใหม่หรือใช้คำในบริบทที่ไม่เคยพบมาก่อน ปัจจุบันเกิดขึ้นจากการเขียนแสดงความคิดเห็น คำถาม หรือคำตอบบนกระดานสนทนาหรือบนกระดานแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก เพราะพื้นที่บนอินเทอร์เน็ตเหล่านี้เป็นชุมชนเสมือนที่มีผู้ใช้ภาษาเข้าไปสนทนาสองทางคือมีทั้งผู้ถามและผู้ตอบ จึงเกิดบรรยากาศการสนทนากันในลักษณะใกล้เคียงกับการสนทนาในชีวิตประจำวัน ข้อความแสดงการสนทนาที่เกิดขึ้นสามารถไปถึงผู้อ่านจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ที่มีพื้นที่ให้แสดงความคิดเห็นที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศไทย ได้แก่ เว็บไซต์พันทิปดอทคอมในหมวด PantipCafe (www.pantip.com/cafe) ในพื้นที่แสดงความคิดเห็นของ PantipCafe นี้จะแบ่งเป็น “ห้อง” ต่าง ๆ ตามกลุ่มความสนใจหรือประเด็นที่จะพูดคุยกัน ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจาก ๕ ห้อง เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกห้องต่อไปนี้เนื่องจากการสำรวจของผู้วิจัยเองที่เข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม แล้วพบว่าห้องสนทนาทั้ง ๕ ห้องนี้ค่อนข้างได้รับความนิยมสูง มีกระทู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน และมักเกิดการสร้างคำใหม่ ๆ ขึ้นเสมอ ห้องที่คัดเลือกมาใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

๑. ห้องโต๊ะเครื่องแป้ง (<http://www.pantip.com/cafe/woman/>)
๒. ห้องราชดำเนิน (<http://www.pantip.com/cafe/rajdumnern/>)
๓. ห้องเฉลิมไทย (<http://www.pantip.com/cafe/chalermthai/>)
๔. ห้องสยามสแควร์ (<http://www.pantip.com/cafe/siam/>)
๕. ห้องสวนลุมพินี (<http://www.pantip.com/cafe/lumpini/>)

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกระทู้ที่แสดงในช่วงเดือนมีนาคม-สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ห้องละ ๑๐๐ กระทู้ รวม ๕๐๐ กระทู้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการสุ่มที่ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างโดยใช้ดุลพินิจหรือหลักเกณฑ์ส่วนตัวที่กำหนดขึ้นเองเป็นเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่าง โดยให้สอดคล้องเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (บุญธรรมกิจปริดาภิสุทธิ, ๒๕๓๔: ๖๐)

๑.๕ ขอบเขตของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ ศึกษาเฉพาะการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามสามัญกับคำกริยา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๕๓: ๔๙) จำแนกคำนามเป็น ๓ กลุ่ม คือ คำนามสามัญ คำสรรพนาม และคำลักษณนาม ในงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามสามัญที่สามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้ แต่ไม่ได้ศึกษาการสลับหน้าที่ระหว่างคำสรรพนามหรือคำลักษณนามกับคำกริยา เนื่องจากคำสรรพนามและคำลักษณนามนั้นแม้จะมีคุณสมบัติทาง

วากยสัมพันธ์บางประการเหมือนคำนามสามัญ แต่คุณสมบัติทางความหมายแตกต่างกับคำนามสามัญ เนื่องจากคำสรรพนามและคำลักษณนามนั้น “ไม่มีความหมายประจำคำที่หมายถึง สิ่งที่ดำรงอยู่ (entity)” (นันทริยา ลำเจียกเทศ, ๒๕๓๙: ๘๑) การขาดคุณสมบัติทางความหมายประการนี้ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการได้ด้วยกรอบการวิเคราะห์ของคล้าก และคล้าก (รายละเอียดอยู่ในบทที่ ๓) ผู้วิจัยจึงไม่เก็บข้อมูลคำสรรพนามและคำลักษณนาม

๑.๕.๒ ศึกษาเฉพาะคำในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

ศึกษาเฉพาะคำตั้ง^๒ (entry) ที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา (อาจมีหน้าที่อื่นด้วยหรือไม่ก็ได้) ในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน ไม่ศึกษาคำที่ใช้เฉพาะแห่ง (คำที่ปรากฏที่ใช้เฉพาะวงการ เช่น คำที่ใช้ในกฎหมาย คำที่ใช้ในบทร้อยกรอง) และไม่ศึกษาคำที่เป็นภาษาเฉพาะถิ่น เช่น ภาษาเหนือ ภาษาอีสาน เป็นต้น

๑.๕.๓ ไม่ศึกษาคำที่ผู้วิจัยไม่สามารถสืบหาความรู้เชิงประวัติของคำได้

ลักษณะสำคัญของการสลับหน้าที่คือต้องมีระดับความเกี่ยวข้องของของความหมายมาเพียงพอที่จะสามารถอธิบายความเชื่อมโยงทางความหมายของคำหลายหน้าที่ได้ คำนามและคำกริยามีรูปเดียวกันแต่ความหมายไม่เกี่ยวข้องกันไม่จัดเป็นการสลับหน้าที่ เช่น ภาษาอังกฤษ คำกริยา *plane* “ทำผิวหน้าของไม้ให้เรียบโดยใช้กบไส” ไม่ได้เกิดจากการสลับหน้าที่กับคำนาม *plane* “เครื่องบิน” เพราะความหมายของทั้งสองคำนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกันมากเพียงพอ เป็นต้น ส่วนคำนามและคำกริยาบางคำนั้นอาจจะมีผู้สันนิษฐานว่ามีความหมายเกี่ยวข้องกันเชิงประวัติของคำ แต่ผู้วิจัยไม่สามารถสืบหาหลักฐานที่แสดงความเกี่ยวข้องทางความหมายของคำนั้นได้ นั้น ก็ยากที่จะพูดได้ว่าคำนั้นเกิดจากการสลับหน้าที่ เช่น ในภาษาอังกฤษ คำกริยา *bank* “จอดเครื่องบิน” กับคำนาม *bank* “ตลิ่ง, ชายฝั่ง” มีผู้พูดภาษาอังกฤษน้อยคนที่จะตระหนักถึงความเกี่ยวข้องของทั้งสองคำนี้ อาจจะเข้าใจว่าเป็นคำพ้องเสียง เป็นต้น คำที่เกิดจากการสลับหน้าที่

^๒ คำตั้ง หรือ แม่คำ (ในงานวิจัยของธีระพันธ์ ล. ทองคำ (๒๕๓๕) เรียกว่า ศัพท์หลัก) หมายถึง “คำที่ยกขึ้นตั้งเพื่อนิยามความหมายในการทำพจนานุกรม” (พจน. ๒๕๔๒) ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิมพ์ด้วยตัวอักษรสีน้ำเงินตัวเข้มขนาดใหญ่ เรียงไว้ด้านซ้ายของหน้า

ส่วน ลูกคำ (ในงานวิจัยของธีระพันธ์ ล. ทองคำ (๒๕๓๕) เรียกว่า ศัพท์รอง) หมายถึง “คำ ๒ คำเมื่อเอามาประสมกันแล้วมีความหมายต่างไปจากคำเดิมว่า ลูกคำของคำตั้ง เช่น ลูกคำ ลูกเขย เป็นลูกคำของคำ ลูก” (พจน. ๒๕๔๒) ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิมพ์ด้วยตัวอักษรสีดำตัวเข้ม เรียงไว้ต่อจากนิยามความหมายของคำตั้ง

งานวิจัยนี้จะเก็บข้อมูลเฉพาะคำตั้ง ไม่เก็บข้อมูลคำที่เป็นลูกคำ

กันควรจะสามารถอธิบายหรือสันนิษฐานความเกี่ยวข้องทางความหมายของกันและกันได้ สิ่งนี้ยังคงเป็นปัญหาในเชิงทฤษฎีอยู่ว่าระดับความเกี่ยวข้องของความหมายมากเพียงพอที่จะใช้เกณฑ์ใดมาวัดหรือตัดสิน (Bauer and Valera, 2005: 12-13)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะความหมายของคำนามและคำกริยาที่ผู้วิจัยสามารถอธิบายความเกี่ยวข้องทางความหมายได้ ส่วนคำที่ต้องอาศัยความรู้เชิงนิรุกติศาสตร์ก่อนจึงจะสามารถบอกความเกี่ยวข้องทางความหมายได้นั้นผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาเฉพาะสมัย การสืบหาความรู้เชิงนิรุกติศาสตร์ของคำจึงไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นแม้คำบางคำพจนานุกรมจะเก็บไว้ในคำตั้งเดียวกัน ระบุว่าทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำกริยา แต่หากผู้วิจัยไม่สามารถบอกความเกี่ยวข้องทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาได้ คำนั้นจะไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย เช่น

กริ่ง ๑ น. เครื่องบอกสัญญาณมีเสียงดังเช่นนั้น.

ก. นึกแคลง, นึกระแวง, นึกสงสัย. (พจน. ๒๕๔๒)

คำว่า กริ่ง ๑ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ให้นิยามความหมายไว้ ๒ ความหมาย ปรากฏอยู่ในคำตั้งเดียวกัน ตามคำชี้แจงในพจนานุกรมฯ การจัดความหมายไว้ในคำตั้งคำเดียวกันแสดงว่าความหมายดังกล่าวเกี่ยวข้องกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถหาเหตุผลหรือหลักฐานเชิงประวัตติแสดงการเชื่อมโยงความหมายของคำนาม กริ่ง “เครื่องบอกสัญญาณมีเสียงดังเช่นนั้น” กับความหมายของคำกริยา กริ่ง “นึกแคลง, นึกระแวง, นึกสงสัย” ได้ คำนี้จึงไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย

๑.๕.๔ ไม่ศึกษาความหมายของคำที่เกิดจากการขยายขอบเขตทางความหมายด้วยการเปรียบเทียบแต่ไม่เปลี่ยนหน้าที่ของคำ

การสลับหน้าที่เป็นกระบวนการคนละชนิดกับการขยายขอบเขตทางความหมายด้วยการเปรียบเทียบ (figurative extension) (Bauer and Valera, 2005: 9-10) ความแตกต่างที่สำคัญคือการสลับหน้าที่จะทำให้เกิดหน่วยศัพท์สองหน่วยศัพท์ที่มีหน้าที่ของคำคนละหน้าที่ แต่การขยายขอบเขตทางความหมายด้วยการเปรียบเทียบอาจจะเปลี่ยนหน้าที่ของคำหรือไม่เปลี่ยนก็ได้ หากความหมายของคำใดเกิดการขยายขอบเขตทางความหมายด้วยการเปรียบเทียบแต่ไม่เปลี่ยนหน้าที่ของคำ คำหรือความหมายนั้นจะไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย ดังตัวอย่าง

จารึก ก. เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นบนแผ่นศิลา โลหะหรือดินเป็นต้น, โดยปริยายหมายถึงลักษณะที่คล้ายคลึงเช่นนั้น
เช่น จารึกไว้ในดวงใจ, โบบทกลอนหมายความว่า เขียน โดยทั่ว ๆ ไปก็มี
น. เรียกศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นว่า ศิลาจารึก, เรียกสั้น ๆ ว่า จารึก เช่น จารึกอโศก จารึกสุโขทัย. (พจน. ๒๕๔๒)

ความหมายของคำกริยา *จารึก* ที่พจนานุกรมระบุไว้ว่าเป็นความหมาย “โดยปริยาย” หมายถึง “ลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพลงบนแผ่นศิลา โลหะ หรือดิน เช่น *จารึกไว้ในดวงใจ*” ผู้วิจัยจะไม่นำมาศึกษา เพราะเกิดจากการขยายขอบเขตความหมายด้วยการเปรียบเทียบแต่ไม่เปลี่ยนหน้าที่ของคำ ยังคงใช้เป็นคำกริยาเหมือนความหมายเดิม อย่างไรก็ตาม คำว่า *จารึก* ยังอยู่ในขอบเขตของการวิจัย เนื่องจากความหมายแรกของคำกริยา คือ “เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพลงบนแผ่นศิลา โลหะ หรือดิน” เกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำนามที่มีความหมายว่า “ศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพ”

๑.๕.๕ ไม่ศึกษาคำที่ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของคำประสม

คำบางคำพจนานุกรมเก็บไว้เป็นคำตั้ง โดยปรกติลักษณะของคำตั้งควรจะเป็นหน่วยคำอิสระ (free morpheme) สามารถปรากฏใช้เดี่ยว ๆ ได้ แต่ผู้วิจัยพบว่าคำบางคำในการใช้จริง ต้องปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของคำประสมเสมอ เช่น

กวาด ก. ทำให้แน่น ให้ตึง หรือให้เขม็งยิ่งขึ้น เช่น กวาดเชือก กวาดตะปู, เร่งรัดให้ตึงยิ่งขึ้นหรือเพื่อให้ทัน เช่น กวาดวิชา วิ่งกวาด.
 น. เหล็ก เครื่องมือสำหรับกวาดเลี่ยมขอบภาชนะ เรียกว่า เหล็กกวาด.
 (พจน. ๒๕๔๒)

กวาด ก. ทำให้เตียนหรือหมดฝุ่นละอองด้วยไม้กวาดเป็นต้น, ทำให้ของเคลื่อนไปทางเดียวกัน เช่น กวาดของลงจากโต๊ะ, โดยปริยายหมายความว่า เอาไปให้หมดสิ้นเหมือนอย่างกวาด เช่น กวาดครวัชเชลย โจรกวาดทรัพย์สิน; เอายาป้ายในลำคอ เรียกว่า กวาดยา.
 น. สิ่งที่ใช้กวาด ทำด้วยดอกอ่อนของต้นเลาเป็นต้น มัดเป็นกำ ๆ เรียกว่า ไม้กวาด, ถ้าทำด้วยทางมะพร้าวเรียกว่า ไม้กวาดทางมะพร้าว.
 (พจน. ๒๕๔๒)

คำว่า *กวาด* และ *กวาด* พจนานุกรมระบุว่ามีหน้าที่เป็นคำนาม แต่คำสองคำนี้ต้องปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของคำประสม *เหล็กกวาด ไม้กวาด* เสมอ ด้วยเหตุนี้เฉพาะคำว่า *กวาด* และ *กวาด* จึงไม่ได้มีฐานะเป็นหน่วยคำอิสระ การพิจารณาหน้าที่และความหมายของคำต้องพิจารณาคำประสม *เหล็กกวาด ไม้กวาด* ทั้งคำ ไม่สามารถแยกพิจารณาเฉพาะคำว่า *กวาด* และ *กวาด* ได้ ดังนั้นคำว่า *กวาด* และ *กวาด* จึงไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

๑.๖.๑ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจำแนกหน้าที่ของคำ คำหลายหน้าที่ การแปลงหมวดคำหรือการสลับหน้าที่ ความสัมพันธ์ทางการก ทฤษฎี อรรถศาสตร์ปริธานในหัวข้อที่เกี่ยวกับกลไกทางอรรถศาสตร์

๑.๖.๒ เก็บรวบรวมข้อมูลคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ ตามข้อ ๑.๔ โดยคัดเลือกตามขอบเขตของการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๕ พบคำที่ใช้ในการศึกษาจำนวน ๑๘๐ คำ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมทั้งความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่มีคำ เหล่านี้ปรากฏ เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าคำเหล่านั้นมีที่ใช้จริง ๆ ในภาษาไทย นอกจากนี้ยังได้ รวบรวมตัวอย่างประโยคจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบการพิจารณาความสัมพันธ์ทาง ความหมายของคำนามและคำกริยาด้วย ความหมายของคำที่ใช้ศึกษาและตัวอย่างประโยคที่คำ เหล่านี้อยู่ในภาคผนวก ก

เกณฑ์การจำแนกว่าคำใดเป็นคำนามและคำใดเป็นคำกริยานั้น ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๕๓) ซึ่งจำแนกหน้าที่ของคำโดยใช้เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ดังนี้

คำกริยา คือคำที่ปรากฏหลังคำว่า *ไม่* ได้

คำนาม คือคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้

- ไม่ปรากฏกับ *ไม่*
- ปรากฏหน้าคำคุณศัพท์ได้
- ปรากฏหน้าคำกริยา หลังคำกริยา หรือหลังคำบุพบทได้

การเก็บข้อมูลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ นั้น ผู้วิจัยพบว่า พจนานุกรมฉบับนี้จำแนกหน้าที่ของคำโดยใช้เกณฑ์ต่างจากที่ผู้วิจัยใช้ ดังนั้นบางครั้งหน้าที่ของ คำที่ผู้วิจัยวิเคราะห์จึงไม่ตรงกับที่ระบุในพจนานุกรม โดยเฉพาะในหมวดคำกริยา-คำวิเศษณ์ คำ บางคำนั้นพจนานุกรมฉบับนี้ระบุว่าเป็นคำวิเศษณ์ แต่เมื่อผู้วิจัยใช้เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ ข้างต้นมาวิเคราะห์ปรากฏว่าคำนั้นสามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้ ผู้วิจัยจะถือว่าคำนั้นเป็น คำกริยาและหากทำหน้าที่เป็นคำนามด้วย ก็จัดเป็นคำที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย เช่น *ร่ม* พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ให้ความหมายว่า

ร่ม น. บริเวณที่แดดส่องไม่ถึง เช่น ร่มไม้; สิ่งที่ใช้สำหรับกางกันแดด กันฝน มีด้ามสำหรับถือ.

ว. ซึ่งมีอะไรบังแดด เช่น ถนนสายนี้ร่มตลอดวัน. (พจน. ๒๕๔๒)

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ คำนี้ทำหน้าที่เป็นคำนามและคำ วิเศษณ์ แต่ผู้วิจัยพบว่าคำว่า *ร่ม* สามารถปรากฏกับคำว่า *ไม่* ได้ เช่น ถนนสายนี้ไม่ร่มตลอด วัน เป็นต้น ผู้วิจัยจึงถือว่า *ร่ม* ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนามด้วย จัดเป็นคำที่อยู่ใน ขอบเขตของการวิจัย

๑.๖.๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกระหว่างคำนามกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน โดยใช้การถอดความ (paraphrase) ประโยค ตามแนวการวิเคราะห์ของคล๊ากและคล๊าก รายละเอียดการวิเคราะห์อยู่ในบทที่ ๓

๑.๖.๔ วิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำ

- คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย คำในกลุ่มนี้ผู้วิจัยสามารถบอกทิศทางการขยายหน้าที่ได้ทันทีว่าคำนั้นปรากฏใช้ในหน้าที่ใดก่อน เพราะผู้วิจัยอยู่ร่วมสมัยกับการปรากฏของหน้าที่ของคำที่เกิดขึ้นภายหลัง

- คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อนพ.ศ.๒๕๔๒ ผู้วิจัยหาทิศทางการขยายหน้าที่โดยการเปรียบเทียบจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตในสมัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยคัดเลือกพจนานุกรมที่เหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้จากงานวิจัยของ ธีระพันธ์ ล. ทองคำ (๒๕๓๕) พจนานุกรมที่ใช้มีจำนวน ๘ เล่ม ได้แก่

๑. A dictionary of Siamese Language ของคาสเวลล์และแซนด์เลอร์ (J. Caswell ; copied and enlarged by J.H. Chandler) (พ.ศ.๒๓๘๙)

“พจนานุกรมไทย-ไทย ของเจ.คาสเวลล์ และเจ.เอช.แซนด์เลอร์ เป็นพจนานุกรมไทย-ไทยที่เก่าที่สุดซึ่งยังมีต้นฉบับหลงเหลืออยู่ให้เห็น” (ธีระพันธ์ ล.ทองคำ, ๒๕๓๕: ๓๖) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้พจนานุกรมเล่มนี้เป็นพจนานุกรมเล่มแรกในการสืบหาทิศทางการขยายหน้าที่ของคำ เป็นพจนานุกรมที่เขียนด้วยลายมือทั้งเล่ม ลักษณะสำคัญของพจนานุกรมเล่มนี้ ได้แก่

๑.๑ การเรียงลำดับศัพท์ยังไม่มีระบบที่แน่นอน ผสมกันระหว่างการเรียงตามลำดับอักษรไทย (ก-ฮ) และตามลำดับอักษรโรมัน (A-Z) ตามเสียงอ่านที่ถอดจากภาษาไทยเป็นอักษรโรมัน

๑.๒ การให้นิยามศัพท์ ไม่มีการระบุหน้าที่ของคำ ขึ้นต้นบทนิยามด้วยคำว่า “นั่นคือ...” หรือ “นั่น...” มีการยกตัวอย่างประโยคหรือวลีที่มีการใช้คำนั้นมาประกอบบ้างเป็นบางครั้ง เมื่อจบบทนิยาม จะมีเครื่องหมาย “๘” กำกับ

๑.๓ คำทุกคำถูกจัดไว้เป็นคำตั้ง ไม่มีลูกคำ ไม่มีการบอกเลขหน้า

๒. สัพพะ พะจะนะ พาสา ไท ของปัลเลอกัวซ์ (Jean-Baptiste Pallegoix) (พ.ศ.๒๓๘๗)

พจนานุกรมเล่มนี้เป็นพจนานุกรมที่ให้ความหมายของคำในภาษาไทยเป็นเล่มที่ ๒ ต่อจาก A dictionary of Siamese Language เป็นพจนานุกรม ๔ ภาษา คือ ให้ความหมายของคำในภาษาไทยเป็นภาษาละติน ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส บอกคำอ่านด้วยอักษร

โรมัน “พจนานุกรมเล่มนี้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีผู้อ้างถึงบ่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการค้นศัพท์เก่าในภาษาไทย ในการเรียบเรียงพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานก็ได้ใช้ประโยชน์จาก สัทวะ พะจะนะ พาสาไท ด้วย เพราะมีระบุไว้ในรายการเอกสารอ้างอิง” (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ (๒๕๓๕: ๔๐) ลักษณะสำคัญของพจนานุกรมเล่มนี้ ได้แก่

๒.๑ การเรียงลำดับศัพท์เรียงตามลำดับอักษรโรมัน (A-Z) ตามเสียงอ่านที่ถอดจากภาษาไทยเป็นอักษรโรมัน ดังนั้นในการเปิดหาคำผู้ใช้ต้องคำนึงถึงการเขียนคำอ่านภาษาไทยด้วยอักษรโรมัน “ดังนั้นศัพท์หลักที่มีพยัญชนะต้นเป็น อ จึงมาก่อนและตามด้วย บ (B), จ (CH), ด, ฎ (D) --- ช, ฉ, ฌ (X)...”

๒.๒ การให้นิยามศัพท์ “บทนิยามศัพท์เริ่มด้วยการบอกเสียงอ่านเป็นอักษรโรมัน-ความหมายในภาษาละติน-ฝรั่งเศส-อังกฤษ ตามลำดับ ศัพท์หลักพิมพ์ด้วยตัวอักษรดำหนา มีความสูง ๐.๓ ซม. และกว้าง ๐.๒ ซม.” (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, ๒๕๓๕: ๔๐) ผู้วิจัยศึกษาความหมายของคำจากบทนิยามภาษาอังกฤษ พบว่ามีการระบุหน้าที่ของคำ คำใดที่เป็นคำกริยา บทนิยามภาษาอังกฤษจะแสดงด้วยคำบุพบท “to ...” ตามด้วยความหมาย หากคำใดเป็นคำนามจะไม่มีคำบุพบท “to ...” นำหน้าความหมายของคำ มีการให้ตัวอย่างประโยคและลูกคำประกอบการนิยามความหมายของคำบางคำ

๒.๓ มีขนาดรูปเล่มใหญ่มาก (กว้าง x ยาว = ๑๑ ๑/๒” x ๑๔ ๑/๒” หน้า = ๒ ๓/๔”) มีจำนวนหน้าทั้งสิ้น ๘๘๗ หน้า

๓. อักษรภิกษานศรียัถ์ ของหมอปรีดเล (Dan Beach Bradley)

(พ.ศ.๒๔๑๖)

พจนานุกรมเล่มนี้เป็นพจนานุกรมไทย – ไทย เล่มที่ ๓ ที่ผู้วิจัยใช้หาทิศทางการขยายหน้าที่ของคำ “เป็นพจนานุกรม ไทย-ไทยที่รู้จักกันแพร่หลาย ได้มีการพิมพ์เผยแพร่ถึง ๒ ครั้ง และเป็นพื้นฐานของการจัดทำพจนานุกรมไทย-ไทยฉบับหลวงในเวลาต่อมา ในการจัดทำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานก็ใช้อักษรภิกษานศรียัถ์เป็นหนังสืออ้างอิงด้วย” (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ (๒๕๓๕: ๕๙) ลักษณะสำคัญของพจนานุกรมเล่มนี้ ได้แก่

๓.๑ การเรียงลำดับศัพท์เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ ตามด้วย ฤ ฦ ฎ ฏ) ตามลำดับสระและพยัญชนะท้ายตามประสม ก กา

๓.๒ การให้นิยามศัพท์ “มักจะขึ้นต้นด้วย “คือ...” หรือ “ปน...” หรือ “ว่า...” หรือ “แปลว่า...” แต่ถ้ายกศัพท์ใดมีคำพ้องความหมาย คำพ้องความหมายจะมาก่อนนิยามความหมาย” (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, ๒๕๓๕: ๕๕) ไม่มีการระบุหน้าที่ของคำ

๔. พจนานุกรม เพนคำแปลศัพท์ภาษาไทยสำหรับเขียนคำใช้ให้ถูกต้อง ตัวสกต ร.ศ.๑๒๐ ของกระทรวงธรรมการ (พ.ศ.๒๔๔๕)

พจนานุกรมไทย - ไทย ที่ทำโดยคนไทยเล่มแรกคือ “พจนานุกรม ลำดับแลแปล ศัพท์ที่ใช้ในหนังสือไทย ร.ศ.๑๑๐ (พ.ศ.๒๔๓๕)” พจนานุกรมเล่มนี้ “ถึงแม้จะเป็นพจนานุกรม ประเภทศัพท์ทั่วไป แต่ศัพท์ส่วนใหญ่เป็นคำหลายพยางค์ที่ปรากฏในหนังสือวรรณคดี จึงเป็น ศัพท์ชั้นสูงที่รู้จักและใช้กันในวงวิชาการสมัยนั้น และมักเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษา มคธ ภาษาสันสกฤต ฯลฯ มิใช่เป็นคำไทยสามัญที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน” (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, ๒๕๓๕: ๖๖) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้พจนานุกรมเล่มต่อมา คือ “พจนานุกรม เพนคำแปลศัพท์ ภาษาไทยสำหรับเขียนคำใช้ให้ถูกต้องตัวสกต ร.ศ.๑๒๐ ของกระทรวงธรรมการ (พ.ศ.๒๔๔๕)” ซึ่งปรับปรุงแก้ไขมาจากพจนานุกรม ร.ศ.๑๑๐ มีการเพิ่มคำศัพท์อีก ๒๐๐ คำ และแปลเพิ่มด้วย ลักษณะสำคัญของพจนานุกรมเล่มนี้ ได้แก่

๔.๑ การเรียงลำดับศัพท์ใช้วิธีเรียงตามรูปอักษรใกล้เคียงกับการเรียงลำดับศัพท์ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แต่ยังมีความแตกต่างอยู่บ้างเล็กน้อย

๔.๒ การให้นิยามศัพท์ ไม่มีการระบุหน้าที่ของคำ มีการให้อักษรย่อไว้หน้าบท นิยามศัพท์เพื่อบอกที่มาของศัพท์ เช่น เป็นคำไทย (ท.) หรือคำที่ยืมมาจากภาษาอื่น ความหมาย ศัพท์บอกทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง (ถ้ามี) มีการแบ่งเป็นคำตั้งและลูกคำ มีสำนวน

๕. ปทานุกรมสำหรับโรงเรียน พ.ศ.๒๔๖๓ ของกรมตำรา กระทรวง ศึกษาธิการ

“พจนานุกรมฉบับนี้มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง ในทางที่ดี ทำให้พจนานุกรมไทยมีลักษณะเป็นสากลมากขึ้น” ลักษณะของพจนานุกรมเล่มนี้จึง ใกล้เคียงกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวคือ

๕.๑ การเรียงลำดับศัพท์ “อิงเกณฑ์ด้านรูปอักษรเพียงอย่างเดียว มิใช่เป็นแบบ ผสมระหว่างรูปอักษรและเสียงเหมือนในพจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐ เช่น ศัพท์ที่ขึ้นต้นด้วย หญ- จะ เรียงอยู่ในหมวดตัวอักษร ห มิใช่หมวดอักษร หญ ... การสะกดการันต์เริ่มมีหลักเกณฑ์ที่เป็น

มาตรฐานยิ่งขึ้น...” (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, ๒๕๓๕: ๗๕) ซึ่งเป็นเกณฑ์เดียวกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๕.๒ การให้นิยามศัพท์ มีการบอกหน้าที่ทางไวยากรณ์ บอกที่มาของคำ ลักษณะเดียวกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๖. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๓๓

๗. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

๘. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๑๒

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานทั้ง ๓ เล่มนี้ถูกกำหนดให้ใช้เป็นมาตรฐานสำหรับตรวจสอบการสะกดคำและความหมายในปัจจุบัน หลักการเรียงลำดับศัพท์ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานใช้ลำดับพยัญชนะและลำดับสระตามรูปอักษรตามเกณฑ์การจัดทำพจนานุกรมแบบที่เป็นปัจจุบัน มีอักษรย่อบอกหน้าที่ของคำตั้ง ความหมายของคำตั้ง อักษรย่อบอกที่มาของคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศบางคำ

ตารางที่ ๑ แสดงการเรียงลำดับศัพท์และการระบุหน้าที่ของคำในพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต

พจนานุกรม	การเรียงลำดับศัพท์	การระบุหน้าที่ของคำ
๑. คาสเวลล์ (พ.ศ.๒๓๘๙)	ไม่มีระบบในการเรียงลำดับศัพท์ที่แน่นอน ผสมกัน ระหว่างการเรียงตามลำดับอักษรไทย (ก-ฮ) และการเรียงตามลำดับอักษรโรมัน (A-Z) ตามเสียงอ่านที่ถอดจากภาษาไทยเป็นอักษรโรมัน	ไม่ระบุ
๒. สัพพะ พะจะนะ (พ.ศ.๒๓๙๗)	เรียงตามลำดับอักษรโรมัน (A-Z) ตามเสียงอ่านที่ถอดจากภาษาไทยเป็นอักษรโรมัน	ระบุ ด้วย “to ...” = คำกริยา
๓. อักษรวิธาน (พ.ศ.๒๔๑๖)	เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ ตามด้วย ฤ ฦ ฎ ฏ) ตามลำดับสระและพยัญชนะท้ายตามประสม ก กา	ไม่ระบุ
๔. พจน.ร.ศ.๑๒๐ (พ.ศ.๒๔๔๕)	เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ) ตามรูปอักษรใกล้เคียงกับการเรียงลำดับศัพท์ตามเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน	ไม่ระบุ
๕. ปทานุกรม พ.ศ.๒๔๖๓	เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ) ตามรูปอักษรใกล้เคียงกับการเรียงลำดับศัพท์ตามเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน	ระบุ ด้วยอักษรย่อ
๖. พจน.๒๔๙๓	เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ) ตามรูปอักษรตามเกณฑ์การเรียงลำดับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน	ระบุ ด้วยอักษรย่อ

พจนานุกรม	การเรียงลำดับศัพท์	การระบุหน้าที่ของคำ
๗. พจน.๒๕๒๕	เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ) ตามรูปอักษรตามเกณฑ์การเรียงลำดับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน	ระบุ ด้วยอักษรย่อ
๘. พจน.๒๕๔๒	เรียงตามลำดับตัวอักษรไทย (ก-ฮ) ตามรูปอักษรตามเกณฑ์การเรียงลำดับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน	ระบุ ด้วยอักษรย่อ

วิธีการหาทิศทางการขยายหน้าที่ของคำมีรายละเอียดอยู่ในบทที่ ๔ ส่วนทิศทางการขยายหน้าที่ของคำและความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตอยู่ในภาคผนวก ข

๑.๖.๕ วิเคราะห์กลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการขยายขอบเขตทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาตามแนวคิดของทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน รายละเอียดอยู่ในบทที่ ๕

๑.๖.๖ สรุปและอภิปรายผล

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑.๗.๑ ทำให้เข้าใจกระบวนการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา
- ๑.๗.๒ ทำให้เห็นทิศทางการเพิ่มหน้าที่ของคำในภาษาไทย
- ๑.๗.๓ เป็นแนวทางในการศึกษาการสลับหน้าที่ของคำในหมวดคำอื่น ๆ ต่อไป

๑.๘ นิยามศัพท์สำคัญ

๑.๘.๑ **ชนิดของคำ หมวดคำ และหน้าที่ของคำ** มีความหมายตรงกัน หมายถึง การจำแนกคำออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในการกล่าวถึงงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยจะเลือกใช้คำตามที่ปรากฏในงานวิจัยนั้น แต่สำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า หน้าที่ของคำ เรียกโดยย่อว่า หน้าที่ เช่น คำว่า หวี ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา

๑.๘.๒ **การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา** หมายถึง กระบวนการสร้างคำที่คำที่มีรูปเดียวกันสามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา

๑.๘.๓ **คำสลับหน้าที่** หมายถึง คำที่มีรูปเดียวกันที่ทำหน้าที่ได้ ๒ หน้าที่

๑.๘.๔ **คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน** หมายถึง คำที่มีรูปเดียวกันที่ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา และเกิดเป็นคำนามก่อนจากนั้นจึงมีหน้าที่คำกริยาเพิ่มขึ้นภายหลัง ทิศทางการขยายหน้าที่อยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

๑.๘.๕ **คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน** หมายถึง คำที่มีรูปเดียวกันที่ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา และเกิดเป็นคำกริยาก่อนจากนั้นจึงมีหน้าที่คำนามเพิ่มขึ้นภายหลัง ทิศทางการขยายหน้าที่อยู่ในรูปแบบ กริยา -----> กริยา นาม

๑.๘.๖ ความสัมพันธ์ทางการก หมายถึง ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่คำนามมีการกหรือบทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งกับคำกริยา ในงานวิจัยนี้มุ่งพิจารณาเฉพาะคำนามกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน

๑.๘.๗ ทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา หรือเรียกย่อว่า ทิศทางการขยายหน้าที่ หมายถึง ทิศทางการเพิ่มหน้าที่ของคำนามกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน โดยพิจารณาว่าคำสลับหน้าที่นั้นมีการปรากฏใช้เป็นหน้าที่ใดก่อน และหน้าที่ใดเพิ่มขึ้นภายหลัง

๑.๘.๘ กลไกทางอรรถศาสตร์ หมายถึง กลไกทางความหมายที่ทำให้คำคำหนึ่งมีความหมายเพิ่มขึ้น เช่น กลไกอุปลักษณะ กลไกนามนัย เป็นต้น

บทที่ ๒

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสลับหน้าที่ การจำแนกหน้าที่ของคำนามและคำกริยา ความสัมพันธ์ทางการก วรรณศาสตร์ปริชาน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านคำหลายหน้าที่ ด้านการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ด้านความสัมพันธ์ทางการก และงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่โดยตรง รายละเอียดต่าง ๆ มีดังนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ การสลับหน้าที่

Conversion is usually defined as a derivational process linking lexemes of the same form but belonging to different word-classes.

(Bauer and Valera, 2005: 8)

การสลับหน้าที่หรือการแปลงหมวดคำคือกระบวนการสร้างคำใหม่โดยเปลี่ยนหมวดคำ แต่ไม่เปลี่ยนรูปคำ ส่งผลให้เกิดคำที่มีรูปเดียวกันแต่เป็นสมาชิกของสองหมวดคำ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า conversion คำนี้เป็นคำที่เฮนรี สวีต (Henry Sweet) บัญญัติขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๙๑ ในหนังสือชื่อ A new English Grammar: Logical and Historical (Bauer and Valera, 2005: 7)

“Conversion” in the sense relevant to this book is “functional shift” from one category to another. In English it is usually equated with zero derivation. Conversion typically involves derivation from one major class item to another, as in the case of:

- (a) run (N) < (to) run (V)
- (a) runaway (N) < (to) run away(V+Prt)
- (to) calendar (V) < (a) calendar (N)
- (to) lower (V) < lower (Adj)

(Brinton and Traugott, 2005: 37)

บรินตันและเทราก็อตต์เน้นว่าการสลับหน้าที่หมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือย้ายหน้าที่ของคำจากประเภทหนึ่งไปสู่ประเภทอื่น ตามแบบฉบับนั้นการสลับหน้าที่จะเกี่ยวข้องกับการ

แปลงคำในชุดคำเนื้อหา (content words) เช่น คำกริยา จากคำกริยาสลับหน้าทีไปเป็นคำนาม จากคำกริยาสลับหน้าทีไปเป็นคำคุณศัพท์ เป็นต้น

ช่วงปี ค.ศ. ๑๘๙๐-๑๙๕๐ ซึ่งเป็นระยะแรกของการศึกษาเรื่องการสลับหน้าทีในภาษาอังกฤษนั้น สถานะของการสลับหน้าทีที่ยังไม่ชัดเจน นักวิชาการบางกลุ่มเห็นว่ากระบวนการนี้เป็นประเภทย่อยของการแปลง (derivation) ที่หมายถึงการเติมหน่วยคำเติมลงไปในคำเพื่อเปลี่ยนหมวดคำหรือเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ การแปลงเป็นวิธีที่ใช้เปลี่ยนหมวดคำในภาษาอังกฤษอยู่เป็นปรกติ จึงเกิดมุมมองว่าการเปลี่ยนหมวดคำโดยไม่เปลี่ยนรูปคำก็คือการเติมหน่วยคำเติมแบบศูนย์รูป (zero-affix) (Bauer, 1983: 32-33) เช่น คำนาม a bottle “ขวด” เติมหน่วยคำเติมแบบศูนย์รูปกลายเป็นคำกริยา to bottle “บรรจุขวด” เป็นต้น จึงมีคำอีกหนึ่งคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันกับคำว่า conversion คือคำว่า zero-derivation หรือการแปลงแบบศูนย์รูป ในขณะที่นักวิชาการบางกลุ่มมีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงจากคำนาม a bottle “ขวด” เป็นคำกริยา to bottle “บรรจุขวด” นั้นถือเป็นการสร้างคำใหม่โดยไม่ได้เป็นประเภทย่อยของการแปลง ในระยะต่อมาเกิดงานวิจัยในเรื่องนี้อย่างกว้างขวางแล้วพบว่าการสลับหน้าทีเป็นกระบวนการสร้างคำที่ใช้บ่อยไม่น้อยไปกว่าการสร้างคำวิธีอื่น ๆ เฉพาะในงานวิจัยของคลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark, 1979: 767-811) พบถึงประมาณ ๑,๓๐๐ คำ และเป็นวิธีที่ทำได้ง่ายและเป็นสากลพบได้ในหลายภาษา แม้แต่คำยืมภาษาต่างประเทศก็สามารถเกิดการสลับหน้าทีได้ ด้วยเหตุนี้แนวความคิดแบบหลังจึงได้รับการยอมรับมากขึ้น ตำราไวยากรณ์ภาษาอังกฤษสมัยใหม่หลายเล่มจึงจัดให้การสลับหน้าทีเป็นกระบวนการสร้างคำใหม่ประเภทหนึ่ง มีสถานะเท่าเทียมกับการประสมคำ การซ้ำคำ การแปลงคำ และกระบวนการอื่น ๆ อย่างไรก็ตามนักวิชาการชาวตะวันตกหลายคนยังใช้ทั้งคำว่า conversion และ zero-derivation ในความหมายเดียวกัน

ในสถานะที่เป็นกระบวนการสร้างคำใหม่ การสลับหน้าทีที่จะเกิดขึ้นกับหมวดคำใดก็ได้ ครอบคลุมทั้งการเปลี่ยนจากคำเนื้อหาไปเป็นคำไวยากรณ์^๓ คำไวยากรณ์เปลี่ยนไปเป็นคำเนื้อหา คำเนื้อหาเปลี่ยนเป็นคำเนื้อหาคุณละหมวดคำ

^๓ สุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ (๒๕๕๑: ๑๙) สรุปความหมายของคำเนื้อหาและคำไวยากรณ์ ดังนี้

คำเนื้อหา (content words) หมายถึง คำที่มีความหมายประจำคำ บอกสิ่งที่เป็นนามธรรม รูปธรรม เหตุการณ์ การกระทำ สภาพ คุณสมบัติ มีข้อจำกัดปรากฏร่วมกับคำอื่นน้อย สามารถสื่อความหมายได้โดยลำพังไม่ต้องอาศัยคำอื่นมาช่วย เช่น คำนาม คำกริยา

คำไวยากรณ์ (grammatical words) หมายถึง คำแสดงความหมายทางไวยากรณ์ เช่น บอกกาล การณ์ลักษณะ พจน์ บุรุษ เป็นต้น หรือบอกความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำหลักหรืออนุพจน์ มีข้อจำกัดปรากฏร่วมกับคำอื่นมาก ไม่สามารถสื่อความหมายได้โดยลำพัง หรือไม่สามารสื่อความหมายที่เป็นใจความหลักของประโยคได้โดยลำพัง ต้องอาศัยคำอื่นมาช่วย เช่น คำบุพบท คำสันธาน

และคำไวยากรณ์เปลี่ยนเป็นคำไวยากรณ์คนละหมวดคำ แต่ในสถานะที่เป็นแนวคิดที่ใช้ศึกษาวิจัย การสลับหน้าที่จะมีความหมายแคบลง เพราะการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนจากคำเนื้อหาไปเป็นคำไวยากรณ์จะใช้ทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) ส่วนการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนจากคำไวยากรณ์ไปเป็นคำเนื้อหาจะใช้แนวคิดเรื่องการกลายเป็นคำใหม่ (lexicalization) ดังนั้นการศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนจากคำเนื้อหาเปลี่ยนเป็นคำเนื้อหาคนละหมวดคำ และคำไวยากรณ์เปลี่ยนเป็นคำไวยากรณ์คนละหมวดคำ การเปลี่ยนแปลงระหว่างหมวดคำที่มีระดับความเป็นไวยากรณ์เท่ากันเช่นนี้ เรียกว่า การสลับหน้าที่แนวระนาบ (lateral conversion) เช่น จากคำนาม *a shoulder* “ไหล่” เป็นคำกริยา *to shoulder* “แบกด้วยไหล่” หรือจากคำคุณศัพท์ *poor* “ยากจน” เป็นคำนาม *the poor* “คนยากจน, คนน่าสงสาร” เป็นต้น (Norde, 2001: 234)

ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดซึ่งไม่ได้เปลี่ยนหมวดคำด้วยการแปลง คำที่มีรูปเดียวกันสามารถอยู่ในหมวดคำต่างกันได้หากปรากฏในตำแหน่งที่ต่างกันในประโยค ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคำว่า “conversion” หรือ “การสลับหน้าที่” เป็นคำที่เหมาะสมสำหรับใช้เรียกกระบวนการที่เกิดขึ้นในภาษาไทยมากกว่าคำว่า zero-derivation หรือ “การแปลงคำแบบศูนย์รูป” เพราะคำว่า การสลับหน้าที่แสดงให้เห็นนัยของการเปลี่ยนแปลงหน้าที่กลับไปกลับมาระหว่างสองหมวดคำที่มีระดับความเป็นไวยากรณ์เท่ากัน ไม่มีนัยที่เกี่ยวข้องกับการเติมหน่วยคำเติมซึ่งไม่ใช่ธรรมชาติของภาษาไทย

การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามและคำกริยาในภาษาไทยมีอยู่จำนวนมาก ผู้วิจัยเริ่มต้นรวบรวมข้อมูลคำที่ใช้ศึกษาจากงานวิจัยเรื่อง *คำหลายหน้าที่ในภาษาไทย* ของพิมพ์มา บำรุงสุข (๒๕๑๔) ซึ่งรวบรวมคำหลายหน้าที่จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕ พบคำหลายหน้าที่กลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นทั้งคำนามและคำกริยาได้ จำนวน ๑๖ คำ ได้แก่ *ประกาศ* *รายงาน* *รางวัล* *หาบ* *ฝัน* *ขโมย* *แกง* *ไข* *บันทึก* *แจว* *พาย* *แปร่ง* *ซ้อน* *ครอบ* *พัด* และ *บัง* จากการศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยพบคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันอีกไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คำ นำมาสู่การศึกษาว่าคำเหล่านี้เมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามและเมื่อทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเกี่ยวข้องกันอย่างไร

๒.๑.๒ การจำแนกหน้าที่ของคำ : คำนามและคำกริยา

การศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจเรื่องการจำแนกหน้าที่ของคำ โดยเฉพาะในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลคำที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้ เกณฑ์การจำแนกหน้าที่ของคำที่ชัดเจนจะทำให้สามารถคัดกรองข้อมูลได้สะดวกมากขึ้น งานวิจัยนี้จำแนกหน้าที่ของคำด้วยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

(๒๕๕๓) เป็นหลัก หากคำใดต้องอาศัยความรู้ด้านความหมายของคำมาประกอบการพิจารณาหน้าที่ของคำจะใช้เกณฑ์ของนววรรณ พันธุเมธา (๒๕๔๙) มาประกอบ

๒.๑.๒.๑ การจำแนกชนิดของคำของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๕๓) ศึกษาเรื่องการจำแนกชนิดของคำในภาษาไทย โดยอาศัยฐานข้อมูลภาษาไทยปัจจุบันสองล้านคำ พบว่าเกณฑ์ที่เหมาะสมที่สุดในการจำแนกชนิดของคำคือเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการวิเคราะห์นั้นมีความเที่ยงตรง ไม่แปรไปตามผู้วิเคราะห์แต่ละคน อมราสร้างเกณฑ์ในการจำแนกชนิดของคำแต่ละชนิดโดยมีกรอบว่าจะไม่ใช้ความหมายเป็นเกณฑ์ในการจำแนกชนิดของคำ “เพราะความหมายเป็นสิ่งที่ค้นได้และมีความลักลั่นระหว่างผู้พูดหลายคน เนื่องจากผู้พูดหลายคนอาจตีความต่างกันทำให้ได้ความหมายของคำต่างกัน อันมักนำไปสู่การจำแนกชนิดของคำที่ไม่สม่ำเสมอและไม่น่าเชื่อถือ” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ๒๕๕๓: ๔๒) แต่ใช้เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์อันได้แก่ เกณฑ์การปรากฏร่วม และการกระจายของคำ (เช่น คำนี้ต้องปรากฏกับคำชนิดนั้นและไม่ปรากฏกับคำชนิดอื่น) เป็นหลักในการจำแนกชนิดของคำ หากคำใดมีปัญหาในการวิเคราะห์จะอาศัยความรู้ภาษาแม่ (native intuition) ช่วยตัดสิน จากกรอบการวิเคราะห์นี้ อมราจำแนกคำในภาษาไทยทั้งหมดเป็น ๘ ชนิด ได้แก่ คำกริยา คำนาม คำคุณศัพท์ คำบุพบท คำวิเศษณ์ คำสันธาน คำปริมาณ และคำอนุภาค เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ที่ใช้จำแนกชนิดของคำมีดังนี้

๑. คำกริยา เช่น กิน ตั้งใจ สวย ควร ต่อสู้ ฯลฯ เป็นคำที่ปรากฏหลังคำว่า *ไม่* ได้
๒. คำนาม เช่น บ้าน คน ครอบครัว ความดี ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ไม่ปรากฏกับ *ไม่*
 - ปรากฏหน้าคำคุณศัพท์ได้
 - ปรากฏหน้าคำกริยา หลังคำกริยา หรือหลังคำบุพบทได้
๓. คำคุณศัพท์ เช่น ส่วนตัว สุดท้อง นั้น อัน ดี ๆ ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ปรากฏหลังคำนามเสมอ
 - ปรากฏกับ *ไม่* ไม่ได้
 - ปรากฏกับ *นี้* ไม่ได้
๔. คำบุพบท เช่น กับ จาก โดย ต่อ ถึง ของ ที่ ใน ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ปรากฏหน้าคำนามหรือคำกริยาในหน่วยสร้างไรรู้ศูนย์^๔

^๔ “หน่วยสร้างไรรู้ศูนย์ (exocentric construction) หมายถึงหน่วยสร้างที่ส่วนประกอบ (constituent) มีความสำคัญเท่ากัน ไม่มีส่วนใดเป็นส่วนหลักและส่วนใดเป็นส่วนขยาย เช่น คำบุพบท+คำนาม เป็นหน่วยสร้างไรรู้ศูนย์ ทั้งคำบุพบทและคำนามถือเป็นส่วนหลักทั้งคู่” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ๒๕๕๓: ๕๓)

- ไม่ปรากฏกับ *ไม่*
- ๕. คำวิเศษณ์ เช่น *จะไม่ คง ก็ เพิ่ง กัน ทันที*เอง ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ปรากฏหน้าหรือหลังคำกริยา
 - ไม่ปรากฏกับคำว่า *ไม่* ไม่ได้
 - ไม่ปรากฏกับตัวกำหนด *นี้*
- ๖. คำสันธาน เช่น *แต่ และ หรือ คือ* ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ปรากฏระหว่างหน่วยภาษา ๒ หน่วยที่เท่ากัน
 - ไม่ปรากฏกับคำว่า *ไม่*
 - ไม่ปรากฏกับตัวกำหนด *นี้*
- ๗. คำปริมาณ เช่น *กึ่ง ครึ่ง ปวง สรรพัน ทุก ทั้ง* ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ปรากฏหน้าคำนามในหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์^๕
 - ไม่ปรากฏกับคำว่า *ไม่*
 - ไม่ปรากฏหน้าคำกริยา หลังคำกริยา หรือหลังคำบุพบท
- ๘. คำอนุภาค มีทั้งคำอนุภาคอุทาน เช่น *เฮ้ย เอ้ แหม* ฯลฯ และคำอนุภาคลงท้าย เช่น *นะ เกอะ หรือก เว้ย คะ ครับ* ฯลฯ เป็นคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - ไม่ปรากฏกับคำว่า *ไม่*
 - ไม่ปรากฏหน้าหรือหลังถ้อยความ

ผู้วิจัยจะให้รายละเอียดของชนิดของคำที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้จำนวน ๔ หมวด ได้แก่ คำกริยา คำนาม คำคุณศัพท์ และ คำวิเศษณ์ ซึ่งจัดเป็นคำเนื้อหา

คำกริยา คือคำที่ปรากฏหลังคำว่า *ไม่* ได้

“คำว่า *เดิน ชอบ สวย เข้าใจ พัฒนา* เป็นคำกริยา เพราะปรากฏกับ *ไม่* ได้ กล่าวคือเราสามารถพูดว่า *ไม่เดิน ไม่ชอบ ไม่สวย ไม่เข้าใจ ไม่พัฒนา* ได้ คำชนิดอื่นจะไม่สามารถปรากฏกับ *ไม่* เช่น **ไม่บ้าน* (คำนาม) **ไม่นี้* (คำคุณศัพท์) **ไม่กับ* (คำบุพบท) **ไม่ขยับ* (คำวิเศษณ์) **ไม่และ* (คำสันธาน) **ไม่สาม* (คำปริมาณ) **ไม่ไร* (คำอนุภาค)” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๕๓: ๔๖)

ส่วนคำประเภท *สวย ดี หนัก ร้อน เย็น เล็ก ใหญ่* ฯลฯ คำกลุ่มนี้ตามไวยากรณ์แนวเดิม (traditional grammar) เช่น พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๘) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๓๓, ๒๕๒๕, ๒๕๔๒) จัดให้เป็นคำวิเศษณ์ หรือบางครั้งเรียกว่า **คำคุณศัพท์** (adjective)

^๕ “หน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์ (endocentric construction) หมายถึงหน่วยสร้างที่ส่วนประกอบ (constituent) มีส่วนหลักและส่วนขยาย เช่น คำปริมาณ+คำนาม เป็นหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์ คำปริมาณทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย ส่วนคำนามทำหน้าที่เป็นหน่วยหลัก” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ๒๕๕๓: ๖๒)

อมราจัดให้เป็นกริยาทั้งหมดเพราะสามารถปรากฏกับคำว่า *ไม่* ได้ และเรียกว่า **คำกริยาคุณศัพท์** (adjectival verb) เป็นประเภทย่อยของคำกริยา

คำนาม คือคำที่มีลักษณะสำคัญดังนี้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๕๓: ๔๘-๔๙)

๑. คำนามไม่ปรากฏกับ *ไม่* เช่น คำว่า *บ้าน ต้นไม้ ความสุข* ฯลฯ หากปรากฏกับคำว่า *ไม่* เป็น **ไม่บ้าน *ไม่ต้นไม้ *ไม่ความสุข* ฯลฯ ก็จะผิดไวยากรณ์

๒. คำนามปรากฏหน้าคำคุณศัพท์ที่ได้ สามารถนำคำว่า *นี้* ซึ่งเป็นคำคุณศัพท์มาทดสอบกับคำว่า *บ้าน ต้นไม้ ความสุข* เป็น *บ้านนี้ ต้นไม้นี้ ความสุขนี้* ได้

๓. คำนามปรากฏหน้าคำกริยา หลังคำกริยา หรือหลังคำบุพบทได้ ถ้าปรากฏหน้าคำกริยาจะทำหน้าที่เป็นประธาน เช่น *บ้านนี้ใหญ่ ชาวนาตัดต้นไม้ เรามีความสุข* ถ้าปรากฏหลังคำกริยาจะทำหน้าที่เป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็ม เช่น *ชาวนาตัดต้นไม้ แม่เป็นครู* ถ้าปรากฏหลังคำบุพบทจะทำหน้าที่เป็นกรรมของบุพบท เช่น *แม่อยู่ในครัว ผักผลไม้มีประโยชน์ต่อร่างกาย*

อมราจำแนกคำนามเป็น ๓ ชนิด ได้แก่ คำนามสามัญ ดังเช่นคำที่ยกตัวอย่างไปข้างต้น คำสรรพนาม เช่น *ฉัน เธอ ท่าน เขา คุณ* ฯลฯ และคำลักษณนาม เช่น *ตัว ใบ เส้น* หลัง ฯลฯ คำราไวยากรณ์บางเล่มแยกคำดังกล่าวนี้เป็นประเภทต่างหากจากคำนาม แต่อมราเห็นว่าคำเหล่านี้มีพฤติกรรมแบบเดียวกับคำนามตามเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ข้อ ๑.-๓. จึงจัดให้เป็นคำนาม

คำคุณศัพท์ การทดสอบว่าคำใดเป็นคำคุณศัพท์ต้องพิจารณาตามเกณฑ์ทั้งสามข้อ

ด้านล่างนี้ไล่ลงมาตามลำดับ ได้แก่ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๕๓: ๔๙-๕๑)

๑. คำคุณศัพท์ปรากฏหลังคำนามเสมอ คำในประโยคต่อไปนี้

ผู้หญิงสวยมักเป็นที่สนใจของคนจำนวนมาก

โครงการใหญ่อย่างนี้ไม่เหมาะกับหน่วยงานเรา

คุณแม่ไม่อนุญาตให้หนูไปค้างบ้านเพื่อน

เราจะไม่ยุ่งกับปัญหาส่วนตัวของเธอ

ลูกคนสุดท้ายมักถูกตามใจจนโต

คำว่า *สวย ใหญ่ เพื่อน ส่วนตัว สุดท้อง* ผ่านเกณฑ์ข้อแรกแต่จะเป็นคำคุณศัพท์หรือไม่ ต้องทดสอบกับลักษณะข้อต่อไป

๒. คำคุณศัพท์ปรากฏกับ *ไม่* ไม่ได้ จากตัวอย่างในข้อ ๑. ผลปรากฏว่า *สวย ใหญ่* สามารถตามหลัง *ไม่* ได้ เป็น *ไม่สวย ไม่ใหญ่* ดังนั้นคำว่า *สวย ใหญ่* ไม่ใช่คำคุณศัพท์แต่เป็นคำกริยา คำที่เหลืออยู่ต้องพิสูจน์ด้วยเกณฑ์ข้อต่อไป

๓. คำคุณศัพท์ปรากฏกับ *นี้* ไม่ได้ คำที่ผ่านเกณฑ์ข้อ ๑. และ ๒. มาแล้วนั้น มีคำว่า *เพื่อน* สามารถปรากฏกับคำว่า *นี้* ได้ เป็น *เพื่อนนี้* ดังนั้นไม่ใช่คำคุณศัพท์แต่เป็นคำนาม

คำที่ยกตัวอย่างไว้ในข้อ ๑. ทั้งหมด เมื่อผ่านเกณฑ์วิเคราะห์ทั้ง ๓ ข้อ จะเหลือเพียงคำ
ว่า ส่วนตัว สุดท้อง ที่เป็นคำคุณศัพท์

คำวิเศษณ์ การทดสอบว่าคำใดเป็นคำวิเศษณ์ต้องพิจารณาตามเกณฑ์ทั้งสามข้อ
ด้านล่างนี้ไล่ลงมาตามลำดับ ได้แก่ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๕๓: ๕๕-๕๗)

๑. คำวิเศษณ์ปรากฏหน้าหรือหลังคำกริยา
๒. คำวิเศษณ์ไม่ปรากฏกับคำว่า *ไม่*
๓. คำวิเศษณ์ไม่ปรากฏกับตัวกำหนด *นี้*

คำวิเศษณ์ คือคำที่ปรากฏหน้าหรือหลังคำกริยา เช่น คำว่า *จะ ไม่ คง* ฯลฯ ปรากฏหน้า
คำกริยา ส่วนคำว่า *กัน เหลือเกิน ทันที่* ฯลฯ ปรากฏหลังคำกริยา คำเหล่านี้ปรากฏกับคำว่า *ไม่*
ไม่ได้ เพราะจะเป็น **ไม่จะ *ไม่ไม่ *ไม่คง *ไม่กัน *ไม่เหลือเกิน *ไม่ทันที่* ซึ่งผิดไวยากรณ์ และคำ
เหล่านี้ปรากฏกับคำตัวกำหนด *นี้* *ไม่ได้* เพราะจะเป็น **จะนี้ *ไม่นี้ *คงนี้ *กันนี้ *เหลือเกินนี้*
**ทันที่นี้* ซึ่งผิดไวยากรณ์

คำวิเศษณ์บางคำพ้องกับคำกริยา เช่น คำว่า *ไป* ในประโยค *เขาเจียบไป เขาสูงไป* ทำให้
ตัดสินได้ยากว่าควรจะเป็นคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ เนื่องจากคำกริยาในภาษาไทยสามารถปรากฏ
หลังคำกริยาด้วยกันได้ เช่น *เขาเดินไป* วิธีทดสอบว่า *ไป* ในแต่ละประโยคเป็นคำชนิดใด คือการ
แทนที่คำที่สงสัยนั้นด้วยคำตรงกันข้าม ในที่นี้ให้หน้าคำว่า *มา* ไปแทนที่คำว่า *ไป* ในแต่ละประโยค
เช่น พูดว่า *เขาเดินมา* ได้ ฉะนั้น *ไป* ในประโยค *เขาเดินไป* จึงเป็นคำกริยา แต่สำหรับประโยค
**เขาเจียบมา* หรือ **เขาสูงมา* นั้นเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์ ฉะนั้น *ไป* ในประโยค *เขาเจียบไป*
เขาสูงไป จึงเป็นคำวิเศษณ์ ดังนั้นสรุปได้ว่า *ไป* ในภาษาไทยมี ๒ คำ คำหนึ่งเป็นคำกริยา อีกคำ
เป็นคำวิเศษณ์

ผู้วิจัยเห็นว่าเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ของอมรานั้นใช้จำแนกชนิดของคำได้อย่างชัดเจน
และเป็นระบบจึงเลือกเกณฑ์นี้เป็นหลักในการวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อมูลคำมาใช้ในงานวิจัย ใน
บางครั้งที่ผู้วิจัยเห็นว่าต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำมาช่วยในการวิเคราะห์จะนำ
เกณฑ์ของนววรรณมาใช้ร่วมด้วย

๒.๑.๒.๒ การจำแนกคำของนววรรณ พันธุ์เมธา

นววรรณ พันธุ์เมธา (๒๕๔๙: ๖-๑๙) จำแนกคำโดยใช้หน้าที่ในการสื่อสารเป็น
เกณฑ์ ได้เป็น ๖ หมวด ได้แก่ คำเรียก-ร้อง คำหลัก คำแทน คำขยาย คำเชื่อม และ คำเสริม ใน
หมวดต่าง ๆ มีการจำแนกประเภทย่อยโดยใช้ความหมายเป็นเกณฑ์ คำนามและคำกริยาเป็น
ประเภทย่อยที่อยู่ในหมวดคำหลักซึ่งหมายถึงคำสำคัญ ใ้บอกเนื้อความซึ่งผู้พูดสื่อสารไปยังผู้ฟัง
โดยให้ความหมายของคำนามกับคำกริยาไว้ว่า

คำนาม คือคำที่หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม แบ่งเป็น ๒ ชนิด

๑. คำนามสามัญ คือคำนามที่หมายถึงสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป
๒. คำนามวิสามัญ คือคำที่หมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

คำกริยา คือคำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพ หรือความรู้สึกต่าง ๆ จำแนกตามความหมายเป็น ๓ ชนิด

๑. คำกริยาแสดงอาการ อาจแสดงอาการเคลื่อนที่ในทิศทางต่าง ๆ เช่น ขึ้น ออกห่าง วงกลม ฯลฯ เคลื่อนที่เร็ว อย่างช้า ๆ หรือ การที่อยู่กับที่
 - การกระทำต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น
 - มีความหมายแสดงการติดต่อสัมผัสทำให้ผู้ทำกริยานั้นเปลี่ยนแปลงประสบการณ์
 - มีความหมายเกี่ยวกับการสื่อสาร

ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ ปรากฏในประโยคใช้สิ่ง ไม่ปรากฏในประโยคเปรียบเทียบ ใช้ขยายคำนามไม่ได้ ยกเว้นใส่คำว่า *ที่ ซึ่ง อัน*

๒. คำกริยาแสดงสภาพ มีความหมายแสดงสภาพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นจิตใจหรือร่างกาย อาจบอกลักษณะ สัมผัส สี นิสัย อายุ ค่า ความเร็ว บางคำใช้เปรียบเทียบบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ปรากฏร่วมกับหน่วยนาม ๒ หน่วย อาจย้ายหน่วยหลังมาไว้หน้าได้

ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ ไม่ปรากฏในประโยคใช้สิ่ง แต่ปรากฏในประโยคเปรียบเทียบ ใช้ขยายคำนามได้เลย มักไม่มีหน่วยนามตาม

๓. คำกริยาแสดงการประสม มีความหมายเกี่ยวกับการรู้ รู้สึกหรือประสาทสัมผัส ปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่หมายถึงผู้รู้

ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ ไม่ปรากฏในประโยคใช้สิ่ง แต่ปรากฏในประโยคเปรียบเทียบ ใช้ขยายคำนามไม่ได้ยกเว้นใส่ *ที่ ซึ่ง อัน* มักมีหน่วยนามตาม

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า คำกริยาแสดงอาการและคำกริยาแสดงสภาพสามารถเกิดการสลับหน้าที่กับคำนามได้ ส่วนคำกริยาแสดงความรู้สึกไม่ปรากฏว่าสามารถสลับหน้าที่กับคำนามได้ แสดงให้เห็นว่าความหมายของคำกริยามีผลโดยตรงที่จะเอื้อให้คำนั้น ๆ เกิดการสลับหน้าที่กับคำนาม

๒.๑.๓ ความสัมพันธ์ทางการก

ความสัมพันธ์ทางการกในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาในลักษณะคำนามมีการกหรือบทบาทอย่างไรอย่างหนึ่งกับคำกริยาที่เกิดการสลับ

หน้าที่กัน การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยานั้นเกิดขึ้นได้เพราะคำนามและคำกริยาที่มีรูปเดียวกันนั้นมีความเกี่ยวข้องทางความหมายกันบางประการ

“There are substantial semantic constraints on conversion. For example, conversion from N > V is constrained by salient semantic and use-based characteristics of the parent noun, such as location, agent, instrument Quirk et al. (1985: 1528) likewise call attention to pragmatic factors that have to do with world knowledge and familiar use.”

(Brinton and Traugott, 2005: 39)

บรินตันและเทราก็อตต์ได้ชี้ให้เห็นว่ามีข้อจำกัดทางความหมายที่ทำให้เกิดกระบวนการการสลับหน้าที่ ตัวอย่างการสลับหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยานั้นจะถูกบังคับด้วยความหมายที่เด่นเป็นพิเศษและลักษณะเฉพาะของการใช้คำนามนั้น เช่น การเป็นสถานที่ การเป็นผู้กระทำ การเป็นเครื่องมือ ฯลฯ Quirk และคณะ กล่าวไว้ว่าปัจจัยทางวัจนปฏิบัติศาสตร์อันได้แก่ความรู้เกี่ยวกับโลกและการใช้คำที่คุ้นเคยนั้นมีผลต่อการสลับหน้าที่ มุมมองของบรินตันและเทราก็อตต์ทำให้เห็นว่าการใช้แนวความคิดเรื่องการมาอธิบายจะทำให้เราเห็นความสัมพันธ์ของคำนามและคำกริยานั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ฟิลล์มอร์ (Fillmore, 1968) เป็นผู้เสนอทฤษฎีไวยากรณ์การกขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๖๘ พัฒนามาจากไวยากรณ์ปริวรรตของชอมสกี (Chomsky) การก (case) ตามความหมายของฟิลล์มอร์ หมายถึง “ความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ (semantic-syntactic relation) ระหว่างคำนามและกริยาในประโยค” ในโครงสร้างลิก (นววรรณ, ๒๕๔๘: ๕๐) “ลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้แสดงถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวมนุษย์ว่าใครทำอะไร ใครมีประสบการณ์เรื่องใด ใครได้รับผลประโยชน์จากอะไร สิ่งนั้นเกิดขึ้นที่ไหน อะไรเปลี่ยนแปลงไป อะไรเคลื่อนที่ สิ่งนั้นเริ่มต้นจากที่ไหนและสิ้นสุดลงที่ไหน” (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๖: ๔) ความสัมพันธ์เหล่านี้มีความสำคัญมากกว่าความสัมพันธ์ที่เรียกว่าประธานและกรรมในโครงสร้างผิว มีอยู่ในส่วนพื้นฐานของทุกภาษาไม่ว่าภาษานั้นจะเป็นภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดงการกในโครงสร้างผิวหรือไม่

ฟิลล์มอร์เสนอชุดการกไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๖๘ จำนวน ๖ การก ได้แก่ ผู้ทำ^๖ (agentive) เครื่องมือ (instrumental) ผู้รับสภาพ (dative) ผลลัพธ์ (factitive) สถานที่ (locative) และ ผู้ถูก (objective) ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ฟิลล์มอร์ได้ปรับและเสนอชุดการกใหม่อีกครั้งหนึ่ง จำนวนชุดการกเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐ การก ได้แก่ ผู้ทำ (agentive) เครื่องมือ (instrumental) สถานที่ (locative) ผู้ถูก (objective) ผู้มีประสบการณ์ (experiencer) ผู้ร่วมกระทำ (comitative) ผู้ได้รับประโยชน์ (benefactive) เวลา (time) จุดเริ่มต้น (source) และ จุดหมาย (goal)

^๖ ชื่อการกภาษาไทย ณ ตำแหน่งนี้ใช้ตามงานวิจัยของภาณุ สังขะวร (๒๕๒๖: ๔-๘)

ภายหลังเมื่อมีผู้นำทฤษฎีไวยากรณ์การกไปวิเคราะห์ภาษาต่าง ๆ ก็จะมีผู้เสนอจำนวนชดการกเพิ่มขึ้นเสมอ จึงมีผู้ตั้งข้อสงสัยถึงความเป็นสากลของชดการก แต่ไม่ว่าสากลลักษณะของจำนวนชดการกจะเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงหรือไม่ แต่ความคิดที่ว่า “การกคือลักษณะความสัมพันธ์อย่างหนึ่งและเป็นหน่วยสำคัญในภาษา” นั้น ยังมีนักไวยากรณ์หลายท่านให้การยอมรับอยู่เสมอ เห็นได้จากการนำแนวคิดเรื่องการกไปดัดแปลงให้เข้ากับทฤษฎีของตน เช่น ไวยากรณ์แทกมีมิก (นววรรณ พันธุมะธา, ๒๕๔๘: ๔๙)

โดยปกติ การก หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาที่เป็นภาคแสดงในประโยคเดียวกัน เช่น

ประโยค	จอห์นเปิดประตู	(Fillmore 1968: 24)
คำนาม	จอห์น มีการกเป็น	ผู้ทำ เพราะเป็นผู้กระทำกริยา เปิด
คำนาม	ประตู มีการกเป็น	ผู้ถูก เพราะได้รับความกระทบกระเทือนจาก เปิด

การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยานั้น คำนามและคำกริยาที่มีรูปเดียวกันย่อมไม่เกิดในประโยคเดียวกัน แต่จะเกิดคนละประโยคกันแบบสลับหลัก (complementary distribution) กล่าวคือ ในประโยคหนึ่ง ๆ อาจมีคำสลับหน้าที่ทำหน้าที่เป็นคำนามหรือเป็นคำกริยาแค่เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าคำทั้งสองหน้าที่เกิดในประโยคเดียวกันมักจะทำให้ได้ประโยคที่ไม่เป็นธรรมชาติ เช่น ?เขาหวีผมด้วยหวี ?แม่ไปก้ออกไข่จนเป็นไข่ เป็นต้น ดังนั้น คำว่า “ความสัมพันธ์ทางการก” ที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้จึงไม่ได้มีความหมายเหมือน การก ของฟิลล์มอร์ทุกประการ และไม่ได้ใช้วิธีวิเคราะห์อย่างเดียวกับที่ฟิลล์มอร์ใช้วิเคราะห์ประโยค จอห์นเปิดประตู แต่เป็นการนำแนวคิดเรื่องการกของฟิลล์มอร์มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สามารถอธิบายความเกี่ยวข้องทางความหมายของคำสลับหน้าที่ได้ “ความสัมพันธ์ทางการก” ที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้จึงมีความหมายเฉพาะ หมายถึง ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาในลักษณะคำนามมีการกหรือบทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน เช่น เมื่อพิจารณาความหมายของคำนาม หวี และคำกริยา หวี ในตัวอย่างประโยคด้านล่างนี้

ประโยค	หวีอันนี้เป็นของโบราณ
คำนาม	หวี หมายถึง “ของใช้ที่มีลักษณะเป็นซี่ ๆ เรียงต่อกัน ใช้สาางผม”
ประโยค	แม่กำลังหวีผม
คำกริยา	หวี หมายถึง “แต่งผมด้วยหวี, สาางผม”

จะเห็นได้ว่าพบว่าคำนาม หวี และคำกริยา หวี มีความหมายเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่คำนามเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกริยา การสลับหน้าที่ของคำว่า หวี จึงมีการกเครื่องมือ

๒.๑.๔ อรรถศาสตร์ปริชาน

อรรถศาสตร์ปริชาน (cognitive semantics) เป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาความหมาย โดยเชื่อมโยงกับระบบความคิดหรือระบบปริชานของพูดผู้ (cognition) เช่น ความหมายนัยต่าง ๆ ของคำว่า “เข้า” จะสะท้อนภาพในความคิดหรือมโนทัศน์ (conceptualization) ที่แตกต่างกัน (ชัชวดี ศรลัมพ์, ๒๕๓๘) เป็นต้น ผู้เสนอแนวคิดนี้คือจอร์จ เลคอฟ (George Lakoff) อรรถศาสตร์ปริชานเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานซึ่งเริ่มต้นเมื่อราว ๆ ปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ภาษาศาสตร์ปริชานมีสมมติฐานหลักเกี่ยวกับภาษาอยู่ ๓ ประการ ได้แก่ (Croft and Cruse, 2004: 1)

๑. ภาษาไม่ได้เป็นอิสระจากระบบปริชาน

ระบบปริชาน หมายถึง ระบบความคิดและการจัดการความรู้ของมนุษย์ วิโรจน์ อรุณมานะกุล (๒๕๕๔) อธิบายความหมายของสมมติฐานข้อนี้ว่า

...การให้ความสำคัญกับความหมายว่าเป็นแก่นของไวยากรณ์...ไม่ได้มองว่าความหมายเป็นเพียงการอ้างถึงหรือการให้ค่าความเป็นจริงของเหตุการณ์ แต่มองกระบวนการสร้างความหมายว่าสัมพันธ์กับโครงสร้างภาษา เป็นเรื่องของการสร้างมโนทัศน์จากการรับรู้และทำความเข้าใจโลกภายนอก ภาษาจึงไม่ได้เป็นระบบเอกเทศ

(วิโรจน์ อรุณมานะกุล, ๒๕๕๔: ๒๖๘)

๒. ไวยากรณ์สะท้อนมโนทัศน์ (grammar is conceptualization)

การที่ผู้พูดเลือกใช้รูปภาษาที่ต่างกันในการบรรยายเหตุการณ์หนึ่ง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าผู้พูดมีมโนทัศน์ต่อเหตุการณ์นั้นต่างกัน เช่น การพูดว่า *เขาพังประตู* กับพูดว่า *เขาทำให้ประตูพัง* สื่อความถึงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเดียวกัน แต่ในมโนทัศน์ของผู้พูดจะมีรายละเอียดของการกระทำแตกต่างกัน ประโยคแรก *เขาพังประตู* เหตุและผลของเหตุการณ์รวมอยู่ในคำคำเดียวคือ *พัง* สื่อความว่าประธานของประโยคคือ *เขา* เป็นผู้ลงมือกระทำต่อกรรมโดยตรง คำกริยาที่แสดงผลของเหตุการณ์ *พัง* จึงอยู่ติดกับประธาน ส่วนประโยค *เขาทำให้ประตูพัง* ประธานของประโยค *เขา* อาจเป็นสาเหตุหนึ่งแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ลงมือโดยตรง หรือกล่าวได้ว่ามีความตั้งใจในการก่อเหตุการณ์น้อยกว่าประโยคแรก ดังนั้นคำกริยาที่แสดงผลของเหตุการณ์ *พัง* จึงอยู่ห่างจากประธาน เป็นต้น (วิภาส โปธิแพทย์, ๒๕๕๒: ๓๕-๓๖)

๓. ความรู้ทางภาษาเกิดจากการใช้ภาษา

ความรู้ทางภาษาไม่ได้เกิดจากกฎไวยากรณ์ที่มีอยู่ในระบบความคิดของมนุษย์แบบที่นักไวยากรณ์ปริวรรตกล่าวไว้ หากไม่มีการใช้ภาษาก็จะไม่เกิดความรู้ทางภาษา

จากสมมติฐานข้างต้นของภาษาศาสตร์ปริชานส่งผลให้เกิดแนวทางการวิจัย ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ ไวยากรณ์ปริชานซึ่งสนใจการสร้างแบบจำลองของภาษา และอรรถศาสตร์ปริชาน

อรรถศาสตร์ปริชานเป็นแนวทางการศึกษาความหมายในภาษาโดยเชื่อมโยงเข้ากับระบบความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าสัญลักษณ์สมมติที่มีลักษณะนามธรรมต่าง ๆ นั้นจะมีความหมายก็ต่อเมื่อถูกเชื่อมโยงเข้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในโลก (Lakoff, 1998: 119) ดังนั้นความหมายในภาษาก็คือภาพสะท้อนการรับรู้โลกของมนุษย์ วิโรจน์ อรุณมานะกุล (๒๕๕๔: ๒๖๘) กล่าวว่า “อรรถศาสตร์ปริชานคือการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ โครงสร้างมโนทัศน์ การสร้างความหมายที่ซ่อนอยู่ (encoded) ในภาษา ภาษาจึงเป็นเหมือนแว่นส่องดูระบบปริชานเพื่อเข้าใจแบบจำลองของจิต” สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม (๒๕๔๔) ได้อธิบายความเชื่อมโยงของทั้งสามสิ่งไว้ดังนี้

การเรียนรู้และรับรู้โลกของมนุษย์เริ่มต้นจากการมีประสบการณ์ทั้งจากร่างกาย (bodily experience) จากประสาทสัมผัส (sensory-motor) จากอารมณ์ความรู้สึก (emotional) และจากสังคม (social) หลังจากมีประสบการณ์ มนุษย์ก็จะสร้างมโนทัศน์ (concept) ให้สิ่งต่าง ๆ ในโลกตามที่เคยมีประสบการณ์มานั้น เพื่อให้สามารถแยกสิ่งนั้นออกจากสิ่งอื่น ๆ ได้ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการจัดหมวดหมู่ให้สิ่งที่เหมือนกันอยู่ด้วยกัน และเพื่อสนองความต้องการที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย มนุษย์จึงสร้างรูปภาพขึ้นมาเพื่อใช้สื่อถึงสิ่งเหล่านั้น

(สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม, ๒๕๔๔: ๑๕)

จากความเชื่อมโยงข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผลลัพธ์ของกระบวนการดังกล่าวก็คือ “รูปภาพ” หรือ “คำ” นั้นเอง ความหมายของคำในภาษาเป็นภาพแทนระบบปริชานของมนุษย์ได้ การศึกษาตามแนวทางของอรรถศาสตร์ปริชานจึงเน้นที่การศึกษาความหมายของคำมากกว่า ความหมายของประโยค ประเด็นศึกษาในกรอบทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน เช่น อุปลักษณ์ (metaphor) นามนัย เครือข่ายความหมาย (semantic network) เป็นต้น (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, ๒๕๕๔: ๒๗๕-๒๘๕, จิรัชย์ หิรัญรัตน์, ๒๕๕๐: ๙) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อุปลักษณ์และนามนัย ทั้งสองสิ่งนี้เป็นกลไกทางอรรถศาสตร์ (semantic mechanisms) ที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดการขยายขอบเขตความหมายจากความหมายต้นแบบไปสู่ความหมายอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดคำหลายความหมาย (Kövecses, 2002: 216) อุปลักษณ์และนามนัยมีลักษณะร่วมกัน คือ ต่างก็เป็นการเชื่อมโยงวงความหมาย ๒ วงเข้าด้วยกัน ทำให้เห็นความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของความหมาย ๒ ความหมาย อุปลักษณ์และนามนัยมีลักษณะดังนี้

๒.๑.๔.๑ อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ (metaphor) ตามแนวทฤษฎีการเปรียบเทียบตามทฤษฎีของ Lakoff & Johnson คือการเปรียบเทียบระหว่างวงความหมายต้นทาง (source domain) ^๗ กับวงความหมายปลายทาง (target domain) ที่อยู่ต่างวงความหมายกัน ความหมายของวงความหมายต้นทางจะเป็นส่วนหนึ่งของการตีความวงความหมายปลายทาง โดยผ่านกระบวนการจับคู่กันและการผสมกลมกลืน (correspondence and blending) (Croft and Cruse, 2004: 193)

เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) เสนออุปลักษณ์ในมุมมองใหม่ซึ่งต่างไปจากอุปลักษณ์ในความหมายเดิมที่หมายถึงการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ เพื่อสร้างให้เป็นรูปภาษาพิเศษในงานประพันธ์ เลคอฟและจอห์นสัน กล่าวว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้นล้วนแล้วแต่อยู่ในรูปแบบการเปรียบเทียบเป็นอุปลักษณ์โดยที่ผู้ใช้ภาษาไม่รู้ตัว ชัชวตี ศรลัมพ์ (๒๕๔๘) สรุปแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสันไว้ว่า

อุปลักษณ์ตามแนวคิดของ Lakoff & Johnson มีรูปแบบที่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะโครงสร้างของการเปรียบเทียบหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ในรูปของการเปรียบเทียบทั้งสิ้น เช่น เราไม่พูดถึงความตายโดยตรงไปตรงมา แต่จะเลี่ยงไปใช้คำอื่น ๆ ที่บอกละเลยถึงความตายโดยใช้คำว่า “จากไป” “เสียแล้ว” “เขาไม่อยู่แล้ว” ... แท้จริงแล้วอุปลักษณ์นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นระบบความคิดของคนในสังคม ไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะภาษาเท่านั้น แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันบอกให้รู้ว่าคนในสังคมที่ใช้ภาษานั้นมีระบบความคิดหรือมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่อง / ประเด็นต่าง ๆ เป็นอย่างไร ... อุปลักษณ์นั้นเป็นการเชื่อมโยงความคิดจากการใช้คำที่มีความหมายถ่ายทอดจากวงความหมายหนึ่งไปอีวงความหมายหนึ่ง (domain) ซึ่งเป็นไปอย่างอิสระโดยที่เราไม่รู้ตัวและเป็นการเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ

(ชัชวตี ศรลัมพ์, ๒๕๔๘: ๘)

การศึกษาเรื่องอุปลักษณ์จึงเน้นไปที่การวิเคราะห์กระบวนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง วงความหมายต้นทางมักมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าและซับซ้อนน้อยกว่า เช่น ร่างกาย พืช สัตว์ สิ่งของรอบตัว เป็นต้น อยู่ใกล้ชิดกับประสบการณ์ของมนุษย์มากกว่าวงความหมายปลายทางซึ่งมักมีความสลับซับซ้อนและเป็นนามธรรมมากกว่า เช่น ความคิด ความรู้สึก สังคม เป็นต้น มนุษย์จึงทำความเข้าใจวงความหมายปลายทางผ่านคุณสมบัติของวงความหมายต้นทาง ตัวอย่างอุปลักษณ์ที่เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980: 31-32) เสนอไว้ เช่น TIME IS SPACE “เวลาคือพื้นที่” ในประโยค

^๗ ศัพท์ภาษาไทยว่า “วงความหมายต้นทาง” (source domain) กับ “วงความหมายปลายทาง” (target domain) ใช้ตามชัชวตี ศรลัมพ์ (๒๕๔๘)

ว่า “We have entered the 21st centuy.” จากวงความหมายของพื้นที่ซึ่งเป็นรูปธรรม เห็นได้ชัดเจนนกว่า ไปสู่วงความหมายของเวลาซึ่งจับต้องไม่ได้ มองไม่เห็น มีความเป็นนามธรรมมากกว่า เชื่อมโยงด้วยคำกริยา enter “เข้าสู่” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้พูดว่าเวลาก็เป็นสิ่งที่มีความสามารถ “เข้า” ไปถึงได้เช่นเดียวกับพื้นที่ เมื่อมีการใช้ภาษาในลักษณะนี้เสมอ ผู้ใช้ภาษาจะเกิดการเชื่อมโยงมโนทัศน์ “เวลา” กับ “พื้นที่” เข้าด้วยกันโดยไม่รู้ตัว

อุปลักษณ์มีความสำคัญต่อการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก เพราะช่วยให้เราสามารถทำความเข้าใจแวดวงมโนทัศน์ใหม่ ๆ ได้ผ่านประสบการณ์ที่เราคุ้นเคยอยู่แล้ว ในด้านของการใช้คำ อุปลักษณ์ทำให้คำคำหนึ่งเกิดการขยายขอบเขตความหมายได้มากขึ้น เช่น คำว่า หมู สามารถนำมาใช้เป็นคำกริยาแปลว่า “ง่าย ๆ” ได้โดยผ่านกระบวนการอุปลักษณ์ สอดคล้องกับหลักความประหยัดในภาษาเพราะเราไม่ต้องสร้างคำใหม่แต่สามารถใช้คำเดิมสื่อความหมายใหม่ได้

๒.๑.๔.๒ นามนัย

นามนัย (metonymy) ตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานหมายถึงกลไกการเชื่อมโยงวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทางซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน วงความหมายต้นทางจะทำหน้าที่ระบุโครงสร้างส่วนใดส่วนหนึ่งของวงความหมายปลายทาง (Croft and Cruse, 2004: 193) ครอฟท์และครูส (Croft and Cruse, 2004: 216) กล่าวว่า ในความหมายอย่างแคบ นามนัยเกี่ยวข้องกับการใช้รูปภาษาหนึ่ง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตีความเชื่อมโยงไปยังอีกความหมายหนึ่ง โดยทั้งสองวงความหมายนี้จะมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกัน การเชื่อมโยงระหว่างสองวงความหมายนี้สามารถอนุมานได้โดยทั่วไป ผู้ใช้ภาษาส่วนใหญ่จะมองเห็นความเชื่อมโยงได้ทันที ไม่ใช่ความเชื่อมโยงที่ซับซ้อนหรือเป็นการเข้ารหัสของผู้ใช้ภาษาแต่ละคน

เดิมนามนัยใช้หมายถึงการสร้างสรรค์ความเปรียบในงานประพันธ์เพื่อสร้างรูปภาษาที่มีลักษณะพิเศษกว่าภาษาปรกติในชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับอุปลักษณ์ โดยนามนัยเป็นไวยากรณ์ประเภทที่มีการใช้ชื่อของสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน เคอเวคเซสและราดเดน (Kövecses and Radden, 1999: 17-20) อธิบายว่านามนัยตามมุมมองทางอรรถศาสตร์ปริชานนั้นมีลักษณะ ๓ ประการ กล่าวคือ

๑. นามนัยเป็นปรากฏการณ์ทางมโนทัศน์ (Metonymy is a conceptual phenomenon)

เลคอฟและจอห์นสัน (อ้างแล้ว) กล่าวว่า นามนัยเป็นส่วนหนึ่งของระบบความคิดและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับอุปลักษณ์ อธิบายด้วยแนวคิดทางทฤษฎีต้นแบบ (prototype effect) ได้ว่า ในประเภท (category) เดียวกัน สมาชิกที่มีความเป็นต้นแบบมากกว่าย่อมมีชื่อ และสามารถถ่ายโอนความหมายในชื่อของตนไปสู่สมาชิกอื่นที่มีความเป็นต้นแบบน้อยกว่าได้

๒. นามนัยเป็นกระบวนการทางปริชาน (Metonymy is a cognitive process)

นามนัยนั้นเป็นกระบวนการทางความคิดที่อธิบายการเข้าถึงมโนทัศน์หนึ่งโดยผ่านอีกมโนทัศน์หนึ่ง (X FOR Y) ตัวอย่างของนามนัยที่เลคอฟและจอห์นสันแสดงไว้ เช่น

“She is a pretty face.” = She is a pretty person. (FACE FOR PERSON)

นามวลี “pretty face” ทำหน้าที่เป็นพาหะ (vehicle) เพื่อให้เข้าถึงวงความหมายปลายทางคือ “person” แสดงว่าในมุมมองขณะนั้นผู้พูดเห็นว่าใบหน้าเป็นส่วนที่เด่นที่สุดของบุคคล จึงเลือกใช้คำว่าใบหน้าเพื่อสื่อถึงตัวบุคคล ตัวอย่างอื่น ๆ ของการเชื่อมโยงแบบนามนัย เช่น อุปกรณ์แทนผู้ใช้ (INSTRUMENT FOR AGENT) ผู้กระทำแทนการกระทำ (AGENT FOR ACTION) ผู้ผลิตแทนผลิตภัณฑ์ (PRODUCER FOR PRODUCT) เป็นต้น นามนัยเหล่านี้พบได้ในหลากหลายภาษา ก่อนข้างมีความเป็นสากล สะท้อนให้เห็นว่าวิธีคิดเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งในระบบปริชานของมนุษย์

๓. นามนัยทำงานอยู่ในแบบจำลองทางปริชาน (Metonymy operates within an idealized cognitive mode = ICMs)

ตัวอย่างของการใช้นามนัยในภาษาไทย เช่น “เขากำลังชิงเก้าอี้กับนายกรัฐมนตรีคนเก่า” ผู้พูดภาษาไทยจะเข้าใจได้ว่า *เก้าอี้* ในประโยคนี้ไม่ได้หมายถึงวัตถุที่ใช้สำหรับรองนั่งเนื่องจากตัววัตถุไม่ได้มีความสำคัญมากพอที่จะทำให้บุคคลทั้งสองมาแย่งชิงกัน แต่ *เก้าอี้* ควรหมายถึงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพราะ *เก้าอี้* เป็นส่วนหนึ่งที่มาพร้อมกับตำแหน่งนี้และเป็นสิ่งที่โดดเด่นคนทั่วไปได้เห็นนายกรัฐมนตรีใช้ในการปฏิบัติงานขณะดำรงตำแหน่งอยู่เสมอ

นามนัยมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดคำหลายหน้าที่ เพราะเป็นกระบวนการเชื่อมโยงให้เกิดการขยายความหมายได้ ไฮ้กนาดอทเทอร์ (Högnadóttir, 2010: 25) ยกตัวอย่างการขยายความหมายด้วยนามนัยที่พบในการสลับหน้าที่จากคำนามไปเป็นกับคำกริยาว่า

Traditionally they spend *the summer* in Reykjavík.

Traditionally they *summer* in Reykjavík.

คำนาม *the summer* สามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยา *to summer* ได้ ในประโยคแรก *summer* มีความหมายเพียง “ฤดูกาล” เท่านั้น แต่ในประโยคที่สอง *summer* มีความหมายเพิ่มขึ้นหมายถึง “ใช้เวลาในช่วงฤดูร้อน” ด้วย

อุปลักษณะและนามนัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงระหว่างความหมายของคำนามและความหมายของคำกริยาที่สลับหน้าที่กัน สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ “คิด” อย่างไรจึงยอมให้คำบางประเภทสามารถสลับหน้าที่ได้ แต่คำบางประเภทสลับหน้าที่ไม่ได้ เช่น คำนามกลุ่มที่เป็น “ชื่ออุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสาร” ได้แก่ โทรศัพท์ โทรเลข เมจ แพกซ์ ล้วนแล้วแต่

สามารถสลับหน้าที่เกิดเป็นคำกริยาที่หมายถึง “ติดต่อหรือสื่อสารโดยใช้อุปกรณ์สื่อสารชนิดนั้น” ได้ ดังประโยค

ฉันโทรศัพท์ไปหาเขา = ฉันใช้อุปกรณ์คือโทรศัพท์ติดต่อไปหาคนอื่นคนหนึ่ง

ฉันโทรเลขไปหาเขา = ฉันใช้อุปกรณ์คือโทรเลขติดต่อไปหาคนอื่นคนหนึ่ง

ฉันเจอไปหาเขา = ฉันใช้อุปกรณ์คือเจอเจอติดต่อไปหาคนอื่นคนหนึ่ง

ฉันแฟกซ์ไปหาเขา = ฉันใช้อุปกรณ์คือแฟกซ์ติดต่อไปหาคนอื่นคนหนึ่ง

การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามและคำกริยาในกลุ่มนี้เกิดจากกระบวนการนามนัยในลักษณะ “อุปกรณ์แทนวิธีการ” (INSTRUMENT FOR ACTION) เพราะในขณะที่กระทำอาการสื่อสารด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งอยู่นั้นก็จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ชนิดนั้นประกอบอยู่ด้วยเสมอ ต่อมาคำที่ใช้เรียกอุปกรณ์จึงนำมาใช้เรียกกริยาอาการได้โดยไม่ต้องมีคำกริยาที่แสดงวิธีการสื่อสาร พูด/คุย (โทรศัพท์) หรือ ส่ง (โทรเลข เจอ แฟกซ์) ปรากฏอยู่ในประโยค

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องคำหลายหน้าที่ในภาษาไทย

คำหลายหน้าที่ หมายถึง “คำที่มีรูปเดียวกันและความหมายแต่ละความหมายมีความเกี่ยวข้องกันโดยแสดงความหมายมโนทัศน์ร่วมกัน” (Hopper and Traugott, 2003: 77 อ้างถึงใน สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, ๒๕๕๑: ๒๐) งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องคำหลายหน้าที่หรือบางเรื่องจะเน้นไปที่การศึกษาคำหลายความหมายโดยศึกษาเพียง ๑ คำหรือ ๑ ชุดคำที่มีความหมายทำนองเดียวกันนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงจะขอพูดถึงเฉพาะงานที่มีการรวบรวมคำไว้จำนวนมาก ซึ่งรูปแบบใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้มากที่สุดและเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้วิจัยศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่คือ งานของพิมพา บำรุงสุข (๒๕๑๔)

พิมพาศึกษาว่าคำหลายหน้าที่แต่ละคำในภาษาไทย สามารถทำหน้าที่อะไรในประโยคได้บ้าง โดยวิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมายของคำหลายหน้าที่เมื่อทำหน้าที่ต่างกัน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า คำหลายหน้าที่ อาจแบ่งตามจำนวนหน้าที่ ได้เป็น ๓ ประเภทรวม ๓๘ หมวด แบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมาย เมื่อทำหน้าที่ต่างกันได้เป็น ๒ ประเภท ซึ่งอาจจะแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีกรวม ๗ ประเภท

จากการแบ่งประเภทตามลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมาย พบว่าคำหลายหน้าที่หมวดคำนาม-กริยา เป็นคำประเภทที่เมื่อทำหน้าที่ต่างกัน จะมีความหมายประจำคำไม่เหมือนกันแต่เกี่ยวข้องกัน โดยสามารถอธิบายได้ว่าความหมายประจำคำเกี่ยวข้องกันอย่างไร แต่ยากที่จะอธิบายว่ามีความหมายร่วมกันอย่างไร เช่น คำว่า ไข่ ในหมวดคำนาม-กริยากรรม แต่ละหน้าที่มีความหมายประจำคำไม่เหมือนกันเพราะสื่อถึงคนละสิ่ง คำนามเป็นวัตถุ ส่วนคำกริยา

เป็นอาการของสัตว์ แต่ทั้งสองความหมายนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ เมื่อสัตว์แสดงอาการ “ตกฟอง” แล้วก็จะมี “ฟองสัตว์” ออกมา เช่น

ก.ไข่ แตก แล้ว (ฟองสัตว์)

ข.แม่ไก่ ไข่ แล้ว (ตกฟอง)

คำนาม-กริยาที่มีความหมายประจำคำไม่เหมือนกันแต่เกี่ยวข้องกัน สามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีก ได้แก่

ประเภทที่ ๑ เมื่อทำหน้าที่หนึ่งจะมีความหมายประจำคำเป็นอาการอย่างหนึ่ง และเมื่อทำหน้าที่อีกอย่างหนึ่ง จะมีความหมายเป็นสิ่งที่หนึ่งหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งที่เกิดจากอาการนั้น แบ่งเป็นหมวดต่าง ๆ ได้แก่

๑.๑ คำนาม-กริยากรรม ได้แก่ ไข่ ผัน

๑.๒ คำนาม-กริยากรรม ได้แก่ แกง ขโมย จุด ตัวอย่างเช่น

แกง เตือด แล้ว (อาหารคาวที่ทำเป็นน้ำ)

แม่ครัว กำล้ง แกง ไก่ (ปรุงอาหารคาวที่ทำเป็นน้ำ)

๑.๓ คำนาม-กริยากรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์ ได้แก่ ขอทาน รวงวัล

ตัวอย่างเช่น

ขอทาน มา แล้ว

เด็ก กำล้ง ขอทาน อาหาร

เด็ก ขอทาน อาหาร พี่ อยู่

คนขอทาน น่าสงสาร มาก

ประเภทที่ ๒ เมื่อทำหน้าที่หนึ่งจะมีความหมายประจำคำเป็นอาการอย่างหนึ่ง และเมื่อทำหน้าที่อีกอย่างหนึ่ง จะมีความหมายเป็นสิ่งที่ใช้สำหรับแสดงอาการนั้น แบ่งเป็นหมวดต่าง ๆ ได้แก่

๒.๑ คำนาม-กริยากรรม ได้แก่ พาย กว้าน คราด แจว หาบ

๒.๒ คำนาม-กริยากรรม-กริยากรรม ได้แก่ แปรง เลื่อย หวี

ประเภทที่ ๓ เมื่อทำหน้าที่หนึ่งจะมีความหมายประจำคำหมายถึงสิ่งหนึ่งหรือลักษณะของสิ่งหนึ่ง และเมื่อทำหน้าที่อีกอย่างหนึ่ง จะมีความหมายเป็นอาการหรือสภาพอย่างเดียวกับสิ่งนั้น แบ่งเป็นหมวดต่าง ๆ ได้แก่

๓.๑ คำนาม-กริยากรรม ได้แก่ ร่ม กริ่ง ท้อง ตัวอย่างเช่น

ร่ม กาง แล้ว

ต้นไม้ ร่ม อยู่แล้ว

๓.๒ คำนาม-กริยากรรม ได้แก่ ล้อ เกย ครอบ คาน จุก บั้ง บันทึ๊ก ประกาศ
พยาบาล ตัวอย่างเช่น

ล้อ หลุด แล้ว
เด็ก กำลัง ล้อ เหยียน

๓.๓ คำนาม-กริยากรรม-กริยากรรม ได้แก่ ช้อน พัด ตัวอย่างเช่น

พัด ขาด แล้ว
ลม กำลัง พัด
แม่ครัว กำลัง พัด ไฟ

๓.๔ คำนาม-กริยากรรม-กริยาทวิกรรม ได้แก่ รายงาน ตัวอย่างเช่น

รายงาน พิมพ์ แล้ว
เลขานุการ รายงาน การประชุมอยู่
เลขานุการ รายงาน การประชุม ประธาน แล้ว

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นแนวทางที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าคำหลายหน้าที่ที่เป็นคำนามและคำกริยา มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบที่สามารถอธิบายได้ว่าความหมายประจำคำเกี่ยวข้องกันใน ๓ รูปแบบคือ อาการกับสิ่งหรือลักษณะที่เกิดจากอาการนั้น อาการกับสิ่งที่ใช้แสดงอาการนั้น และสิ่งหรือลักษณะหรืออาการกับสภาพอย่างเดียวกับสิ่งนั้น นำมาสู่การศึกษาเพิ่มขึ้นว่ารูปแบบของความสัมพันธ์มีมากกว่าที่พิมพ์ค้นพบหรือไม่ ความสัมพันธ์รูปแบบใดโดดเด่นที่สุด คำตอบที่ได้อาจสะท้อนลักษณะสำคัญของคำหลายหน้าที่ในภาษาไทยได้ อีกทั้งงานวิจัยของพิมพ์ายังไม่ได้อธิบายกลไกที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความหมายของคำซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้นำกลไกทางอรรถศาสตร์ตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานมาอธิบายกระบวนการนี้

๒.๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา ในภาษาไทย

ดุษฎีพร ชานีโรคสานต์ (๒๕๒๖) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาด้านไวยากรณ์ ประเภทการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำ พบว่าในอดีตคำบางคำสามารถทำหน้าที่ได้ ๒ หน้าที่คือ เป็นทั้งคำนามและคำกริยา แต่ในภาษาปัจจุบันหน้าที่หนึ่งลดลงไป ตัวอย่าง

คำว่า ช่อง (ล้อ, ชอง) สมัยก่อนทำหน้าที่เป็นนามและกริยา เช่น หนีไปอยู่ด้วย
ช่องพรรค ให้ช่องทหาร ปัจจุบัน ช่อง จะใช้เป็นคำนามเท่านั้น ถ้าจะใช้เป็นกริยา ต้องใช้
เป็นคำช้อน เช่น ช่องส้ม

คำว่า บก สมัยก่อนทำหน้าที่เป็นนามและกริยา เช่น เล่นบนบก น้ำจืดบก ปัจจุบัน
บก ทำหน้าที่เป็นคำนาม

(ดุษฎีพร ชานีโรคสานต์, ๒๕๒๖: ๔๐-๔๑)

เทพี จรัสจรวงเกียรติ (๒๕๔๖) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของคำกริยาในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประเภทร้อยแก้ว โดยศึกษาตามกรอบการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของดุษฎีพร ชานีโรตศานต์ (๒๕๒๖) พบการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำ เช่น คำว่า *จดหมาย* ที่พบในประชุมพระราชหัตถเลขา ในสมัยนั้นทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา

วันนี้การที่ไปเที่ยวไม่สู้สนุกอันใดหรือแปลกอันใด จึงไม่คิดจะจดหมายฉบับหนึ่งต่างหาก แต่จดหมายรายวันของฉันทก็พิน่เผื่อ ค้างเป็นโรคลึกหนักขึ้นทุกวัน แต่จะอดสำห้จด ลองดูตามแต่จะได้

(ประชุมพระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ที่ทรงบริหารราชการแผ่นดิน ภาค ๒ หน้า ๓๔ อ้างถึงในเทพี จรัสจรวง
เกียรติ, ๒๕๔๖: ๑๕๑)

จดหมาย ในประโยค จึงไม่คิดจะจดหมายฉบับหนึ่งต่างหาก ทำหน้าที่เป็นคำกริยา ส่วน *จดหมาย* ในประโยค แต่จดหมายรายวันของฉันทก็พิน่เผื่อ ทำหน้าที่เป็นคำนาม เทพีอภิปรายไว้ว่า

เรามักจะกล่าวกันว่าในสมัยรัชกาลที่ ๔ รัชกาลที่ ๕ เป็นยุคที่อิทธิพลตะวันตกเข้ามา มาก ทำให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลง แต่สิ่งหนึ่งที่คนไม่ได้พูดถึงคือรัชกาลที่ ๕ ทรงเป็นองค์ที่เชื่อมต่อระหว่างภาษาเก่ากับภาษาใหม่...พระองค์ทรงใช้ศัพท์เก่า ๆ เป็นจำนวนมาก และในขณะที่พระองค์ก็จะทรงใช้ศัพท์ใหม่ ๆ ด้วย ดังตัวอย่างที่ยกมานี้แสดงให้เห็นชัดเจนว่าพระองค์ทรงทราบว่า *จดหมาย* ทำหน้าที่อะไรได้บ้างและพระองค์ทรงใช้ให้ครบหน้าที่ของคำว่า *จดหมาย* ทำให้เห็นว่าในยุคสมัยนั้นเป็นช่วงที่ *จดหมาย* ยังคงมีใช้ทั้งคำนามและคำกริยา ในขณะที่ปัจจุบันเหลือเป็นนามเพียงอย่างเดียว

(เทพี จรัสจรวงเกียรติ, ๒๕๔๖: ๑๕๑-๑๕๒)

ผู้วิจัยเห็นว่าปรากฏการณ์ที่คำคำหนึ่งสามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา เป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจไม่น้อยไปกว่าการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำหมวดอื่น ๆ อีกทั้งการศึกษาเรื่องคำหลายหน้าที่ชนิดคำนาม-คำกริยาในภาษาไทยปัจจุบันนั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษารวบรวมไว้อย่างละเอียด จึงควรที่จะมีการศึกษาในเรื่องนี้

๒.๒.๓ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย

การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำนั้น แนวทางการศึกษาแนวทางหนึ่งที่นิยมในปัจจุบันคือ การกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขอบเขต (range) ของคำจากคำเนื้อหาเป็นคำไวยากรณ์ หรือคำที่มีสถานภาพเป็นคำไวยากรณ์น้อยไปสู่คำที่มีสถานภาพเป็นคำไวยากรณ์มากขึ้น หรือคำที่มีสถานภาพเป็นคำไวยากรณ์อยู่แล้วเกิดการพัฒนาได้หน้าที่ทางไวยากรณ์เพิ่มขึ้น (Kurylowicz, 1965: 52)

ฮอปเปอร์ (Hopper อ้างถึงใน รุ่งอรุณ ที่มธุรหเกียรติ, ๒๕๔๕: ๒๘) กล่าวถึงกระบวนการทางไวยากรณ์กระบวนการหนึ่งที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่คำเนื้อหากลายเป็นคำไวยากรณ์ได้

โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ คือ การแยกคำ (divergence) ทำให้คำคำหนึ่งแยกเป็น ๒ คำ โดยคำหนึ่งมีหน้าที่เหมือนเดิม ส่วนอีกคำหนึ่งกลายเป็นคำไวยากรณ์ซึ่งจะปรากฏในบริบทที่แตกต่างไปจากคำเดิม กระบวนการนี้ทำให้ทั้งคำเดิมและคำใหม่ปรากฏในภาษาควบคู่กันไป ซึ่งแตกต่างจากกระบวนการที่เกิดในภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อใช้ในประโยค ถ้าคำนั้นเกิดการกลายไปเป็นคำไวยากรณ์แล้วคำเดิมจะมีการใช้น้อยลงจนในที่สุดหายไปจากภาษา ผู้วิจัยเห็นว่า การแยกคำนี้ก็ถือเป็นการสลับหน้าที่ของคำในความหมายระดับกว้างนั่นเอง

งานวิจัยด้านการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยมีผู้ศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ทั้ง การศึกษาภาษาเฉพาะสมัยและการศึกษาภาษาข้ามสมัย งานวิจัยเหล่านี้ทำให้ได้เห็นว่าคำหมวดต่าง ๆ ในภาษาไทยสามารถกลายเป็นคำไวยากรณ์หมวดใดได้บ้าง หมวดคำที่มีผู้ศึกษาไว้มากที่สุดคือ คำกริยา ซึ่งเป็นคำเนื้อหา สามารถกลายเป็นคำไวยากรณ์ได้หลายหมวดคำ เช่น

- คำบุพบท เช่น *ข้าม คล้าย จาก ตรง ขึ้น เข้า* (จรัสดาว อินทรทัศน์, ๒๕๓๙)
ยัง (สุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ, ๒๕๕๑)
- คำกริยาวิเศษณ์ เช่น *แล้ว อยู่* (มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์, ๒๕๔๖)
- คำช่วยหน้ากริยา เช่น *คง ควร ต้อง ได้ น่า อาจ* (ไพทยา มีสัจย์, ๒๕๔๐)
อยู่ (มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์, ๒๕๔๖) *ยัง* (สุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ, ๒๕๕๑)
อยาก (ปิ่นกาญจน์ วัชรปาณ, ๒๕๔๘)
- คำช่วยหลังกริยา เช่น *แล้ว อยู่ อยู่แล้ว* (มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์, ๒๕๔๖)
- คำเชื่อมอนุพากย์ เช่น *แล้ว อยู่* (มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์, ๒๕๔๖)
ยัง (สุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ, ๒๕๕๑)
- ดัชนีปริจเฉท *แล้ว อยู่แล้ว* (มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์, ๒๕๔๖)

ส่วนคำนามซึ่งเป็นคำเนื้อหาเช่นกัน มีงานวิจัยภาษาไทยที่ศึกษากระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ไว้น้อยกว่า เช่น งานของนันทริยา ลำเจียกเทศ (๒๕๓๙) ศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชในภาษาไทยล้านนา พบว่าคำนามที่ศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงหน้าที่เป็นคำไวยากรณ์ได้ ๔ ประเภท ได้แก่ คำลักษณนาม (เช่น *ตัว ต้น*) คำสรรพนาม (เช่น *ขา ตน*) คำเชื่อมอนุพากย์ (เช่น *หลัง ต้น*) และคำบุพบท (เช่น *ข้าง หน้า*)

งานวิจัยเหล่านี้ให้ผลสรุปเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยที่สอดคล้องกันว่า ทิศทางของการกลายเป็นคำไวยากรณ์เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวคือจากคำเนื้อหา กลายเป็นคำไวยากรณ์ เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปและมีความต่อเนื่อง แต่ละคำจะมีระดับของพัฒนาการไม่เท่ากัน อีกทั้งยังแสดงว่าคำในภาษาไทยซึ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อใช้ในประโยคนั้นจะเกิดการกลายเป็นคำไวยากรณ์เป็นปรากฏการณ์ปกติในภาษา การศึกษา งานวิจัยด้านนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าคำเนื้อหาหมวดคำนามและคำกริยาสามารถเปลี่ยนหน้าที่ไปเป็นคำไวยากรณ์หมวดใดได้บ้าง แต่ยังไม่มียานวิจัยเรื่องใดที่ศึกษาการเปลี่ยนหมวดคำจากคำ

เนื้อหาไปเป็นคำเนื่อหาคนละหมวดคำหรือที่เรียกว่าการสลับหน้าที่เลย ดังนั้นหากมีการศึกษาประเด็นนี้แล้วนำมาเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่มีมาก่อนก็จะช่วยให้เห็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงหมวดคำในภาษาไทยได้รอบด้านมากขึ้น

๒.๒.๔ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางการกในภาษาไทย

๒.๒.๔.๑ ความสัมพันธ์ของหน่วยนามและหน่วยกริยาภาษาไทย

นาวรณ พันธุ์เมธา (๒๕๒๕, ๒๕๔๙) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยนามและหน่วยกริยาในประโยคภาษาไทย ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่า การกสัมพันธ์ (case relation) ของฟิลล์มอร์ ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยนามและหน่วยกริยาที่พบในประโยคภาษาไทยมีทั้งสิ้น ๑๕ ลักษณะ ได้แก่

๑. **หน่วยนามบอกผู้ทำ** หมายถึง ผู้กระทำอาการอย่างหนึ่ง ประกตจะอยู่หน้าหน่วยกริยาแสดงอาการ เช่น *นิตผลักน้อย น้ำเซาะตลิ่ง*

๒. **หน่วยนามบอกผู้มีสภาพ** หมายถึง หมายถึง ผู้มีสภาพอย่างหนึ่ง ประกตจะอยู่หน้าหน่วยกริยาแสดงสภาพ เช่น *นิตสวย กระดาษยับ*

๓. **หน่วยนามบอกผู้ประสบ** หมายถึง ผู้ที่มีอารมณ์ความรู้สึกมีความรู้ความเข้าใจ หรือมีประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ประกตจะอยู่หน้าหน่วยกริยาแสดงการประสบ เช่น *หัวหน้าคงพอใจ คุณย่อมนรู้ดีกว่าผม*

๔. **หน่วยนามบอกผู้ถูก** หมายถึง ผู้รับการกระทำหรือการประสบ ในบางกรณีผู้รับการกระทำจะเปลี่ยนสภาพ เปลี่ยนอากัปกริยา เปลี่ยนสถานที่ หรือเปลี่ยนเจ้าของ เช่น *นิตล้างผัก นิตเตะก้อนหิน*

๕. **หน่วยนามบอกผล** หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำ เช่น *เขาแต่งเพลง คณงานสร้างบ้าน*

๖. **หน่วยนามบอกผู้เสริม** หมายถึง สิ่งที่ช่วยเสริมความหมายของหน่วยกริยาให้สมบูรณ์ขึ้น เช่น *นิตพูดเรื่องธรรมะ นิตเป็นเพื่อนฉัน*

๗. **หน่วยนามบอกผู้มีส่วนร่วม** หมายถึง ผู้ร่วมทำอาการหรือมีสภาพ เช่น *นิตเล่นกับน้อง นิตคล้ายน้ำสาว*

๘. **หน่วยนามบอกสถานที่** หมายถึง สถานที่ที่เหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น *รถชนเด็กที่หน้าโรงเรียน นิตเก็บหนังสือไว้ในตู้*

๙. **หน่วยนามบอกเวลา** หมายถึง เวลาที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น บางกรณีก็แสดงระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ เช่น *น้อยมาหานิตเวลากลางคืน น้อยมาหานิตเกือบ ๒ ยาม*

๑๐. **หน่วยนามบอกแหล่งเดิม** หมายถึง สภาพเดิม เหตุการณ์เดิม หรือที่เดิมก่อนที่จะมีการเปลี่ยนสภาพ หรือเปลี่ยนเหตุการณ์ หรือเปลี่ยนเจ้าของ หรือเปลี่ยนสถานที่ เช่น *น้อยกลับจากไปทำธุระ น้อยซื้อหนังสือจากนิต*

๑๑. **หน่วยนามบอกจุดหมาย** หมายถึง จุดหมายของการเคลื่อนที่ เช่น *น้อยวิ่งไปหาเพื่อน น้อยขายหนังสือแก่นิต*

๑๒. **หน่วยนามบอกเครื่องมือ** หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ทำกริยา เช่น *แม่ใช้เชือกมัดปากถุง คนร้ายตีเจ้าทรัพย์ด้วยท่อนเหล็ก*

๑๓. **หน่วยนามบอกผู้เปรียบเทียบ** หมายถึง ผู้ที่หรือสิ่งที่ใช้เปรียบเทียบช่วยขยายความหมายของหน่วยกริยา เช่น *เธองามดังดอกไม้แรกแย้ม น่องเก่งกว่าพี*

๑๔. **หน่วยนามบอกเหตุ** หมายถึง สาเหตุของสภาพหรือเหตุการณ์ มักอยู่หลังหน่วยกริยาและมีคำเชื่อมบอกเหตุ เช่น *เพื่อ เพราะ มาข้างหน้า เช่น นิตเรียนหมอเพราะแม่*

๑๕. **หน่วยนามบอกลักษณะ** หมายถึง ลักษณะของการกระทำ มักอยู่หลังหน่วยกริยาและมีคำเชื่อม *ด้วย มาข้างหน้า เช่นเช่น นิตพูดด้วยความมั่นใจ*

๒.๒.๔.๒ ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย

ภาณุ สังข์วาร (๒๕๒๗) ศึกษาความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย (semantic relationships) ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่า การกสัมพันธ์ (case relationships) ของฟิลล์มอร์ ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทยมี ๑๖ แบบ ได้แก่

๑. **ผู้ทำ** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้แสดงอาการนั้น เช่น *แดงหัวเราะ แดง* สัมพันธ์กับคำกริยา *หัวเราะ* ในฐานะเป็นผู้ทำอาการ *หัวเราะ* เกณฑ์พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้ทำ คือ ผู้ทำจะปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการเท่านั้น ด้านความหมายนั้นผู้ทำอาจจะทำอาการโดยกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

๒. **ผู้ทรงสภาพ** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้ทรงสภาพนั้น เช่น *แดงใจน้อย แดง* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงสภาพ *ใจน้อย* ในฐานะเป็นผู้มีสภาพ *ใจน้อย* เกณฑ์พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้ทรงสภาพ คือ ผู้ทรงสภาพจะปรากฏกับคำกริยาแสดงสภาพเท่านั้น ด้านความหมายนั้นผู้ทรงสภาพอาจมีสภาพนั้นโดยลำพังหรืออาจจะเป็นผู้ทรงสภาพที่ต้องเปรียบเทียบกับสภาพของสิ่งอื่นหรือผู้อื่นก็ได้

๓. **ผู้ประสบ** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้มีความรู้สึกหรือมีประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น *แดงประหม่า แดง* สัมพันธ์กับคำกริยา

แสดงความรู้สึก *ประหม่า* ในฐานะเป็นผู้ประสบกับความรู้สึก *ประหม่า* เกณฑ์พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้ประสบ คือ ผู้ประสบจะปรากฏกับคำกริยาแสดงความรู้สึกเท่านั้น ด้านความหมายนั้นผู้ประสบอาจจะมีความรู้สึกที่เกี่ยวข้องเฉพาะตนเองหรือเกี่ยวข้องกับผู้อื่นก็ได้

๔. **ผู้ถูก** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้ถูกกระทบกระเทือนและอาจเปลี่ยนแปลงสภาพและอาการเพราะอาการของผู้ทำ เช่น นิดเหลาดินสอ คำว่า *ดินสอ* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *เหลา* ในฐานะเป็นผู้ถูก *เหลา* เกณฑ์พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้ถูก คือ ผู้ถูกมักเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการเพราะอาการของผู้ทำ สภาพหรืออาการที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นอาจแสดงโดยคำกริยาที่ตามมา ด้านรูปภาษานั้นสังเกตได้จากอาจมีคำว่า *จน* หรือ *ให้* ปรากฏหน้าคำกริยาที่ตามมานั้น

๕. **ผล** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผลจากการกระทำของผู้ทำ เช่น ชาวบ้านกำลังจัก*ตอก* คำว่า *ตอก* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *จัก* ในฐานะเป็นผลของ *จัก* เกณฑ์พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผล คือ ผลจะเกิดขึ้นหรือมีขึ้นภายหลังการทำอาการ ด้านรูปภาษาอาจสังเกตได้จากเรามักเติมคำว่า *เป็น* ข้างหน้าผลได้

๖. **จุดหมาย** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นจุดหมายของกริยานั้น จุดหมายจำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมายและคำกริยาแสดงความรู้สึกที่รู้สึกต่อผู้อื่น เช่น แดงอ้วนนอน*พี* คำว่า *พี* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *อ้วนนอน* ในฐานะเป็นจุดหมายของการ *อ้วนนอน* เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นจุดหมาย คือสังเกตรูปภาษาว่ามักมีคำเชื่อม *แก่* หรือ *ต่อ* ปรากฏข้างหน้าได้

๗. **สถานที่** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น สถานที่จำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการและคำกริยาแสดงความรู้สึกบางคำ เช่น นิดเฝ้า*คาง* คำนาม *นิด* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *เฝ้า* ในฐานะเป็นสถานที่ของการ *เฝ้า* เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นสถานที่ คือ สังเกตรูปภาษาว่ามักมีคำเชื่อมบอกสถานที่ เช่น *ที่* ปรากฏข้างหน้าได้

๘. **ผู้ร่วม** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้ร่วมทำอาการ ร่วมสภาพ หรือร่วมความรู้สึก ผู้ร่วมจำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น และคำกริยาแสดงสภาพทำนองเดียวกัน เช่น หนอยแต่งงานกับ*เดช* คำนาม *เดช* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *แต่งงาน* ในฐานะเป็นผู้ร่วมทำอาการ *แต่งงาน* เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้ร่วม คือสังเกตรูปภาษาว่ามักมีคำเชื่อม *กับ* ปรากฏข้างหน้า และคำนามที่เป็นผู้ร่วมมักสับตำแหน่งกับผู้ทำ ผู้ทรงสภาพ หรือผู้ประสบ ได้

๙. **หน่วยวัด** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นหน่วยที่ใช้วัดสภาพที่กล่าวถึง เช่น แหวนราคา *๒๐,๐๐๐ บาท* นามวลี *๒๐,๐๐๐ บาท* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงสภาพ *ราคา* ในฐานะเป็นหน่วยวัด เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นหน่วย

วัด คือ สังเกตจากการมีคำบอกจำนวน และคำลักษณนามประกอบ บางครั้งอาจมีคำขยายที่ใช้บอกจำนวน เช่น *ประมาณ สัก ราว* เป็นต้น ปรากฏรวมด้วย

๑๐. **ผู้เสริม** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้เสริมความหมายของคำกริยาให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น *แดงไร้ทรัพย์สิน* คำนาม *ทรัพย์สิน* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงสภาพ *ไร้* ในฐานะเป็นผู้ช่วยเสริมความหมายของคำกริยา เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้เสริมนั้นไม่มีแน่ชัด พิจารณาว่าหากคำนั้นช่วยเสริมความหมายของคำกริยาและไม่มีกรณแบบอื่น ๆ แสดงว่าคำนามนั้นเป็นผู้เสริม

๑๑. **เวลา** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นคำบอกเวลาของการทำอาการหรือสภาพ หรือบอกเวลาที่เกิดความรู้สึก อาจปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการ กริยาแสดงสภาพ และกริยาแสดงความรู้สึก ก็ได้ เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นเวลา ต้องสังเกตจากความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเวลา เช่น *นาฬิกา ชั่วโมง วัน*

๑๒. **สาเหตุ** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นสาเหตุให้ผู้ทำอาการนั้น ๆ หรือผู้ทรงสภาพทรงสภาพนั้น ๆ หรือผู้ประสบเกิดความรู้สึกนั้น ๆ เช่น *นิดเรียนหมอเพราะแม่* คำนาม *แม่* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *เรียน* ในฐานะเป็นสาเหตุของ *เรียน* เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นสาเหตุ คือ สังเกตจากรูปภาษา มักมีคำเชื่อม *เพราะ* ปรากฏข้างหน้า หรือเป็นคำที่อยู่ข้างหน้าคำกริยา *ใช้* หรือ *ให้*

๑๓. **แหล่งเดิม** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่ หรือเป็นสภาพก่อนการเปลี่ยนแปลง หรือเป็นที่มาของสิ่งหนึ่ง เช่น *น้องตกจากระเบียง* คำนาม *ระเบียง* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *ตก* ในฐานะเป็นแหล่งเดิม เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นแหล่งเดิม คือ สังเกตจากรูปภาษาว่ามักนำหน้าด้วย *จาก*

๑๔. **เครื่องมือ** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัตถุที่ใช้ทำอาการ เช่น *พ่อเปิดประตูด้วยกุญแจ* คำนาม *กุญแจ* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *เปิด* ในฐานะเป็นเครื่องมือ เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นเครื่องมือ คือ สังเกตจากรูปภาษาว่ามักมีคำกริยา *ใช้* หรือมีคำเชื่อม *ด้วย* *โดย* หรือ *กับ* ปรากฏรวม

๑๕. **ลักษณะ** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นลักษณะ เช่น *แดงรีดผ้าด้วยความสบายใจ* คำนาม *ความสบายใจ* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *รีดผ้า* ในฐานะเป็นลักษณะของการทำกริยา *รีดผ้า* เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นลักษณะ คือ สังเกตจากรูปภาษาว่ามักมีคำเชื่อม *ด้วย* หรือ *โดย* ปรากฏข้างหน้า

๑๖. **ผู้รับประโยชน์** หมายถึง คำนามนั้นมีบทบาทที่สัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะที่เป็นผู้รับประโยชน์จากการทำอาการของผู้ทำ เช่น *พ่อทำงานเพื่อลูก* คำนาม *ลูก* สัมพันธ์กับคำกริยาแสดงอาการ *ทำงาน* ในฐานะเป็นผู้รับประโยชน์จากการ *ทำงาน* เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าคำนามใดเป็นผู้รับประโยชน์คือ สังเกตจากการมีคำเชื่อม *เพื่อ* *สำหรับ* *ให้* ปรากฏข้างหน้า

งานวิจัยของนวรรณและภาณุเสนอจำนวนชุดการกไว้ใกล้เคียงกันคือ ๑๕-๑๖ การก ซึ่งจัดว่ามากที่สุด ในภาษาไทยเมื่อเทียบกับงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะครอบคลุม ลักษณะความสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ในภาษาไทยได้แทบทั้งหมด จึงเลือกใช้ชุดการกของนวรรณ และภาณุในการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องทางความหมายระหว่างคำนามและคำกริยาที่เกิดการ สลับหน้าที่กัน

๒.๒.๔.๓ ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาที่มีรูป เดียวกันในภาษามือ

วรินทร์ จารุโชติธนาวัฒน์ (๒๕๔๒) ศึกษาคู่คำนามกับคำกริยาในภาษามือซึ่ง หมายถึง สัญญาณนามกับสัญญาณกริยาที่มีรูปและความหมายสัมพันธ์กัน ลักษณะการแสดงออก คือจะใช้องค์ประกอบท่ามือ (hand configurations) แบบเดียวกัน แต่ใช้องค์ประกอบอื่น ๆ ของ สัญญาณมือ (องค์ประกอบตำแหน่งมือ ทิศทางมือ การเคลื่อนไหวมือ และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ) ในการจำแนกว่าต้องการสื่อสารเป็นคำนามหรือเป็นคำกริยา เช่น กรรไกร กับ ตัดด้วยกรรไกร แสดงให้เห็นว่าคำนามและคำกริยาที่มีรูปเดียวกันนี้มีความหมายเกี่ยวเนื่องกันอยู่มาก เป็นผลให้ ต้องใช้องค์ประกอบท่ามือซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความโดดเด่นที่สุดในสัญญาณมือเหมือนกัน

วรินทร์ศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของคู่คำนามกับกริยาเหล่านี้โดยใช้ การวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์การกตามงานของภาณุ สังขะวร (๒๕๒๗) ที่เสนอความสัมพันธ์ ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยไว้ ๑๖ แบบ ผลการวิจัยของวรินทร์พบ ความสัมพันธ์ทางความหมาย ๕ แบบ ได้แก่ เครื่องมือ ผู้ทรงสภาพ ผู้ถูก ผู้ก่อการ และผู้เสริม วรินทร์ตั้งข้อสังเกตว่าข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดเป็นสัญญาณแสดงสิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งของ ของกิน ยานพาหนะ เครื่องแต่งกาย เครื่องเล่น เหตุการณ์ (ที่มองเห็นได้ เช่น ตีกอล์ฟ) และสิ่งมีชีวิต ยังขาดข้อมูลที่แสดงความหมายนามธรรมโดยเฉพาะแสดงความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด หากมีข้อมูลส่วนนี้มาศึกษาน่าจะทำให้พบประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายที่ หลากหลายมากขึ้น

คู่คำนามและคำกริยาในภาษามือลักษณะนี้เมื่ออยู่ในภาษาพูดปรกติหลายคำ เป็นคำนามและคำกริยาที่มีรูปเดียวกัน เช่น หวี (วัตถุ) กับ หวี (อาการ : หวีผม), หาบ (วัตถุ) กับ หาบ (อาการ : หาบหาบ), ตรา (วัตถุ) กับ ตรา (อาการ : ตีตรา) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสามารถใช้แนวทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกในการศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของ คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันได้ คำตอบของการวิจัยน่าจะช่วยให้เห็นว่าลักษณะ ของความสัมพันธ์ทางความหมายมีผลหรือเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำหรือไม่

๒.๒.๕ งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่

แม้ในภาษาไทยจะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำหลายหน้าที่เป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่มียงานวิจัยเรื่องใดศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่ของคำเลย ส่วนในภาษาอังกฤษนั้นงานวิจัยเรื่องการสลับหน้าที่ที่ได้รับการยอมรับมากเรื่องหนึ่งเป็นของคลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark, 1979: 767-811) เนื่องจากเป็นงานวิจัยในยุคแรก ๆ ของการศึกษาเรื่องนี้ที่สามารถรวบรวมข้อมูลคำไว้ได้มากที่สุด อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์และตีความหลากหลายแง่มุม งานวิจัยในภาษาอังกฤษเรื่องต่อ ๆ มาหลายเรื่องก็ต่อยอดมาจากงานของคลาร์กและคลาร์ก

คลาร์กและคลาร์กศึกษาคำกริยาที่มาจากคำนาม (denominal verbs) โดยรวบรวมมาจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร นวนิยาย วิทยุ โทรทัศน์ การให้คำปรึกษา และจากงานวิจัยอื่นที่มีมาก่อน คลาร์กและคลาร์กสามารถรวบรวมคำกริยาที่มาจากคำนามได้กว่า ๑,๓๐๐ คำ จากนั้นจึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำกริยากับคำนามตั้งต้น (parent noun) โดยวิธีถอดความ (paraphrase) แล้วจำแนกประเภทของคำตามบทบาททางการกของคำนามตั้งต้นที่อยู่ในประโยคถอดความ ผลการวิจัยพบว่าคำกริยาที่มาจากคำนาม สามารถจำแนกได้เป็น ๖ ประเภท ได้แก่

๑. คำกริยาที่มาจากกริยาที่ถูกที่บ่งสถานที่ (locatum verbs) คือคำกริยาที่เมื่อได้ถอดความให้เป็นคำนามแล้วจะพบว่าในประโยคที่ถอดความนั้น คำนามมีการกเป็นผู้ถูกที่บ่งให้เห็นสถานที่หรือทิศทาง เช่น คำกริยา *blanketed* “คลุมเตียง” มาจากคำนาม *blanket* “ผ้าห่ม”

ประโยคตั้งต้น Jane *blanketed* the bed.

ประโยคถอดความ Jane did something to cause it to come about that
[the bed had one or more blankets on it].

๒. คำกริยาที่มาจากกริยาที่บ่งสถานที่หรือการกเวลา (location and duration verbs) คือคำกริยาที่เมื่อถอดความให้คำกริยาเป็นคำนามแล้วจะพบว่าในประโยคที่ถอดความนั้น คำนามจะมีการกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ

คำนามมีการกเป็นสถานที่ เช่น คำกริยา *kenned* “ขังไว้ในคอก” มาจากคำนาม *kennel* “คอกสุนัข”

ประโยคตั้งต้น Kenneth *kenned* the dog.

ประโยคถอดความ Kenneth did something to cause it to come about that
[the dog was in the kennel].

คำนามมีการกเวลา เช่น คำกริยา *summered* “พักร้อน” จากคำนาม *summer* “ฤดูร้อน”

ประโยคตั้งต้น Julia *summered* in Paris.

ประโยคถอดความ Julia did something to cause it to come about that
[Julia was in Paris for a summer].

๓. คำกริยาที่มาจากกรณผู้กระทำหรือกรณผู้ประสบ (agent and experiencer verbs) คือคำกริยาที่เมื่อถอดความให้คำกริยาเป็นคำนามแล้วจะพบว่าในประโยคที่ถอดความนั้น คำนามจะมีการกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ

คำนามมีการกเป็นผู้กระทำ เช่น คำกริยา *butchered* “ฆ่าสัตว์” มาจากคำนาม *butcher* “คนขายเนื้อสัตว์ที่ฆ่าแหละแล้ว”

ประโยคตั้งต้น John *butchered* the cow.

ประโยคถอดความ John did to the cow the act that one would normally expect [a butcher to do to a cow].

คำนามมีการกผู้ประสบ เช่น คำนาม *boycotted* “คว่ำบาตร” มาจากคำนาม *Boycott* “ชื่อของกัปตันที่โดนคว่ำบาตร”

ประโยคตั้งต้น John *boycotted* the store.

ประโยคถอดความ John did the act that one would do to Captain Boycott.

๔. คำกริยาที่มาจากกรณจุดหมายหรือกรณที่มา (goal and source verbs) คือคำกริยาที่เมื่อถอดความให้เป็นคำนามแล้วจะพบว่าในประโยคที่ถอดความนั้น คำนามจะมีการกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ

คำนามมีการกเป็นจุดหมาย เช่น คำกริยา *powdered* “ทำให้แห้งและเป็นผง” มาจากคำนาม *powder* “ผง”

ประโยคตั้งต้น Edward *powdered* the aspirin.

ประโยคถอดความ Edward did something to cause it to come about that [the aspirin was powder]

คำนามมีการกที่มา เช่น คำกริยา *to piece* (something together) “ปะติดปะต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน” มาจากคำนาม *piece* “ชิ้น, ชิ้นส่วน”

ประโยคตั้งต้น She *piece* the quilt together.

ประโยคถอดความ She do something to cause it to come about that [the quilt is together out of pieces].

๕. คำกริยาที่มาจากกรณเครื่องมือ (instrumental verbs) คือคำกริยาที่ถอดความเป็นคำนามแล้วจะพบว่าในประโยคที่ถอดความนั้น คำนามมีการกเป็นเครื่องมือ คำกลุ่มนี้พบเป็นจำนวนมากที่สุด เช่น คำกริยา *bicycled* “ขี่จักรยาน” มาจากคำนาม *bicycle* “จักรยาน”

ประโยคตั้งต้น John *bicycled* into town.
 ประโยคถอดความ John caused it to come about that he was in town by doing the
 act one would normally expect [one to do with a bicycle].

๖. คำกริยาเบ็ดเตล็ด (miscellaneous verbs) เป็นคำกริยาที่มาจากกรกรอื่นนอกเหนือ
 จากในกลุ่มใหญ่ ๕ กลุ่มข้างต้น แต่ละการกรมีจำนวนคำไม่มากนัก คล้ากและคล้ากจึงจัดรวมกัน
 ไว้ในกลุ่มนี้ เช่น คำกริยา *lunched* “รับประทานอาหารมือกลางวัน” มาจากคำนาม *lunch*
 “อาหารมือกลางวัน” ในประโยคถอดความ คำนามมีการกรเป็นผู้ถูก

ประโยคตั้งต้น Jeff *lunched* on a hotdog and a coke.
 ประโยคถอดความ Jeff ate a lunch of a hotdog and a coke.

งานวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย
 ระหว่างคำนามกับคำกริยาอย่างเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้นกว่างานวิจัยในอดีต นั่นคือการใช้
 ชุดการกรมาแสดงความสัมพันธ์ ผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการกบางประเภทเท่านั้นที่เกิด
 ขึ้นกับคำกริยาที่กลายมาจากคำนาม และการกรเครื่องมือเป็นการกรที่พบเป็นจำนวนมากที่สุด
 ข้อมูลนี้นำไปสู่การตั้งสมมติฐานเพื่อวางแนวทางการวิจัยในครั้งนี้

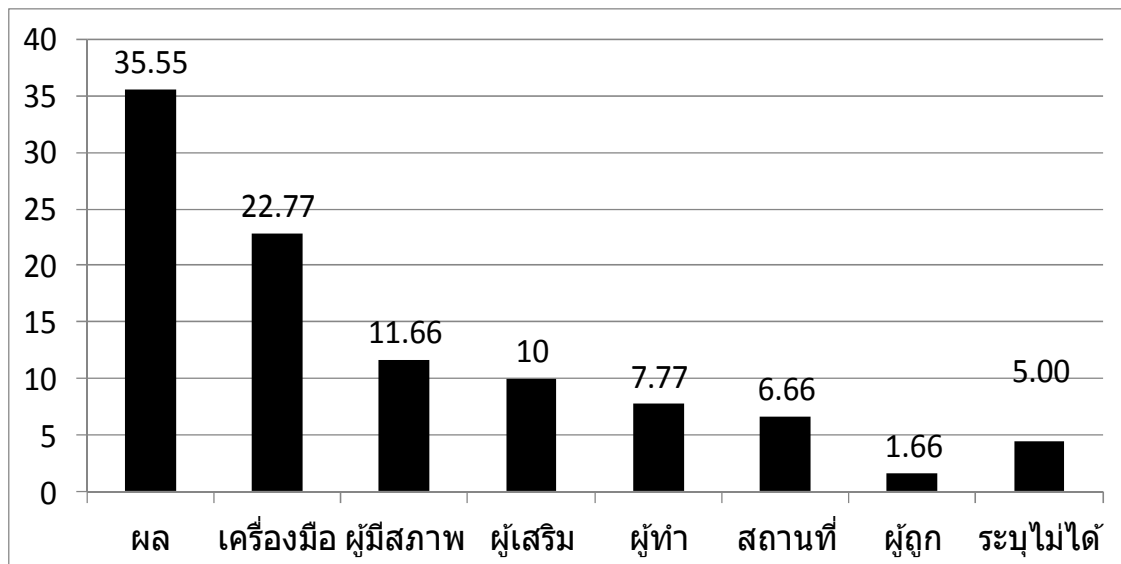
บทที่ ๓

ความสัมพันธ์ทางการกของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

ความสัมพันธ์ทางการก หมายถึง ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยา ในลักษณะที่คำนามมีการกหรือบทบาทบางอย่างใดอย่างหนึ่งกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน เนื่องจากความสัมพันธ์ทางการกจะทำให้เห็นว่ากลุ่มความหมายลักษณะใดจะเอื้อให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาได้

ผลการวิจัยพบคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำ คำเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางการก ๗ ลักษณะ เรียงตามลำดับจากความสัมพันธ์ทางการกที่พบมากที่สุดไป ยังความสัมพันธ์ทางการกที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผลพวร้อยละ ๓๕.๕๕ ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือพวร้อยละ ๒๒.๗๗ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพพวร้อยละ ๑๑.๖๖ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริมพวร้อยละ ๑๐ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำพวร้อยละ ๗.๗๗ ความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่พวร้อยละ ๖.๖๖ และความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ถูกพวร้อยละ ๑.๖๖ นอกจากนี้ ยังมีคำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้อีกร้อยละ ๕ ดังแสดงในแผนภูมิด้านล่างนี้

แผนภูมิที่ ๑ แสดงความสัมพันธ์ทางการกของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน



ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการอธิบายเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกความสัมพันธ์ทางการก จากนั้นจะเสนอผลการวิเคราะห์คำที่ระบุความสัมพันธ์ทางการกได้เรียงลำดับจากการกที่พบมากที่สุดไปจนถึงการกที่พบน้อยที่สุด สุดท้ายจะกล่าวถึงคำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้

๓.๑ เกณฑ์การจำแนกความสัมพันธ์ทางการกร

ผู้ที่เสนอแนวความคิดเรื่องการกรตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์คือ ชาร์ลส์ เจ. ฟิลล์มอร์ (Charles J. Fillmore) ในปีค.ศ.๑๙๖๘ การกร หรือ การกรสัมพันธ์ (case relations) หมายถึง “ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยา ความสัมพันธ์ทางความหมายดังกล่าวจะแสดงว่าในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ นั้นมีผู้ใดหรือสิ่งใดเข้าร่วมในเหตุการณ์นั้นบ้าง และผู้หรือสิ่งที่เข้าร่วมนั้นมีบทบาทอะไร เช่น เป็นผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ ผู้มีประสบการณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำ เป็นต้น” (กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนานา, ๒๕๓๖: ๔) หัวใจสำคัญของการวิเคราะห์การกรสัมพันธ์คือการพิจารณาว่า เมื่อมีเหตุการณ์หรือสภาพหรือความสัมพันธ์ทางการกรกระทำใดเกิดขึ้นซึ่งจะแสดงด้วยคำกริยาในภาษา สิ่งอื่น ๆ ที่เข้าร่วมเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยคำนามในภาษานั้นจะมีบทบาทอย่างไร โดยปรกติการกรสัมพันธ์ หมายถึง บทบาทของคำนามที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาในประโยคเดียวกัน เช่น

ประโยค	จอห์นเปิดประตู
คำนาม	จอห์น มีการกรเป็น ผู้ทำ เพราะเป็นผู้กระทำกริยา
	เปิด
คำนาม	ประตู มีการกรเป็น ผู้ถูก เพราะได้รับความกระทบกระเทือนจากกริยา
	เปิด

(Fillmore, 1968: 24)

คลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark, 1979: 767-811) นำแนวคิดเรื่องการกรของฟิลล์มอร์มาใช้ในการจัดแบ่งประเภทคำกริยาที่มาจากคำนามในภาษาอังกฤษ (denominal verbs) คลาร์กและคลาร์กรวบรวมคำได้มากกว่า ๑,๓๐๐ คำ จากนั้นจึงจำแนกคำเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามบทบาททางการกร (case role) ของคำกริยานั้น ๆ โดยเรียกชื่อการกรตามฟิลล์มอร์ (Fillmore, 1968, 1971) วิธีวิเคราะห์ของคลาร์กและคลาร์กคือการถอดความ (paraphrase) เปลี่ยนคำกริยาในประโยคตั้งต้นให้เป็นคำนาม แล้วพิจารณาว่าในประโยคถอดความนั้น คำนามมีบทบาททางการกรในลักษณะใด เช่น คำกริยา *bicycle* “ขี่จักรยาน” มาจากคำนาม *bicycle* “จักรยาน”

ประโยคตั้งต้น	John <i>bicycled</i> into town.
ประโยคถอดความ	John caused it to come about that he was in town by doing the act one would normally expect [one to do with a bicycle].

คำนาม *bicycle* ในประโยคถอดความปรากฏอยู่หลังคำเชื่อม *with* ซึ่งเป็นคำสันธานที่ใช้บอกเครื่องมือ แสดงให้เห็นว่าคำนาม *bicycle* มีบทบาททางการกรเป็นเครื่องมือ ดังนั้นคำกริยา *bicycle* จึงได้รับการจัดประเภทเป็นคำกริยาบอกเครื่องมือ (instrumental verb)

งานวิจัยนี้นำวิธีวิเคราะห์ข้อมูลของคลาร์กและคลาร์กมาปรับใช้กับข้อมูลคำภาษาไทย จะเห็นได้ว่ามีสองสิ่งที่ใช้บ่งการกรได้คือ “คำเชื่อม” ที่วางอยู่หน้าคำนามในประโยคถอดความ และ “ความหมายของคำนาม”

งานวิจัยภาษาไทยที่แสดงวิธีการวิเคราะห์การกของคำนามไว้ค่อนข้างละเอียดคือ งานของภาณุ สังขะวร (๒๕๒๗) ซึ่งนำเสนอชุดความสัมพันธ์ทางการกไว้มากที่สุดถึง ๑๖ ลักษณะเกณฑ์การวิเคราะห์การกของภาณุมิขึ้นตอน ๓ ขึ้นตอน ได้แก่

๑. พิจารณาว่าคำนามนั้นอยู่ในประโยคเดียวกับคำกริยาชนิดใด (คำกริยาจำแนกเป็น ๓ ชนิด คือ คำกริยาแสดงอาการ คำกริยาแสดงสภาพ และคำกริยาแสดงความรู้สึก)
๒. พิจารณาจากคำเชื่อมที่สามารถปรากฏหน้าคำนามนั้น ๆ ได้
๓. พิจารณาจากความหมายของคำนามนั้น

ตัวอย่างการวิเคราะห์การกเครื่องมือของภาณุ สังขะวร (๒๕๒๗: ๑๐๔-๑๐๗)

“เครื่องมือ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัตถุดิบที่ใช้ทำอาการ เช่น พ่อเปิดประตูด้วยกุญแจ” (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๑๐๔) ขึ้นตอนนี้ใช้เกณฑ์ข้อที่ ๑ พิจารณาว่าคำนามนั้นอยู่ในประโยคเดียวกับคำกริยาแสดงอาการ

“การพิจารณาว่าคำนามใดมีความสัมพันธ์กับคำกริยาแบบเครื่องมือใช่หรือไม่ อาจสังเกตได้จากการที่ เครื่องมือ มักมีคำเชื่อม ด้วย ปรากฏข้างหน้า เช่น น้องตักข้าวด้วยทัพพี” (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๑๐๕) “เครื่องมือ อาจปรากฏอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลังคำกริยาแสดงอาการกรณีที่ปรากฏข้างหน้าคำกริยา มักมีคำกริยา ใช้ ปรากฏร่วมด้วย ส่วนกรณีที่ปรากฏข้างหลังคำกริยา มักจะมีคำเชื่อม ด้วย โดย หรือ กับ ปรากฏร่วมด้วย เช่น พ่อใช้กระดาษน้ำมันกรุฝาแดงลัดเสื่อด้วยเข็มกลัด พ่อกินข้าวกับตะเกียบ” (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๑๐๖) ขึ้นตอนนี้ใช้เกณฑ์ข้อที่ ๒ พิจารณาพบว่าคำนามนั้นปรากฏกับคำเชื่อม ด้วย โดย หรือ กับ หรือคำกริยา ใช้ ซึ่งใช้บ่งการกเครื่องมือ

“เครื่องมือ อาจเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น มนุษย์ยุคโบราณบูชาเทพเจ้าด้วยสัตว์เป็น ๆ แม่ใช้ร่มบังแดด เป็นต้น ... อาจหมายถึงคำนามที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ตัวอย่างเครื่องมือที่เป็นนามธรรม เช่น เธอใช้ความสวยล่อลวงบุรุษเพศ ... อาจหมายถึงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งที่ใช้ทำอาการก็ได้ เช่น น้อยกำลังกัวกมือ” (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๑๐๔-๑๐๗) ขึ้นตอนนี้ใช้เกณฑ์ข้อที่ ๓ พิจารณาความหมายของคำนามนั้น ๆ

กึ่งกาญจน์ เทพกาญจน (๒๕๓๖) กล่าวถึงงานวิจัยเรื่องนี้ว่า

ภาณุ สังขะวร เป็นนักวิจัยเพียงคนเดียวที่ศึกษาการกสัมพันธ์ที่ “คำเชื่อม” แต่ละคำแสดงโดยละเอียด ซึ่งผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างการกสัมพันธ์กับบุพบทไม่ใช่แบบหนึ่งต่อหนึ่งเสมอไป มีคำเชื่อมหลายคำที่แสดงการกสัมพันธ์ได้มากกว่า ๑ การก

^๕ ดูรายละเอียดการวิเคราะห์การกอื่น ๆ ของภาณุ สังขะวรได้ในหัวข้อ ๒.๒.๔.๒

ตัวอย่างเช่น คำเชื่อม กับ แสดงผู้ร่วม (นิตวิวาทกับน้อง) เครื่องมือ (พอกินข้าวกับตะเกียบ) ผู้เสริม (หนอยจริงจิงกับชีวิต) สถานที่ (แดงนั่งกับพื้น) ... ภาณุ สังขะวร สามารถบอกได้เพียงว่าคำเชื่อมแต่ละคำแสดงกลุ่มการกสัมพันธอะไรได้บ้าง แต่ยังมีได้ศึกษาว่าในกลุ่มการกสัมพันธที่คำเชื่อมดังกล่าวแสดง เราจะเลือกการกสัมพันธที่ถูกต้องสำหรับคำนามที่นำหน้าด้วยคำเชื่อมนั้น ๆ ได้อย่างไร

(กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, ๒๕๓๖: ๑๙)

กึ่งกาญจน์จึงเสนอว่าการวิเคราะห์การกของคำต้องอาศัยทั้ง “รูปภาพ” ซึ่งส่วนหนึ่งก็คือคำเชื่อม และ “ความหมาย” ของคำนามและคำกริยาที่เกี่ยวข้อง

รูปภาพไม่สามารถบอกเราได้อย่างเด็ดขาดว่าคำนามแต่ละคำในประโยคมีการกสัมพันธอะไร เราต้องอาศัยข้อมูลอีก ๒ ชนิดเพื่อช่วยกำหนดการกสัมพันธของคำนามในประโยค ข้อมูล ๒ ชนิดนี้ได้แก่คุณสมบัติทางความหมายของคำกริยาและคำนาม อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของคำกริยาและคำนามนั้นอันที่จริงแล้วเป็นความรู้เกี่ยวกับโลกภายนอกดังได้กล่าวข้างต้น เราจึงอาจสรุปได้ว่าเราต้องใช้รูปภาพผนวกกับความรู้เกี่ยวกับโลกภายนอกในการกำหนดการกสัมพันธของคำนาม

(กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, ๒๕๓๖: ๒๑)

งานวิจัยนี้นำวิธีการถอดความประโยคของคล้ากและคล้ากมาใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์ ประกอบกับการใช้คำเชื่อมบ่งการกในภาษาไทยตามงานวิจัยของภาณุ สังขะวร และการตีความความหมายของคำซึ่งผู้วิจัยจะใช้ความรู้ในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษา ส่วนชื่อความสัมพันธ์ทางการกนั้นใช้ตามงานของนวรรณ พันธุมธา (๒๕๒๕, ๒๕๔๙)

เกณฑ์การจำแนกความสัมพันธ์ทางการก

๑. เลือกประโยคที่มีคำกริยามาเป็นประโยคตั้งต้น
๒. ถอดความประโยคตั้งต้นให้กลายเป็นประโยคถอดความ

ประโยคถอดความ หมายถึง ประโยคที่สื่อความหมายเหมือนกับประโยคตั้งต้น แต่คำกริยาในข้อ ๑. จะถูกเปลี่ยนหน้าที่เป็นคำนาม ดังนั้น ในบางกรณีประโยคถอดความอาจจะฟังดูไม่เป็นธรรมชาติ ไม่เหมือนประโยคที่ใช้พูดสื่อสารกันตามปกติ เนื่องจากเป็นประโยคที่เกิดจากการแปลความหมายประโยคที่ใช้พูดสื่อสารกันตามปกติอีกครั้งหนึ่ง

๓. พิจารณาคำเชื่อมบ่งการกหรือคำกริยาที่อยู่หน้าคำนามในประโยคถอดความ

๔. การกบางการกอาจไม่มีคำเชื่อมบ่งการกมาช่วยจำแนก ผู้วิจัยจะพิจารณาจากความหมายของคำนามนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กับคำกริยาในลักษณะใด

ตัวอย่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกของคำว่า พัด

๑. เลือกประโยคที่มีคำว่า พัด ทำหน้าที่เป็นคำกริยา ใช้เป็นประโยคตั้งต้น
ประโยคตั้งต้น ยายกำลังพัดไฟในเตาถ่าน

๒. ถอดความจากประโยคตั้งต้นให้กลายเป็นประโยคถอดความซึ่งคำว่า พัด จะถูก
เปลี่ยนไปทำหน้าที่เป็นคำนาม

ประโยคถอดความ ยายกำลังกระทำบางสิ่งกับเตาถ่านเพื่อให้ถ่านติดไฟ
[โดยใช้พัด] / [ด้วยพัด]

๓. พิจารณาคำเชื่อมหรือคำกริยาที่อยู่หน้าคำนาม พัด ในประโยคถอดความ
พบคำกริยา ใช้ อยู่หน้าคำนาม พัด ซึ่งคำว่า ใช้ นี้เมื่อตามด้วยคำนามที่เป็นวัตถุ
จะบอกให้รู้ว่าวัตถุนั้นทำหน้าที่เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ทำกริยานั้น ๆ หรือสามารถปรากฏ
ตามหลังคำเชื่อม ด้วย ซึ่งเป็นคำเชื่อมบ่งการกเครื่องมือได้ด้วย ดังนั้นคำสลับหน้าที่ พัด จึงมี
ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ

๓.๒ คำที่ระบุความสัมพันธ์ทางการกได้

ผลการวิจัยพบว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันซึ่งสามารถระบุความสัมพันธ์
ทางการกได้ มีรูปแบบความสัมพันธ์ทางการกทั้งสิ้น ๗ ลักษณะ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดไป
ถึงน้อยที่สุด ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผล แบบเครื่องมือ แบบผู้มีสภาพ แบบผู้เสริม แบบ
ผู้ทำ แบบสถานที่ และแบบผู้ถูก นอกจากนี้ยังมีคำกลุ่มหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ

๓.๒.๑ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผล

“ผล หมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำ เช่น เขาแต่งเพลง” (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๔๙: ๑๘๖) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผลนั้นเมื่อทำ
หน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงอาการบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนาม
จะมีความหมายอ้างอิงถึงวัตถุนั้นเป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากการทำอาการนั้น ๆ

คล้ายคลึงและคล้ายพบคำกริยาบอกจุดมุ่งหมาย (goal verb) จำนวน ๑๖๐ คำ คำเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผล เช่น คำกริยา *powdered* “ทำให้แห้งและเป็นผง” มาจากคำนาม
powder “ผง”

ประโยคตั้งต้น Edward powdered the aspirin.

ประโยคถอดความ Edward did something to cause it to come about that
[the aspirin was powder]

เกณฑ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกแบบผลของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในภาษาไทย คือ พิจารณาจากคำกริยาที่นำหน้าคำสลับหน้าที่ในประโยคถอดความ จะต้องปรากฏคำว่า *เกิด เป็น* หน้าคำนามนั้น เพราะคำกริยา *เกิด เป็น* แสดงความหมายว่าคำนามนั้นเป็นผลมาจากการกระทำบางประการ เช่น

- (๑) เขาก่อไฟจนเกิดควัน (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
- (๒) แม่ปັกลายชิ้นเป็นขีด (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า *แกง*

<u>ความหมาย</u>	ก. ทำกับข้าวประเภทที่เป็นแกง. (พจน. ๒๕๔๒) น. กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและเครื่องปรุง เช่น แกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	แม่แกงปลาเสร็จแล้ว (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	แม่กระทำบางสิ่งกับอาหารประเภทปลา [จนเป็นแกง]

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า *ขีด*

<u>ความหมาย</u>	ก. ใช้ของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว. (พจน. ๒๕๔๒) น. แนวเส้น; ลักษณะนามเรียกสิ่งที่เป็นเส้นหรือรอยยาวปรากฏอยู่บนพื้นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น มีรอย ๓ ขีด (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	น้องขีดเส้นด้วยไม้บรรทัด (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	น้องกระทำบางสิ่งโดยใช้ไม้บรรทัด [ทำให้เกิดขีด]

ตัวอย่างที่ ๓ การวิเคราะห์คำว่า *ไข*

<u>ความหมาย</u>	ก. ตกฟอง (พจน. ๒๕๔๒) น. ตัวสีบัพันธ์ประกอบด้วยเซลล์สีบัพันธ์เพศเมีย อาหาร และสิ่งห่อหุ้ม ซึ่งอาจจะเป็นไขขาววุ้น เยื่อถุงไข่ หรือเปลือก ส่วนมาก มีรูปร่างกลม จะมีตัวอ่อนภายในหรือไม่ก็ได้, ฟองสัตว์ (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	แม่ไก่ไขออกมา ๓ ฟอง (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคถอดความ	แม่ไก่กระทำอาการบางอย่าง [จนเกิดไข ๓ ฟอง]

ตัวอย่างที่ ๔ การวิเคราะห์คำว่า *บันทึก*

<u>ความหมาย</u>	ก. จดข้อความเพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน, จดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม. (พจน. ๒๕๔๒) น. ข้อความที่จดไว้เพื่อช่วยความทรงจำ; หรือเพื่อเป็นหลักฐาน, ข้อความที่นำมาจดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม. (พจน. ๒๕๔๒)
<u>ประโยคตั้งต้น</u>	เขา <i>บันทึก</i> รายงานการประชุม (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
<u>ประโยคถอดความ</u>	เขากระทำการจดข้อความจำนวนหนึ่ง [จนเกิด <i>บันทึก</i> เกี่ยวกับรายงานการประชุม]

ตัวอย่างที่ ๕ การวิเคราะห์คำว่า *ชุมนุม*

<u>ความหมาย</u>	ก. ประชุม, รวมกัน. (พจน. ๒๕๔๒) น. กอง, หมู่, พวก. (พจน. ๒๕๔๒)
<u>ประโยคตั้งต้น</u>	คนเสื้อแดง <i>ชุมนุม</i> ที่สนามหลวง (พื้นที่ปิดทอคอม: ราชดำเนิน)
<u>ประโยคถอดความ</u>	คนเสื้อแดงกระทำการบางอย่างโดยมารวมกลุ่มกัน [จนเกิด <i>ชุมนุม</i>]

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผลเป็นกลุ่มที่พบมากที่สุด กล่าวคือ พบจำนวน ๖๔ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๕ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ แกง *ซี่ ซีด ไข่ คิวช ค็อมเม้นต์ โฆษณางบ จารึก จินตนาการ จีน จุด เจตนา ฉี่ ฉู่ฉี่ เฉลย ชักเย่อ ชุมนุม ดราม่า ตด ตัดัม โทรเลข (๒) นิพนธ์ นีราศ โหนด บั้ง บันทึก เบา แบ็กอัป ประกาศ ปัสสาวะ ปาร์ตี้ ปาฐกถา ผั้น พ็อน แฟกซ์(๒) มุก เมสเสจ ยำ เยี่ยว ร่ม ระบาย รายงาน รา เลียง วง วิจัย สรุปร สังกัด สังคม สำเนา หยาด หยาด หลน หลั่นลำ แห่ แหล่ อ้วก อ่อม อีเมล (๒) อี อูจจาระ เอสเอ็มเอส (๒) แอโรบิก ฮันนีมูน ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก*

คำว่า *โทรเลข (๒) แฟกซ์(๒) อีเมล (๒) เอสเอ็มเอส (๒)* เป็นคำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ ทั้งความสัมพันธ์ทางการกแบบผลและแบบเครื่องมือ ผู้วิจัยจึงแยกเป็น ๒ ความหมาย โดยจะกล่าวถึงอย่างละเอียดในหัวข้อ ๓.๒.๘

๓.๒.๒ ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ

“*เครื่องมือ* หมายถึงเครื่องมือที่ใช้ทำกริยา เช่น แม่ใช้*เชือกมัดตุ๊ก*” (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๔๙: ๑๘๘) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ นั้น เมื่อคำนั้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงอาการบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความหมายอ้างอิงถึงวัตถุที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำอาการนั้น ๆ

กล่าวคือเป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัตถุที่ใช้ทำอาหาร อาจเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ หมายถึง คำนามที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ หมายถึงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งที่ใช้ทำอาหารก็ได้ (ภาณุ สังขวาร, ๒๕๒๗: ๑๐๔-๑๐๗)

คล้ายและคล้ายพบคำกริยาบอกเครื่องมือ (instrumental verb) จำนวน ๔๑๕ คำ เป็นกลุ่มที่พบมากที่สุดในบรรดาคำกริยาที่แปลงมาจากคำนามทั้งหมด คำเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ เช่น คำกริยา *bicycled* “ขี่จักรยาน” มาจากคำนาม *bicycle* “จักรยาน”

ประโยคตั้งต้น John *bicycled* into town.

ประโยคถอดความ John caused it to come about that he was in town by doing the act one would normally expect [one to do with a bicycle].

เกณฑ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในภาษาไทย คือ พิจารณาจากคำที่นำหน้าคำสลับหน้าที่ในประโยคถอดความ ถ้ามีคำกริยา ใช้ หรือคำเชื่อม ด้วย โดย ทาง นำหน้าได้ คำสลับหน้าที่นั้นจะมีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ เพราะคำเชื่อม ด้วย โดยใช้ ทาง ใช้แสดงว่าคำนามที่ตามหลังคำเชื่อมนี้มีความหมายเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำอาการต่าง ๆ เช่น

(๑) พ่อเปิดประตูด้วยกุญแจ (ภาณุ สังขวาร)

(๒) ฉันตัดกระดาษโดยใช้กรรไกร (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)

(๓) ฉันติดต่อกับเพื่อนทางจดหมาย (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า แปรง

ความหมาย ก. ปัด เช็ด หรือถูด้วยแปรง. (พจน. ๒๕๔๒)

น. สิ่งของอย่างหนึ่งทำด้วยขนสัตว์ ลวด ฯลฯ สำหรับใช้ปัดหัว สีฟน หรือขัดถูสิ่งของอื่น ๆ. (พจน. ๒๕๔๒)

ประโยคตั้งต้น น้องแปรงฟัน (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)

ประโยคถอดความ น้องกระทำบางสิ่งกับฟัน [โดยใช้แปรง] / [ด้วยแปรง]

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า เลื่อย

ความหมาย ก. ตัดด้วยเลื่อย. (พจน. ๒๕๔๒)

น. เครื่องมือสำหรับตัด ใบเลื่อยทำด้วยเหล็กกล้า ด้านที่ใช้เลื่อยมีคม เป็นฟันจัก ๆ. (พจน. ๒๕๔๒)

ประโยคตั้งต้น ช่างไม้กำลังเลื่อยไม้ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)

ประโยคถอดความ ช่างไม้ตัดไม้ [ด้วยเลื่อย] / [โดยใช้เลื่อย]

ตัวอย่างที่ ๓ การวิเคราะห์คำว่า โทรศัพท์

<u>ความหมาย</u>	ก. พุดติดต่อกันทางโทรศัพท์. (พจน. ๒๕๔๒) น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ติดต่อกันได้ทั้งในระยะเวลาไกลโดยใช้สายตัวนำโยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	คืนนี้ฉันจะโทรศัพท์หาเธอ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	คืนนี้ฉันจะพูดคุยติดต่อกับเธอ [โดยใช้โทรศัพท์] / คืนนี้ฉันจะพูดคุยติดต่อกับเธอ [ทางโทรศัพท์]

คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรเลข โทรศัพท์ บีบี วิทยุ เป็นต้น จะปรากฏกับคำเชื่อม ทาง ได้ บ่งว่าการสื่อสารนั้นจะกระทำได้อุปกรณ์สื่อสารเป็นตัวกลาง

ตัวอย่างที่ ๔ การวิเคราะห์คำว่า กูเกิล

<u>ความหมาย</u>	น. เว็บไซต์ประเภทโปรแกรมค้นหา (search engine) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตของบริษัท google ซึ่งได้รับความนิยมมากที่สุด เข้าถึงได้จาก www.google.com . (ผู้วิจัย) ก. ค้นหาหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ www.google.com . (ผู้วิจัย)
ประโยคตั้งต้น	คนเล่นอินเทอร์เน็ตเค้ากูเกิลแป๊ป ^๙ เดียวก็หาเจอแล้ว (พื้นที่ปดอทคอม: โตะเครื่องแป็ง)
ประโยคถอดความ	คนเล่นอินเทอร์เน็ตค้นหาหาข้อมูล [ด้วยกูเกิล] / [โดยใช้กูเกิล] แป๊ปเดียวก็หาเจอแล้ว

ตัวอย่างที่ ๕ การวิเคราะห์คำว่า พาย

<u>ความหมาย</u>	ก. เอาพายพุน้ำให้เรือเดิน. (พจน. ๒๕๔๒) น. เครื่องมือสำหรับพุน้ำให้เรือเดิน ทำด้วยไม้ มีด้ามกลมยาวประมาณ ๒ ศอก สำหรับจับ ด้านที่ใช้พุน้ำมีลักษณะแบน. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	คนเรือกำลังพายเรือไปทางเดียวกัน (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)
ประโยคถอดความ	คนพุน้ำให้เรือเคลื่อนที่ไป [โดยใช้พาย] / [ด้วยพาย]

^๙ ผู้วิจัยรักษาการสะกดคำในตัวอย่างประโยคตามแหล่งที่มาของข้อมูลแม้จะมีคำที่สะกดผิดอักษรวิธีไทย ทั้งนี้เพื่อให้เห็นการใช้ภาษาและการสะกดคำที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือเป็นกลุ่มที่พบมากเป็นลำดับที่สอง กล่าวคือ พบจำนวน ๔๒ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๗ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ กระเดือก กว้าน ก้อนปี๊บ กูเกิล คราด คาน คาราโอเกะ(๑) จุก แจว ช้อน ชุน ไตร้ ตรา ตะบัน ตะไบ ถ่อ ไถ โทรเลข (๑) โทรศัพท์ บีบี ประสาท แปรง เผลจ แฟกซ์(๑) พัด พาย มีด ไม้ แม็กซ์ ไม้ ระเบิด เลเซอร์ เลื่อย วิทย์ เวฟ เว็กซ์ สุ่ม หวี แหนบ อีเมล (๑) เอ็กซ์เรย์ เอส เอ็มเอส (๑) ไฮไลต์ ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

คำว่า คาราโอเกะ(๑) เป็นคำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ ทั้งความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือและแบบสถานที่ และ โทรเลข (๑) แฟกซ์(๑) อีเมล (๑) เอสเอ็มเอส (๑) เป็นคำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ ทั้งความสัมพันธ์ทางการกแบบผลและแบบเครื่องมือ จึงแยกความหมายของคำเหล่านี้ออกเป็น ๒ ความหมาย จะกล่าวถึงอย่างละเอียดในหัวข้อ ๓.๒.๘

๓.๒.๓ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพ

“ผู้มีสภาพ หมายถึง ผู้มีสภาพอย่างหนึ่ง ประกตจะอยู่หน้าหน่วยกริยาแสดงสภาพ เช่น นิดสวย กระดาษยับ” (นวรรณ พันธุมธา, ๒๕๔๙: ๑๘๖) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพนั้น เมื่อคำนั้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงสภาพบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความหมายแสดงสภาพของบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้ทรงสภาพอาจเป็นคำที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ผู้ทรงสภาพอาจหมายถึงผู้มีสภาพเช่นนั้นเองโดยลำพัง หรืออาจหมายถึงผู้ทรงสภาพที่ต้องเปรียบเทียบกับสภาพของผู้อื่นหรือสิ่งอื่น (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๗๖-๗๘)

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพนี้ไม่ปรากฏในงานวิจัยของคล้ากและคล้าก ผู้วิจัยจึงอาศัยคำนิยามของภาณุ สังขะวร (๒๕๒๗: ๗๖) มาเป็นแนวทางเพื่อสร้างเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยการพิจารณาว่าถ้าคำใดมีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพ ในประโยค ถอดความคำนั้นจะปรากฏหลังคำเชื่อม เหมือนกับ

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า แพนดา

คำว่า แพนดา มีความหมายพื้นฐานหมายถึง “น. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทหนึ่ง” ต่อมาเกิดการขยายความหมายไปเป็นคำนามดังที่แสดงไว้ข้างล่างนี้ ความหมายพื้นฐานที่หมายถึง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมไม่ใช้ความหมายที่จะนำมาพิจารณา เพราะไม่พบว่าได้เกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยา

ลักษณะเด่นประการหนึ่งของสัตว์ที่เรียกว่า *แพนดา* คือ มีรอยวงกลมสีดำรอบดวงตาซึ่งตัดกับขนสีขาวของแพนดาอย่างเห็นได้ชัด ความโดดเด่นเช่นนี้ทำให้เกิดการขยายความหมายออกไปเป็นคำนามใช้หมายถึงรอยคล้ำบริเวณดวงตาของคนได้ด้วย รอยคล้ำนั้นมี ๒ ลักษณะ ลักษณะแรกหมายถึงรอยคล้ำใต้ดวงตาที่เกิดจากเม็ดสีของผิวหนังมีความเข้มมากกว่าปกติซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการพักผ่อนไม่เพียงพอหรือโรคบางประการ ลักษณะที่ ๒ หมายถึงคราบสีดำคล้ำซึ่งเกิดจากการเลอะเทอะเปรอะเปื้อนของเครื่องสำอางที่ใช้ตกแต่งรอบดวงตา

ความหมายที่ ๑ ก. มีรอยคล้ำเป็นวงใต้ตาอาจมีสาเหตุมาจากการพักผ่อนไม่เพียงพอหรือโรคบางประการ เช่น โรคภูมิแพ้. (ผู้วิจัย)

น. รอยคล้ำเป็นวงใต้ตาอาจมีสาเหตุมาจากการพักผ่อนไม่เพียงพอหรือโรคบางประการ เช่น โรคภูมิแพ้. (ผู้วิจัย)

ประโยคตั้งต้น ช่วงนี้นอนตึก ใต้ตาแพนดามากมาย (พื้นที่ปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง)

ประโยคถอดความ ช่วงนี้นอนตึก ใต้ตามีรอยคล้ำ [เหมือนกับแพนดาที่มีรอยคล้ำรอบดวงตา] ค่อนข้างมาก

ความหมายที่ ๒ ก. มีคราบสีดำที่เลอะบริเวณดวงตาที่เกิดจากเครื่องสำอางตกแต่งดวงตา เช่น มาสคาร่า อายไลน์เนอร์ เป็นต้น ไหลเลอะลงมาเปื้อน. (ผู้วิจัย)

น. คราบสีดำที่เลอะบริเวณดวงตาที่เกิดจากเครื่องสำอางตกแต่งดวงตา เช่น มาสคาร่า อายไลน์เนอร์ เป็นต้น ไหลเลอะลงมาเปื้อน. (ผู้วิจัย)

ประโยคตั้งต้น เราใช้อายไลน์เนอร์เจลที่กันน้ำก็เลยไม่แพนดา (พื้นที่ปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง)

ประโยคถอดความ เราใช้อายไลน์เนอร์เจลที่กันน้ำก็เลยไม่มีคราบสีดำที่เลอะเปลือกตา [เหมือนกับแพนดาที่มีรอยคล้ำรอบดวงตา]

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า วาพ

ความหมาย ก. มีรูปร่างอ้วน ใหญ่โต. (ผู้วิจัย)

น. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่มาก หัวมนใหญ่ หางแบนเพื่อช่วยในการพยุน้ำ สามารถพ่นอากาศที่มีไอน้ำออกทางจมูกได้เวลาโผล่ขึ้นมาหายใจ. (พจน. ๒๕๕๒)

ประโยคตั้งต้น หุ่นเธอนี้วาพมากอะ (พื้นที่ปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง)

ประโยคถอดความ หุ่นเธอมีลักษณะ [เหมือนกับวาพที่มีรูปร่างใหญ่โต]

ตัวอย่างที่ ๓ การวิเคราะห์คำว่า เกเรียน

<u>ความหมาย</u>	น.คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล (มาจากลักษณะของนักเรียนชายที่ตัดผมเกเรียนและชอบมีวุ่นเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ต). (พจน.คำใหม่ เล่ม ๒) ก.มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล. (ผู้วิจัย)
ประโยคตั้งต้น	เด็กพวกนี้มันก็เกเรียนกันทั้งนั้นแหละ (พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์)
ประโยคถอดความ	เด็กพวกนี้มีพฤติกรรม [เหมือนกับพวกเกเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว]

ตัวอย่างที่ ๔ การวิเคราะห์คำว่า ไอโม่

<u>ความหมาย</u>	น. ซ้อย่ห่อผงซั๊กฟอกซั๊กผ้าขายี่ห่อหนึ่ง โฆษณาว่าซั๊กผ้าได้ขาวสะอาดหมดจด. (ผู้วิจัย) ก.มีสีผิวขาวมาก. (ผู้วิจัย)
ประโยคตั้งต้น	แบัง อรจिरา ไอโม่มาก ๆ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	แบัง อรจिरา มีสีผิว [เหมือนกับผงซั๊กฟอกไอโม่ที่มีสีผิวขาวมาก]

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพ พบจำนวน ๒๑ คำ จากคำทั้งหมด ๑๕๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๖ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ เกเรียน จอแบน เซย ดิ่งหู้หู้ ดีส์ดี นวล บี๊ก เบบี ป้า แพนดา แมน ลูกเกต เลื่อม วาพ ริง สลิม หลินบิง หัวฟู อาร์ท ไอโม่ ไฮโซ ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

๓.๒.๔ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริม

“ผู้เสริม หมายถึง สิ่งที่ช่วยเสริมความหมายของหน่วยกริยาให้สมบูรณ์ขึ้น เช่น นิดพูด *เรื่องธรรมะ นิดเป็นเพื่อนฉัน*” (นวรรธน์ พันธุเมธา, ๒๕๔๙: ๑๘๘) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริมนั้น เมื่อคำนั้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงสภาพบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความหมายเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมความหมายของคำกริยาให้สมบูรณ์

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริมนี้ไม่ปรากฏในงานวิจัยของคล้ากและคล้าก ผู้วิจัยจึงอาศัยนิยามของภาณุ สังขวรร ว่า

ผู้เสริม หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่คำนาม เป็นผู้ช่วยเสริมความหมายของคำกริยาให้ครบถ้วนสมบูรณ์ การพิจารณาว่าคำนามใดมีความสัมพันธ์กับคำกริยาแบบผู้เสริมหรือไม่นั้น ไม่มีเครื่องช่วยสังเกตเช่นความสัมพันธ์แบบอื่น อย่างไรก็ตาม ผู้เสริมจะอยู่หลังคำกริยา คำนามที่อยู่หลังคำกริยานั้นอาจสัมพันธ์กับคำกริยาได้ต่าง ๆ เช่น เป็นผู้ถูก ผล จุดหมาย หรือสถานที่ ความสัมพันธ์เหล่านี้ล้วนมี

เครื่องช่วยพิจารณา ดังนั้น หากคำนามนั้นไม่ใช่ผู้ถูก ผล จุดหมาย หรือสถานที่ คำนามนั้นจะสัมพันธ์กับกริยาแบบผู้เสริม เช่น นิดเสียดายเงิน คำว่า เงิน เป็นผู้เสริม ของคำกริยาแสดงความรู้สึก เสียหาย”

ภาณุ สังขะวร (๒๕๒๗: ๙๕-๙๘)

สรุปได้ว่าความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริมไม่มีความหมายที่เฉพาะเจาะจงลงไปเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง แต่มีหน้าที่ที่เฉพาะเจาะจงเป็นพิเศษคือช่วยเติมเต็มความหมายของคำกริยาที่มาข้างหน้าให้สมบูรณ์และสามารถสื่อความได้ การพิจารณาว่าคำใดมีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริม ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ ๒ ประการ ได้แก่

๑. คำนั้นไม่มีความสัมพันธ์ทางการกในลักษณะอื่น ๆ กล่าวคือ ไม่ใช่ความสัมพันธ์ทางการกแบบผล หรือเครื่องมือ หรือผู้มีสภาพ หรือผู้ทำ (ดูการวิเคราะห์การกผู้ทำที่หัวข้อ ๓.๒.๕) หรือสถานที่ (ดูการวิเคราะห์การกสถานที่ที่หัวข้อ ๓.๒.๖) หรือผู้ถูก (ดูการวิเคราะห์การกผู้ถูกที่หัวข้อ ๓.๒.๗)
๒. เมื่อถอดความประโยคจนคำสลบหน้าที่ทำหน้าที่เป็นคำนามแล้ว คำนามนั้นต้องปรากฏร่วมกับคำกริยา เป็น หรือ มี เพื่อช่วยเสริมความหมายของคำกริยานี้ให้สมบูรณ์

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า ทุกข์

<u>ความหมาย</u>	ก. ยากลำบาก, ไม่สบายกายไม่สบายใจ. (พจน. ๒๕๔๒) น. ความยากลำบาก, ความไม่สบายกายไม่สบายใจ. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	ฉันทุกข์มานานพอแล้วกับเรื่องลูก ๆ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	ฉัน [เป็นทุกข์] นานพอแล้วกับเรื่องลูก ๆ

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า ฝีมือ

<u>ความหมาย</u>	น. ความเชี่ยวชาญในการใช้มืออย่างมีศิลปะ, ความสามารถหรือทักษะและชั้นเชิงในการปฏิบัติภารกิจใด ๆ. (พจน. ๒๕๔๒) ก. มีความเชี่ยวชาญในการใช้มืออย่างมีศิลปะ, มีความสามารถหรือทักษะและชั้นเชิงในการปฏิบัติภารกิจใด ๆ. (ผู้วิจัย)
ประโยคตั้งต้น	คุณแม่ฝีมือมาก ๆ สวยทุกชุดเลยคะ (พื้นที่ปดอทคอม: โต้ะเครื่องแป้ง)
ประโยคถอดความ	คุณแม่ [มีฝีมือ] มาก ๆ สวยทุกชุดเลยคะ

ตัวอย่างที่ ๓ การวิเคราะห์คำว่า ออรา

ความหมาย	ก. มีรัศมีเปล่งประกายสว่างโดดเด่น. (พจน.คำใหม่เล่ม ๑) น. รัศมีที่เปล่งประกายสว่างโดดเด่น. (พจน.คำใหม่เล่ม ๑)
ประโยคตั้งต้น	เชอตูผู้ชายคนนั้นสี หล่อจ้ง เดินที่ออรามาเขียว (พื้นที่ปดอทคอม: โตะเครื่องแบ่ง)
ประโยคถอดความ	เชอตูผู้ชายคนนั้นสี หล่อจ้ง เดินที่ [มีออรา] มาเขียว

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกผู้เสริม พบจำนวน ๑๘ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ กาก ใจ ชื้อ เซ็นเซอร์ เดต ทุกซ์ แหว แบรนต์เนม ผ้า ผีมือ พนัน ศรัทธา ศัลยกรรม สัมภาษณ์ สัมมนา สือ ออรา ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

๓.๒.๕ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำ

“ผู้ทำ หมายถึงผู้กระทำอาการอย่างหนึ่ง ปรกติอยู่หน้าหน่วยกริยาแสดงอาการ เช่น นิดผลักน้อย น้ำเซาะตลิ่ง” (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๔๙: ๑๘๖) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำนั้นเมื่อคำนั้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงอาการบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความหมายอ้างอิงถึงบุคคลผู้กระทำอาการนั้น ๆ ผู้ทำอาจทำอาการโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ อาจหมายถึงคำนามที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๗๓-๗๖)

คล้ากและคล้ากพบคำกริยาบอกผู้ทำ (agent verb) จำนวน ๑๕๒ คำ คำเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำ เช่น คำกริยา *butchered* “ฆ่าสัตว์” มาจากคำนาม *butcher* “คนขายเนื้อสัตว์ที่ฆ่าแหละแล้ว”

ประโยคตั้งต้น	John <i>butchered</i> the cow.
ประโยคถอดความ	John did to the cow the act that one would normally expect [a butcher to do to a cow].

เกณฑ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในภาษาไทย คือ พิจารณาจากตำแหน่งของคำสลับหน้าที่ในประโยคถอดความ คำนั้นจะต้องอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยคย่อยในเครื่องหมาย [] ซึ่งมีคำว่า เช่นเดียวกับ เป็นคำเชื่อมระหว่างประโยคหลักกับประโยคย่อย

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า *ขโมย*

<u>ความหมาย</u>	ก. ลัก. (พจน. ๒๕๔๒) น. ผู้ลักทรัพย์. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	เขา <i>ขโมย</i> เงินไป (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	ชายคนหนึ่งกระทำกับเงิน [เช่นเดียวกับที่ <i>ขโมย</i> กระทำกับเงิน]

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า *นาธาน*

<u>ความหมาย</u>	น. ชื่อของนักร้องชายที่ถูกสังคมกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมการโกหกและหลอกลวง จนถูกศาลจังหวัดเลยตัดสินจำคุก ๒ ปีในคดีฉ้อโกงเงิน แต่ผู้ต้องหาไร้สารภาพจึงลดโทษเหลือจำคุก ๑ ปี. (ผู้วิจัย) ก. พูดยาโกหกหรือมีพฤติกรรมหลอกลวง. (ผู้วิจัย)
ประโยคตั้งต้น	เขา <i>นาธาน</i> แค่ไหน (หัวข้อคำถามใน Facebook)
ประโยคถอดความ	เขากระทำบางสิ่งบางอย่างกับผู้อื่น [เช่นเดียวกับที่ <i>นาธาน</i> ทำกับผู้อื่น]

ตัวอย่างที่ ๓ การวิเคราะห์คำว่า *พยาบาล*

<u>ความหมาย</u>	ก. ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้. (พจน. ๒๕๔๒) น. ผู้ดูแลคนไข้. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	ประไพมาอยู่ <i>พยาบาล</i> พลอย (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)
ประโยคถอดความ	ประไพกระทำบางสิ่งต่อพลอยเช่นเดียวกับที่ [พยาบาล <i>ดูแล</i> พลอย]

ตัวอย่างที่ ๔ การวิเคราะห์คำว่า *กิ๊ก*

<u>ความหมาย</u>	น. เพื่อนสนิทต่างเพศซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑) ก. มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)
ประโยคตั้งต้น	เขาก็อยู่กับดาราคคนหนึ่ง (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)
ประโยคถอดความ	เขากระทำบางสิ่ง [เช่นเดียวกับที่ <i>กิ๊ก</i> กระทำต่อผู้อื่น] กับดาราคคนหนึ่ง

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำ พบจำนวน ๑๔ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๗ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ *กิ๊ก* *ก๊ี้ด* *ขโมย* *ขอทาน* *ตลก* *นาธาน* *เทพ* *พยาบาล* *มาร์ค* *แก้ว* *แวน* *สก็อย* *สปอนเซอร์* *แหวง* ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

๓.๒.๖ ความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่

“สถานที่” หมายถึง สถานที่ที่เหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น รถชนเด็กที่หน้าโรงเรียน” (นวรรณ พันธุ์เมธา, ๒๕๔๙: ๑๙๐) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่นั้น เมื่อคำนั้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงอาการบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความหมายอ้างอิงถึงสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการทำอาการนั้น ๆ สถานที่มักเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต หรืออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งมีชีวิต อาจหมายถึงคำนามที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ (ภาณุ สังขะวร, ๒๕๒๗: ๘๘-๙๐)

คล้ายคลึงกับคำกริยาบอกสถานที่ (location verb) จำนวน ๑๘๗ คำ คำเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่ เช่น คำกริยา *kenned* “ขังไว้ในคอก” มาจากคำนาม *kennel* “คอกสุนัข”

ประโยคตั้งต้น Kenneth *kenned* the dog

ประโยคถอดความ Kenneth did something to cause it to come about that
[the dog was in the kennel].

เกณฑ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่ของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในภาษาไทย คือ พิจารณาจากคำบุพบทบอกสถานที่ที่นำหน้าคำสลับหน้าที่ในประโยคถอดความ เช่น กับ กึ่งกลาง ใกล้ไกล ข้าง ชิด ณ ตรง ตาม ใต้ ท่ามกลาง ที่ นอก ใน บน ภายใต้ ภายนอก ภายใน รอบ ระหว่าง ริม หน้า หลัง เหนือ เป็นต้น เช่น

(๑) น้านองที่พื้น (ภาณุ สังขะวร)

(๒) น้องนั่งบนเก้าอี้ (ภาณุ สังขะวร)

(๓) หมานอนใต้เตียง (ภาณุ สังขะวร)

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า ยูเทิร์น

ความหมาย น. จุดที่กำหนดให้เลี้ยวรถกลับไปในทางที่วิ่งสวนมา.

(พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

ก. กลับรถในลักษณะตีโค้งเพื่อวกกลับไปทางที่วิ่งสวนมา.

(พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

ประโยคตั้งต้น ขับรถเลยซอยไปแล้ว ต้องยูเทิร์นกลับมา (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

ประโยคถอดความ ขับรถเลยซอยไปแล้ว ต้องกลับรถ [ตรงยูเทิร์น] กลับมา

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า *หาบ*

<u>ความหมาย</u>	ก. เอาของห้อยปลายคาน ๒ ข้างแล้วแบกกลางคานพาไป. (พจน. ๒๕๔๒)
	น. ภาชนะบรรจุของสำหรับแบกพาตไหล่เดินทาง. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	แม่ค้าหาบขนมมาขาย (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	แม่ค้ากระทำบางอย่างกับขนมซึ่งถูกวาง [ในหาบ] แล้วแบกมาขาย

ตัวอย่างที่ ๓ การวิเคราะห์คำว่า *สำนัก*

<u>ความหมาย</u>	น. ที่อยู่อาศัย, ที่ทำการ, แหล่งศึกษาอบรม. (พจน. ๒๕๔๒)
	ก. อยู่. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	เวลานี้เธอสำนักที่ไหน (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคถอดความ	เวลานี้เธออยู่ [ที่สำนัก] ที่ไหน

ตัวอย่างที่ ๔ การวิเคราะห์คำว่า *อาบอบนวด*

<u>ความหมาย</u>	น. สถานที่จัดบริการให้ผู้ชายเข้าไปอาบน้ำ อบน้ำ และนวดตัว มีหญิงสาวเป็นผู้ให้บริการ. (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)
	ก. ใช้บริการในสถานอาบอบนวด. (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)
ประโยคตั้งต้น	ตอนเย็นจะแวะไปอาบอบนวดเสียหน่อย (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)
ประโยคถอดความ	ตอนเย็นจะแวะไป [ที่อาบอบนวด] เสียหน่อย

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกสถานที่ พบจำนวน ๑๒ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๖ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ *เกย ค้าง คอน คาราโอเกะ (๒) ต่าง ยูเทิร์น เลื่อน สมากม สโมสร สำนัก หาบ อาบอบนวด* ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

คำว่า *คาราโอเกะ(๒)* เป็นคำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ ทั้งความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือและแบบสถานที่ ผู้วิจัยจึงแยกความหมายของคำเหล่านี้ออกเป็น ๒ ความหมาย โดยจะกล่าวถึงอย่างละเอียดในหัวข้อ ๓.๒.๘

๓.๒.๗ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ถูก

“ผู้ถูก หมายถึง ผู้รับการกระทำหรือการประสบ ในบางกรณีผู้รับการกระทำจะเปลี่ยนสภาพ เปลี่ยนนอภักิริยา เปลี่ยนสถานที่ หรือเปลี่ยนเจ้าของ เช่น *นิตลั้งผัก นิตเตะก้อนหิน*” (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๔๙: ๑๘๘) คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีความ

สัมพันธทางการกแบบผู้ถูกนั้น เมื่อคำนั้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความหมายเป็นการแสดงอาการบางอย่าง และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความหมายอ้างถึงผู้ถูกกระทบกระเทือนอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรือเปลี่ยนแปลงอาการไปเพราะอาการของผู้ทำ ผู้ถูกอาจหมายถึงคำนามที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ (ภาณู สังขะวร, ๒๕๒๖: ๗๙-๘๒)

คล้ากและคล้ากพบคำกริยาที่มีการกผู้ถูก (objective case) จำนวน ๑๖ คำ เช่น คำกริยา *lunched* “ทานอาหารกลางวัน” มาจากคำนาม *lunch* “อาหารกลางวัน”

ประโยคตั้งต้น *Jeff lunched on a hotdog and a coke.*

ประโยคถอดความ *Jeff ate a lunch of a hotdog and a coke.*

เกณฑ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ถูกของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในภาษาไทย คือ พิจารณาจากคำสลับหน้าที่ในประโยคถอดความ คำนั้นต้องทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยาในประโยคถอดความได้

ตัวอย่างที่ ๑ การวิเคราะห์คำว่า *ดริงก์*

ความหมาย น. เครื่องดื่ม มักหมายถึงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
(พจน.คำใหม่เล่ม ๒)

ก. ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (พจน.คำใหม่เล่ม ๒)

ประโยคตั้งต้น เขาชอบมานั่งดริงก์ที่ร้านนี้เพราะบรรยากาศดี (พจน.คำใหม่เล่ม ๒)

ประโยคถอดความ เขาชอบมานั่งดื่ม [ดริงก์] ที่ร้านนี้เพราะบรรยากาศดี

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์คำว่า *รางวัล*

ความหมาย น. สิ่งของหรือเงินที่ได้มาเพราะความดีความชอบหรือความสามารถ.
(พจน. ๒๕๔๒)

ก. ให้สิ่งของโดยความชอบหรือเพื่อเป็นสินน้ำใจเป็นต้น. (พจน. ๒๕๔๒)

ประโยคตั้งต้น พ่อรางวัลคนงาน (พิมพ์ บำรุงสุข, ๒๕๑๔)

ประโยคถอดความ พ่อให้ [รางวัล] คนงาน

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ถูก พบเพียง ๓ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๖ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ *ดริงก์* *บำเหน็จ* *รางวัล* ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

๓.๒.๘ คำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ หมายถึงคำสลับหน้าที่ที่ความหมายของคำนามและคำกริยามีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่ผู้วิจัยศึกษามีอยู่ ๔ คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่ *คาราโอเกะ* *โทรเลข* *อีเมล* *เอสเอ็มเอส* คำเหล่านี้ยังสามารถจำแนกได้อีกเป็น ๒ กลุ่ม ตามรูปแบบการจับคู่การก ดังนี้

๓.๒.๘.๑ คำที่จับคู่การกได้ ๒ คู่ คือ นาม (๑) <----> กริยา ; นาม (๒) <----> กริยา

คำในกลุ่มนี้พบเพียง ๑ คำ คือคำว่า *คาราโอเกะ* พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายไว้ดังนี้

คาราโอเกะ

น. (๑) แผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้ เช่น เขาชอบร้อง *คาราโอเกะ* เพราะจำเนื้อเพลงไม่ได้.

น. (๒) สถานที่ ร้านอาหาร ที่มีบริการให้ลูกค้าร้องเพลงที่มีเนื้อร้องให้ร้องตามได้ เช่น งานวันเกิดของฉันปีนี้จะจัดที่ *คาราโอเกะ* ใกล้เคียงบ้าน

ก. ร้องเพลงตามแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้ เช่น วันหยุดฉันชอบชวนเพื่อน ๆ มา *คาราโอเกะ* ที่บ้าน. คำนี้ทานข้าวแล้วเกะกันที่บ้านฉันนะ, คำที่มีความหมายเหมือนกัน ได้แก่ *เกะ, โอะเกะ* (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)

คาราโอเกะ เมื่อเป็นคำนามมี ๒ ความหมาย คำนามความหมายที่หนึ่งเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้ และคำนามความหมายที่สองก็สามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้เช่นกัน ดังนั้นคำว่า *คาราโอเกะ* จึงมีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ <----> เพื่อแสดงว่าคำนั้น ๆ เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา *คาราโอเกะ* มีรูปแบบการสลับหน้าที่เป็น นาม (๑) <----> กริยา ; นาม (๒) <----> กริยา

ตัวอย่างการวิเคราะห์คำว่า *คาราโอเกะ* (๑) มีการกเครื่องมือ

ความหมาย

น. แผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้.

(พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)

ก. ร้องเพลงตามแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้. (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)

ประโยคตั้งต้น

วันหยุดฉันชอบชวนเพื่อน ๆ มา *คาราโอเกะ* ที่บ้าน (พจน. คำใหม่ เล่ม ๑)

ประโยคถอดความ

วันหยุดฉันชอบชวนเพื่อน ๆ มาร้องเพลง [ด้วย *คาราโอเกะ*] ที่บ้าน

คาราโอเกะ เกิดการสลับหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยา คำนามความหมายหนึ่งนั้น หมายถึง “แผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้อง” ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือกับคำกริยาที่หมายถึง “ร้องเพลงด้วยแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้อง” ความหมายของคำนาม

และคำกริยาที่มีความสัมพันธ์ทางการกเหมือนกัน การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาสามารถจับคู่การกได้ แสดงในรูปแบบ นาม (๑) <----> กริยา = เครื่องมือ

ตัวอย่างการวิเคราะห์คำว่า *คาราโอเกะ* (๒) มีการกสถานที่

<u>ความหมาย</u>	น. ๒. สถานที่ ร้านอาหารที่มีบริการให้ลูกค้าร้องเพลงที่มีเนื้อร้องให้ร้องตามได้. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)
	ก. ร้องเพลงตามแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)
ประโยคตั้งต้น	เย็นนี้กินข้าวแล้ว <i>คาราโอเกะ</i> กันนะ (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)
ประโยคถอดความ	เย็นนี้กินข้าวแล้วร้องเพลง [<i>ที่คาราโอเกะ</i>] กันนะ / เย็นนี้กินข้าวแล้วร้องเพลง [<i>ด้วยคาราโอเกะ</i>] กันนะ

คาราโอเกะ ที่เป็นคำนามอีกความหมายหนึ่งหมายถึง “สถานที่สำหรับไปร้องเพลง” ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่กับคำกริยาที่หมายถึง “ร้องเพลงที่สถานที่ซึ่งจัดไว้บริการ” ความหมายของคำนามและคำกริยาที่มีความสัมพันธ์ทางการกเหมือนกัน การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาสามารถจับคู่การกได้ แสดงในรูปแบบ นาม (๒) <----> กริยา = สถานที่ สำหรับประโยคตั้งต้นข้างบนนี้สามารถตีความความสัมพันธ์ทางการกให้เป็นแบบเครื่องมือก็ได้ ดังนั้น *คาราโอเกะ* ในประโยคนี้อาจมีความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่หรือแบบเครื่องมือขึ้นอยู่กับการตีความของผู้รับสารหรือสถานการณ์การสื่อสารในขณะนั้น

ตัวอย่างการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าแม้ *คาราโอเกะ* จะมีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ แต่ความสัมพันธ์ทางการกเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นซ้ำซ้อนกันในทุกประโยคเสมอไป ประโยค *วันหยุดฉันชอบชวนเพื่อน ๆ มาคาราโอเกะที่บ้าน* คำว่า *คาราโอเกะ* ไม่ควรมีการกสถานที่เพราะประโยคนี้อีกคำนามที่มีการกสถานที่อยู่แล้วคือ *บ้าน* ฉะนั้นผู้ฟังจึงสามารถเข้าใจความหมายของ *คาราโอเกะ* ได้ชัดเจนว่าควรจะมีการกแบบอื่นที่ไม่ใช่สถานที่เพราะซ้ำกับข้อมูลอื่นในประโยค ฉะนั้น *คาราโอเกะ* ในประโยคนี้อาจมีการกเครื่องมือ ส่วนประโยค *เย็นนี้กินข้าวแล้วคาราโอเกะกันนะ* นั้นสามารถตีความได้ว่า *คาราโอเกะ* ได้ทั้ง ๒ ความหมาย เนื่องจากในประโยคไม่มีคำนามอื่นที่มีการกเครื่องมือหรือการกสถานที่ *คาราโอเกะ* อาจทำหน้าที่เป็นการกเครื่องมือหรือสถานที่ก็ได้ การตีความเพื่อให้เข้าใจประโยคนี้อาจได้ถูกต้องจึงอยู่ที่ความรู้เบื้องหลังของผู้พูดและผู้ฟัง

สรุปว่าความหมายของคำนาม *คาราโอเกะ* ทั้ง ๒ ความหมายสามารถเอื้อให้เกิดการสลับหน้าที่และจับคู่การกกับคำกริยาได้ทั้ง ๒ ความหมาย เพราะเราสามารถถอดความคำกริยาตามวิธีการของคล้ากและคล้ากจนได้คำนามที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือหรือแบบสถานที่ก็ได้ จึงถือว่า *คาราโอเกะ* เป็นคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ ประเภทที่มีการจับคู่การกได้ ๒ คู่ คือ นาม (๑) <----> กริยา ; นาม (๒) <----> กริยา

๓.๒.๘.๑ คำที่จับคู่การกได้ ๑ คู่ คือ นาม (๑) <----> กริยา

คำกลุ่มนี้มี ๔ คำ ได้แก่ โทรเลข แฟกซ์ เอสเอ็มเอส และ อีเมล ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร เมื่อเป็นคำนามมี ๒ ความหมาย ความหมายหนึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สื่อสาร ส่วนอีกความหมายหนึ่งหมายถึงข้อความอันเป็นผลที่เกิดจากการสื่อสารนั้นส่วนคำกริยาหมายถึงสื่อสารกันผ่านอุปกรณ์นั้น ๆ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น โทรเลข

โทรเลข

น. (๑) ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าส่งรหัสสัญญาณจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยอาศัยสายตัวนำที่โยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (พจน. ๒๕๔๒)

น. (๒) ข้อความที่เกิดจากการส่งรหัสสัญญาณทางโทรเลข. (ผู้วิจัย)

ก. ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข. (พจน. ๒๕๔๒)

โทรเลข เมื่อเป็นคำนามมี ๒ ความหมาย คำนามความหมายที่หนึ่งเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้ และคำนามความหมายที่สองก็มีความสัมพันธ์กับความหมายของคำกริยาเช่นกัน สามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้ ดังนั้นคำว่า โทรเลข จึงมีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ

ตัวอย่างการวิเคราะห์คำว่า โทรเลข (๑) มีการกเครื่องมือ

<u>ความหมาย</u>	น. (๑) ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าส่งรหัสสัญญาณจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยอาศัยสายตัวนำที่โยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (พจน. ๒๕๔๒)
	ก. ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข. (พจน. ๒๕๔๒)
ประโยคตั้งต้น	แม่โทรเลขมาบอกฉันว่าพ่อไม่สบายมาก (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	แม่ส่งข้อความมาบอกฉัน [โดยใช้โทรเลข] ว่าพ่อไม่สบายมาก

โทรเลข ความหมายที่หนึ่งหมายถึง “ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าส่งรหัสสัญญาณ” ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือกับคำกริยาที่หมายถึง “ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข” ดังนั้น ความสัมพันธ์ของคู่การสลับหน้าที่คู่นี้สามารถแสดงได้ในรูปแบบนาม (๑) <----> กริยา = เครื่องมือ คำนามความหมายนี้เป็นความหมายที่เกิดขึ้นก่อนเพราะพบการให้นิยามไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

ตัวอย่างการวิเคราะห์คำว่า โทรเลข (๒) ความหมายที่เป็นคำนามมีการกผล

<u>ความหมาย</u>	น. (๒) ข้อความที่เกิดจากการส่งรหัสสัญญาณทางโทรเลข. (ผู้วิจัย)
	ก. ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข. (พจน. ๒๕๔๒)

ประโยคที่เป็นคำนาม ฉันได้โทรเลขจากที่บ้านเมื่อเช้านี้ (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
 ประโยคที่เป็นคำกริยา ฉันโทรเลขไปหาที่บ้าน (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ไม่สามารถถอดความ โทรเลข ออกมาเป็น น.(๒) ได้

โทรเลข คำนามความหมายที่สอง หมายถึง “ข้อความที่เกิดจากการส่งรหัสสัญญาณทางโทรเลข” เป็นความหมายที่เกิดขึ้นภายหลังเพราะไม่พบในการให้นิยามของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พบในเก็บข้อมูลของผู้วิจัยจากบทสนทนาในชีวิตประจำวัน หากพิจารณาจากความหมายของคำนาม โทรเลข ในความหมายนี้มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผลเพราะข้อความที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการกระทำ “ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข” แต่ประโยคใด ๆ ที่มีคำกริยา โทรเลข ไม่สามารถถอดความออกมาเป็นคำนามที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผลได้ เพราะ โทรเลข เมื่อทำหน้าที่เป็นคำกริยา จะแสดงความหมายจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเสมอ สัมพันธ์กับคำนามความหมายแรกๆ ที่หมายถึงระบบการสื่อสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ดังนั้นความหมายของคำกริยาจึงมีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือเท่านั้น ส่วนความสัมพันธ์ทางการกแบบผลของคำนามไม่สามารถวิเคราะห์ได้ด้วย การถอดความตามวิธีของคล้ากและคล้าก เพราะไม่สามารถหาประโยคตั้งต้นที่คำกริยา มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผลได้ เช่นนี้เป็นเพราะความสัมพันธ์ทางการกแบบผลมุ่งเน้นที่ฝ่ายผู้รับสารเพราะเป็นการรับผลที่เกิดขึ้นจากการส่งโทรเลข ไม่สามารถจับคู่การสลับหน้าที่กับความหมายของคำกริยาได้

คำนาม (๑) “เครื่องมือสื่อสาร” <-----> คำกริยา “ส่งสารด้วยเครื่องมือนี้”

ผู้ส่งสาร	ใช้ส่งไปหา	ผู้รับสาร	ผู้ส่งสาร	ส่งหา	ผู้รับสาร
	เครื่องมือ			เครื่องมือ	

เกิดการจับคู่การก นาม (๑) <-----> กริยา = เครื่องมือ

คำนาม (๒) “ข้อความที่ผู้รับสารได้” <-----> คำกริยา “ส่งสารด้วยเครื่องมือนี้”

ผู้รับสาร	ได้จาก	ผู้ส่งสาร	ผู้ส่งสาร	ส่งหา	ผู้รับสาร
	ผล			เครื่องมือ	

ไม่เกิดการจับคู่การก นาม (๒) <-----> กริยา = คนละการก

ดังนั้น คำว่า โทรเลข เมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะมีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ คือแบบเครื่องมือและแบบผล แต่เมื่อทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะมีความสัมพันธ์ทางการกได้ลักษณะเดียวคือแบบเครื่องมือเท่านั้น จึงถือว่า โทรเลข เป็นคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะประเภทที่มีการจับคู่การกได้ ๑ คู่ คือ นาม (๑) <-----> กริยา ส่วนการสลับหน้าที่ของคำนามในความหมายที่สองไปเป็นคำกริยาไม่เกิดการจับคู่การก

ลักษณะเช่นเดียวกันนี้ปรากฏกับคำว่า *แฟกซ์ อีเมล เอสเอ็มเอส* ด้วย ดังนั้นคำสลับหน้าที *โทรเลข แฟกซ์ เอสเอ็มเอส* และ *อีเมล* ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การส่งสาร และข้อความที่เกิดจากการส่งสาร คำทั้ง ๓ คำนี้แสดงให้เห็นว่าวิธีการวิเคราะห์ด้วยการถอดความประโยคของคล้ากและคล้ากไม่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในภาษาไทยได้ครอบคลุมทั้งหมด เพราะการถอดความประโยคจะใช้ได้กับคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าทีกันซึ่งมีการจับคู่การกเท่านั้น (ทั้งคำนามและคำกริยามีการกเดียวกัน) หากต้องการวิเคราะห์ความหมายที่ไม่มีคู่การก ผู้วิจัยต้องใช้วิธีพิจารณาจากความหมายของคำ

คำที่มีความสัมพันธ์ทางการกได้ ๒ ลักษณะ ผู้วิจัยนับจำนวนความสัมพันธ์ทางการกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนั้นคำว่า *คาราโอเกะ* จึงมีทั้ง *คาราโอเกะ (๑)* ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ และ *คาราโอเกะ (๒)* ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่ ส่วนคำว่า *โทรเลข อีเมล เอสเอ็มเอส* ก็มีทั้ง *โทรเลข (๑) อีเมล (๑) เอสเอ็มเอส (๑)* ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ และ *โทรเลข (๒) อีเมล (๒) เอสเอ็มเอส (๒)* ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผล

๓.๓ คำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าทีกันกลุ่มหนึ่งไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้ พบจำนวน ๙ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของข้อมูลทั้งหมด ได้แก่ *กระต๊อ กะเทาะ ค้อนเหวีส จับฉ่าย จ้าจี้ เบนโล โยโย ร่ายยาว* และ *โหล* เนื่องจากคำกลุ่มนี้เกิดการสลับหน้าทีกันด้วยกลไกทางอรรถศาสตร์มากกว่า ๑ กลไก (ดูรายละเอียดในหัวข้อที่ ๕.๒ และ ๕.๓) จึงทำให้ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาก่อนข้างห่างกันมากจนไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกได้ด้วยการถอดความประโยคตามแนวทางของคล้ากและคล้าก ตัวอย่างเช่น *กะเทาะ ค้อนเหวีส* ทั้งสองคำนี้พบในพจนานุกรมคำใหม่เล่ม ๒ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

กะเทาะ (พจน. คำใหม่ เล่ม ๒)

น. กว้างเดี่ยวไม่ใส่เส้น เช่น ขอกว้างเดี่ยวเปิด ๑ กะเทาะลูกขึ้น ๑ กะเทาะ

รูดหน้า ๑ (จ. กว้างเหาะ ว่า ชุปชั้น)

ก. ไม่ถูกกัน ไม่กินเส้น เช่น คู่นี้เขากะเทาะกันอยู่ ถ้าจะให้มาช่วยงานคง

ต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง, คำที่มีความหมายเหมือนกัน ได้แก่ กินกะเทาะ

คำว่า *กะเทาะ* เดิมอยู่ในหมวดคำนามมีความหมายบอกชื่ออาหารชนิดหนึ่งมีลักษณะสำคัญคือไม่ใส่เส้นกว้างเดี่ยว คำว่า *ไม่กินเส้น (กว้างเดี่ยว)* เกิดการพ้องเสียงกับสำนวนว่า *ไม่กินเส้น* ที่หมายถึง *ไม่ถูกกัน* ด้วยเหตุที่อาศัยการพ้องเสียงจึงทำให้คำว่า *กะเทาะ* เกิดการ

กลายเป็นสำนวนหมายถึง ไม่ถูกกัน ไปด้วย และเกิดการสลับหน้าที่กันมาใช้เป็นคำกริยา แต่คำนี้ไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกได้ด้วยการถอดความประโยค

ตัวอย่างการวิเคราะห์คำว่า เกาเหลา

<u>ความหมาย</u>	น. ก่ายเดี่ยวไม่ใส่เส้น. (พจน. ๒๕๔๒) ก. ไม่ถูกกัน ไม่กินเส้น. (พจน. คำใหม่ เล่ม ๒)
ประโยคตั้งต้น	คุณเ้าเกาเหลากันอยู่ (พจน. คำใหม่ เล่ม ๒)
ประโยคถอดความ	คุณเ้า [กินเกาเหลา] กันอยู่ X <u>ไม่สามารถถอดความคำกริยา เกาเหลา เป็นคำนามได้</u>

ตัวอย่างของคำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกอีกคำได้คือคำว่า ค้อนเหวีส

ค้อนเหวีส (พจน. คำใหม่ เล่ม ๒)

- น. ซ้อย่ห้อยองเท้ากีฬาที่มีสโลแกนว่า ทางใครทางมัน (อ. Converse)
- ก. เลิกกัน แยกทางกัน เช่น อ้าวค้อนเหวีสกันซะแล้ว อุตส่าห์ดีใจเพื่อนมีแฟน

คำว่า ค้อนเหวีส เดิมอยู่ในหมวดคำนามมีความหมายบอกซ้อย่ห้อยองเท้ากีฬาซึ่งมีลักษณะเด่นคือมีสโลแกนที่คนจำได้คั่นหว่า ทางใครทางมัน ซึ่งสโลแกนนี้เกิดการพ้องเสียงกับสำนวน ทางใครทางมัน ที่หมายถึง การแยกทาง เลิกร้างกัน ด้วยเหตุที่อาศัยการพ้องเสียงจึงทำให้ ค้อนเหวีส เกิดการกลายเป็นสำนวนหมายถึง แยกทางกัน ไปด้วย และเกิดการสลับหน้าที่ใช้เป็นคำกริยา แต่คำนี้ไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกได้ด้วยการถอดความประโยค

ตัวอย่างการวิเคราะห์คำว่า ค้อนเหวีส

<u>ความหมาย</u>	น. ซ้อย่ห้อยองเท้ากีฬาที่มีสโลแกนว่า ทางใครทางมัน. (พจน. คำใหม่ เล่ม ๒) ก. เลิกกัน แยกทางกัน. (พจน. คำใหม่ เล่ม ๒)
ประโยคตั้งต้น	อ้าว ค้อนเหวีสกันซะแล้ว (บทสนทนาในชีวิตประจำวัน)
ประโยคถอดความ	อ้าว [ใส่รองเท้าค้อนเหวีส] กันซะแล้ว X <u>ไม่สามารถถอดความคำกริยา ค้อนเหวีส เป็นคำนามได้</u>

คำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการสลับหน้าที่กันในภาษาไทยนอกจากจะเกิดในลักษณะที่ตรงไปตรงมา เห็นความสัมพันธ์ทางการกระหว่างคำนามกับคำกริยาได้ชัดเจนแล้ว ยังมีคำที่เกิดการสลับหน้าที่กันด้วยกระบวนการที่ซับซ้อนอีกด้วย ลักษณะเช่นนี้แม้จะเป็นปัญหาในการวิเคราะห์แต่ก็เป็นธรรมชาติของคำในภาษาที่จะเกิดการขยายหน้าที่ไปได้เรื่อย ๆ ปรานี กุลละวณิชย์ (๒๕๔๕: ๑๑๙) กล่าวว่า

ลักษณะธรรมชาติของภาษาอย่างหนึ่งก็คือ ความอุดมในวิธีการแสดงความหมาย หรือหน้าที่ ความอุดมวิธีการดังกล่าวทำให้เห็นภาพว่า ภาษามีใช้สิ่งตายตัว แต่มีคุณสมบัติที่วิวัฒนาการได้ไม่สิ้นสุด ในขณะที่เดียวกันภาษาก็มีความเป็นไปได้ของวิธีการซึ่งทำให้เราเข้าใจได้ว่า วิวัฒนาการของภาษาที่ไม่สิ้นสุดนั้นก็เป็นไปได้ว่ามีรูปแบบและอยู่ในขอบข่ายที่จะศึกษาได้

(ปราณี กุลละวณิชย์ ๒๕๔๕: ๑๑๙)

บทนี้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ทางการกของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน โดยตั้งสมมติฐานว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันนั้นมีความสัมพันธ์ทางการกได้หลายลักษณะ ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ทางการกของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันนั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของคล้ากและคล้าก คำกริยาที่มาจากคำนามในงานวิจัยของคล้ากและคล้ากพบว่ามีคำกริยาบอกเครื่องมือ (instrumental verb) มากที่สุด รองลงมาคือ คำกริยาบอกผู้ถูกบงสถานที่ (locatum verb) (ในงานวิจัยเรื่องนี้ไม่ได้จำแนก locatum เป็นอีกหนึ่งกลุ่ม แต่จัดเข้าเป็นความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่หรือแบบเครื่องมือ) ตามมาด้วย คำกริยาบอกสถานที่ (location verb) คำกริยาบอกจุดมุ่งหมาย (goal verb) คำกริยาบอกผู้ทำ (agent verb) และคำกริยากรุ่มอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าภาษาไทยก็ควรจะพบความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือมากที่สุดเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความสัมพันธ์ทางการกมีส่วนหนึ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะภาษา ในกรณีนี้อาจสันนิษฐานได้ว่าในมุมมองของผู้พูดภาษาไทยนั้น “การกระทำ” กับ “ผลที่เกิดจากการกระทำ” มีความใกล้เคียงในความหมายกันมากที่สุด จึงเกิดการสลับหน้าที่กันในคำกรุ่มที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผลมากที่สุด ทั้งคำที่เกี่ยวข้องกับการทำอาหาร เช่น *แกง ยำ กบ* เป็นต้น หรือคำที่เกี่ยวข้องกับการขับถ่าย เช่น *ขี้ เยี่ยว ตด* เป็นต้น และคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น *ฝัน สัมภาษณ์* เป็นต้น คำในกรุ่มย่อยทั้ง ๓ กรุ่มที่ยกตัวอย่างมานี้ไม่พบในงานวิจัยของคล้ากและคล้าก แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ทางการกแบบผลในลักษณะเหล่านี้พบในภาษาไทย แต่ไม่พบในภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการวิจัยในสองภาษาออกมาแตกต่างกัน

ส่วนความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุดในงานวิจัยของคล้ากและคล้ากแต่พบมากเป็นอันดับที่สองในงานวิจัยนี้ ซึ่งให้เห็นว่าความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมืออาจเป็นลักษณะสากลที่พบได้ค่อนข้างมากในหลาย ๆ ภาษา คล้ากและคล้าก (Clark and Clark, 1979: 776) กล่าวว่า คำนามและคำกริยาที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือเป็น “the commonest of the denominal verb” กล่าวคือเป็นลักษณะสามัญที่พบได้มากที่สุด อาจเป็นเพราะเครื่องมือมีความเป็นรูปธรรมค่อนข้างสูง ในการกระทำหนึ่ง ๆ ผู้พูดย่อมเห็นทั้ง “การกระทำ” และ “เครื่องมือ” ไปพร้อม ๆ กัน คำที่มีความหมายลักษณะนี้จึงเกิดการสลับหน้าที่ในอัตราส่วนที่ค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม ยังมีความแตกต่างบางประการเกิดขึ้นกับคำในกรุ่มนี้

ประการแรกคือในงานวิจัยของคล้ากและคล้ากพบคำกริยาบอกเครื่องมือประเภทย่อยเครื่องดนตรี (musical instrument) เช่น *trumpet the music, fiddle the tune, guitar* เป็นต้น แต่ในภาษาไทย ผู้วิจัยไม่พบว่าคำนามที่เป็นชื่อเครื่องดนตรีสามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้ไม่ว่าจะค้นหาในภาษาพูดหรือภาษาเขียน อาจเป็นเพราะว่าเครื่องดนตรีในภาษาไทยต้องใช้ร่วมกับคำกริยาที่กำหนดกลุ่มของเครื่องดนตรีเสมอ คือ *ดีด สี ตี เป่า* แม้แต่คำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษบางคำก็ต้องนำมาใช้ร่วมกับคำกริยาเหล่านี้ด้วย เช่น *ดีดกีตาร์ สีไวโอลิน* เป็นต้น ในขณะที่ภาษาอังกฤษนั้นมักใช้คำกริยาเพียงคำเดียวคือคำว่า *play* ไม่ว่าจะกับเครื่องดนตรีใด ๆ ลักษณะของคำกริยาที่ต่างกันจึงมีผลต่อการคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในแต่ละภาษา ความแตกต่างประการที่สองคือในภาษาไทยมีคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันกลุ่มหนึ่งเป็นชื่อของเครื่องมือทางการเกษตร เช่น *คราด ไถ กว้าน* เป็นต้น แต่ในงานวิจัยของคล้ากและคล้ากไม่พบคำกริยาบอกเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเกษตร อาจสันนิษฐานได้ว่าเพราะเอกสารที่คล้ากและคล้ากค้นคว้าหาข้อมูลไม่มีคำเหล่านี้ แต่ประเด็นนี้สามารถอภิปรายด้วยปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมได้ด้วย กล่าวคือสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีวิถีชีวิตผูกพันอยู่กับการเกษตรโดยเฉพาะการเพาะปลูกมาก จึงเกิดการสลับหน้าที่กันกับคำที่เป็นชื่อเครื่องมือหรืออาการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร แต่ละคำก็มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากพอที่จะสามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า ๑ หน้าที่ โดยที่ผู้ใช้ภาษาคนอื่น ๆ ก็เข้าใจตรงกัน

นอกจากนี้ยังมีคำบางกลุ่มซึ่งคล้ากและคล้ากยังไม่ได้ศึกษา ได้แก่ คำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะ และคำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้เพราะมีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ค่อนข้างซับซ้อนเนื่องจากเกิดการขยายขอบเขตความหมายหลายครั้ง ความหลากหลายของข้อมูลที่พบแสดงให้เห็นว่างานวิจัยนี้แม้จะเก็บข้อมูลคำจำนวน ๑๘๐ คำ ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับงานวิจัยของคล้ากและคล้ากที่เก็บข้อมูลคำถึง ๑,๓๐๐ คำ แต่ก็ได้พบคำสลับหน้าที่ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการกหลากหลายมากเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาที่พบในภาษาไทยได้ในระดับหนึ่ง

บทที่ ๔

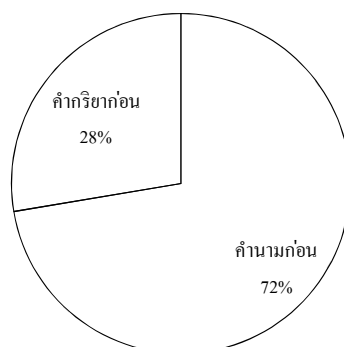
ทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

ธรรมชาติของคำหลายหน้าที่นั้น หน้าที่แต่ละหน้าที่มักจะไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน ในกรณีของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันนั้นคำบางคำอาจเป็นคำนามก่อนจากนั้นจึงเกิดการขยายหน้าที่ไปใช้เป็นคำกริยา ในขณะที่คำบางคำอาจเป็นคำกริยาก่อนแล้วค่อยเกิดการขยายหน้าที่ไปใช้เป็นคำนามได้ด้วย การศึกษาเพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ทางความหมายของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจึงจำเป็นต้องทราบว่าหน้าที่ใดเกิดขึ้นก่อน

ทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา หรือเรียกโดยย่อว่า ทิศทางการขยายหน้าที่ หมายถึง ทิศทางการเพิ่มหน้าที่ของคำนามกับคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันโดยพิจารณาว่าคำสลับหน้าที่นั้นมีการปรากฏใช้เป็นหน้าที่ใดก่อน และหน้าที่ใดเพิ่มขึ้นภายหลัง การศึกษาทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยามีความสำคัญต่อการวิเคราะห์กลไกทางอรรถศาสตร์เพราะจะทำให้ได้ทราบว่าความหมายใดเป็นความหมายที่เกิดขึ้นก่อน และความหมายใดเป็นความหมายที่เกิดจากการขยายความหมายของคำแรก

ผลการวิจัยพบว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำนั้น พบว่ามีคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนจำนวน ๑๑๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๑๑ ของคำทั้งหมด คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนพบจำนวน ๔๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ ของคำทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีคำอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่สามารถระบุทิศทางการเปลี่ยนแปลงได้ว่าเป็นคำในหน้าที่ใดก่อนจำนวน ๒๘ คำ คิดเป็น ร้อยละ ๑๕.๕๖ ของคำทั้งหมด หากตัดข้อมูลคำที่ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ออกไปจะมีคำที่สามารถระบุทิศทางได้จำนวน ๑๕๒ คำ เมื่อพิจารณาเฉพาะคำในกลุ่มนี้ พบว่าร้อยละ ๗๒.๓๗ เป็นคำนามก่อนแล้วจึงขยายหน้าที่ไปเป็นคำกริยา ในขณะที่ร้อยละ ๒๗.๖๓ เป็นคำกริยาก่อนแล้วจึงขยายหน้าที่ไปเป็นคำนาม

แผนภูมิที่ ๒ แสดงทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา



ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการอธิบายวิธีการวิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าทีระหว่างคำนามกับคำกริยา ผลการวิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าทีระหว่างคำนามกับคำกริยา และคำที่เกิดการสลับหน้าทีก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัยจึงไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าทีระหว่างคำนามกับคำกริยาได้

๔.๑ วิธีวิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าทีระหว่างคำนามกับคำกริยา

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าทีกันที่ผู้วิจัยศึกษาจำนวน ๑๘๐ คำนั้น คำกลุ่มแรกจำนวน ๘๑ คำเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าทีในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย จึงสามารถทราบทิศทางการขยายหน้าทีได้ด้วยความรู้ที่ได้จากการสังเกตการใช้ภาษาในสังคมว่าคำนั้นปรากฏใช้ในหน้าทีใดก่อนหน้านั้นเนื่องจากผู้วิจัยอยู่ร่วมสมัยกับการปรากฏของหน้าทีคำที่เพิ่มขึ้นภายหลัง ส่วนคำกลุ่มใหญ่อีกจำนวน ๙๙ คำเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าทีก่อน พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถทราบได้ทันทีว่าหน้าทีคำใดเป็นหน้าทีคำที่เกิดขึ้นก่อนจึงต้องใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มต่าง ๆ วิธีวิเคราะห์เพื่อหาทิศทางการขยายหน้าทีระหว่างคำนามกับคำกริยาของคำทั้ง ๒ กลุ่มจึงแตกต่างกัน ดังนี้

๔.๑.๑ คำที่เกิดการสลับหน้าทีในระยะเวลาเดียวกันกับการทำวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าทีในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยจากพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๑, พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๒ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากบทสนทนาในชีวิตประจำวันและจากเว็บไซต์พื้นที่ปดอทคอมในช่วงเดือนมีนาคม - สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๓ คำในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ผู้วิจัยสามารถบอกทิศทางการขยายหน้าทีของคำได้ว่าคำนั้นปรากฏใช้เป็นหน้าทีใดก่อน เพราะผู้วิจัยอยู่ร่วมสมัยกับการปรากฏของหน้าทีคำที่เกิดขึ้นภายหลัง คำในกลุ่มนี้มีจำนวน ๘๑ คำ คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้นจำนวน ๘๑ คำ จากคำทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของคำทั้งหมด ได้แก่ ก๊อบบี้ กาก กิก กูเกิล เกาเหลา เกรียน ไกด์ ค็อนแหวีร์ส คาราโอเกะ คิวช จอแบน จั๊น่าย จัจจี้ จิ้น ใจ ชื้อ เซ็นเซอร์ ดรามา ดริงก์ เดต ไตร์ ดิงหู ดีส์ต์ เทพ นาธาน แนว บิ๊ก บีบี เบนโล เบบี แบ็กอ๊ปปี้ แบนด์เนม ประสาท บ้า ปาร์ตี้ เผจ ผีมือ แฟกซ์ แพนดา ม็อบ มาร์ค มุก เมสเสจ แม็กซ์ แมน แม้ว โยโย ยูเทิร์น ร่ายยาว ลูกเกต เลเซอร์ วาพ วิ่ง วิทย์ เวฟ แวกซ์ วัน ศัลยกรรม สก๊อย สลิม สัมมนา หลั่นล่า หลินบิง หัวฟู เหวง โหล ออรา อาบอบนวด อาร์ต อีเมล เอ็กซ์เรย์ เอ็นท์ เอสเอ็มเอส แอโรบิก โอโม อันนิมูน ไฮโซ ไฮไลด์ ความหมายของคำและตัวอย่างประโยคที่มีการใช้คำเหล่านี้ดูได้ในภาคผนวก ๑

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันในระยะเวลาดียวกับการทำวิจัย จำแนกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ คำที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ และคำที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ เพียงหน้าที่เดียว

๔.๑.๑.๑ คำที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พ.ศ.๒๕๕๒

ผู้วิจัยใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ เป็นเส้นแบ่งระหว่างคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันก่อน พ.ศ.๒๕๕๒ กับคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาดียวกับการทำวิจัย เนื่องจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ เป็นพจนานุกรมที่ใช้เป็นมาตรฐานในปัจจุบัน คำที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับนี้แสดงว่าเป็นคำที่มีการใช้กันในสังคมก่อนหน้าที่จะมีการจัดทำพจนานุกรมฉบับนี้ คำที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ จึงถือเป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่ กระบวนการสลับหน้าที่กันเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นาน ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ใช้ภาษาที่อยู่ร่วมสมัยกับการเกิดหน้าที่ของคำจึงสามารถทราบได้ทันทีว่าหน้าที่ใดเป็นหน้าที่ของคำที่เกิดขึ้นภายหลัง

ตัวอย่างที่ ๑ คาราโอเกะ (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

- น. ๑. แผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้ เช่น เขาชอบร้องคาราโอเกะเพราะจำเนื้อเพลงไม่ได้ (อ. karaoke)
- น. ๒. สถานที่ ร้านอาหาร ที่มีบริการให้ลูกค้าร้องเพลงที่มีเนื้อร้องให้ร้องตามได้ เช่น งานวันเกิดของฉันปีนี้จัดที่คาราโอเกะใกล้บ้าน
- น. ๓. ชุดอุปกรณ์ที่มีทำนองเพลงและเนื้อร้องให้ร้องตามได้ เช่น ซีดีโทรทัศน์ตอนนี้มีโปรโมชันแถมคาราโอเกะด้วย
- ก. ร้องเพลงตามแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้ เช่น วันหยุดฉันชอบชวนเพื่อน ๆ มาคาราโอเกะที่บ้าน.

คำว่า คาราโอเกะ ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ แต่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ซึ่งตีพิมพ์เมื่อพ.ศ.๒๕๕๑ แสดงว่าคำนี้น่าจะปรากฏในภาษาไทยระหว่างพ.ศ.๒๕๔๒ – ๒๕๕๑ ผู้วิจัยสังเกตการใช้ภาษาในสังคมพบว่าคำนี้ปรากฏใช้เป็นคำนามก่อนเพราะเป็นคำยืมที่เข้ามาพร้อมกับวัตถุที่เรียกว่าแผ่นซีดีคาราโอเกะ ผู้ใช้ภาษาจึงใช้คำนี้เป็นคำนามเพื่อใช้เรียกวัตถุนั้น จากนั้นคำนี้ได้เกิดการสลับหน้าที่มาใช้เป็นคำกริยาคือทางการขยายหน้าที่จึงอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ตัวอย่างที่ ๒ ก๊ก (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

น. เพื่อนสนิทต่างเพศซึ่งอาจมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว เช่น นายแอบไปมีก๊ก
ระวังแฟนจับได้จะมีเรื่อง

ก. มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว เช่น เขาก็อยู่กับดาราคคนหนึ่งและกับนักร้องอีกคน.

คำว่า *ก๊ก* ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ แต่ปรากฏ
ในพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ซึ่งตีพิมพ์เมื่อพ.ศ.๒๕๕๑ แสดงให้เห็นว่าคำนี้อาจจะเกิดขึ้นใน
ภาษาไทยระหว่างพ.ศ.๒๕๔๒ – ๒๕๕๑ มีผู้สันนิษฐานว่าอาจมาจากคำกริยา *กูก๊ก* หมายถึง
“พูดหรือเล่นกันเจี๊ยบ ๆ; ประจบ” (พจน.๒๕๔๒) หรือ “แสดงความรักความสนิทสนมต่อกัน”
(ผู้วิจัย) ผู้วิจัยสังเกตการใช้ภาษาในสังคมพบว่าคำนี้ปรากฏใช้เป็นคำนามก่อน ใช้เรียกบุคคลที่
มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวแต่ยังไม่จริงจังถึงขั้นที่เรียกว่าแฟนหรือคนรัก จากนั้นคำนี้จึงสลับหน้า
มาใช้เป็นคำกริยาด้วย ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ตัวอย่างที่ ๓ ดราม่า

คำว่า *ดราม่า* เป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ drama^{๑๑} คำนี้เมื่อยืมมาใช้ในภาษาไทย
ในระยะแรกมีความหมายที่ยังใกล้เคียงกับความหมายเดิมในภาษาอังกฤษ ใช้เป็นคำนาม
หมายถึง “ละครหรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิต ก่อนข้างจริงจัง” เช่น

ถาม : เป็นละครพีเรียด ทำงานยากไหม

ตอบ (แอฟ ทักษอร): ด้วยตัวบทอาจจะไม่ได้ยากมาก เพราะไม่ได้เป็นละครชีวิต

ดราม่า มากมาย จะเป็น *ดราม่า* นิดหน่อย แล้วก็มีเป็นโรแมนติคคอมเมดี้ กูก๊ก ให้
คนดูไปยิ้มไป ไม่ได้เครียดมาก”

(“วนิดา ปี 2010 และความรักของทักษอร” ขวัญเรือน ฉบับที่ ๙๒๔ หน้า ๑๐๓)

คำว่า *ดราม่า* ที่มีความหมายว่า “ละครหรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิต ก่อนข้าง
จริงจัง” นั้นใช้เป็นคำนามเพียงหน้าที่เดียว ต่อมาคำว่า *ดราม่า* เกิดมีความหมายใหม่ขึ้น เริ่มใช้
ในกระทู้แสดงความคิดเห็นบนกระดานสนทนาในอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในเว็บไซต์พันทิป
ดอทคอม พบว่าใช้เป็นคำนามก่อนในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ ต่อมาจึงพบเป็นคำกริยาด้วย
ผู้วิจัยให้นิยามของคำว่า *ดราม่า* ที่พบใหม่ ไว้ว่า

^{๑๑} drama=(1) a play for theatre, radio, or television: a gritty urban drama about growing
up in Harlem [mass noun] plays as a genre or style of literature: Renaissance drama

(2) an exciting, emotional, or unexpected event or circumstance: a hostage drama

(<http://oxforddictionaries.com/definition/drama?q=drama>)

ดราม่า

น. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่แตกต่าง อคติ หรือจริงจังมากเกินไป แล้วก่อให้เกิดความขัดแย้ง รำคาญใจ กับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ทั้งหมด มักใช้ในกระทู้แสดงความคิดเห็นในเว็บบอร์ดที่เกิดการขัดแย้งกัน. (ผู้วิจัย)

ตัวอย่าง กำลังซึ้งกะพ้อออฟ อยู่ดี ๆ ไหงกลายเป็นดราม่าได้หละเนี่ย (พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย)

ก. ทะเลาะ โต้เถียงอย่างจริงจังเกี่ยวกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง. (ผู้วิจัย)

ตัวอย่าง กระทู้ดี ๆ แบบนี้ อย่าดราม่ากันเลยนะคะ (พันทิปดอทคอม: โຕะเครื่องแป้ง)

คำว่า *ดราม่า* ผู้วิจัยจึงแยกเป็น ๒ คำคือ *ดราม่า* (๑) ที่มีความหมายเกี่ยวกับการแสดงละคร และ *ดราม่า* (๒) ที่มีความหมายเกี่ยวกับการเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการทะเลาะถกเถียง คำที่เกิดการสลับหน้าที่ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้คือคำว่า *ดราม่า* (๒) เท่านั้น คำนี้พบในกระทู้แสดงความคิดเห็นบนเว็บบอร์ดพันทิปดอทคอมระหว่างที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในช่วง พ.ศ.๒๕๕๓ คำนี้ใช้เป็นคำนามแล้วจึงเกิดการสลับหน้าที่มาใช้เป็นคำกริยาด้วย ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า *ดราม่า* (๒) อยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ตัวอย่างที่ ๔ บีบี

คำว่า *บีบี* เป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ BB ย่อมาจาก BlackBerry ซึ่งเป็นชื่อยี่ห้อของโทรศัพท์มือถือยี่ห้อหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างมากในระยะเวลาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากโทรศัพท์มือถือยี่ห้ออื่น ๆ ในขณะนั้น กล่าวคือ มีแป้นพิมพ์ตัวอักษรเป็นจำนวนมากแบบเดียวกับแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ทำให้สามารถพิมพ์ข้อความได้สะดวก ประกอบกับโปรแกรมที่ติดตั้งมาทำให้ผู้ใช้บริการสามารถสนทนากันผ่านการส่งข้อความระหว่างเครื่องโทรศัพท์ได้อย่างสะดวก คำนี้เมื่อยืมมาใช้ในภาษาไทยในระยะแรกจึงมีความหมายเป็นคำนามหมายถึงโทรศัพท์มือถือยี่ห้อนี้ ต่อมาเนื่องจากผู้คนนิยมสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือยี่ห้อนี้กันมากขึ้นเรื่อย ๆ คำนี้จึงเกิดการสลับหน้าที่และนำมาใช้เป็นคำกริยาได้ด้วย ดังที่ผู้วิจัยให้นิยามไว้ ดังนี้

บีบี

น. ชื่อยี่ห้อของโทรศัพท์มือถือ ย่อมาจากชื่อเต็มว่า BlackBerry สามารถใช้รับส่งข้อความระหว่างกันด้วยแผงกดที่มีลักษณะเหมือนแป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์. (อ. BB, BlackBerry) (ผู้วิจัย)

ตัวอย่าง กลัวเหลือเกิน หากชื่อ BB หรือ iPhone แล้วจะใช้ไม่คุ้มกับเทคโนโลยีที่เค้าขาย (พันทิปดอทคอม: โຕะเครื่องแป้ง)

ก. รับ-ส่งข้อความสนทนาโต้ตอบกันโดยพิมพ์ผ่านโทรศัพท์มือถือ BlackBerry. (ผู้วิจัย)

ตัวอย่าง ผมบังเอิญอยู่ที่พาราคอนอยู่แล้ว และแกรนดี้บีบีมาบอกว่าอยู่งานที่นี่ ผมก็ขึ้นไป (พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย)

คำว่า *บีบี* ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับใด ๆ ของราชบัณฑิตยสถาน ผู้วิจัยพบจากการเก็บข้อมูลในช่วง พ.ศ.๒๕๕๓ เริ่มนำมาใช้เป็นคำนามก่อนหมายถึงโทรศัพท์มือถือ จากนั้นจึงเกิดการสลับหน้าที่มาใช้เป็นคำกริยาหมายถึงการพิมพ์ข้อความสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือ ยีห่อนั้น ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำจึงอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยโดยไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ มีทั้งหมด ๖๘ คำ เช่น *กิก กูเกิล คิวซคาราโอเกะ ดราม่า ไดรฟ์ ดีส์ต์ นาธาน บิ๊ก บีบี เบนโล เบบี แบรนต์เนม แพนดามาร์ค แม็ก แมน แม้ว โยโย ยูเทิร์น วัง เวฟ หลินปิง หัวฟู เหวง ออรา อาร์ต เอ็นท์ แอโรบิก โอโม ไฮโซ เป็นต้น* คำบางคำมีการรวบรวมและให้นิยามความหมายของคำไว้แล้วในพจนานุกรมคำใหม่เล่ม ๑ และเล่ม ๒ ของราชบัณฑิตยสถาน แต่คำบางคำเป็นคำที่ผู้วิจัยพบจากข้อมูลภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันและให้นิยามโดยผู้วิจัยเองซึ่งพิจารณาและให้ความหมายจากตัวอย่างประโยคที่ใช้คำเหล่านี้ ความหมายและตัวอย่างประโยคที่พบคำเหล่านี้สามารถดูได้ในภาคผนวก ก ส่วนทิศทางการขยายหน้าที่สามารถดูได้ในภาคผนวก ข

๔.๑.๑.๒ คำที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ เพียงหน้าที่เดียว

คำบางคำปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ แต่ในพจนานุกรมเล่มนี้ระบุไว้ว่ามีหน้าที่เดียวเท่านั้น คือ เป็นคำนามเพียงอย่างเดียวหรือเป็นคำกริยาเพียงอย่างเดียว แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่าคำเหล่านี้สามารถทำหน้าที่ได้มากกว่าที่พจนานุกรมระบุไว้ คำในกลุ่มนี้จึงสามารถระบุได้ว่าช่วงเวลาที่เกิดการสลับหน้าที่จะอยู่ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๓ ผู้วิจัยสามารถระบุได้ว่าหน้าที่ใดน่าจะเกิดขึ้นก่อนโดยพิจารณาจากหน้าที่ของคำที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ หน้าที่ของคำที่พจนานุกรมฉบับนี้ระบุไว้เป็นหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อน ส่วนหน้าที่ของคำที่ผู้วิจัยพบจากการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเป็นหน้าที่คำที่เกิดขึ้นภายหลัง

ตัวอย่างที่ ๑ ก๊อปปี้

- ก๊อปปี้* น. กระดาษที่ใช้สำหรับทำสำเนา เรียกว่า กระดาษก๊อปปี้. (อ. carbon paper); (ปาก) ลักษณะนามเรียกสำเนาหนังสือ เช่น ก๊อปปี้หนึ่ง สำเนา ๒ ก๊อปปี้. (อ. copy). (พจน.๒๕๔๒)
- ก๊อปปี้* น. ๑. กระดาษที่ใช้สำหรับทำสำเนา (พจน.๒๕๔๒)
 น. ๒. ลักษณะนามเรียกสำเนาหนังสือ เช่น ก๊อปปี้หนึ่ง. สำเนา ๒ ก๊อปปี้.
 ก. ลอกเลียนแบบ เช่น กระเป๋าพวกนี้ก๊อปปี้ของแบรนต์เนมทั้งนั้น, พุดสัน ๆ ว่า ก๊อปปี้ (อ. copy) (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

คำว่า *ก๊อปปี* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุว่า มีหน้าที่ คำนามเพียงหน้าที่เดียว แสดงให้เห็นว่าคำนามเกิดขึ้นก่อน ต่อมาพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๑ ระบุว่าใช้เป็นคำกริยาได้ด้วย แสดงว่าคำกริยาเกิดขึ้น ภายหลัง ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้จึงอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

คำบางคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุความหมายไว้ อย่างหนึ่ง แต่ต่อมามีความหมายใหม่เพิ่มขึ้น เช่น คำว่า *เทพ*

ตัวอย่างที่ ๒ *เทพ*

เทพ น. เทวดา. (ป., ส.เทว). (พจน.๒๕๔๒)

เทพ น. ผู้ที่มีคุณสมบัติหรือความสามารถเหนือคนธรรมดา เช่น เขาเป็นมือกีตาร์ เทพของวง (พจน.คำใหม่ เล่ม ๒)
 ก. มีคุณสมบัติหรือความสามารถความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ, เก่งมาก, ดีมาก. (ผู้วิจัย) เช่น เราซื้อโรเล็กซ์เมืองนอกแต่เอามารับบริการในช้อปปิ้ง ไทย ขนาดไม่ได้ซื้อกับที่นี่ แต่บริการเทพมาก ๆ ทั้งสยามสวีสและไทม์ไมดาส. (พื้นที่ปดอทอดอม: โตะเครื่องแป้ง)

คำว่า *เทพ* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุว่า มีหน้าที่ คำนามเพียงหน้าที่เดียว หมายถึง เทวดา แต่ในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๒ พ.ศ.๒๕๕๒ ระบุความหมายที่เพิ่มขึ้นจากความหมายเดิม ต่อมาพบว่าใช้เป็นคำกริยา ได้ด้วย แสดงว่าคำนี้เกิดเป็นคำนามก่อน แล้วเกิดการขยายความหมายจากเทวดาไปใช้ หมายถึงคนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านใดด้านหนึ่ง จากความหมายว่า “ผู้ที่มีคุณสมบัติ หรือความ สามารถเหนือคนธรรมดา” เกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยามีความหมายว่า “มี คุณสมบัติหรือความสามารถความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ, เก่งมาก, ดีมาก” ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้จึงอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ตัวอย่างที่ ๓ *ชื้อ*

ชื้อ น. คำที่ตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์ สถานที่ และสิ่งของโดยทั่ว ๆ ไปหรือโดย เฉพาะเจาะจง. (พจน.๒๕๔๒) เช่น เขาใช้ชื้อเดียวกับแม่เลยแหละครับ (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

ชื้อ ก. มีชื้อว่า. (ผู้วิจัย) เช่น หวังว่าแม่เขาคงไม่ชื้อเดียวกับแม่นะ (คลังข้อมูลภาษาไทย แห่งชาติ)

คำว่า *ชื้อ* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุว่า มีหน้าที่ คำนามเพียงหน้าที่เดียว แต่จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าใช้เป็นคำกริยาได้ด้วย ทั้งในประโยค บอกเล่า เช่น *ฉันชื้อแก้ว* หรือในประโยคปฏิเสธ เช่น *หวังว่าแม่เขาคงไม่ชื้อเดียวกับแม่นะ* เป็นต้น นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๔๙: ๒๐๓) วิเคราะห์ว่าประโยค *น้องฉันชื้อสุภา* เป็นประโยคไร้

กริยาซึ่งหมายถึงประโยคที่มีหน่วยนาม ๒ หน่วยมาสัมพันธ์กัน แสดงว่าในความเห็นของนวรรณนั้นคำว่า *ชื่อ* ในประโยคนี้เป็นคำนาม แต่ผู้วิจัยจำแนกชนิดของคำโดยใช้เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๕๓: ๔๒-๔๔) ที่กำหนดไว้ว่า “คำกริยา คือ คำที่ปรากฏหลังคำว่า *ไม่* ได้” ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยพบประโยค *หวังว่าแม่เขาคงไม่ชื่อเดียวกับแม่* นะ จึงสอบถามกับผู้ใช้ภาษาคนอื่น ๆ ก็พบว่า เป็นประโยคที่ใช้สื่อสารได้ แสดงว่าคำว่า *ชื่อ* สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้หมายถึง “มีชื่อว่า” ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้จึงอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยตามที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ เพียงหน้าที่เดียว มีทั้งหมด ๒๐ คำ ได้แก่ *ก๊อบปี้ กาก เกาเหลา เกรียน จับฉ่าย ใจ ชื่อ เทพ แแนว ประสาท บ้า ผีมือ ร่ายยาว ลูกเกต วาฬ วิทย์ ศัลยกรรม สลิม* (พจน.๒๕๔๒ สะกด *ซาหริ่ม* หรือ *ซ่าหริ่ม*) *สัมมนา โหล* ความหมายและตัวอย่างประโยคที่พบคำเหล่านี้สามารถดูได้ในภาคผนวก ก ส่วนทิศทางการขยายหน้าที่ที่สามารถดูได้ในภาคผนวก ข

๔.๑.๒ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันก่อน พ.ศ. ๒๕๔๒ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ลักษณะของคำเหล่านี้คือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุไว้ว่าทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา คำกลุ่มนี้มีจำนวนมากถึง ๑๐๒ คำ จากทั้งหมด ๑๘๐ คำ เมื่อคำเหล่านี้เกิดการสลับหน้าที่มาตั้งแต่ก่อนพ.ศ.๒๕๔๒ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้โดยอาศัยความรู้ในฐานะผู้ใช้ภาษา จึงใช้วิธีการหาทิศทางการขยายหน้าที่ของคำโดยการเปรียบเทียบจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต พจนานุกรมที่ใช้มีจำนวน ๘ เล่ม ได้แก่

๑. **A dictionary of Siamese Language** ของคาสเวลล์และแซนด์เลอร์ (J. Caswell; copied and enlarged by J.H. Chandler) (พ.ศ.๒๓๘๙) ใช้คำย่อว่า “คาสเวลล์”
๒. **ศัพท์ พะจะนะ พาสา ไท** ของปัลเลอกัวซ์ (Jean-Baptiste Pallegoix) (พ.ศ.๒๓๙๗) ใช้คำย่อว่า “ศัพท์ พะจะนะ”
๓. **อักขรภิธานศรับท์** ของหมอบรัดเลย์ (Dan Beach Bradley) (พ.ศ.๒๔๑๖) ใช้คำย่อว่า “อักขรภิธาน”
๔. **พจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐** ของกระทรวงธรรมการ (พ.ศ.๒๔๔๕) ใช้คำย่อว่า “พจน. ร.ศ.๑๒๐”

๔. ปทานุกรมสำหรับโรงเรียน พ.ศ.๒๔๖๓ ของกรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ
ใช้คำย่อว่า “ปทานุกรม”

๖. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ ใช้คำย่อว่า “พจน. ๒๔๙๓”

๗. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ใช้คำย่อว่า “พจน. ๒๕๒๕”

๘. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้คำย่อว่า “พจน. ๒๕๔๒”

วิธีวิเคราะห์หน้าที่คำจากพจนานุกรมแต่ละเล่ม คือ

ก. พจนานุกรมเล่มที่ ๑-๔ นั้นไม่มีการบอกหน้าที่คำไว้ในนิยามความหมาย ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์หน้าที่คำโดยพิจารณาจากความหมายและตัวอย่างประโยค (ถ้ามี) ที่พจนานุกรมให้ไว้

- หากเป็นคำบรรยายสิ่งต่าง ๆ หรือชื่อของสิ่งของที่เป็นรูปธรรม นามธรรม (ไม่นับชื่อของอาการ) จะจัดให้เป็นคำนาม

ตะไบน้ นั้นคือเหล็กกล้าที่ทำสำหรับกระทำเลื่อยแปดต้นให้คมนั้นเรียกว่าตะไบน้
(คาสเวลล์)

พวย Oar. (สัพพะ พะจะนะ)

จุก สิ่งที่อยู่ตูดไว้แปดต้น (อักขรภิธาน)

ขี้ อาหารเก่า, สิ่งที่กลายจากอาหารแล้วถ่ายออกจากท้อง. (พจน. ร.ศ.๑๒๐)

- หากเป็นคำบรรยายอาการ การกระทำ สภาพ จะจัดให้เป็นคำกริยา สำหรับ สัพพะ พะจะนะ พาสา ไท จะบอกความหมายของคำเป็นภาษาอังกฤษจึงสามารถพิจารณาได้จากคำว่า to ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ infinitive verb

ถ่อ นั้นคือคัม เหมือนคำพูดว่าถ่อเรือขึ้นไปเหนือ (คาสเวลล์)

ขอทาน To ask alms. (สัพพะ พะจะนะ)

ขโมย คือคนลักเอาซึ่งทรัพย์สินของที่เจ้าของเขาไม่ให้นั้น (อักขรภิธาน)

จาร์ริก เขียน, จด, ทำให้เปนนรอย (พจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐)

ข. พจนานุกรมเล่มที่ ๕-๘ นั้นมีการบอกหน้าที่ของคำไว้ในส่วนของนิยามความหมาย ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์หน้าที่ของคำโดยยึดตามที่พจนานุกรมบอกไว้

ขีด น. กำหนด, เขตต์

ก. ลากให้เป็นรอย, กรีด, เขียน (ปทานุกรม)

ค้ำ ก. คายอยู่, ติดอยู่,ยังไม่แล้ว; แรมคั้น.

น. ไม่หลักสำหรับให้ต้นไม้อื่นเกาะ เช่น ค้ำพลู ค้ำถั่ว (พจน. ๒๔๙๓)

จูด น. รอยหรือแต้มที่มีลักษณะกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น;

ก. ทำเครื่องหมายเช่นนั้น เช่น เอาปลายดินสอจูดไว้ (พจน. ๒๕๒๕)

ฉี ก. ถ่ายปลัสสาวะ.

น. ปลัสสาวะ. (พจน. ๒๕๔๒)

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์หน้าที่คำของคำที่ศึกษาในพจนานุกรมแต่ละเล่มเสร็จแล้วจะนำผลการวิเคราะห์หน้าที่ของคำมาแสดงในตาราง เพื่อแสดงเส้นทางของการเกิดหน้าที่ของคำ ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑ กว๊าน

คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือ <u>สิ่ง</u> ที่หมุนแลหันชักสิ่งของที่หนัก ๆ นั้นเรียกว่ากว๊าน เหมือนคำพูดว่าหมุนกว๊านเข้าให้หนัก
สัพพะ พะจะนะ (๒๓๙๗)	Capstan
อักขรภิธาน (๒๔๑๖)	<u>สิ่ง</u> ที่เปนเครื่องสำหรับถอนสมอ, แลชักใบขึ้นทำด้วยไม้บ้างเหล็กบ้าง, กว๊านใบ, การที่คนเดินกว๊านชักใบขึ้นเหมือนสำเภากิน, กว๊านสมอ <u>การที่คนเดินกว๊านถอนสมอขึ้น</u>
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	<u>ชื่อ</u> ของ <u>สิ่ง</u> หนึ่งสำหรับถอนสมอเรือแลลดใบกำปั่นเปนต้น
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น. เครื่องสำหรับจุดและดึงของหนัก. ก. จุดด้วยกว๊าน, ชันกว๊าน ก็เรียก
พจน. ๒๔๙๓	น. เครื่องสำหรับจุดและดึงของหนัก. ก. จุดด้วยกว๊าน, ชันกว๊าน ก็เรียก;นำไปที่ละมาก ๆ
พจน. ๒๕๒๕	น. เครื่องสำหรับจุดและดึงของหนัก. ก. จุดด้วยกว๊าน, ชันกว๊าน ก็เรียก;นำไปที่ละมาก ๆ
พจน. ๒๕๔๒	น. เครื่องสำหรับจุดดึงและยกของหนัก. ก. จุดด้วยกว๊าน, ชันกว๊าน ก็เรียก; รวบรวมจากที่ต่าง ๆ มาไว้เป็นจำนวนมาก เช่น กว๊านสินค้ามากก็ตุนไว้.

คำ	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพพะ (๒๓๙๗)	อักขรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
กว๊าน	น	น ก	น ก	น	น ก	น ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำ กว๊านว่าเริ่มจากหน้าที่ค่านามก่อน เพราะพจนานุกรม ๒ เล่มแรกคือ A dictionary of Siamese Language และ สัพพะ พะจะนะ พาสา ไทย บอกไว้ตรงกันว่าคำนี้มีหน้าที่ค่านามเท่านั้น จากนั้นมาตั้งแต่อักขรภิธานศรับท์ก็พบว่าคำนี้เป็นได้ทั้งค่านามและคำกริยา แสดงให้เห็นว่าทิศทางการสลับหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ตัวอย่างที่ ๒ จารึก

คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	ไม่มี
สัพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	ไม่มี
อักษราภิธาน (๒๔๑๖)	จากฤ,เขียน,กระเสียน คือการที่จารตัวอักษรลงที่ใบลานเป็นต้นนั้น, เหมือนอย่างคนเขียนหนังสือลงในลิลลาเป็นต้น.
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	ป. <u>เขียน</u> ,จด,ทำให้เป็นรอย
ปทานุกรม ๒๔๖๓	ไม่มี
พจน. ๒๔๙๓	ก. เขียนรอยลึกเป็นตัวอักษรบนแผ่นศิลาหรือโลหะ; ในบทกลอนหมายความว่าเขียนโดยทั่วไปก็มี.
พจน. ๒๕๒๕	ก. เขียนรอยลึกเป็นตัวอักษรบนแผ่นศิลาหรือโลหะ.
พจน. ๒๕๔๒	ก. เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นบนแผ่นศิลา โลหะ หรือดิน. น. เรียกศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นว่า ศิลาจารึก, เรียกสั้น ๆ ว่า จารึก เช่น จารึกอโศก จารึกสุโขทัย.

คำ	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพะ (๒๓๘๗)	อักษรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
จารึก	ไม่มี	ไม่มี	ก	ก	ไม่มี	ก	ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า จารึก ว่าเริ่มจากหน้าที่คำกริยาก่อน เพราะพจนานุกรม ๔ เล่มแรกที่ให้นิยามของคำนี้ไว้ ได้แก่ อักษราภิธานศรีบท พจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ บอกไว้ตรงกันว่าคำนี้เป็นคำกริยาเท่านั้น หน้าที่คำนามเพิ่งมาพบในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ แสดงให้เห็นว่า ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ กริยา -----> กริยา นาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

๔.๒.๑ คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน (นาม -----> นาม กริยา)

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่พบว่าเกิดเป็นคำนามก่อนมีจำนวน ๑๑๐ คำ จากคำที่สามารถระบุทิศทางได้ ๑๕๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๓๗

คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย พบจำนวน ๖๘ คำ จากคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนจำนวน ๑๑๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘๒ เช่น ก้อปปี กาก กี้ กูเกิล คิวช คาราโอเกะ ดราม่า ไตร์ ดิ่งหู ดีส์ต์ เทพ นาธาน บีบี เบนโล เบบี แบรนต์เนม บ้า ผีมือ แพนดา มาร์ค แม็ก แมน แม้ว โยโย่ ยูเทิร์น ้วยสะรุ่น วาพ เวพ ศัลยกรรม สลิม หลินปิง หัวฟู เหวง ออรา ฮาร์ท เอ็นท์ แอโรบิก เป็นต้น ความหมายและตัวอย่างประโยคที่พบคำเหล่านี้สามารถดูได้ในภาคผนวก ๑ ส่วนทิศทางการขยายหน้าที่ที่สามารถดูได้ในภาคผนวก ๒

ตัวอย่างที่ ๑ ศัลยกรรม

น. การรักษาโรคโดยวิธีผ่าตัด (พจน.๒๕๔๒)

น.การผ่าตัดร่างกายให้ต่างไปจากเดิมเพื่อเสริมสร้างความสวยงาม (ผู้วิจัย)

เช่น หมูม ๆ คิดยังงกับผู้หญิงที่ไปทำศัลยกรรมคะ (พื้นที่ปดอทคอม: โตะเครื่องแป้ง)

ก.ผ่าตัดร่างกายให้ต่างไปจากเดิมเพื่อเสริมสร้างความสวยงาม (ผู้วิจัย)

เช่น ผมไม่เคยศัลยกรรมนะครับ พ่อแม่ให้มาล้วนๆ (พื้นที่ปดอทคอม: โตะเครื่องแป้ง)

คำว่า ศัลยกรรม ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุว่ามิหน้าที่คำนามเพียงหน้าที่เดียว แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่าเมื่อคำนามนี้มีความหมายที่เฉพาะเจาะจงลงไป หมายถึง “การผ่าตัดร่างกายให้ต่างไปจากเดิมเพื่อเสริมสร้างความสวยงาม” สามารถเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้ หมายถึง “ผ่าตัดร่างกายให้ต่างไปจากเดิมเพื่อเสริมสร้างความสวยงาม” แสดงว่าคำนี้เกิดเป็นหน้าที่คำนามขึ้นก่อน จากนั้นหน้าที่คำกริยาเป็นหน้าที่คำที่เกิดขึ้นภายหลังการสลับหน้าที่กัน ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้จึงอยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ส่วนคำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อนพ.ศ.๒๕๔๒ นั้น พบคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน จำนวน ๔๕ คำ จากคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนจำนวน ๑๑๓ คำ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘๒ เช่น กว๊าน คราด แจว ช้อน ตรา ตะบัน ตะใบ โทรเลข โทรศัพท์ แปรง พายไม้ วิทยู แหนบ แกง ขี้ ไข่ งบ ฐูณี ตด ปัสสาวะ เลียง วง สำเนา หยาด อุจจาระ เชยต่าง ประสาท ปาฐกถา ฝ่า ร่ม ล้อ สังคม สัมมนา สำคัญ ลือ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ ๒ แกง

คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือ <u>เนื้อ</u> แห่ง <u>เครื่องปรุง</u> ทำให้ <u>ปนน้ำต้มให้สุก</u> แล <u>ตักกินกัน</u> นั่นเรียกว่า <u>แกง</u>
สัพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	Ragout, broth.
อักขราภิธาน (๒๔๑๖)	<u>กับข้าว</u> ที่ <u>คนเออฟริก</u> กะ <u>บิหฺว</u> หมก <u>กะ</u> เทียม <u>ตำลง</u> ด้วย <u>กันให้ละเอียด</u> , แล้ว <u>ละลายน้ำ</u> เอา <u>ผัก</u> ทุก <u>ปลาใส่</u> ด้วย <u>กันตั้งไฟให้สุก</u> .
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	ไม่มี
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น. อาหารของ <u>คาว</u> ที่ <u>ปรุง</u> เป็น <u>น้ำ</u> .
พจน. ๒๔๙๓	น. อาหาร <u>คาว</u> ที่ <u>ปรุง</u> เป็น <u>น้ำ</u> มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธี <u>ปรุง</u> และ <u>ของประสม</u>
พจน. ๒๕๒๕	น. กับ <u>ข้าว</u> ประเภทที่เป็น <u>น้ำ</u> มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธี <u>ปรุง</u> และ <u>เครื่องปรุง</u> เช่น แกง <u>จืด</u> แกง <u>เผ็ด</u> แกง <u>ส้ม</u> . ก. ทำกับ <u>ข้าว</u> ประเภทที่เป็น <u>แกง</u> .
พจน. ๒๕๔๒	น. กับ <u>ข้าว</u> ประเภทที่เป็น <u>น้ำ</u> มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธี <u>ปรุง</u> และ <u>เครื่องปรุง</u> เช่น แกง <u>จืด</u> แกง <u>เผ็ด</u> แกง <u>ส้ม</u> . ก. ทำกับ <u>ข้าว</u> ประเภทที่เป็น <u>แกง</u> .

คำ	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพะ (๒๓๘๗)	อักขรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
แกง	น	น	น	ไม่มี	น	น	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า แกง ว่าเริ่มจากหน้าที่ค่านามก่อน เพราะพจนานุกรม ๕ เล่มแรกบอกไว้ตรงกันว่าคำนี้เป็นค่านามเท่านั้น จากนั้นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ปรากฏว่าคำนี้เป็นได้ทั้งค่านามและคำกริยา แสดงให้เห็นว่าทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

ตัวอย่างที่ ๓ สำเนา

คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือหนังสือเล่าความเรียกว่าหนังสือสำเนา
สัพพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	History, narration
อักขรภิธาน (๒๔๑๖)	คือเรื่องความหนังสือเขาแต่งมีราชสาสน์เป็นต้น, แลรูปความในหนังสือ, เขาเขียนออกไว้ชะบับหนึ่งนั้น, เรียกสำเนา
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	สำเนา, เสา, ท.ผ. เรื่องความ, ความเดิม, ตัวแบบ, ร่างความ
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น. เรื่องความ, ความเดิม, ตัวแบบ, ข้อความที่ถ่ายมาหรือที่คัดมาโดยถูกต้อง
พจน. ๒๔๙๓	น. ความเดิม, ต้นแบบ, ข้อความที่คัดมา, รูปความในหนังสือ
พจน. ๒๕๒๕	น. ข้อความหรือภาพเป็นต้นที่ผลิตซ้ำจากต้นแบบหรือต้นฉบับ ก. คัดหรือถ่ายข้อความหรือภาพเป็นต้นจากต้นแบบหรือต้นฉบับ เช่น ก่อนส่งใบเสร็จรับเงินไปให้ลูกค้า ควรสำเนาไว้ก่อน.
พจน. ๒๕๔๒	น. ข้อความหรือภาพเป็นต้นที่ผลิตซ้ำจากต้นแบบหรือต้นฉบับ; ก. คัดหรือถ่ายข้อความหรือภาพเป็นต้นจากต้นแบบหรือต้นฉบับ เช่น ก่อนส่งใบเสร็จรับเงินไปให้ลูกค้า ควรสำเนาไว้ก่อน.

คำ	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพพะ (๒๓๘๗)	อักขร (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
สำเนา	น	น	น	น	น	น	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า **สำเนา** ว่าเริ่มจากหน้าที่ค่านามก่อน เพราะพจนานุกรม ๖ เล่มแรกบอกไว้ตรงกันว่าคำนี้เป็นค่านามเท่านั้น จากนั้นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พจน. ๒๕๒๕ และ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พจน. ๒๕๔๒ จึงปรากฏว่าคำนี้เป็นได้ทั้งค่านามและคำกริยา แสดงให้เห็นว่าทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ นาม -----> นาม กริยา

๔.๒.๒ คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน (กริยา -----> กริยา นาม)

ค่านามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่พบว่าเกิดเป็นคำกริยาก่อน มีจำนวน ๔๒ คำ จากคำที่สามารถระบุทิศทางได้ ๑๕๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๓ คำที่เกิดการสลับหน้าที่

ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย พบจำนวน ๖ คำ จากคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน จำนวน ๔๑ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖๓ ได้แก่ *เกรียน ค้อมเมนต์ จิ้น ดริงก์ แบ็กอัป ริง*

ตัวอย่างที่ ๑ *เกรียน*

ว.(= ก. ๑) สั้นเกือบติดหนังหัว ผิวหนังหรือพื้นที่ เช่น ผมเกรียน หมาชนเกรียน.

(พจน.๒๕๔๒)

น.คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล เช่น อย่าไปยุ่งกับเด็กพวกนี้ พวกเกรียนทั้งนั้น (มาจากลักษณะของนักเรียนชายที่ตัดผมเกรียนและชอบมั่วสุมเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ต).

(พจน.คำใหม่ เล่ม ๒)

ก. ๒ มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล. (ผู้วิจัย) เช่น เด็กพวกนี้มันก็เกรียนกันทั้งนั้นแหละ (พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์)

คำว่า *เกรียน* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุว่าเป็นคำวิเศษณ์เพียงหน้าทีเดียว แต่จากตัวอย่างประโยคในบทนิยามที่บอกว่า *ผมเกรียน หมาชนเกรียน เกรียน หนู่าเกรียน* แสดงให้เห็นว่าคำนี้สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาแสดงสภาพได้ด้วย ผู้วิจัยทดสอบกับเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์พบว่าคำว่า *เกรียน* สามารถปรากฏกับคำว่า *ไม่* ได้ เช่น *ช่วงนี้ปิดเทอม หัวเลยไม่เกรียน* จึงสรุปว่าคำนี้สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้

ต่อมาคำว่า *เกรียน* ก็ใช้เป็นคำนามเรียกเด็กนักเรียนชายที่ตัดผมเกรียนที่มีพฤติกรรมแบบหนึ่ง แล้วจากความหมายที่เป็นคำนามนี้ก็เกิดการสลับหน้าที่ครั้งที่สองกลายเป็นคำกริยา หมายถึงพฤติกรรมที่มีลักษณะดังกล่าว แสดงว่าคำนี้เกิดเป็นคำกริยาก่อน จากนั้นจึงเกิดการสลับหน้าที่เป็นคำนาม และคำนามนี้เกิดการสลับหน้าที่อีกครั้งเป็นคำกริยา ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้จึงอยู่ในรูปแบบ กริยา๑ -----> นาม กริยา๑ -----> กริยา๑ นาม กริยา๒

ส่วนคำที่เกิดการสลับหน้าที่กันก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ นั้น พบคำที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนจำนวน ๓๕ คำ จากคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนจำนวน ๔๑ คำ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๖ ได้แก่ *กระเดือก ขอทาน ชีด คอน ค้าง จารึก จินตนาการ จุก ชุมนุ่ม แต้ม นวล นิพนธ์ นีราศ บั้ง บันทึ๊ก เบา ประกาศ พยาบาล ฟ้อน ย่า เยี้ยว ระบาย ระเบิด รายงาน รา เลื่อม วิจัย สมาคม สโมสร สรุปรูป สังกัด หยด หลน หาบ อ้วก*

ตัวอย่างที่ ๒ *ขีด*

คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือ <u>กระทำ</u> ให้เป่นรอยเรียกว่าขีดเหมือนคำพูดว่าขีดลงไว้ให้เหนเขียนลงไว้ให้เหน
สัพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	<u>To</u> draws, <u>to</u> mark with lines.
อักษรวิธาน	<u>การ</u> ที่คนเอามือต ฤาดินสอ, <u>ขีด</u> หมายลงไว้พอเปนที่กำหนด.

พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	ไม่มี
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น. กำหนด,เซตรี ก. ลากให้เป็นรอย,กรีด,เขียน
พจน. ๒๔๙๓	ก. ลากให้เป็นรอย,กรีด,เขียน. น. กำหนด,รอยขีด,เขตชั้น
พจน. ๒๕๒๕	ก. ใช้ของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว. น. เกณฑ์กำหนด เช่น เกินขีด ขีดชั้น ก็ว่า; รอยขีด เช่น ๓ ขีด
พจน. ๒๕๔๒	ก. ใช้ของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว. น. แนวเส้น; ระดับ เช่น เกินขีด, ขีดชั้น ก็ว่า;

คำ	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพพะ (๒๓๘๗)	อักขรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
ขีด	ก	ก	ก	ไม่มี	น ก	น ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า ขีด ว่าเริ่มจากหน้าที่คำกริยาก่อน เพราะพจนานุกรม ๓ เล่มแรกบอกไว้ตรงกันว่าคำนี้เป็นคำกริยา เท่านั้น ตั้งแต่ปทานุกรมสำหรับโรงเรียน พ.ศ.๒๔๖๓ เป็นต้นมาปรากฏว่าคำนี้เป็นได้ทั้งคำนาม และคำกริยา ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ กริยา -----> กริยา นาม

ตัวอย่างที่ ๓ พยาบาล

คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือ <u>รักษา</u> ตามบาฬี
สัพพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	<u>to</u> take care, <u>to</u> take care of.
อักขราภิธาน (๒๔๑๖)	พะยาบาล,คือ <u>ปฏิบัติ</u> คนไข้, คนผู้บำรุงรักษา <u>ปฏิบัติ</u> คนป่วยไข่นั้น, ว่าเป็นผู้ พยาบาลนั้น
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	พยาบาล, พยาธิบาล, ม.ผ.ผู้วินิจฉัย, ผู้ดูแลคนไข้
ปทานุกรม ๒๔๖๓	ม.ก.ปฏิบัติรักษา, ดูแลรักษา
พจน. ๒๔๙๓	ก.ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้. (โบ) เอื้อเพื่อเลี้ยงดู.
พจน. ๒๕๒๕	ก. ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้; (โบ) เอื้อเพื่อเลี้ยงดู. น. ผู้ดูแลคนไข้.

พจน. ๒๕๔๒	ก. ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้; (โบ) เอื้อเพื่อเลี้ยงดู. น. ผู้ดูแลคนไข้.
-----------	--

คำ	คาสเวลล์ (๒๓๘๘)	สัพพะ (๒๓๘๗)	อักขรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
พยาบาล	ก	ก	ก	น	ก	ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า *พยาบาล* ว่าเริ่มจากหน้าที่คำกริยาก่อน เพราะพจนานุกรม ๓ เล่มแรกบอกไว้ตรงกันว่าคำนี้เป็นคำกริยาเท่านั้น จากนั้นตั้งแต่พจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐ เป็นต้นมาจึงเริ่มปรากฏว่าคำนี้เป็นคำนามได้ ปัจจุบันคำนี้เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา แสดงให้เห็นว่าทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ กริยา -----> กริยา นาม

๔.๓ คำที่เกิดการสลับหน้าที่มาก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัย

คำที่ผู้วิจัยศึกษานั้นมีคำอยู่กลุ่มหนึ่งซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้ คำกลุ่มนี้มีจำนวน ๒๘ คำ จากทั้งหมด ๑๘๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๖ เป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยจำนวน ๔ คำ ได้แก่ *เซ็นเซอร์ บิ๊ก สปอนเซอร์ อ้อม* และเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๒๒ คำ ได้แก่ *เกย ขโมย คาน จุด เจตนา ฉี่ ฉลย ชักเย่อ ชุน ตลก ถ่อ ไถ โหนด ฝั้น พั่น เลื่อน เลื่อย ศรัทธา สำนัก สุ่ม หวี แห่*

คำที่ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้จากการหาความหมายในพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตทั้ง ๘ เล่มนี้ ผู้วิจัยได้ลองค้นหาคำในดรรชนีค้นคำกฎหมายตราสามดวงของโยเนโอเอ อิฉิมิ และคณะ^{๑๑} (๒๕๕๑) เนื่องจากกฎหมายตราสามดวงมีการชำระครั้งใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ราว พ.ศ.๒๓๒๕ เป็นแหล่งข้อมูลภาษาเก่ากว่าพจนานุกรมเล่มแรกของผู้วิจัยใช้ คือ *A dictionary of Siamese Language* ซึ่งจัดพิมพ์ในปีพ.ศ.๒๓๘๙ ทั้งนี้เพื่อนำมาช่วยในการหาข้อสรุปว่าคำนั้นควรจะเริ่มเป็นหน้าที่ใดก่อน ผลการวิจัยพบว่าส่วนมากแล้วข้อมูลจากกฎหมายตราสามดวงยังไม่ช่วยให้สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ของคำหลาย ๆ คำได้

เหตุที่ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ของคำได้มี ๒ ประการ ได้แก่

^{๑๑}ดรรชนีค้นคำกฎหมายตราสามดวงมีทั้งที่เป็นหนังสือ และเป็นโปรแกรมสำหรับสืบค้นคำ โดยโปรแกรมสามารถเข้าถึงได้จาก <http://gissv.cseas.kyoto-u.ac.jp/cgi-bin/ksd/pat.cgi>

๔.๓.๑ พจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มแรกระบุว่าคำนั้นมีหน้าที่ทั้งคำนามและคำกริยา

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน เช่น เกย ฉี่ ชักเย่อ พัด เลื่อน เป็นต้น พจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มที่เก่าที่สุดคือ A dictionary of Siamese Language ไปจนถึงในพจนานุกรมเล่มปัจจุบันคือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๔๒ ระบุว่า มีทั้ง ๒ หน้าที่ ผู้วิจัยไม่สามารถระบุได้ว่าหน้าที่คำใดเป็นหน้าที่คำที่เกิดขึ้นก่อน จึงใช้วิธีสืบค้นในดรชนี้ค้นคำกฎหมายตราสามดวงเพื่อช่วยในการหาทิศทางกรขยายหน้าที่

ตัวอย่างที่ ๑ พัด

ตราสามดวง (๒๓๒๕)	แล/นอร/เอกคะเนก/ /ให้/สีกา/พัด/ลอยหน้า/หา/ความอาย/ไม่ vol. 4 page 212 line 18 - page 213 line 01
คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	ไม่มี
สัพพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	ไม่มี
อักขรภิธาน (๒๔๑๖)	<u>To</u> blow, <u>to</u> fan; <u>fan</u> .
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	คือของสำหรับโบกกระพือลม, คนปรารถนาจะให้เย็นแลเอาของนั้นโบกกระพือลมนั้น
ปทานุกรม ๒๔๖๓	ท. ชื่อคน, ชื่อสิ่งหนึ่งสำหรับกระพือลมให้เย็น
พจน. ๒๔๙๓	น. เครื่องโบกหรือกระพือลม. ก. โบก, กระพือ, หมุน.
พจน. ๒๕๒๕	น. เครื่องโบกหรือกระพือลม. ก. ปัดไป, โบก, กระพือ; หมุน.
พจน. ๒๕๔๒	น. เครื่องโบกหรือกระพือลม. ก. ปัดไป, โบก, กระพือ, เช่น เอาพัดมาพัดไฟ พายุพัดฝุ่นตลบ; หมุนอย่างโบพัดพัดลมหรือโบพัดเครื่องบิน.

คำ	สามดวง (๒๓๒๕)	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพพะ (๒๓๘๗)	อักขร (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
พัด	ก	ไม่มี	ไม่มี	น ก	น ก	น	น ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตพบว่าอักษรวิธานศรัพท์เป็นพจนานุกรมเล่มแรกที่รวบรวมคำนี้ไว้ ระบุว่า พัด เป็นทั้งคำนามและคำกริยา พจนานุกรมเล่มอื่น ๆ หลังจากนั้นก็ระบุไว้ในทำนองเดียวกัน แม้พจนานุกรม ร.ศ. ๑๒๐ จะให้ความหมายของคำนี้ว่าเป็นคำนามเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มการสลับหน้าที่ของคำแล้ว หน้าที่คำกริยาไม่น่าจะหายไป เพียงแต่อาจไม่อยู่ในนิยามของพจนานุกรมเล่มนี้เท่านั้น เมื่อผลออกมาเป็นเช่นนี้เท่ากับว่าคำว่า พัด เกิดเป็นทั้งสองหน้าที่พร้อมกัน ผู้วิจัยจึงค้นคำจากดรรชนีค้นคำกฎหมายตราสามดวงพบว่ามีการใช้คำนี้เป็นคำกริยาเพียงอย่างเดียว จึงสรุปว่าทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า พัด เริ่มจากหน้าที่คำกริยาก่อน ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนี้อยู่ในรูปแบบ กริยา -----> กริยา นาม

หลายคำพบว่าข้อมูลจากกฎหมายตราสามดวงก็ไม่สามารถช่วยสรุปได้ว่าหน้าที่คำใดเป็นหน้าที่คำที่เกิดขึ้นก่อน เช่น คำว่า เลื่อน

ตัวอย่างที่ ๒ เลื่อน

ตราสามดวง (๒๓๒๕)	อุประมา/มหาจักรวาท/พิศาลศิว เรศ/ กั้น/ประเทศ/ธรณี/มิ/ให้/มี/จุลาจล/วิกล/ลาย/ ไหล/เลื่อน/ ลง/สู่/มหาสมุทร/ได้ vol. 4 page 122 line 10 - page 122 line 12 แล/เลื่อน/นั้น/หักลง/ จึง/ทรง/พระกรรุธนา/ให้/ตำรวจ/ไป/ถาม/พระยมราช/ หลวงราชนิ กุญ vol. 5 page 112 line 17 - page 113 line 01
คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งๆ ที่สำหรับลากไม้เป็นต้นอย่างหนึ่งหนึ่งคือถอยไปก็เรียกว่า เลื่อนไป เหมือนคำพูดว่าเรือเขาเลื่อนถอยไปแล้ว
สัพพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	1. <u>A sled</u> for transporting rice. 2. <u>To</u> change place, to leave a place..
อักษรวิธาน (๒๔๑๖)	เลื่อน, เคลื่อน, คลาด, คือ <u>เขยื้อน</u> ไปด้วย น้อย ๆ เช่น ลากไม้ซุงเป็นต้น, แลมันเขยื้อนไปตาม คนซักนั้น
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	ท. <u>เคลื่อน</u> , คลาด, เปลี่ยน, ขยับ, ล้อ
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น. ยานอย่างหนึ่งใช้ลาก(บางตำบลเรียกกะเล็ด) ก. เคลื่อน, คลาด
พจน. ๒๔๙๓	น. ยานชนิดหนึ่งไม่มีล้อใช้ลาก. ก. ย้ายหรือเคลื่อนจากที่เดิม.
พจน. ๒๕๒๕	น. ยานชนิดหนึ่งไม่มีล้อ ใช้ลากไปตามท้องนาและหมู่บ้าน สำหรับบรรทุกฟ่อนข้าว เป็นต้น, บางถิ่นเรียกว่า กะเล็ด, ยานชนิดหนึ่งใช้แถบขี้โลก ไม่มีล้อ ใช้สุนัขลากไป บนพื้นหิมะหรือบนพื้นน้ำแข็ง. ก. เคลื่อนหรือย้ายจากที่เดิมโดยลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น ลาก เสือกไส ยกขึ้น

พจน. ๒๕๔๒	<p>น. ยานชนิดหนึ่งไม่มีล้อ ใช้ลากไปตามท้องนาและหมู่บ้าน สำหรับบรรทุกฟ่อนข้าว เป็นต้น, บางถิ่นเรียกว่า กะเล็ด, ยานชนิดหนึ่งใช้แถบขั้วโลก ไม่มีล้อ ใช้สุนัขลากไปบนพื้นหิมะหรือบนพื้นน้ำแข็ง.</p> <p>ก. เคลื่อนหรือย้ายจากที่เดิมโดยลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น ลาก เสือกไส ยกขึ้น</p>
-----------	--

คำ	สามดวง (๒๓๒๕)	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพพะ (๒๓๙๗)	อักขรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
เลื่อน	น ก	น ก	น ก	ก	ก	น ก	น ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตตั้งแต่ A dictionary of Siamese Language ซึ่งเป็นพจนานุกรมเล่มแรกที่รวบรวมคำนี้ไว้ ระบุว่า เลื่อน เป็นทั้งหน้าที่คำนามและคำกริยา พจนานุกรมเล่มอื่น ๆ หลังจากนั้นก็ระบุไว้ในทำนองเดียวกัน แม้ในอักขรภิธานศรับท์และในพจนานุกรม ร.ศ. ๑๒๐ จะให้ความหมายของคำนี้ว่าเป็นคำกริยาเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มคำที่เกิดการสลับหน้าที่กันแล้ว หน้าที่คำนามไม่ควรจะหายไป เพียงแต่อาจไม่อยู่ในนิยามของพจนานุกรมสองเล่มนี้เท่านั้น เมื่อผลออกมาเป็นเช่นนี้เท่ากับว่าคำว่า เลื่อน เกิดเป็นทั้งสองหน้าที่พร้อมกัน ผู้วิจัยจึงสืบค้นคำจากดรชนัคคัณคัฎหมายตราสามดวงก็พบว่ามีการใช้คำนี้เป็นทั้งคำนามและคำกริยา จึงไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ของคำว่า เลื่อน ได้ ผลการวิจัยเช่นนี้อาจสรุปได้ ๒ ประการ ประการแรกคือคำทั้งสองคำนี้เกิดเป็นคำนามและคำกริยาพร้อมกัน อีกประการหนึ่งคือคำนี้เกิดการสลับหน้าที่มาตั้งแต่ก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยจึงไม่พบหน้าที่คำที่เกิดก่อนจากการใช้เอกสารที่ตีพิมพ์ในสมัยนี้

๔.๓.๒ พจนานุกรมเล่มที่ใกล้เคียงกันให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกัน

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน เช่น ขโมย คาน โฆษณา เจตนา ตลก ถ่อ ไถ พนัน เลื่อย แล้ง สำนัก สุ่ม หวี แห่ จุด ชุน ผั้น เป็นต้น พจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มที่ใกล้เคียงกันให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑ ขโมย

ตราสามดวง (๒๓๒๕)	กริยา = ทำนว่า/ไซ/ ขโมย/เพราะว่า/มันรักใคร่/กัน/ภากันไป (vol. 2 page 280 line 04 - page 280 line 05)
คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	ไม่มี
สัพพะ พะจะนะ	<u>Robber</u> , <u>brigand</u> ; <u>to rob</u> .

อักษรภิธาน (๒๔๑๖)	คือ <u>คน</u> ลักเอาซึ่งทรัพย์สินของที่เจ้าของเขาไม่ให้นั้น
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	ข. ลัก, ฉ้อ
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น.คนลักสิ่งของๆผู้อื่น ก.ลัก
พจน. ๒๔๙๓	น.ลักสิ่งของ. ก.ลัก
พจน. ๒๕๒๕	น. ผู้ลักทรัพย์. ก. ลัก.
พจน. ๒๕๔๒	น. ผู้ลักทรัพย์. ก. ลัก.

คำ	สามดวง (๒๓๒๕)	คาสเวลล์ (๒๓๙๙)	สัพพะ (๒๓๙๗)	อักษรา (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
ขโมย	ก	ไม่มี	น ก	น	ก	น ก	น ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตตั้งแต่ สัพพะ พะจะนะ พาสา ไท ระบุว่า *ขโมย* เป็นทั้งหน้าที่คำนามและคำกริยา แต่อักษรภิธานศรับที่ให้ความหมายของคำนี้ว่าเป็นคำนามเท่านั้น ส่วนพจนานุกรม ร.ศ. ๑๒๐ ให้ความหมายของคำนี้ว่าเป็นคำกริยาเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มคำที่เกิดการสลับหน้าที่กันแล้ว หากคำนั้นมีใช้ทั้ง ๒ หน้าที่อยู่แล้ว อีกหน้าที่ก็น่าจะยังคงมีอยู่ในสมัยต่อมาเพียงแต่อาจไม่อยู่ในนิยามของพจนานุกรมสองเล่มนี้เท่านั้น เมื่อผลออกมาเป็นเช่นนี้เท่ากับว่าคำว่า *ขโมย* เกิดเป็นทั้งสองหน้าที่พร้อมกัน ผู้วิจัยจึงสืบค้นคำจากดรชนี้ค้นคำกฎหมายตราสามดวงก็พบว่ามีการใช้คำนี้เป็นคำกริยาเท่านั้น แต่พบว่ามีตัวอย่างการใช้เป็นคำกริยาเพียงตัวอย่างเดียว ผู้วิจัยจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าในสมัยรัชกาลที่ ๑ ไม่มีการใช้คำนี้เป็นคำนาม อาจมีอยู่ในเอกสารอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้เก็บข้อมูล คำว่า *ขโมย* จึงเป็นคำที่ไม่สามารถสรุปทิศทางการขยายหน้าที่ของคำได้

ตัวอย่างที่ ๒ ก่อ

ตราสามดวง (๒๓๒๕)	ถ้า/ถ่าย/อาจม/รด/เข้า/ทำน/ใน/พ้อม/ใน/เสวียน/ /ให้/ใหม่ / /๑๗๐๐๐๐/ / /๒๐/ ๑๑/ มาตราหนึ่ง/ ถ่อ/เรือ/ลัด/เข้า/ทำน/หลู้/แหลก/ทำน/ ให้/ใหม่/ /๒๒๐๐๐ (vol. 3 page 103 line 16 - page 104 line 03) ถ้า/เรือ/ลำ/หนึ่ง/จับ/ถ่อ/ภาย/ถอย/ออก/จะ/ไป/ แล/เรือ/ ลำ/หนึ่ง/ตั้งใจ/จะ/จอด/แล/ หลีก/กัน/กะทบ/กะทัง/เรือ/ข้าง/หนึ่ง/ ล่ม/กิติ (vol. 3 page 151 line 07 - page 151 line 10)
คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	นั่นคือคัม เหมือนคำพูดว่าถ่อเรือขึ้นไปเหนือ
สัพพะ พะจะนะ (๒๓๘๗)	<u>Oar</u> for rowing a boat with
อักขรวิธาน (๒๔๑๖)	ถ่อ, คำ, กรานลง, คือไม้ยาวประมาณสิบศอกข้างต้นใส่เหล็กเป็นสองง่าม, เช่นถ่อเรือ ขึ้นเหนือนั้น.
พจน. ร.ศ. ๑๒๐(๒๔๔๕)	ท. คำ, จุน. ไม้สำหรับคำของชาวเรือ
ปทานุกรม ๒๔๖๓	น. ไม้สำหรับคำให้เรือเดิน. ก. คำให้เรือเดิน
พจน. ๒๔๙๓	น. ไม้สำหรับคำให้เรือเดิน. ก. ทำให้เรือเดินด้วยใช้ไม้ที่คำไป
พจน. ๒๕๒๕	น. ไม้สำหรับยันแล้วต้นให้เรือเดิน . ก. ทำให้เรือเดินด้วยใช้ไม้ที่ยันแล้วต้นไป.
พจน. ๒๕๔๒	น. ไม้สำหรับยันแล้วต้นให้เรือเดิน มักเป็นไม้ไผ่. ก. ทำให้เรือเดินด้วยใช้ไม้ที่ยันแล้วต้นไป.

คำ	สามดวง (๒๓๒๕)	คาสเวลล์ (๒๓๘๙)	สัพพะ (๒๓๘๗)	อักขรวิ (๒๔๑๖)	ร.ศ.๑๒๐ (๒๔๔๕)	ปทานุกรม ๒๔๖๓	พจน. ๒๔๙๓	พจน. ๒๕๒๕	พจน. ๒๕๔๒
ถ่อ	น ก	ก	น	น ก	น ก	น ก	น ก	น ก	น ก

จากการให้นิยามของพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต A dictionary of Siamese Language ให้ความหมายของคำนี้ว่าเป็นคำกริยาเท่านั้น ส่วน สัพพะ พะจะนะ พาสา ไท ให้ความหมายของคำนี้ว่าเป็นคำนามเท่านั้น พจนานุกรมทั้งสองเล่มนี้จัดพิมพ์ในช่วงเวลาต่างกันไม่ถึง ๑๐ ปี กลุ่มคนที่ใช้ภาษาย่อมเป็นกลุ่มเดียวกันอย่างแน่นอน แต่ข้อมูลที่ได้มากกลับไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงค้นคำจากดรชนี้ค้นคำกฎหมายตราสามดวงก็พบว่ามีการใช้คำนี้เป็นทั้งคำนามและคำกริยา ผู้วิจัยจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าในสมัยรัชกาลที่ ๑ ไม่มีการใช้คำนี้เป็นคำนาม อาจมีอยู่

ในเอกสารอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้เก็บข้อมูล คำว่า *ถ่อ* จึงเป็นคำที่ไม่สามารถสรุปทิศทางการขยายหน้าที่ได้ ผลการวิจัยเช่นนี้อาจสรุปได้ ๒ ประการ ประการแรกหากตีความตามข้อมูลที่ได้รับโดยตรงไปตรงมาก็ต้องสรุปว่าคือคำทั้งสองคำนี้เกิดเป็นทั้งหน้าที่คำนามและคำกริยาพร้อมกัน อีกประการหนึ่งคือคำนี้เกิดการสลับหน้าที่กันมาก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยจึงไม่พบหน้าที่คำที่เกิดก่อนจากการใช้เอกสารที่ตีพิมพ์ขึ้นในช่วงสมัยนี้

บทนี้ผู้วิจัยศึกษาทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา โดยมีสมมติฐานว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันนั้น หน้าที่ทั้งสองหน้าที่ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน บางคำเป็นคำนามก่อน ในขณะที่บางคำเป็นคำกริยา ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนจำนวนมากกว่าคือพบถึง ๑๑๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๓๗ ของคำที่สามารถระบุทิศทางได้จำนวน ๑๕๒ คำ ส่วนคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนพบจำนวน ๔๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๓ ของคำที่สามารถระบุทิศทางได้จำนวน ๑๕๒ คำ

ผลการวิจัยเรื่องทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยานั้นพบคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนจำนวนมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของไฮเนและคูเทวา (Heine and Kuteva, 2007: 101) ซึ่งศึกษาวิวัฒนาการของการเกิดหมวดคำโดยใช้วิธีทางแบบลักษณะภาษาเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากภาษาต่าง ๆ จำนวนมาก พบว่าคำนามจะเป็นหมวดคำที่เกิดก่อนหมวดคำอื่น ๆ และหมวดคำที่จะเกิดขึ้นต่อจากคำนามคือหมวดคำกริยา แต่ลำดับการเกิดหมวดคำระหว่างสองหมวดนี้อาจสลับกันได้ หมายความว่าในบางภาษาหมวดคำกริยาอาจเป็นหมวดคำที่เกิดขึ้นก่อน งานวิจัยเรื่องนี้จึงเป็นอีกข้อสนับสนุนที่ทำให้เห็นว่าในภาษาไทยนั้นหากคำหนึ่งทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำกริยาในภาษาปัจจุบัน คำนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดเป็นคำนามก่อนจากนั้นจึงเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยา

งานวิจัยนี้พบคำกลุ่มหนึ่ง que ผู้วิจัยไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้เนื่องจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มแรก ๆ ก็ระบุไว้ว่ามีทั้ง ๒ หน้าที่พร้อมกัน ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ อาจจะมีการสลับหน้าที่มาก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัย การหาข้อมูลจากพจนานุกรมไทย – ไทยเล่มแรกสุดยังไม่สามารถทำให้หาทิศทางของคำได้ทุกคำ หากมีการสืบค้นการทำหน้าที่ของคำเหล่านี้ในเอกสารเก่าประเภทอื่น เช่น ตำรานาจารึก หรือพงศาวดาร อาจทำให้สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ของคำบางคำได้

หากสืบค้นข้อมูลในเอกสารเก่าประเภทต่าง ๆ แล้วยังพบว่าคำสลับหน้าที่นั้นสามารถทำหน้าที่ได้ทั้งสองหน้าที่คือเป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา สิ่งนี้อาจสะท้อนธรรมชาติประการหนึ่งของการใช้คำในภาษาไทย นั่นคือ การใช้คำเพื่อสื่อความหมายโดยไม่ได้เคร่งครัดในหน้าที่ของคำ โดยเฉพาะในวัจนลีลาที่ไม่เป็นทางการเช่นในภาษาพูด ผู้พูดอาจจะเลือกคำมาใช้โดยมุ่งที่ความหมายของคำนั้น ๆ โดยใช้คำให้มีหลายนัยมากที่สุดเท่าที่ขอบเขตความหมายของคำ

จะเอื้อให้ใช้ได้ ถ้าเป็นเช่นนี้อาจจะสะท้อนให้เห็นว่าภาษาในอดีตและภาษาในปัจจุบันอยู่ในพลวัตเดียวกัน กล่าวคือมุ่งที่การใช้คำให้ได้ความหมายหลายนัยมากที่สุดเท่าที่ขอบเขตทางความหมายของคำนั้นจะให้ได้โดยไม่เคร่งครัดในหน้าที่ของคำ เพราะปรากฏการณ์นี้กำลังพบมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน เช่น บนกระดานแสดงความคิดเห็นอินเทอร์เน็ตที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลมา พบว่ามีการใช้คำเดิมให้มีหน้าที่ใหม่ ๆ ในอัตราที่ค่อนข้างสูง หากเป็นเช่นนี้จริง ย่อมแสดงให้เห็นว่าไวยากรณ์ของภาษาพูดกับภาษาเขียนนั้นมีช่องว่างระหว่างกันและกัน เพราะในขณะที่ไวยากรณ์ของภาษาเขียนให้ความสนใจค่อนข้างมากกับหน้าที่ของคำซึ่งเป็นเรื่องทางวากยสัมพันธ์ ไวยากรณ์ของภาษาพูดจะเน้นที่ความหมายมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์

บทที่ ๕

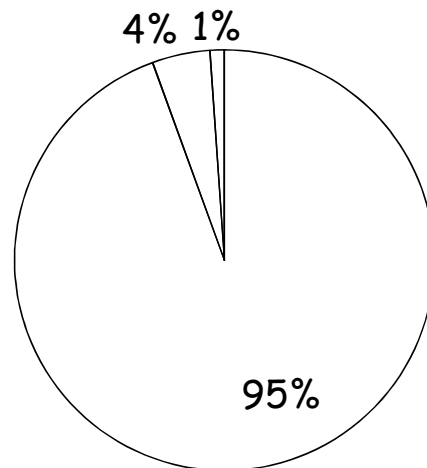
กลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

กลไกทางอรรถศาสตร์ หมายถึง กลไกทางความหมายที่ทำให้คำคำหนึ่งมีความหมายเพิ่มขึ้น ในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นการพิจารณาความเชื่อมโยงทางความหมายของคำนามและความหมายของคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กัน ตามแนวคิดทางอรรถศาสตร์ปรีชานพบว่านามนัยและอุปลักษณะเป็นกลไกสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าคำคำหนึ่งเกิดการขยายหน้าที่จากหน้าที่หนึ่งไปสู่หน้าที่หนึ่ง และจากความหมายหนึ่งขยายไปสู่อีกความหมายหนึ่งได้อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำที่ผู้วิจัยศึกษานั้น กลไกทางอรรถศาสตร์ที่สำคัญที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา คือ นามนัย เกิดกับคำจำนวน ๑๗๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ของคำทั้งหมด รองลงมาคือนามนัยที่เกิดขึ้นพร้อมกับอุปลักษณะ เกิดกับคำจำนวน ๘ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๔ ของคำทั้งหมด และนามนัยที่เกิดขึ้นพร้อมกับการพ้องเสียง เกิดกับคำจำนวน ๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑

แผนภูมิที่ ๓ แสดงกลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

นามนัย นามนัยและอุปลักษณะ นามนัยและพ้องเสียง



ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังกล่าวข้างต้น จากนั้นจึงนำไปสู่การอภิปรายว่าผลการวิจัยที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นธรรมชาติของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยได้อย่างไร

๕.๑ นามนัย

นามนัย (metonymy) หมายถึง กลไกที่ใช้เชื่อมโยงความหมายของวงความหมายต้นทาง (source domain) กับวงความหมายปลายทาง (target domain) ซึ่งมีความใกล้ชิดกัน นามนัยเป็นการใช้รูปภาษาหนึ่ง ๆ กระตุ้นให้เกิดการตีความเชื่อมโยงไปยังอีกความหมายหนึ่งซึ่งทั้งสองวงความหมายนี้จะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน การเชื่อมโยงระหว่างสองวงความหมายนี้สามารถอนุมานได้โดยทั่วไป ผู้ใช้ภาษาส่วนใหญ่จะมองเห็นความเชื่อมโยงได้ทันที ไม่ใช่ความเชื่อมโยงที่ซับซ้อนหรือเป็นการเข้ารหัสของผู้ใช้ภาษาแต่ละคน (Croft and Cruse, 2004: 193-216)

รุ่งทิพย์ รัตนภาณุศร (๒๕๔๙) สรุปพัฒนาการของการศึกษานามนัยไว้ว่า

ในระยะแรกนามนัยถูกจัดให้อยู่ในประเภทของการใช้ภาษาในลักษณะการอ้างอิงเป็นหลัก จนกระทั่งในตอนปลายค.ศ.1990 นักภาษาศาสตร์ปริชานเริ่มให้ความสนใจศึกษานามนัยเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากงานวิจัยและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับนามนัยที่เผยแพร่ออกมามากมายในช่วงเวลาดังกล่าว จากการศึกษาพบว่านามนัยมีบทบาทสำคัญในกระบวนการขยายความหมายของคำไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอุปลักษณ์ นักภาษาศาสตร์ปริชานหลายคนถึงกับกล่าวว่านามนัยเป็นฐานที่นำไปสู่การเทียบโยงข้ามแวดวงมโนทัศน์ด้วยอุปลักษณ์

(รุ่งทิพย์ รัตนภาณุศร, ๒๕๔๙: ๒๕)

นักวิจัยที่ศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่ส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า นามนัยคือกระบวนการสำคัญที่ทำให้เกิดความหมายใหม่จนกระทั่งได้คำใหม่ เคอเวคเซสและราดเดนได้ศึกษางานวิจัยของคลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark, 1979) และสรุปไว้ว่า

We take Clark and Clark's (1979) work on denominal verbs as an example to demonstrate the point that metonymy may be involved in various aspects of grammar, and that it is not only and simply a property of words. ... We suggest that at least a part of the explanation for why such denominal verbs are readily made and understood involves many of the productive metonymic relationships we have described ..

(Kövecses and Radden, 1998: 60 อ้างถึงใน Schönefeld, 2005: 140)

เคอเวคเซสและราดเดนกล่าวว่า นามนัยสามารถใช้อธิบายได้ว่าคำกริยาที่สลับหน้าที่มาจากคำนาม (denominal verbs) สร้างขึ้นมาได้อย่างไรอันเป็นตัวอย่างสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่านามนัยนั้นมีบทบาทในไวยากรณ์ได้หลากหลายแง่มุม ไม่เพียงแต่ใช้ในการอธิบายคุณลักษณะพื้นฐานของคำเท่านั้น

เชินเนอเฟลด์ (Schönefeld, 2005) ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของนามนัยกับการสลับหน้าที่ของคำโดยต่อยอดมาจากงานวิจัยของคลาร์กและคลาร์กและงานวิจัยของเคอเวคเซสและราดเดน เชินเนอเฟลด์พบว่านามนัยมีบทบาทสำคัญมากในกระบวนการสลับหน้าที่

...the *unmarked change of word category* can generally be explained as being motivated by *metonymy*. This would allow for considering it as a primarily conceptual/semantic phenomenon with morpho-syntactic consequences; new senses of a lexical item are produced by semantic transfer, by metonymy, with the new sense being associated with a different type of word-class. Hence, when one tries to define its nature, it would much more directly relate to the creation of new word, i.e. word-formation or the extension of a language's vocabulary, than to syntax.

(Schönefeld, 2005: 140)

เซินเนอเฟลด์ลงความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงหมวดคำโดยไม่เปลี่ยนรูปคำเป็นผลมาจากนามนัย ความหมายใหม่ของคำศัพท์หนึ่งเกิดจากการถ่ายโยงความหมายด้วยนามนัย ในเมื่อความหมายใหม่นั้นไปสัมพันธ์กับหมวดคำที่ต่างจากเดิม จึงส่งผลให้คำนั้นเกิดเป็นคำใหม่ที่อยู่คนละหมวดคำกับคำเดิม วิธีนี้จึงเป็นการสร้างคำใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายของคำมากกว่าเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางวากยสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่านามนัยเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการขยายหน้าที่ของคำในกระบวนการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา เพราะเกิดขึ้นในคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๗๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๕ ของคำทั้งหมด

๕.๑.๑ รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยแบบต่าง ๆ

เคอเวคเซสและราดเดน (Kövecses and Radden, 1998: 55 อ้างถึงใน หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์, ๒๕๔๘: ๗๙-๘๐) เสนอตัวอย่างรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัย (metonymic mapping) ดังนี้

- AGENT FOR ACTION ผู้กระทำโยงกับการกระทำ เช่น to *author* a book
- INSTRUMENT FOR ACTION เครื่องมือโยงกับการกระทำ เช่น to *shampoo* one's hair
- OBJECT INVOLVED IN AN ACTION FOR THE ACTION วัตถุที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหนึ่งโยงกับการกระทำนั้น เช่น to *blanket* the bed
- RESULT FOR ACTION ผลลัพธ์โยงกับการกระทำ เช่น Be *happy*
- DESTINATION FOR MOTION จุดหมายโยงกับการเคลื่อนที่ เช่น to *porch* the newspaper

หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์ (๒๕๔๘) ศึกษาการตีความคำกริยากริยาที่สร้างจากคำคุณศัพท์และคำนามในภาษาสเปน ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการที่สำคัญที่ทำให้กริยาที่สร้างใหม่เลือก

ความหมายแบบหนึ่งแทนที่จะเลือกความหมายอีกแบบหนึ่งนั่นคือนามนัย หนึ่งหทัยนำรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยของเคอเวคเซสและราตเดนมาปรับใช้กับงานวิจัยของตน ผลการวิจัยพบว่านอกจากจะพบการเชื่อมโยงตามแนวทางของเคอเวคเซสและราตเดนแล้วยังพบรูปแบบการเชื่อมโยงที่น่าสนใจคือ นามนัยแบบลูกโซ่ / นามนัยต่อเนื่อง (chained metonymy) เป็นกรณีที่การเชื่อมโยงจากมโนทัศน์ต้นทาง (source) ไปสู่มโนทัศน์ปลายทาง (target) ต้องใช้มโนทัศน์แบบนามนัยมากกว่าหนึ่งครั้ง ตัวอย่างของนามนัยต่อเนื่องที่พบในงานวิจัยของหนึ่งหทัย เช่น ในภาษาสเปน คำคุณศัพท์ *importune* “ไม่เหมาะสม” ถูกสร้างเป็นคำกริยากริิต *importun-ar* “รบกวนด้วยสิ่งไม่เหมาะสม” เกิดการเชื่อมโยงดังนี้

คำคุณศัพท์ *importune* “ไม่เหมาะสม” ถูกสร้างเป็นคำกริยากริิต *importun-ar* “รบกวนด้วยสิ่งไม่เหมาะสม” การเชื่อมโยงระหว่างความหมายของคำกริยากับคำคุณศัพท์ ต้องผ่านนามนัย PROPERTY FOR ENTITY HAVING THE PROPERTY คุณลักษณะโยงกับสิ่งที่มีคุณลักษณะนั้น เพื่อให้ได้การเชื่อมโยงระหว่าง “ไม่เหมาะสม” กับ “สิ่งที่ไม่เหมาะสม” จากนั้น ENTITY (สิ่งของ) จะมีบทบาทเป็น INSTRUMENT (เครื่องมือ) ในนามนัย INSTRUMENT FOR ACTION เครื่องมือโยงกับการกระทำ อีกทอดหนึ่ง เพื่อให้ได้การเชื่อมโยงระหว่าง “สิ่งไม่เหมาะสม” กับ “รบกวนด้วยสิ่งไม่เหมาะสม”

(หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์, ๒๕๕๘: ๘๙)

จากงานวิจัยของเคอเวคเซสและราตเดนและงานของหนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแบบนามนัยของคำสลับหน้าที่ พบรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยดังต่อไปนี้

๕.๑.๒ RESULT FOR ACTION ผลลัพธ์เชื่อมโยงกับการกระทำ

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์กับการกระทำเกิดกับคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผล คำนามเป็นผลมาจากการกระทำ จำแนกตามทิศทางการขยายหน้าที่เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้ รวม ๗๔ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๓ ของคำสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยซึ่งมีทั้งหมด ๑๖๔ คำ

- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน (นาม -----> นาม กริยา) จำนวน ๓๗ คำ ได้แก่ ก๊อปปี้ แกง ซี ไซ่ คิวช โฆษณา งบ จิ้น ฉู่ฉี่ ซื่อ ดรามา เดต ตต โทรเลข ปัสสาวะ ปาร์ตี้ ปาฐกถา ฝีมือ มุก เมสเสจ ร่ม เลียง วง ศัลยกรรม สังคม สัมภาษณ์ สัมมนา สำเนา หยาด หล่นล้ำ แหล่ อ่อม อีเมล อูจจาระ เอสเอ็มเอส เอ็นท์ แอโรบิก
- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน (กริยา -----> กริยา นาม) จำนวน ๒๖ คำ ได้แก่ ซีต ค้อมเมนต์ จารึก จินตนาการ ชุมนุม แต้ม นิพนธ์ นีราศ บั้ง

บันทึก เบบี้ แม็กอปปี้ ประกาศ ฟ้อน ย่ำ เยี้ยว ระบาย รายงาน รำ วิจัย สรุปลง
สังกัด หยด หลน อ้วก ฮันนีมูน

- คำสลับหน้าที่มาก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ คำ ได้แก่
จุด เจตนา ฉี่ เฉลย ชักเย่อ เซ็นเซอร์ โน้ต ผั้น พนัน แห่ อี

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์โยงการกระทำ พบได้ในทิศทางการขยายหน้าที่ทั้ง ๒ ทิศทางในจำนวนใกล้เคียงกัน แม้แต่ในกลุ่มคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกันก็พบทิศทางการขยายหน้าที่ทั้ง ๒ ทิศทาง กลุ่มของคำที่น่าสนใจ มีดังนี้

๕.๑.๒.๑ กลุ่มของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ อาหาร – การปรุงอาหาร

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของคำกริยา
แกง	น. กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ เช่น แกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม (พจน. ๒๕๔๒)	ก. ทำกับข้าวประเภทที่เป็นแกง. (พจน. ๒๕๔๒)
งบ	น. ชื่อกับข้าวชนิดหนึ่งคล้ายห่อหมก ห่อด้วยใบไม้ มีใบตองเป็นต้น แล้วปิ้งไฟ. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. ปรุงอาหารด้วยวิธีเช่นนั้น. (พจน. ๒๕๔๒)
ฉู่ฉี่	น. ชื่อแกงอย่างหนึ่ง คล้ายแกงคั่ว มีน้ำแกงข้น. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. ปรุงอาหารประเภทฉู่ฉี่. (พจน. ๒๕๔๒)

คำว่า แกง งบ ฉู่ฉี่ มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ น -----> น ก ความหมายตั้งต้นพบเป็นคำนามหมายถึงอาหารชนิดหนึ่ง (ดูความหมายของคำและตัวอย่างประโยคได้ในภาคผนวก ก) เมื่อสร้างเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงและเด่นที่สุดในบริบทนี้จึงเป็นวิธีการทำอาหารชนิดนั้น ๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เป็นอาหารชนิดที่ต้องการ

คำ	ความหมายของคำกริยา	ความหมายของคำนาม
ย่ำ	ก. ทำอาหารประเภทย่ำ. (พจน. ๒๕๔๒)	น. ชื่อกับข้าวอย่างหนึ่งที่ปรุงโดยเอาผัก และเนื้อสัตว์เป็นต้นมาเคล้าด้วยกัน. (พจน. ๒๕๔๒)
หลน	ก. เคี้ยวของบางอย่างเช่น ปลาร้าปลาเจ้าให้ละลายและงวดขึ้น เพื่อปรุงเป็นอาหาร. (พจน. ๒๕๔๒)	น. อาหารประเภทเครื่องจิ้มชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยกะทิ หัวหอม หมูหรือกุ้งสับเคี้ยว. (พจน. ๒๕๔๒)

คำว่า ย่ำ และ หลน เป็นคำในกลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ อาหาร – การปรุงอาหาร เช่นเดียวกับ แกง งบ ฉู่ฉี่ แต่ปรากฏว่ามีทิศทางการขยายหน้าที่ที่ต่างกัน จากการศึกษาข้อมูล

ในพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตพบว่า *ย่ำ* และ *หลน* เกิดเป็นคำกริยาก่อนแล้วมีหน้าที่คำนามเกิดขึ้นภายหลัง มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ ก -----> ก น ผู้วิจัยเห็นว่าอาจต้องอาศัยการสืบค้นจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ว่าอาหารประเภท *ย่ำ* และ *หลน* เป็นอาหารของไทยแท้ใช่หรือไม่ หรือนิยมรับประทานกันในสมัยใด เพื่อให้ได้คำตอบว่าเหตุใดคำที่อยู่ในกลุ่มมโนทัศน์เดียวกันจึงมีทิศทางของการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ต่างกับคำอื่น ๆ

๕.๑.๒.๒ กลุ่มของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ รูปร่าง – การทำให้เกิดรูปร่าง

คำ	ความหมายของคำกริยา	ความหมายของคำนาม
<i>ขีด</i>	ก. ใช้ของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว. (พจน. ๒๕๔๒)	น. แนวเส้นหรือรอยยาวปรากฏอยู่บนพื้นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง. (พจน. ๒๕๔๒)
<i>แต้ม</i>	ก. เอาสีหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ะ ๑ ให้เป็นจุด. (พจน. ๒๕๔๒)	น. รอยหรือจุดที่มีลักษณะกลม ๑ ปรากฏที่ผิวพื้น. (พจน. ๒๕๔๒)
<i>บัง</i>	ก. เชือดหรือพันให้เป็นแผลตามขวาง เช่น บังปลา. (พจน. ๒๕๔๒)	น. รอยเชือดเป็นแผลตามขวาง เช่น กรีดยางเป็นบัง ๑ (พจน. ๒๕๔๒)

คำว่า *ขีด* *แต้ม* *บัง* มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ ก -----> ก น ความหมายตั้งต้นพบเป็นคำกริยาหมายถึงการกระทำเพื่อก่อให้เกิดรูปร่างหนึ่ง ๆ เมื่อเกิดการขยายหน้าที่เป็นคำนามมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้จึงเป็นลักษณะรูปร่างที่เป็นผลมาจากการกระทำนั้น ๆ

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของคำกริยา
<i>วง</i>	น. รูปที่มีเส้นที่โค้งเข้ามาบรรจบกัน ล้อมรอบเป็นขอบเขตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	ก. ล้อมรอบ, ทำเครื่องหมาย

คำว่า *วง* มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ น -----> น ก ความหมายตั้งต้นพบเป็นคำนามก่อน หมายถึง รูปร่าง ต่อมาพบเป็นคำกริยาหมายถึงการกระทำเพื่อก่อให้เกิดรูปร่างหนึ่ง ๆ มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้คือลักษณะรูปร่างที่เป็นผลมาจากการกระทำนั้น ๆ เป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาต่อว่าเหตุใดคำนี้จึงเริ่มทำหน้าที่เป็นคำนามก่อน ต่างจากคำอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มมโนทัศน์เดียวกัน

คำในกลุ่มของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับรูปร่าง – การทำให้เกิดรูปร่าง ยังมีอีกคำหนึ่งซึ่งผู้วิจัยยังไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้ คือ *จุด* ความหมายของคำนามคือ “น. รอยหรือแต้มที่มีลักษณะกลม ๑ ปรากฏที่ผิวพื้น” และความหมายของคำกริยา คือ “ก. ทำเครื่องหมายเช่นนั้น เช่น เอาปลายดินสอดูดไว้” หากพิจารณาแนวโน้มของคำอื่น ๆ ในกลุ่มความหมายเดียวกัน คำนี้น่าจะเกิดเป็นคำกริยาก่อน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังไม่ประสงค์จะสรุป

เช่นนั้น เพราะจากการศึกษาจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตผู้วิจัยเห็นว่าคำที่เกิดการสลับหน้าที่แต่ละคำมีประวัติของคำต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าปัจจัยที่ใช้กำหนดทิศทางการขยายหน้าที่ไม่ได้มีเพียงรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์เท่านั้น อาจจะมีปัจจัยทางด้านการใช้ภาษา การสัมผัสภาษา การยืมคำ เป็นต้น เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จึงทำให้ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำในรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบเดียวกัน มีความแตกต่างกัน

๕.๑.๒.๓ กลุ่มของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ สิ่งที่ถูกขับออกจากร่างกาย - อาการขับบางสิ่งออกจากร่างกาย

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของคำกริยา
ไข่	น. ตัวสืบพันธุ์ของเพศเมีย มีอาหาร และสิ่งหล่อหุ้ม จะมีตัวอ่อนภายใน หรือไม่ก็ได้. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. ตกฟอง. (พจน. ๒๕๔๒)
ขี้	น. กากอาหารที่ร่างกายไม่ต้องการ แล้วขับถ่ายออกทางทวารหนัก. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. กิริยาที่ถ่ายกากอาหารออกทางทวารหนัก. (พจน. ๒๕๔๒)

คำว่า ไข่ ขี้ มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ น -----> น ก ความหมายตั้งต้นเป็นคำนาม หมายถึงสิ่งที่ถูกขับออกจากร่างกายผ่านช่องทางหนึ่ง (ดูความหมายของคำและตัวอย่างประโยคได้ในภาคผนวก ก) เมื่อสร้างเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้จึงเป็นกริยาอาการที่ขับบางสิ่งออกจากร่างกาย เช่น อาการ “ไข่” และอาการ “ขี้” ซึ่งเป็นคำกริยา จนได้ผลออกมาเป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่ง เช่น “ไข่” และ “ขี้” ซึ่งเป็นคำนาม

คำ	ความหมายของคำกริยา	ความหมายของคำนาม
เยี่ยว	ก. ถ่ายปัสสาวะ. (พจน. ๒๕๔๒)	น. ของเหลวที่เสียซึ่งไตขับถ่ายออกจากโลหิต. (พจน. ๒๕๔๒)
เบา	ก. ถ่ายปัสสาวะ, เยี่ยว. (พจน. ๒๕๔๒)	น. เยี่ยว. (พจน. ๒๕๔๒)
อ้วก	ก. ราก, อาเจียน. (พจน. ๒๕๔๒)	น.อาหารที่ถูกสำรอกออกมาทางปาก. (ผู้วิจัย)

คำว่า เยี่ยว เบา (หมายถึง ปัสสาวะ) อ้วก เป็นคำในกลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ สิ่งที่ถูกขับออกจากร่างกาย - อาการขับบางสิ่งออกจากร่างกาย เช่นเดียวกับ ไข่ ขี้ ตด แต่ปรากฏว่ามีทิศทางการขยายหน้าที่ที่ต่างกัน คำว่า เยี่ยว เบา อ้วก มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ ก -----> ก น การเก็บข้อมูลความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตพบว่าเกิดเป็นคำกริยาก่อนแล้วจึงมีหน้าที่คำนามเพิ่มขึ้นภายหลัง

กลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกขับออกจากร่างกายถ่าย – อาการขับบางสิ่งออกจากร่างกาย เป็นกลุ่มมโนทัศน์พื้นฐานเพราะเกี่ยวข้องกับร่างกายของมนุษย์ จึงน่าสนใจว่าทั้ง ๆ ที่มีมโนทัศน์แบบเดียวกันทุกประการแต่คำที่มีความหมายเดียวกันกลับมีมโนทัศน์ต่างกัน เช่น คำว่า *ขี้* กับ *เยี่ยว* เป็นการขับถ่ายของเสียออกทางทวารหนักเช่นกัน แต่กลับมีทิศทางการขยายหน้าที่ต่างกัน หากสามารถมีการศึกษาเปรียบเทียบการสลับหน้าที่ของคำในกลุ่มมโนทัศน์นี้กับภาษาอื่น ๆ อาจจะทำให้ได้คำตอบของคำถามนี้

๕.๑.๓ INSTRUMENT FOR ACTION เครื่องมือเชื่อมโยงกับการกระทำ

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบเครื่องมือกับการกระทำ เกิดกับคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ ๔๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๑ ของคำสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยซึ่งมีทั้งหมด ๑๗๐ คำ เช่น

- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน (นาม -----> นาม กริยา) จำนวน ๓๒ คำ ได้แก่ *กวาง ภูเกิล คราด คาราโอเกะ แจว ช้อน ไตร ตะบัน ตะใบ โทร เลข โทรศัพท์ บีบี ประสาท แปรง เผล พาย แฟกซ์ มีด ไม้ แม็ก ไม้ ล้อ เลเซอร์ วิทย์ เวฟ แวกซ์ ล้อ แหนบ อีเมล แฮกซเรย์ เอสเอ็มเอส ไฮไลต์*
- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน (กริยา -----> กริยา นาม) จำนวน ๓ คำ ได้แก่ *จุก พัด ระเบิด*
- คำสลับหน้าที่มาก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในกริยา จำนวน ๗ คำ ได้แก่ *คาน ชุน ถ่อ ไถ เลื่อย สุ่ม หวี*

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบเครื่องมือกับการกระทำพบว่าเกิดกับคำที่มีทิศทางการขยายหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยาเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของคล้ากและคล้ากที่พบว่าคำนามจำนวนมากจะเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยา เนื่องจากเครื่องมือเป็นสิ่งที่มีความเป็นรูปธรรม เห็นได้อย่างชัดเจนว่าต้องใช้ประกอบกับการทำกริยานั้น ๆ เสมอ ดังนั้นมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดที่สุดจึงเป็นการกระทำที่ต้องใช้เครื่องมือ นั้น ๆ ผู้ใช้ภาษาจึงเรียกมโนทัศน์ที่แสดงการกระทำด้วยคำเดียวกับคำเรียกมโนทัศน์ที่บอกเครื่องมือ

๕.๑.๓.๑ กลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ อุปกรณ์สื่อสาร – วิธีสื่อสาร

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของคำกริยา
โทรศัพท์	น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ติดต่อพูดคุยถึงกันได้ในระยะไกล. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. พูดติดต่อกันทางโทรศัพท์. (พจน. ๒๕๔๒)

- เผล น. เครื่องมือสื่อสารที่รับข้อความสั้น ๆ. ก. ส่งข้อความสั้น ๆ เข้าเครื่องเผลเจอร์.
 (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑) (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)
 บีบี น. โทรศัพท์มือถือยี่ห้อหนึ่ง (BlackBerry) ก. รับ-ส่งข้อความสนทนาโต้ตอบกัน
 สามารถใช้รับ-ส่งข้อความได้. (ผู้วิจัย) โดยพิมพ์ผ่านโทรศัพท์นั้น. (ผู้วิจัย)

ความหมายตั้งต้นของคำเหล่านี้เป็นคำนามหมายถึงชื่ออุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์ บีบี เผล เป็นต้น เมื่อนำมาสร้างเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีความโดดเด่นทางปริชาน (cognitive salience)^{๑๒} ซึ่งหมายถึง มโนภาพที่ผู้ใช้ภาษาจะนึกถึงเป็นอันดับแรกในบริบทนี้จึงเป็นวิธีการติดต่อหรือสื่อสารโดยใช้อุปกรณ์สื่อสารชนิดนั้น ๆ เป็นเครื่องมือ เพราะในขณะที่กระทำการสื่อสารด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งอยู่นั้นก็จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ชนิดนั้น ประกอบอยู่ด้วยเสมอ ต่อมาคำที่ใช้เรียกอุปกรณ์จึงนำมาใช้เรียกกริยาอาการได้โดยไม่ต้องมี คำกริยาที่แสดงวิธีการสื่อสาร พูด / คุย (โทรศัพท์) ส่ง (โทรเลข แฟกซ์ เผล) ปรากฏในประโยค ทิศทางการขยายหน้าที่แบบ น -----> น ก

๕.๑.๓.๒ กลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ เครื่องมือทำความสะอาดต่าง ๆ - อาการทำความสะอาดสิ่งนั้น ๆ

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของคำกริยา
คราด	น. เครื่องมือสำหรับชักหรือลากขี้หญ้า หรือหยากเยื่อ เป็นต้น ทำเป็นซี่ ๆ มีด้ามสำหรับจับ. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. ชักหรือลากขี้หญ้าด้วยคราดนั้น. (พจน. ๒๕๔๒)
แปรง	น. สิ่งของ...สำหรับใช้ปัด หวี สีสัน หรือขัดถูสิ่งของ. (พจน. ๒๕๔๒)	ก. ปัด เช็ด หรือถูด้วยแปรง. (พจน. ๒๕๔๒)
มีอบ	น. ไม้ถูพื้นชนิดที่มีผ้าหรือด้ายดิบ เป็นส่วนที่ใช้ทำความสะอาด. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)	ก. ทำความสะอาด, ถูพื้นให้สะอาด. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

ความหมายตั้งต้นของคำเหล่านี้เป็นคำนามหมายถึงอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาดสิ่งต่าง ๆ เช่น คราด แปรง มีอบ เป็นต้น เมื่อนำมาสร้างเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีความโดดเด่นทางปริชานมากที่สุดในบริบทนี้จึงเป็นอาการทำความสะอาดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อุปกรณ์ชนิดนั้นเป็นเครื่องมือเพราะการทำความสะอาดด้วยวิธีใดจำเป็นต้องมีเครื่องมือขึ้น

^{๑๒} ความโดดเด่นทางปริชาน (cognitive salience) หมายถึง ความโดดเด่นของสิ่งหรืออาการอย่างใดอย่างหนึ่งในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา เช่น หากให้ผู้ใช้ภาษาตอบว่านึกถึงสีใดก่อน ผู้ใช้ภาษาส่วนใหญ่ในโลกจะนึกถึงสีขาวหรือสีดำก่อนสีชมพู

นั้นอยู่ด้วยเสมอ ดังนั้นต่อมาคำที่ใช้เรียกอุปกรณ์จึงนำมาใช้เรียกกริยาอาการ คำกลุ่มนี้จึงมีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ น -----> น ก

๕.๑.๔ AGENT FOR ACTION ผู้กระทำเชื่อมโยงกับการกระทำ

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผู้กระทำกับการกระทำ เกิดกับคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำ ๒๖ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๐ ของคำสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยซึ่งมีทั้งหมด ๑๗๐ คำ เช่น

- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน (นาม -----> นาม กริยา) จำนวน ๑๙ คำ ได้แก่ ก๊ก กี้ด เขย ติงหู ดีสต์ เทพ นาธาน เบบี ป้า เพนดา มาร์ค แมน แม้ว แวน สก๊อย หลินปิง เหวง ฮาร์ต ไฮโซ
- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน (กริยา -----> กริยา นาม) จำนวน ๓ คำ ได้แก่ เกรียน ขอทาน พยาบาล
- คำสลับหน้าที่มาก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในกริยาคำ จำนวน ๔ คำ ได้แก่ ขโมย ตลก บิ๊ก สปอนเซอร์

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผู้กระทำกับการกระทำพบว่าเกิดกับคำที่มีทิศทางการขยายหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยาเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้กระทำเป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งเห็นได้ชัดเจน มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่าการกระทำ การที่ผู้กระทำแสดงกริยาอาการอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เป็นประจำทำให้มโนทัศน์ “ผู้กระทำ” และ “การกระทำ” มีความใกล้ชิดกันจนกระทั่งเกิดการสลับหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยา

กลุ่มความหมายหนึ่งที่มีความน่าสนใจคือ กลุ่มความหมายที่เกี่ยวข้องกับชื่อบุคคล – มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับบุคคลชื่อนั้น ๆ

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของคำกริยา
เขย	น. ชื่อตัวละครในห้านิยายชุด “สามเกลอ” ก. (ว.) (สแลง) เรอรา เตอดำ เป็น... เป็นตัวละครที่มีลักษณะเป็น แต่งตัวไม่ทันสมัย. (ผู้วิจัย)	(พจน.มติชน)
นาธาน	น. ชื่อของนักร้องชายที่ถูกสังคมกล่าวหา ว่ามีพฤติกรรมโกหกและหลอกลวง. (ผู้วิจัย)	ก. พุดจาโกหกหรือมีพฤติกรรมหลอกลวง. (ผู้วิจัย)
เหวง	น. ชื่อของแกนนำคนหนึ่งของกลุ่ม คนเสื้อแดง ซึ่งถูกสังคมมองว่าพุดจา วกววน สับสน ทำให้สรุไปได้ยาก. (ผู้วิจัย)	ก. พุดจาไม่รู้เรื่อง พุดแล้วผู้ฟังไม่เข้าใจ พุดวกววนไปมาพาให้ผู้ฟังสับสน. (ผู้วิจัย)

คำว่า *เชย นาธาน เหวง* มีความหมายตั้งต้นเป็นคำนามหมายถึงชื่อของบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักในสังคมระดับหนึ่ง บุคคลนั้นมีพฤติกรรมบางประการที่โดดเด่นและเป็นที่รับรู้กันสังคม จึงเกิดการนำมาสร้างเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีความโดดเด่นทางปริธานมากที่สุดใบริบทนี้จึงเป็นการมีพฤติกรรมเช่นเดียวกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกันกับบุคคลชื่อนั้น ๆ คำกลุ่มนี้จึงมีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ $n \rightarrow n$ ก

คำ	ความหมายของคำกริยา	ความหมายของคำนาม
<i>ขอตาน</i>	ก. ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้อื่นให้. (พจน. ๒๕๔๒)	น. เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนั้น. (พจน. ๒๕๔๒)
<i>พยาบาล</i>	ก. ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้. (พจน. ๒๕๔๒)	น. ผู้ดูแลคนไข้. (พจน. ๒๕๔๒)

ความหมายตั้งต้นของคำเหล่านี้เป็นคำกริยาก่อนหมายถึงการกระทำ เมื่อนำมาสร้างเป็นคำนาม มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้จึงเป็นตัวบุคคลผู้กระทำอาการนั้น ๆ เป็นปรกติวิสัย จนกลายเป็นคำเรียกอาชีพใดอาชีพหนึ่งไป สองคำนี้มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ $n \rightarrow n$ ก

คำที่มีรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผู้กระทำโยงกับการกระทำนั้น ปัจจัยที่มีผลต่อทิศทางการขยายหน้าที่ คือ ช่วงเวลาที่คำนั้นเกิดการขยายหน้าที่ จากข้อมูลที่แสดงไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนนั้นล้วนแล้วแต่เป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย ในช่วงพ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๓ มีเพียงคำว่า *เชย* เท่านั้นที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อนพ.ศ. ๒๕๔๒^{๑๓} แต่คำนี้สามารถสืบค้นได้ว่าเพิ่งเกิดการสลับหน้าที่ในสมัยพ.ศ. ๒๔๘๒-๒๕๑๑ ก็ยังนับว่าเกิดทีหลังเมื่อเปรียบเทียบกับคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนอย่างคำว่า *ขอตาน* ซึ่งเกิดการสลับหน้าที่ในช่วงพ.ศ. ๒๓๘๙- ๒๓๙๗ และ *พยาบาล* ซึ่งเกิดการสลับหน้าที่ในช่วงพ.ศ. ๒๓๙๗-๒๔๑๖ จากข้อมูลนี้ทำให้ผู้วิจัยสันนิษฐานแนวโน้มด้านทิศทางการสลับหน้าที่ว่า การเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผู้กระทำโยงกับการกระทำนั้นในอดีตเราอาจจะนิยมสลับหน้าที่จากคำกริยาไปเป็นคำนาม โดยเฉพาะคำบอกชื่ออาชีพ แต่การสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกันกับการทำวิจัยนั้นจะเกิดการสลับหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยา

^{๑๓} คำว่า *เชย* มาจากชื่อ “นายเชย พัทธราภรณ์” เป็นชื่อตัวละครในหัตถนิยายชุด “สามเกลอ” หรือ “พลนิกร กิมหงวน” ของ ป. อินทรปาลิต ที่จัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๕๑๑ ตัวละครที่ชื่อนายเชยนี้มีลักษณะ เป็น แต่งตัวไม่ทันสมัย ต่อมาจึงมีการใช้คำนี้เป็นคำกริยา หมายถึง “ลักษณะเป็น ไม่ทันสมัย (แบบนายเชย)”

มากกว่า เป็นทิศทางที่สวนทางกัน หากยึดตามข้อมูลที่ผู้วิจัยพบ คำว่า *เซย* น่าจะเป็นคำในกลุ่มแรก ๆ ที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนทิศทางการขยายหน้าที่

หากแนวโน้มข้างต้นที่ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้นั้นถูกต้อง สามารถนำความรู้นี้ไปใช้บอกทิศทางของคำที่ยังไม่ทราบทิศทางการขยายหน้าที่ได้ด้วย ได้แก่ คำว่า *ตลก* และ *ขโมย* ซึ่งจากการสืบหาทิศทางโดยใช้พจนานุกรมที่ใช้ในอดีตไม่สามารถบอกได้ว่าทั้งสองคำนี้เกิดเป็นคำนามหรือเป็นคำกริยาก่อนเนื่องจากพจนานุกรมเล่มแรกคือ A dictionary of Siamese Language ของคาสเวลล์ และพจนานุกรมเล่มที่สองคือ สัทพะ พะจะนะ พาสา ไทย ของปัลเลอกัวซ์ ระบุว่า *ตลก* และ *ขโมย* ทำได้ทั้งสองหน้าที่ เมื่อดูจากคำอื่น ๆ ที่มีรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผู้กระทำกับการกระทำพบว่าหากเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อนพ.ศ.๒๕๔๒ มักจะมีทิศทางการขยายหน้าที่จากคำกริยาไปเป็นคำนาม เมื่อพิจารณาคำว่า *ตลก* และ *ขโมย* ผู้วิจัยก็อาจสันนิษฐานโดยดูแนวโน้มจากคำอื่น ๆ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วได้ว่า ทั้งสองคำนี้ควรจะมีทิศทางการขยายหน้าที่จากคำกริยาไปเป็นคำนามเช่นเดียวกันกับคำว่า *พยายาม* และ *ขอทาน* ซึ่งเป็นคำที่สลับหน้าที่มาก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ เหมือนกัน

๕.๑.๕ LOCATION FOR ACTION สถานที่เชื่อมโยงกับการกระทำ

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบสถานที่กับการกระทำ เกิดกับคำสลับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่ ๑๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๖ ของคำสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยซึ่งมีทั้งหมด ๑๗๐ คำ เช่น

- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อน (นาม -----> นาม กริยา) จำนวน ๔ คำ ได้แก่ *คาราโอเกะ ต่าง ยูเทิร์น อาบอบนวด*
- คำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อน (กริยา -----> กริยา นาม) จำนวน ๕ คำ ได้แก่ *คอน ค้าง สมาคม สโมสร หาบ*
- คำสลับหน้าที่มาก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัย จำนวน ๓ คำ ได้แก่ *เกย เลื่อน สำนัก*

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบสถานที่กับการกระทำ มีทิศทางการขยายหน้าที่ทั้ง ๒ ทิศทางในจำนวนใกล้เคียงกัน คำที่น่าสนใจ เช่น

คำ	ความหมายของคำกริยา	ความหมายของคำนาม
<i>สมาคม</i>	ก. คบค้า, คบหา. (พจน. ๒๕๔๒)	น. แหล่งหรือที่ประชุมของบุคคลหลายคนมารวมกันด้วยมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์บางประการ. (พจน. ๒๕๔๒)
<i>สโมสร</i>	ก. ร่วมชุมนุมกัน. (พจน. ๒๕๔๒)	น. ที่สำหรับร่วมประชุมกัน. (พจน. ๒๕๔๒)

ความหมายตั้งต้นของคำว่า *สมาคม* และ *สโมสร* เป็นคำกริยาก่อนหมายถึงการกระทำเมื่อนำมาสร้างเป็นคำนาม มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้คือสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจกรรมนั้น ๆ อยู่เสมอ จึงนำมาใช้เป็นคำนามเรียกชื่อสถานที่ สองคำนี้มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ ก -----> ก น

คำ	ความหมายของคำนาม	ความหมายของกริยา
<i>ยูเทิร์น</i>	น. จุดที่กำหนดให้เลี้ยวรถกลับไปในทางที่วิ่งสวนมา. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)	ก. กลับรถในลักษณะตีโค้งเพื่อวกกลับไปในทางที่วิ่งสวนมา. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)
<i>อาบอบนวด</i>	น. สถานที่จัดบริการให้ผู้ชายเข้าไปอาบน้ำ อบน้ำ และนวดตัว มีหญิงสาวคอยให้บริการ. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)	ก. ใช้บริการในสถานอาบอบนวด. (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

ความหมายตั้งต้นของคำว่า *ยูเทิร์น* และ *อาบอบนวด* เป็นคำนามก่อนหมายถึงสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจกรรม ดังนั้น กิจกรรมและสถานที่นั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเพราะปรากฏร่วมกันในเหตุการณ์เดียวกันโดยตลอด เมื่อเกิดการสลับหน้าที่มาเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้คือกิจกรรมซึ่งกระทำที่สถานที่นั้น ๆ สองคำนี้มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ น -----> น ก

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบสถานที่กับการกระทำสามารถเกิดการสลับหน้าที่ได้ทั้งสองทิศทางเท่า ๆ กัน อย่างไรก็ตาม หากได้ข้อมูลที่มากขึ้น อาจทำให้มองเห็นทิศทางหรือแนวโน้มของการขยายหน้าที่ระหว่างสองมโนทัศน์นี้ได้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

๕.๑.๖ คำในกลุ่มนามนัยเบ็ดเตล็ด (miscellaneous words)

คำในกลุ่มนามนัยเบ็ดเตล็ด คือ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยและมีรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก ๔ แบบที่กล่าวมาแล้ว (รายละเอียดในหัวข้อ ๕.๑.๒ – ๕.๑.๕) คำในกลุ่มนี้มีจำนวนน้อย เมื่อจำแนกคำตามรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แล้วมีจำนวนไม่ถึง ๑๐ คำต่อ ๑ รูปแบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดไว้รวมกันเป็นกลุ่มนามนัยเบ็ดเตล็ด คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้น ๑๓ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๕ ของคำสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยซึ่งมีทั้งหมด ๑๗๐ คำ คำในกลุ่มนามนัยเบ็ดเตล็ด ได้แก่ *ใจ ทุกข์ นวล แหว แปรนด์เนม ผ้า เสื่อม วัง ครัทธา สลิม หัวฟู ออรา อึม* รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยที่พบมากที่สุด คือ **สภาพเชื่อมโยงกับวัตถุที่มีสภาพนั้น (STATE FOR SOMETHING HAVE THIS STATE)**

<u>คำ</u>	<u>ความหมายของคำนาม</u>	<u>ความหมายของคำกริยา</u>
<u>แบรนต์เนม</u>	น.สินค้าที่มีคุณภาพดี หรือสินค้า หรูหรา มีระดับ. (ทิดกร)	ก.ใช้สินค้าแบรนต์เนมซึ่งมีราคาสูง มีระดับ. (ผู้วิจัย)
<u>ผ้า</u>	น. อนุภาคเล็ก ๆ ที่ขุ่นมัวไม่โปร่งใส มีลักษณะเป็นแผ่นบางลอยอยู่บนผิวน้ำ หรือรอยผื่นสีคล้ำ ๆ บนใบหน้า. (พจน.๒๕๔๒)	ว.(= ก.) ขุ่นมัวไม่โปร่งใส (ใช้แก้ผิว). (พจน.๒๕๔๒)

ความหมายตั้งต้นของคำว่า แบรนต์เนม และ ผ้า เป็นคำนามก่อนหมายถึงวัตถุที่มีสภาพอย่างหนึ่ง วัตถุและสภาพที่วัตถุนั้นมีอยู่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเพราะปรากฏร่วมกันตลอด เมื่อเกิดการสลับหน้าที่มาเป็นคำกริยา มโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเด่นที่สุดในบริบทนี้คือสภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะของวัตถุนั้น สองคำนี้มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ
น -----> น ก

<u>คำ</u>	<u>ความหมายของคำกริยา</u>	<u>ความหมายของคำนาม</u>
<u>นวน</u>	ว.(= ก.) เรียกสืออย่างผนวน คือสือขาว เจือเหลืองเล็กน้อย. (พจน.๒๕๔๒)	น. ผงแป้งที่โรยบนก้อนแป้งเวลานวด หรือละอองที่จับบนผิวผลไม้หรือใบไม้ บางชนิด. (พจน.๒๕๔๒)
<u>เลื่อม</u>	ว.(= ก.) เป็นเงามัน. (พจน.๒๕๔๒)	น. วัสดุสำหรับปักลวดลายลงบนผ้า มักมีลักษณะบางเป็นรูปกลมแบนเล็ก ตรงกลางมีรู เป็นเงามัน. (พจน.๒๕๔๒)
<u>วัง</u>	ก.มีแสงสะท้อนระยิบระยับเป็น ประกายแวววาว. (ผู้วิจัย)	น.เกล็ดเล็ก ๆ ที่ผสมลงในเครื่องสำอาง เพื่อช่วยให้สะท้อนแสงระยิบระยับ.

ความหมายตั้งต้นของคำว่า นวน เลื่อม วัง เป็นคำกริยาก่อนหมายถึงสภาพอย่างหนึ่ง ต่อมาเมื่อเกิดมีวัตถุที่มีสภาพเช่นนั้นเป็นลักษณะเด่น คำกริยาจึงเกิดการสลับหน้าที่มาเป็นคำนามเพื่อนำมาใช้เป็นคำเรียกวัตถุนั้น สามคำนี้มีทิศทางการขยายหน้าที่แบบ ก -----> ก น

คำในกลุ่มนามนับเบ็ดเตล็ดมีลักษณะร่วมกันอย่างหนึ่งคือ ความหมายของคำมีระดับความเป็นนามธรรมค่อนข้างสูงกว่าคำที่เกิดการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยกลุ่มอื่น ๆ เช่น เป็นสภาพ เป็นอารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น คำหลายคำนั้นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ระบุหน้าที่ของคำว่า เป็น “ว.” ซึ่งหมายถึงคำวิเศษณ์ หรือคำกริยาคุณศัพท์ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๕๓) หรือคำกริยาแสดงสภาพ (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๔๙) ดังนั้นจะมีความหมายเป็นการบอกสภาพของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรม ลักษณะการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยจะมีความซับซ้อนและหลากหลายกว่าคำในกลุ่มอื่น

๕.๒ นามนัยเกิดร่วมกับอุปลักษณ์

คำบางคำนั้นเกิดการขยายความหมายจนกระทั่งสลับหน้าที่ได้ด้วยกลไกทางอรรถศาสตร์มากกว่า ๑ กลไก กลไกทางอรรถศาสตร์อีกประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นร่วมกับนามนัยคือ อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ (metaphor) เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายสองวงที่อยู่ต่างแฉวงความหมายกัน (Croft and Cruse, 2004: 193) หรือเรียกว่าเป็นกระบวนการจับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง วงความหมายต้นทางจะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าและใกล้เคียงมนุษย์มากกว่า เช่น ร่างกาย พืช สัตว์ สิ่งของรอบตัว เป็นต้น จึงอยู่ใกล้ชิดกับประสบการณ์ของมนุษย์มากกว่าวงความหมายปลายทางซึ่งมีความสลับซับซ้อนและเป็นนามธรรมมากกว่า เช่น ความคิด ความรู้สึก สังคม เป็นต้น มนุษย์จึงใช้วิธีทำความเข้าใจวงความหมายปลายทางผ่านวงความหมายต้นทาง

คำสลับหน้าที่ที่เกิดการเชื่อมโยงระหว่างความหมายของคำนามกับคำกริยาด้วยกลไกนามนัยและอุปลักษณ์มีทั้งสิ้น ๘ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๔ ของคำสลับหน้าที่ทั้งหมด ๑๘๐ คำ ได้แก่ กาก จอแบน จับฉ่าย จำจี โยโย ร่ายยาว ลูกเกต วาฬ กลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้คำแต่ละคำสามารถสลับหน้าที่กันได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒ ด้านล่างนี้

ตารางที่ ๒ แสดงกลไกทางอรรถศาสตร์ นามนัยเกิดร่วมกับอุปลักษณ์

คำ	กลไกที่ ๑		กลไกที่ ๒
๑. กาก	น. สิ่งที่เหลือเมื่อคั้นหรือคั้ดเอาส่วนดีออกแล้ว	(ไม่พบความหมายนี้ในการใช้ภาษา) ^{๑๔}	ก. ทำพฤติกรรมที่ไม่ดี, แย่
วงความหมาย	วัตถุที่มีลักษณะไม่ดี	คนไม่ดี	มีพฤติกรรมที่ไม่ดี
กลไก	อุปลักษณ์		นามนัย
๒. จอแบน	น. จอโทรทัศน์หรือจอภาพคอมพิวเตอร์ลักษณะแบน	(ไม่พบความหมายนี้ในการใช้ภาษา)	ก. มีนมเล็กมาก
วงความหมาย	วัตถุที่แบนราบ	คนที่หน้าอกแบนราบ	มีสภาพหน้าอกแบนราบ
กลไก	อุปลักษณ์		นามนัย

^{๑๔} (ไม่พบความหมายนี้ในการใช้ภาษา) หมายความว่า วงความหมายนั้นเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสันนิษฐานว่ามีการเชื่อมโยงเกิดขึ้น แต่จากการเก็บข้อมูลไม่พบว่าเกิดความหมายนี้มีที่ใช้อย่างจริงจังในภาษา

คำ	กลไกที่ ๑		กลไกที่ ๒	
๓. จับฉ่าย	น. ชื่ออาหารจีนชนิดหนึ่ง ต้มผักหลายอย่างรวมกัน	(ไม่พบความหมายนี้ใน การใช้ภาษา)	ก. หลาย ๆ อย่างแต่ไม่ สำคัญหรือไม่มีคุณภาพ	
วงความหมาย	ของกินที่ผสมรวมหลาย ๆ อย่างไว้ด้วยกัน	คนหรืองานที่รวมหลาย ๆ อย่างไว้ด้วยกัน	มีสภาพที่รวมไว้หลาย อย่างแต่ไม่มีคุณภาพ	
กลไก	อุปลักษณะ		นามนัย	
๔. จำจี	น. การเล่นเกมชนิดหนึ่ง	(ไม่พบความหมายนี้ใน การใช้ภาษา)	ก. มีเพศสัมพันธ์	
วงความหมาย	ชื่อของการละเล่น	เล่นเกมละเล่นชนิดนั้น ๆ	ทำกิจกรรมที่มีส่วนคล้าย การละเล่นนั้น	
กลไก	นามนัย		อุปลักษณะ	
๕. โยโย่	น. ของเล่นชนิดหนึ่ง เป็น รูปดัลล์มีสายดึงถ่วงขึ้นลง	(ไม่พบความหมายนี้ใน การใช้ภาษา)	ก. เกิดภาวะที่ลดน้ำหนัก จนผอมลงได้ไม่นานก็ กลับมาอ้วนอีกครั้ง	
วงความหมาย	ของเล่นที่ดึงถ่วงขึ้นลง	เล่นของเล่นที่ดึงขึ้นดึงลง	มีสภาพร่างกายที่น้ำหนัก ขึ้น ๆ ลง ๆ	
กลไก	นามนัย		อุปลักษณะ	
๖. ร่ายยาว	น. คำประพันธ์ประเภทร่าย แบบหนึ่งมักมีขนาดยาว	(ไม่พบความหมายนี้ใน การใช้ภาษา)	ก. พูดอธิบายยาว ๆ , บ่น หรือดูวุ่นวาย ๆ	
วงความหมาย	คำประพันธ์ที่มีขนาดยาว	แต่งคำประพันธ์ประเภทที่มีขนาดยาว	พูดหรือบ่นยาว ๆ	
กลไก	นามนัย		อุปลักษณะ	
๗. ลูกเกด	น. ลูกอมหนึ่งชนิดหนึ่ง	น. หัวนมผู้หญิง	ก. ผู้หญิงที่มีหน้าอกแบน	
วงความหมาย	ผลไม้	หัวนมซึ่งลักษณะแบบอมุ่น	มีสภาพเป็นคนหน้าอกแบน	
กลไก	อุปลักษณะ		นามนัย	
๘. วาฬ	น. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ขนาดใหญ่อาศัยอยู่ในน้ำ	(ไม่พบความหมายนี้ใน การใช้ภาษา)	ก. มีรูปร่างอ้วน ใหญ่โต.	
วงความหมาย	สัตว์ที่มีขนาดใหญ่ อ้วน	คนที่มีรูปร่างใหญ่ อ้วน	มีรูปร่างใหญ่ อ้วน	
กลไก	อุปลักษณะ		นามนัย	

ผู้วิจัยพิจารณาความเชื่อมโยงของความหมายตามหลักความเป็นไปได้ในทางทฤษฎี เมื่อความหมายต้นทางกับความหมายปลายทางของคำค่อนข้างห่างกันมาก ไม่ตรงไปตรงมา แบบคำในหัวข้อ ๕.๑ ที่เกิดการเชื่อมโยงด้วยนามนัยเพียงกลไกเดียว ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าการเชื่อมโยงความหมายนั้นเกิดจากกลไก ๒ กลไกประกอบกัน ดังนั้นความหมายของคำทั้งหมดที่เป็นไปได้จึงควรมี ๓ ความหมาย ในการใช้ภาษาจริง ๆ หลายครั้งปรากฏว่าความหมายที่ ๒ ที่เชื่อมโยงความหมายต้นทางกับความหมายปลายทางนั้นไม่มีที่ใช้ คำที่มีลักษณะดังนี้ก็จะขาดความเชื่อมโยงของความหมายต้นทางและความหมายปลายทางไปบางส่วน ทำให้ต้องใช้ความพยายามมากขึ้นในการตีความความหมายของคำ อาจจะเป็นด้วยเหตุนี้ทำให้การสลับหน้าที่ด้วยกลไก ๒ กลไกอย่างเช่นนามนัยและอุปลักษณะนั้นเกิดขึ้นไม่บ่อยเท่าการสลับหน้าที่ที่เกิดจากกลไกนามนัยเพียงอย่างเดียว

ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ของคำที่ต้องใช้ความพยายามในการตีความมาก เช่นนี้ สาเหตุหนึ่งมาจากการหลีกเลี่ยงคำต้องห้าม คำไม่สุภาพในภาษา ตัวอย่าง คำว่า จ้าจี้ มีความหมายตั้งต้นเป็นคำนามหมายถึง “การละเล่นของเด็ก ๆ ที่ใช้การจิ้มนิ้วมือไปตามผู้เล่นแต่ละคนพร้อมร้องเพลงประกอบ” เกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาหมายถึง “มีความสัมพันธ์ทางเพศ” จินตนา พุทธเมตตา (๒๕๔๖: ๓๙) อธิบายที่มาของคำสแลง จ้าจี้ ที่เป็นคำกริยาไว้ว่า “น่าจะมาจากการละเล่นของไทย ‘จ้ำจี้’ โดยใช้นิ้วจิ้มไปตามนิ้วทุกนิ้วของผู้ร่วมเล่นพร้อมทั้งร้องเพลง ‘จ้ำจี้’ ประกอบ โยงความหมายของกริยาอาการการใช้นิ้วจิ้มที่ละนิ้วไปสู่ความหมาย มีเพศสัมพันธ์” การเชื่อมโยงความหมายของคำนามและคำกริยานี้ต้องอาศัยการเชื่อมโยง ๒ ครั้ง ครั้งแรกเป็นการเชื่อมโยงแบบนามนัยจากความหมายของคำนาม “ชื่อของการละเล่น” ไปสู่ความหมายของคำกริยา “เล่นการละเล่นชนิดนั้น ๆ” การเชื่อมโยงครั้งที่สองเป็นการเชื่อมโยงแบบอุปลักษณะจากความหมาย “เล่นการละเล่นจ้ำจี้” ซึ่งมีความเด่นชัดทางมโนทัศน์คือเป็นกิจกรรมที่ต้องมีผู้เล่นตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และมักจะมีการสัมผัสนิ้วมือของกันและกัน เกิดการเชื่อมโยงวงความหมายการละเล่นซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดเผยได้ พูดถึงได้ในที่สาธารณะโดยไม่น่าเกลียด ไปสู่ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในสังคมหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงเนื่องจากขัดต่อความสุภาพทางวัฒนธรรม จึงเกิดการใช้คำว่า จ้าจี้ มาเรียกแทน ลักษณะร่วมกันของ “เล่นจ้ำจี้” และ “มีเพศสัมพันธ์” คือเป็นกิจกรรมที่ต้องมีผู้ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และมีการสัมผัสเรือนร่างของกันและกัน คำนี้จึงน่าสนใจกว่าอุปลักษณะที่พบในคำอื่น ๆ ในแง่ที่ว่าไม่ได้ใช้เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมมากกว่าผ่านแวดวงมโนทัศน์ของสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่า แต่เกิดขึ้นเพื่อใช้เพื่อหลีกเลี่ยงคำต้องห้ามหรือคำไม่สุภาพ

ผลการวิจัยพบว่ากลไกอุปลักษณะเพียงลำพังนั้นจะทำให้เกิดการขยายความหมายแต่ไม่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ เพราะมีความหมายใหม่เพิ่มขึ้นแต่ไม่เกิดการเพิ่มหน้าที่ของคำ เช่น คำว่า จารึก

จารึก ก. เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นบนแผ่น ศิลา โลหะ หรือดินเป็นต้น, โดยปริยายหมายถึงลักษณะที่คล้ายคลึง เช่นนั้น เช่น จารึกไว้ในดวงใจ, ใน บทกลอนหมายความว่า เขียนโดย ทั่วๆ ไป ก็มี. (พจน. ๒๕๔๒)

น. เรียกศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นว่า ศิลาจารึก, เรียกสั้นๆ ว่า จารึก เช่น จารึกอโศก จารึกสุโขทัย. (พจน. ๒๕๔๒)

จารึก จากหน้าที่ที่เป็นคำกริยา หมายถึง “การเขียนให้เป็นรอยนั้น” สามารถขยาย หน้าที่ได้ด้วยกลไกอุปสรรคณ์ไปมีความหมายว่า “ลักษณะการกระทำที่คล้ายคลึงกับการเขียน หรือทำให้เป็นรอย เช่น จารึกไว้ในดวงใจ” แต่หน้าที่ของคำยังคงเป็นคำกริยาเช่นเดิม ไม่เกิด การสลับหน้าที่ แต่จากคำกริยา “ก. เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพ” เกิดการ สลับหน้าที่ไปเป็นคำนาม “น. ศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้น” ด้วยกลไกนามนัย โดย มีรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์กับการกระทำ ในกรณีนี้คำว่า **จารึก** จึงจัดเป็นคำที่ เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัยเพียงอย่างเดียว ส่วนความหมาย “โดยปริยาย” ถือการ เพิ่มความหมายของคำกริยาขึ้นมาอีกความหมายหนึ่ง ผลการวิจัยเช่นนี้สอดคล้องกับความเห็น ของ ไรเมอร์ (Riemer, 2005: 183) ที่พบว่าอุปสรรคณ์ไม่ได้ทำให้คำกริยา (ในงานวิจัยของเขา) เกิดความหมายใหม่ประเภทที่ต้องถอดความ (new paraphrasable senses) ส่วนนามนัยจะทำ ให้เกิดการถอดความความหมายพื้นฐานเสียใหม่จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงความหมาย คำนั้นจึง เกิดความหมายใหม่เพิ่มขึ้น

๕.๓ นามนัยเกิดร่วมกับการพ้องเสียง

ผู้วิจัยพบคำ ๒ คำที่เกิดกระบวนการสลับหน้าที่แตกต่างกับคำอื่น ๆ ความสัมพันธ์ทาง ความหมายของคำนามและคำกริยาห่างกันมากจนไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้ คือ คำว่า **เกาเหลา** และ **ค้อนเหวีส** เพราะทั้งสองคำนี้เกิดการขยายความหมายด้วยกลไกทาง นามนัยประกอบกับเสียงของคำไปพ้องกับสำนวนที่มีอยู่แล้วในภาษา คำสลับหน้าที่จึงได้ ความหมายของสำนวนมาด้วย ดังนี้

เกาเหลา น. แกงมีลักษณะอย่างแกงจืด (จ.) (พจน.๒๕๔๒)

น. กว๋ยเตี้ยวไม่ใส่เส้น เช่น ขอกว๋ยเตี้ยวเบ็ด ๑ เกาเหลาลูกขึ้น ๑

เกาเหลาราดหน้า ๑ (จ. กาวเหลา ว่า ซุปข้น) (พจน.คำใหม่ เล่ม ๒)

ก. ไม่ถูกกัน ไม่กินเส้น เช่น คู่นี้เขาเกาเหลากันอยู่ ถ้าจะให้มาช่วยงานคง ต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง คมม. กินเกาเหลา (พจน.คำใหม่ เล่ม ๒)

คำว่า **เกาเหลา** เดิมอยู่ในหมวดคำนามมีความหมายบอกเป็นอาหารชนิดหนึ่งมีลักษณะ สำคัญคือไม่ใส่เส้นกว๋ยเตี้ยว ความโดดเด่นทางความหมายของคำนี้คือ “ไม่มีเส้น” ซึ่งเป็น คุณสมบัติสำคัญที่จำแนกคำว่า **เกาเหลา** ออกจากอาหารประเภทที่ใกล้เคียงกันอย่าง **กว๋ยเตี้ยว**

กวยจั๊ว ฯลฯ ดังนั้นผู้ที่รับประทานเกาเหลาจึง “ไม่ (ได้) กินเส้น” ไปด้วย ดังนั้นคำว่า เกาเหลา จึงมีความหมายว่า *ไม่กินเส้น(กวยเตี๋ยว)* ด้วยกลไกนามนัย

ภาษาไทยมีสำนวนว่า *กินเส้น* ซึ่งหมายถึง “ถูกกัน ชอบพอกัน” (พจน.๒๕๔๒) ซึ่งมัก ใช้ในรูปปฏิเสธว่า *ไม่กินเส้น* หมายถึง “ไม่ถูกกัน ไม่ชอบพอกัน” จุดนี้จึงเกิดการฟ้องเสียง ระหว่างคำว่า (เกาเหลา) *ไม่กินเส้น (กวยเตี๋ยว) กับ (สำนวน) ไม่กินเส้น (ทางชีวิต,แนวทาง)* เสียงของถ้อยคำสำนวน *ไม่กินเส้น* ที่ฟ้องกันนี้ ทำให้ผู้พูดเชื่อมโยงความหมายของทั้งสองวง ความหมายเข้าด้วยกัน จึงมีการใช้คำว่า เกาเหลา เป็นสำนวนหมายถึง *ไม่ถูกกัน ไปด้วย* และ เกิดการสลับหน้าที่มาใช้เป็นคำกริยาได้เหมือนกับสำนวน *ไม่กินเส้น*

ค็อนเหวริส น. ชื่อยี่ห้อรองเท้ากีฬาที่มีสโลแกนว่า ทางใครทางมัน (อ.Converse)

(พจน.คำใหม่ เล่ม ๒)

ก. เลิกกัน แยกทางกัน เช่น อ้าว...ค็อนเหวริสกันซะแล้ว อุตสาหัสดีใจ

เพื่อนมีแฟน (พจน.คำใหม่ เล่ม ๒)

คำว่า **ค็อนเหวริส** เดิมอยู่ในหมวดคำนามมีความหมายบอกชื่อยี่ห้อรองเท้ากีฬามี ลักษณะสำคัญคือมีสโลแกนที่คนจำได้คั่นหูว่า *ทางใครทางมัน* ความโดดเด่นของสโลแกนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสินค้ายี่ห้อนี้ทำให้เกิดการขยายความหมายด้วยกลไกนามนัย **ค็อนเหวริส** จึงมีความหมายว่า *ทางใครทางมัน (สโลแกนของรองเท้ากีฬา)* ไปด้วย เมื่อนึกถึงรองเท้ายี่ห้อนี้ ผู้ฟัง ก็จะถูกกระตุ้นให้นึกถึงสโลแกนนี้ขึ้นมา

ภาษาไทยมีสำนวนว่า *ทางใครทางมัน* ซึ่งหมายถึง การแยกย้ายจากกันไม่อาจใช้ “ทางชีวิต” ร่วมกันได้อีก จุดนี้จึงเกิดการฟ้องเสียงระหว่าง คำว่า (**ค็อนเหวริส**) *ทางใครทางมัน (สโลแกนของรองเท้ากีฬา)* กับ (สำนวน) *ทางใครทางมัน (หมายถึง การแยกทาง เลิกร้างกัน)* เสียงของถ้อยคำสำนวน *ทางใครทางมัน* ที่ฟ้องกันนี้ ทำให้ผู้พูดเชื่อมโยงความหมายของทั้งสองวงความหมายเข้าด้วยกัน จึงมีการใช้คำว่า **ค็อนเหวริส** เป็นสำนวนหมายถึง “การแยกทาง เลิกร้างกัน” และเกิดการสลับหน้าที่มาใช้เป็นคำกริยาได้เหมือนกับสำนวน *ทางใครทางมัน*

บทนี้ผู้วิจัยศึกษากลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามและ คำกริยา ผลการวิจัยพบว่ากลไกทางอรรถศาสตร์ที่สำคัญที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่าง คำนามกับคำกริยา คือ นามนัย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รองลงมาคือ อุปลักษณะซึ่งจะ เกิดร่วมกับนามนัยเสมอ เพราะอุปลักษณะเพียงกลไกเดียวจะทำให้เกิดการขยายความหมายของ คำได้แต่จะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำ นอกจากนี้ยังพบว่าการเกิดร่วมกันของกลไก นามนัยกับการฟ้องเสียง ยังเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดการสลับหน้าที่ได้ในคำบางคำ

ในส่วนของนามนัย ผู้วิจัยพบรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์ ๔ รูปแบบ เรียงตามลำดับ จากรูปแบบที่พบมากที่สุดไปจนถึงรูปแบบที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ ผลลัพธ์โยงกับการกระทำ

เครื่องมือโยงกับการกระทำ ผู้กระทำโยงกับการกระทำ และสถานที่โยงกับการกระทำ นอกจากนี้ยังมีรูปแบบอื่น ๆ ด้วยอยู่ในกลุ่มนามนัยเบ็ดเตล็ด

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยแต่ละแบบมีความสัมพันธ์กับทิศทางการขยายหน้าที่ในลักษณะต่าง ๆ กัน สำหรับรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์โยงกับการกระทำซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุดนั้น พบว่าเกิดขึ้นทั้ง ๒ ทิศทางในสัดส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก คำที่มีทิศทางการขยายหน้าที่จากคำกริยาไปเป็นคำนามจะพบรูปแบบนี้มากกว่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าในภาษาไทย มโนทัศน์ “ผลลัพธ์” กับ “การกระทำ” มีทิศทางการขยายหน้าที่ได้ทั้ง ๒ รูปแบบ ไม่ว่าจะไป “ผลลัพธ์” ไปสู่ “การกระทำ” หรือ “การกระทำ” ไปสู่ “ผลลัพธ์” งานวิจัยของคลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark, 1979) พบว่าคำนามในภาษาอังกฤษจำนวนหนึ่งสามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาได้โดยผ่านรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์โยงกับการกระทำ ในงานวิจัยเรื่องนี้จึงได้ข้อสรุปเพิ่มเติมว่าคำกริยาก็สามารถสลับหน้าที่ไปเป็นคำนามโดยผ่านรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์โยงกับการกระทำได้เช่นกัน และมีอัตราส่วนในการเกิดขึ้นได้พอ ๆ กันทั้ง ๒ ทิศทาง

ในขณะที่รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบเครื่องมือโยงกับการกระทำนั้น สัดส่วนของคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนต่อคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนอยู่ในระดับ ๔ : ๑ แสดงให้เห็นว่าในภาษาไทย มโนทัศน์ “เครื่องมือ” กับ “การกระทำ” มีทิศทางการขยายหน้าที่ที่เด่นชัดอยู่ที่ทิศทางเดียวคือจาก “เครื่องมือ” ไปสู่ “การกระทำ” สอดคล้องกับผลการวิจัยของคลาร์กและคลาร์กที่กล่าวว่า “instrumental verbs is the commonest of the denominal verb” (Clark and Clark 1979: 776) คำกริยาที่มีกรากเครื่องมือเป็นลักษณะสามัญที่สุดของคำกริยาที่แปลงมาจากคำนามที่พบได้มากที่สุด งานวิจัยเรื่องนี้จึงเป็นอีกหนึ่งข้อสนับสนุนที่ชี้ให้เห็นว่าการขยายหน้าที่จาก “เครื่องมือ” ไปสู่ “การกระทำ” เป็นรูปแบบที่เป็นสากล หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์ (๒๕๔๘) กล่าวว่า

การเลือกความโนทัศน์ที่ใกล้ชิดกับความหมายของรากศัพท์มโนทัศน์ใดจะนำมาเชื่อมโยงเป็นความหมายของกริยานั้นก็ขึ้นอยู่กับว่ามโนทัศน์ใดที่มีความเด่นทางปริชานสูงสุดในบริบทนั้น ตามหลักทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน ภาษาจะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากประสบการณ์ของมนุษย์ ในการเชื่อมโยงความหมายแบบนามนัย ความหมายที่เกี่ยวข้องกับรากศัพท์ที่ดิ่งขึ้นมาเป็นความหมายของกริยาจึงมักจะเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของคนกับสิ่งนั้น ๆ โดยในคำนามที่อ้างถึงสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ วงความหมายที่เกี่ยวข้องที่มักถูกดิ่งขึ้นมามักจะเป็นหน้าที่ใช้สอยของสิ่งนั้น หรืออาการที่มนุษย์ทำกับสิ่งของนั้น เช่น ก้อนหิน คนก็มักจะดิ่งเอาประสบการณ์ที่นำหินมาขว้างปา แต่หากคำนามที่เป็นรากศัพท์มิใช่สิ่งของ แต่เป็นสิ่งมีชีวิต เช่น คนบ้านนอก เสือ ประสบการณ์ของคนเรามากจะไม่ใช้การกระทำของเราสิ่งนั้น ๆ แต่มักจะเป็นคุณลักษณะของสิ่งนั้น มากกว่า...การตีความความสัมพันธ์ของรากศัพท์กับความหมายของกริยาที่สร้างขึ้นมาจะเป็นสิ่งของหรือลักษณะที่ผู้รับเหตุถูกทำให้เปลี่ยนมาเป็น (หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์, ๒๕๔๘: ๙๐-๙๑)

จากคำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า มโนทัศน์ “เครื่องมือ” กับ “การกระทำ” มีความโดดเด่นทางปริชาณ (cognitive salience) ในระดับสูง การขยายหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยาจึงเป็นสิ่งที่พบได้เสมอ

คำกลุ่มที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกทางอรรถศาสตร์ ๒ กลไก ได้แก่รูปแบบ นามนัย เกิดร่วมกับอุปลักษณ์ และนามนัยเกิดร่วมกับการพ้องเสียง แม้จะพบเป็นจำนวนไม่มากนัก แต่ก็เป็นตัวอย่งที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยมีความซับซ้อน ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะความหมายของคำที่มองเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนเท่านั้น แต่ผู้ใช้ภาษาไทยสามารถเชื่อมโยงความหมายของคำออกไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกลไกทางอรรถศาสตร์มากกว่า ๑ กลไกประกอบกัน ผู้วิจัยเห็นว่าความซับซ้อนของคำที่เกิดการสลับหน้าที่ส่วนหนึ่งเกิดจากความต้องการ “ซ่อน” สารบางอย่างที่ไม่สามารถกล่าวถึงได้โดยตรง เช่น คำต้องห้าม คำหยาบ เป็นต้น เพราะอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับในสถานการณ์การสื่อสารครั้งนั้น หรือบางครั้งอาจเป็นความต้องการที่จะแสดงความสามารถในการเล่นกับภาษาของผู้พูดก็เป็นได้ ทั้งผู้พูดและผู้ฟังต้องเข้าใจคำในภาษาและเข้าใจโลกภายนอกภาษา เช่น สังคม วัฒนธรรม ได้เป็นอย่างดีจึงจะสื่อความหมายกันได้

ความสัมพันธ์ระหว่างผลการวิจัยทั้ง ๓ ส่วน ทั้งทางด้านความสัมพันธ์ทางการก ทิศทางการขยายหน้าที่ และกลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามและคำกริยาในภาษาไทยแสดงไว้ในตารางที่ ๓ ด้านล่างนี้

ตารางที่ ๓ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางการก ทิศทางการขยายหน้าที่ และกลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ทางการก	ทิศทางการขยายหน้าที่	กลไกทางอรรถศาสตร์
๑	กระเดือก	ระบุไม่ได้	ก -----> ก น	นามนัย
๒	กว้าน	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๓	ก้อปปี* ^{๑๔}	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๔	กาก*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณ์
๕	ก๊ก*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย

^{๑๔} เครื่องหมาย * ที่อยู่ด้านหลังคำ เช่น ก้อปปี* ไฮโซ* ไฮไลต์* แสดงว่าคำนั้นเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ในเวลาเดียวกันกับการทำวิจัย คำที่ไม่มีเครื่องหมาย * อยู่ด้านหลังคำ เช่น กระเดือก คาน แสดงว่าเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๕๒

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการกร	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๖	กุเกิล*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๗	เกย	สถานที่	ระบุไม่ได้	นามนัย
๘	เกรียน*	ผู้มีสภาพ	ก -----> ก น	นามนัย
๙	เกาเหลา*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย+พ้องเสียง
๑๐	แกง	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๑	ไ้ก้ด*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๑๒	ขโมย	ผู้ทำ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๓	ขทาน	ผู้ทำ	ก -----> ก น	นามนัย
๑๔	ขี้	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๕	ขีด	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๖	ไข่	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๗	คราด	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๘	ควิช*	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๙	คอน	สถานที่	ก -----> ก น	นามนัย
๒๐	ค้อนเหวีส*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย+พ้องเสียง
๒๑	ค้อมเมนต์*	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๒๒	ค่าง	สถานที่	ก -----> ก น	นามนัย
๒๓	คาน	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๒๔	คาราโอเกะ*	(๑)เครื่องมือ / (๒)สถานที่	น -----> น ก	นามนัย
๒๕	โฆษณา	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๒๖	งบ	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๒๗	จอบแบน*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณ
๒๘	จับฉ่าย*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณ
๒๙	จาร์ก	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๓๐	จ้ำจี้*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณ
๓๑	จินตนาการ	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๓๒	จิ้น*	ผล	น -----> น ก	นามนัย

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการก	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๓๓	จุก	เครื่องมือ	ก -----> ก น	นามนัย
๓๔	จุด	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๓๕	เจตนา	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๓๖	แจว	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๓๗	ใจ*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๓๘	นี่	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๓๙	ผู้นี้	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๔๐	เฉลย	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๔๑	ซ้อ	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๔๒	ซึกเย่อ	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๔๓	ซื่อ*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๔๔	ซุน	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๔๕	ซุนนม	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๔๖	เซย	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๔๗	เซ็นเซอร์*	ผู้เสริม	ระบุไม่ได้	นามนัย
๔๘	ดราม่า*	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๔๙	ดริงก์*	ผู้ถูก	ก -----> ก น	นามนัย
๕๐	เดด*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๕๑	ไตร์*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๕๒	ดด	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๕๓	ดรา	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๕๔	ดลก	ผู้ทำ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๕๕	ตะบัน	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๕๖	ตะใบ	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๕๗	ต่าง	สถานที่	น -----> น ก	นามนัย
๕๘	ดิงหู*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๕๙	ดีสต์ / ดีตี*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการก	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๖๐	แต่้ม	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๖๑	ถ่อ	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๖๒	ไถ	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๖๓	ทุกข์	ผู้เสริม	ระบุไม่ได้	นามนัย
๖๔	เทพ*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๖๕	โทรเลข	(๑)เครื่องมือ/(๒)ผล	น -----> น ก	นามนัย
๖๖	โทรศัพท์	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๖๗	นาธาน*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๖๘	นวล	ผู้มีสภาพ	ก -----> ก น	นามนัย
๖๙	นิพนธ์	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๗๐	นिरาศ	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๗๑	แนว*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๗๒	โน้ต	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๗๓	บั้ง	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๗๔	บันทึก	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๗๕	บำเหน็จ	ผู้ถูก	น -----> น ก	นามนัย
๗๖	บีก*	ผู้มีสภาพ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๗๗	บีบี*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๗๘	เบนโล้*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย
๗๙	เบบี*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๘๐	เบา	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๘๑	แบ็กอ๊*	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๘๒	แบรนต์เนม*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๘๓	ประกาศ	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๘๔	ประสาท*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๘๕	ปัสสาวะ	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๘๖	ป้า*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๘๗	ปาร์ตี้*	ผล	น -----> น ก	นามนัย

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการกร	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๘๘	ปาฐกถา	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๘๙	แปรรง	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๙๐	เผจ / เพจ*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๙๑	ฝั้น	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๙๒	ฝ้า	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๙๓	ฝ่มือ*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๙๔	พั่น	ผู้เสริม	ระบุไม่ได้	นามนัย
๙๕	พยาบาล	ผู้ทำ	ก -----> ก น	นามนัย
๙๖	พัด	เครื่องมือ	ก -----> ก น	นามนัย
๙๗	พาย	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๙๘	แพนด้า*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๙๙	พ้อน	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๐๐	แพกซ์ / เฟ็กซ์*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๑	ม็อบ*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๒	มาร์ค*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๓	มุก*	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๔	เมสเสจ*	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๕	แม็ก*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๖	แมน*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๗	แม้ว*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๘	โม้	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๐๙	ย่า	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๑๐	โยโย่*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณะ
๑๑๑	ยูเทิร์น*	สถานที่	น -----> น ก	นามนัย
๑๑๒	เยี้ยว	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๑๓	รุ่ม	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๑๔	ระบำ	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๑๕	ระเบิด	เครื่องมือ	ก -----> ก น	นามนัย

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการกร	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๑๑๖	รางวัล	ผู้ถูก	น -----> น ก	นามนัย
๑๑๗	รายงาน	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๑๘	ร้ายยาว*	ระบุไม่ได้	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณะ
๑๑๙	รำ	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๒๐	ล้อ	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๒๑	ลูกเกิด*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณะ
๑๒๒	เลเซอร์*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๒๓	เลี้ยง	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๒๔	เลื่อน	สถานที่	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๒๕	เลื่อม	ผู้มีสภาพ	ก -----> ก น	นามนัย
๑๒๖	เลื่อย	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๒๗	วง	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๒๘	วาฬ*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย+อุปลักษณะ
๑๒๙	วิ่ง*	ผู้มีสภาพ	ก -----> ก น	นามนัย
๑๓๐	วิจัย	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๓๑	วิทยุ*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๓๒	เวฟ*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๓๓	แว็กซ์*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๓๔	แว้น*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๑๓๕	ศรัทธา	ผู้เสริม	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๓๖	ศัลยกรรม*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๑๓๗	สก็อย*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๑๓๘	สปอนเซอร์*	ผู้ทำ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๓๙	สมาคม	สถานที่	ก -----> ก น	นามนัย
๑๔๐	สโมสร	สถานที่	ก -----> ก น	นามนัย
๑๔๑	สรุป	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๔๒	สลิม*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๔๓	สังกัด	ผล	ก -----> ก น	นามนัย

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการก	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๑๔๔	สังคม	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๔๕	สัมภาษณ์	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๑๔๖	สัมมนา*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๑๔๗	สำนัก	สถานที่	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๔๘	สำเนา	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๔๙	สื่อ	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๑๕๐	สู่ม	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๕๑	หยุด	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๕๒	หยุด	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๕๓	หลน	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๕๔	หลั่นลำ*	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๕๕	หลั่นปิง*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๕๖	หวี	เครื่องมือ	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๕๘	หัวฟู*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๕๘	หาบ	สถานที่	ก -----> ก น	นามนัย
๑๕๙	แหวง*	ผู้ทำ	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๐	แห่	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๖๑	แหนบ	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๒	แหล่	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๓	โหล*	ไม่มี	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๔	อ้วง	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๖๕	อ่อม	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๖	ออรา*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๗	อาบอบนวด*	สถานที่	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๘	อาร์ต*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๖๙	อีเมล / อีเมลล์*	(๑)เครื่องมือ / (๒)ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๐	อี	ผล	ระบุไม่ได้	นามนัย
๑๗๑	อี๋ม*	ผู้เสริม	ระบุไม่ได้	นามนัย

คำที่	คำสลับหน้าที่	ความสัมพันธ์ ทางการก	ทิศทางการขยาย หน้าที่	กลไกทาง อรรถศาสตร์
๑๗๒	อูจจาอะ	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๓	เอ็กซเรย์*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๔	เอ็นท์*	ผู้เสริม	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๕	เอสเอ็มเอส / เอสเอ็มเอส*	(๑)เครื่องมือ / (๒)ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๖	แอโรบิก*	ผล	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๗	โอไม*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๗๘	ฮันนีมูน*	ผล	ก -----> ก น	นามนัย
๑๗๙	ไฮไซ*	ผู้มีสภาพ	น -----> น ก	นามนัย
๑๘๐	ไฮไลต์*	เครื่องมือ	น -----> น ก	นามนัย

บทที่ ๖

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยโดยมีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา และการวิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าที่ตลอดจนกลไกทางอรรถศาสตร์ในกระบวนการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา ผลการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

๖.๑ สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันที่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ๑๘๐ คำ แบ่งเป็น ๒ กลุ่มตามแหล่งที่มาของข้อมูลคือ คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง คำที่พบในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยพจนานุกรมระบุไว้ว่าทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำกริยา คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้นจำนวน ๙๙ คำ คิดเป็นร้อยละ ๕๕ ของคำทั้งหมด อีกกลุ่มหนึ่งคือคำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย หมายถึง คำที่พบในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ และเล่ม ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยพจนานุกรมคำใหม่ระบุไว้ว่าทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำกริยา รวมไปถึงคำที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งจากนิตยสาร นวนิยาย ทรทัศน์ และจากเว็บไซต์ในช่วงเดือนมีนาคม-สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้นจำนวน ๘๑ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของคำทั้งหมด

๖.๑.๑ ความสัมพันธ์ทางการกของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกด้วยการสร้างประโยคถอดความตามแนวทางของ คลาร์กและคลาร์ก (Clark and Clark 1979) ผลการวิจัยพบว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันมีความสัมพันธ์ทางการกได้หลายลักษณะ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความสัมพันธ์ทางการกที่พบทั้ง ๗ ลักษณะ เรียงตามลำดับจากความสัมพันธ์ทางการกที่พบมากที่สุดไปยังความสัมพันธ์ทางการกที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผล พบร้อยละ ๓๕.๕๕ ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ พบร้อยละ ๒๒.๗๗ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้มีสภาพ พบร้อยละ ๑๑.๖๖ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้เสริม พบร้อยละ ๑๐ ความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ทำ พบร้อยละ ๗.๗๗ ความสัมพันธ์ทางการกแบบสถานที่ พบร้อยละ ๖.๖๖ และความสัมพันธ์ทางการกแบบผู้ถูก พบร้อยละ ๑.๖๖ นอกจากนี้ยังมีคำที่ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้อีกร้อยละ ๕

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวนหนึ่งไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ทางการกได้ เช่น *เกาเหลา คือนเหวีส โยโย่* เป็นต้น เนื่องจากความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาห่างกันมาก กลไกการเชื่อมโยงความหมายจึงซับซ้อนและไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกได้ด้วยวิธีการถอดความประโยค คำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยนอกจากจะเกิดในลักษณะที่ตรงไปตรงมาเห็นความสัมพันธ์ทางการกระหว่างคำนามกับคำกริยาได้ชัดเจนแล้ว ยังมีคำที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกระบวนการที่ซับซ้อนและไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกได้อีกด้วย ซึ่งลักษณะเช่นนี้ยังไม่ค่อยพบในงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นศึกษาเรื่องการสลับหน้าที่

๖.๑.๒ ทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันนั้น หน้าที่ทั้งสองหน้าที่ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน บางคำเป็นคำนามก่อน ในขณะที่บางคำเป็นคำกริยาก่อน การวิเคราะห์ทิศทางการขยายหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาต้องใช้วิธีที่แตกต่างกันกับคำทั้ง ๒ กลุ่ม คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยนั้นผู้วิจัยสามารถทราบทิศทางการขยายหน้าที่ได้จากการสังเกตการปรากฏของภาษาในสังคมเพราะผู้วิจัยอยู่ร่วมสมัยกับการปรากฏหน้าที่ของคำที่เกิดขึ้นภายหลัง ส่วนคำที่เกิดการสลับหน้าที่มาก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ นั้นใช้การศึกษาเปรียบเทียบจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต

ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำนั้น พิจารณาเฉพาะคำที่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้จะพบว่ามีทั้งสิ้นจำนวน ๑๕๒ คำ มีคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนจำนวน ๑๑๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๓๗ ส่วนคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนพบจำนวน ๔๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๓

๖.๑.๓ กลไกทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา

กลไกทางอรรถศาสตร์ คือ กระบวนการทางปริชานที่ใช้ในการเชื่อมโยงความหมายของคำนามและความหมายของคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันเข้าด้วยกัน ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่ากลไกทางอรรถศาสตร์ที่สำคัญที่ทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา คือ นามนัย ผลการวิจัยพบว่าคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำนั้น กลไกทางอรรถศาสตร์ที่สำคัญทำให้เกิดการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยา คือ นามนัย สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นามนัยเกิดกับคำจำนวน ๑๗๐ คำ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๕ ของคำทั้งหมด รองลงมาคือ นามนัยเกิดร่วมกับอุปลักษณ์ เกิดกับคำจำนวน ๘ คำ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๔ ของคำทั้งหมด และนามนัยเกิดร่วมกับการพ้องเสียง เกิดกับคำจำนวน ๒ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑

ในส่วนของนามนัย ผู้วิจัยพบรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์ ๔ รูปแบบ เรียงตามลำดับจากรูปแบบที่พบมากที่สุดไปจนถึงรูปแบบที่พบน้อยที่สุด ได้แก่

- ผลลัพธ์โยงกับการกระทำ เช่น แยก “กับข้าวที่เป็นน้ำ” เชื่อมโยงกับ “ทำกับข้าวประเภทที่เป็นแกง” เป็นต้น พบร้อยละ ๔๓.๕๓ ของคำที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัย
- เครื่องมือโยงกับการกระทำ เช่น โทรศัพท์ “อุปกรณ์ทางไฟฟ้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารใช้พูดคุยกัน” เชื่อมโยงกับ “พูดติดต่อกันทางโทรศัพท์” เป็นต้น พบร้อยละ ๒๔.๗๑ ของคำที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัย
- ผู้กระทำโยงกับการกระทำ เช่น พยาบาล “ดูแลคนไข้, ประณินบัณฑิตคนไข้” เชื่อมโยงกับ “ผู้ดูแลคนไข้” เป็นต้น พบร้อยละ ๑๕.๓๐ ของคำที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัย
- สถานที่โยงกับการกระทำ เช่น สมาคม “คบค้า, คบหา” เชื่อมโยงกับ “สถานที่ที่ใช้ในการพบปะ หรือประชุมของกลุ่มบุคคล” เป็นต้น พบร้อยละ ๗.๐๖ ของคำที่เกิดการสลับหน้าที่ด้วยกลไกนามนัย

รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบนามนัยแต่ละแบบมีความสัมพันธ์กับทิศทางการขยายหน้าที่ในลักษณะต่าง ๆ กัน สำหรับรูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผลลัพธ์กับการกระทำซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุดนั้น พบว่าเกิดขึ้นทั้ง ๒ ทิศทางในสัดส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก คำที่มีทิศทางการขยายหน้าที่จากคำกริยาไปเป็นคำนามจะพบรูปแบบนี้มากกว่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าในภาษาไทย มโนทัศน์ “ผลลัพธ์” กับ “การกระทำ” มีทิศทางการขยายหน้าที่ได้ทั้ง ๒ รูปแบบ ไม่ว่าจะไปสู่อะไรก็ตาม “ผลลัพธ์” หรือ “การกระทำ” ในขณะที่รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบเครื่องมือโยงกับการกระทำนั้น อัตราส่วนของคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนต่อคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยาก่อนอยู่ในระดับ ๔ : ๑ แสดงให้เห็นว่าในภาษาไทย มโนทัศน์ “เครื่องมือ” กับ “การกระทำ” มีทิศทางการขยายหน้าที่ที่เด่นชัดอยู่ที่ทิศทางเดียวคือจาก “เครื่องมือ ไปสู่ การกระทำ” สอดคล้องกับผลการวิจัยของคลาร์กและคลาร์กที่กล่าวว่า “instrumental verbs is the commonest of the denominal verb” (Clark and Clark 1979: 776) คำกริยาที่มีการกเครื่องมือเป็นลักษณะสามัญที่สุดของคำกริยาที่แปลงมาจากคำนามที่พบได้มากที่สุด งานวิจัยเรื่องนี้จึงเป็นอีกหนึ่งข้อสนับสนุนที่ชี้ให้เห็นว่าการขยายหน้าที่จาก “เครื่องมือ ไปสู่ การกระทำ” เป็นรูปแบบที่เป็นสากล

ลักษณะที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของการสลับหน้าที่คือ การใช้คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะมาสลับหน้าที่ใช้เป็นคำกริยา รูปแบบการเชื่อมโยงมโนทัศน์แบบผู้กระทำกับการกระทำ เช่น คำ

ว่า *นาธาน* มาจากคำนามที่เป็น “ชื่อของนักร้องชายที่ถูกสังคมนักล่าหาว่ามีพฤติกรรมการโกหกและหลอกลวง จนถูกศาลจังหวัดเลยตัดสินจำคุก ๒ ปีในคดีฉ้อโกงเงิน” ต่อมาเกิดการสลับหน้าที่ใช้เป็นคำกริยามีความหมายว่า “มีพฤติกรรมชอบพูดจาโกหกหลอกลวงผู้อื่น” เช่นในประโยคที่ว่า “คุณ *นาธาน* แค่ไหน” หรือ “เธอนี้มัน *นาธาน* จริง ๆ” เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า *มาร์ค แม้ว เหวง* ซึ่งเป็นคำที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองครั้งสำคัญบริเวณสยามสแควร์ ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๓ พบในสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะทางกระตุ้แสดงความคิดเห็นในอินเทอร์เน็ต ซึ่งปรากฏการณ์นี้พบได้มากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน ใงานวิจัยของคล้ากและคล้าก (Clark and Clark 1979) ก็พบปรากฏการณ์นี้ เช่นคำว่า *Houdini* มาจากคำนามที่เป็น “ชื่อของอดีตนักมายากลชาวอเมริกันเชื้อสายฮังการีเรียนผู้มีชื่อเสียงโด่งดังในช่วง ค.ศ.๑๘๗๔-๑๙๒๖” ต่อมาเกิดการสลับหน้าที่ใช้เป็นคำกริยามีความหมายว่า “หลบหนีโดยใช้กลอุบาย” มาจากการรับบทบาทเป็นตัวละครที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ในภาพยนตร์ที่โด่งดังเรื่องหนึ่ง ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในภาษาไทยนั้นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ มีคำที่มีลักษณะเช่นนี้เพียงคำเดียวคือ คำว่า *เซย* (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓) ในขณะที่คำที่เกิดการสลับหน้าที่ในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยนั้นแม้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลคำในกลุ่มนี้ได้เป็นจำนวนน้อยกว่ากลุ่มแรก แต่พบคำนามชื่อเฉพาะที่เกิดการสลับหน้าที่มาเป็นคำกริยาถึง ๔ คำ คือ *นาธาน มาร์ค แม้ว เหวง* ดังกล่าวไปแล้ว แสดงให้เห็นว่าการใช้คำนามชื่อเฉพาะมาสลับหน้าที่เป็นคำกริยาเป็นแนวโน้มหนึ่งของการสร้างคำในปัจจุบันที่ไม่พบมากนักในอดีต เนื่องจากปัจจุบันมีบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดคำประเภทนี้ นั่นคือ การเกิดกลุ่มบุคคลที่เรียกได้ว่าเป็น “บุคคลสาธารณะ” เช่น นักแสดง นักการเมือง เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่คนส่วนใหญ่รู้จัก สามารถพูดถึงได้วิจารณ์ได้ พฤติกรรมที่โดดเด่นของบุคคลสาธารณะเหล่านี้จึงเกิดการสลับหน้าที่มาใช้เป็นคำกริยา

๖.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๖.๒.๑ ความสัมพันธ์ทางการกของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาที่โดดเด่นที่สุดในงานวิจัยเรื่องนี้เป็นความสัมพันธ์ทางการกแบบผล ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของคล้ากและคล้าก (Clark and Clark 1979) ที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษา คล้ากและคล้ากพบความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าในมุมมองของผู้พูดภาษาไทยนั้น “การกระทำ” กับ “ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ” มีความใกล้ชิดทางความหมายกันอย่างมาก

ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือเป็นกลุ่มที่พบมากเป็นอันดับที่สองในงานวิจัยเรื่องนี้ ส่วนในงานวิจัยของคล้ากและคล้ากนั้นพบว่าความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือเป็นกลุ่มที่พบมากที่สุด ชวนให้สันนิษฐานว่าความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมืออาจเป็นลักษณะที่ค่อนข้างเป็นสากลเพราะพบได้ค่อนข้างมากทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๖.๒.๒ คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันบางคำไม่ได้มีเพียง ๑ ความหมาย จึงสามารถมีความสัมพันธ์ทางการกได้มากกว่า ๑ ลักษณะ คำกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ คำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะได้ทั้งในคำกริยาและคำนาม เช่น คำว่า *คาราโอเกะ* เกิดเป็นคำนามก่อน มีความหมายได้ทั้ง “๑. แผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้” และ “๒. สถานที่ ร้านอาหาร ที่มีบริการให้ลูกค้าร้องเพลงที่มีเนื้อร้องให้ร้องตามได้” เมื่อเป็นคำกริยา คำนี้มีความหมายว่า “ก. ร้องเพลงตามแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้” ดังนั้นเมื่อ *คาราโอเกะ* เกิดการสลับหน้าที่จากคำนามไปเป็นคำกริยา จึงมีความสัมพันธ์ทางการกใน ๒ ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือและแบบสถานที่ ในการสื่อสารครั้งหนึ่งนั้น *คาราโอเกะ* จะมีความสัมพันธ์ทางการกแบบใด ผู้พูดและผู้ฟังสามารถตีความได้จากข้อความแวดล้อมและบริบทของสถานการณ์การสื่อสารครั้งนั้น

ส่วนคำอีกกลุ่มคือคำที่มีความสัมพันธ์ทางการก ๒ ลักษณะได้เฉพาะในคำนาม ได้แก่ *โทรเลข อีเมล เอสเอ็มเอส* คำกลุ่มนี้เกิดเป็นคำนามก่อน มีความหมายได้ ๒ ความหมาย คำนามความหมายแรกจะเป็นอุปกรณ์สื่อสารซึ่งหากเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาจะมีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือ ส่วนคำนามความหมายที่สองจะหมายถึงสารที่เกิดขึ้นหลังจากการสื่อสารครั้งนั้น ๆ ซึ่งหากเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยาจะมีความสัมพันธ์ทางการกแบบผล แต่ปรากฏว่าเมื่อเกิดการสลับหน้าที่เป็นคำกริยา คำกริยาจะมีความหมายเป็นวิธีการสื่อสาร จึงมีความสัมพันธ์ทางการกแบบเครื่องมือได้เท่านั้น ปรากฏการณ์ที่คำมีความสัมพันธ์ทางการกได้มากกว่า ๑ ลักษณะเช่นนี้ไม่พบในงานวิจัยของคล้ากและคล้ากและยังไม่พบในงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่ได้ศึกษามา แสดงให้เห็นว่าการสลับหน้าที่ในภาษาไทยมีลักษณะบางประการที่ต่างจากภาษาอังกฤษ

๖.๒.๓ ผลการวิจัยด้านทิศทางการขยายหน้าที่ของคำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันพบว่าคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำนามก่อนมากกว่าคำสลับหน้าที่ที่เกิดเป็นคำกริยา ก่อน สอดคล้องกับผลการวิจัยของไฮเนและคูเตวา (Heine and Kuteva 2007) ซึ่งศึกษาวิวัฒนาการของการเกิดหมวดคำโดยใช้แนวคิดทางด้านแบบลักษณะภาษา พบว่าคำนามมีแนวโน้มที่จะเป็นหมวดคำที่เกิดขึ้นก่อนหมวดคำอื่น ๆ รวมทั้งหมวดคำกริยาด้วย อย่างไรก็ตาม คำกริยาอาจเป็นหมวดคำที่เกิดขึ้นก่อนได้เช่นกันแต่มีแนวโน้มน้อยกว่า งานวิจัยเรื่องนี้จึงเป็นข้อสนับสนุนอีกประการหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าในภาษาไทยนั้นหากคำหนึ่งทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำกริยาในภาษาปัจจุบัน คำคำนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดเป็นคำนามก่อนจากนั้นจึงเกิดการสลับหน้าที่ไปเป็นคำกริยา

๖.๒.๔ การสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาไม่ได้มีลักษณะเปลี่ยนไปในทิศทางเดียว แม้เป็นคำที่มีมโนทัศน์เดียวกัน บางคำอาจเริ่มต้นเป็นคำกริยา ก่อน บางคำอาจเริ่มเป็นคำนามก่อน ข้อค้นพบดังกล่าวนี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่าหน้าที่ของคำในภาษาไทยมีลักษณะที่ไม่ตายตัว สามารถใช้คำนามไปทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้และในขณะเดียวกันคำกริยาก็สามารถทำ

หน้าที่เป็นคำนามได้ ลักษณะเช่นนี้เป็นธรรมชาติของภาษาไทยที่อาจใช้ถ้อยคำโดยคำนึงถึงความหมายของคำเป็นสำคัญมากกว่าหมวดคำหรือหน้าที่ทางไวยากรณ์ ดังที่กิวอน (Givon, 1990) กล่าวว่าในบางภาษาอาจไม่จำแนกคำนามและคำกริยาออกจากกันอย่างชัดเจนก็ได้

๖.๓ ข้อเสนอแนะ

๖.๓.๑ คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวนหนึ่งผู้วิจัยยังไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้ เนื่องจากสาเหตุ ๒ ประการ ประการแรกคือพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มที่เก่าที่สุดที่ผู้วิจัยใช้หาข้อมูลการปรากฏของคำ คือ A dictionary of Siamese Language ของคาสเวลล์ พ.ศ.๒๓๘๘ นั้นให้นิยามว่าคำนั้นมีทั้ง ๒ หน้าที่ ผลเช่นนี้ดีความได้ ๒ ประการ ประการแรกหากตีความตรงตัวตามข้อมูลที่พบก็ต้องสรุปว่าเป็นคำทั้งสองคำนี้เกิดเป็นสมาชิกของทั้งหมวดคำนามและคำกริยาพร้อมกัน การตีความตามข้อสรุปนี้ไม่ค่อยสมเหตุสมผลกับปรากฏการณ์ที่พบในภาษาไทย เนื่องจากพลวัตของการขยายหน้าที่ของคำในปัจจุบันนั้นก็มักจะเกิดจากหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งก่อน จึงจะขยายไปเป็นอีกหน้าที่หนึ่ง แทนไม่พบคำที่มีหลักฐานสนับสนุนชัดเจนว่าเกิดมาพร้อมกันมากกว่า ๑ หน้าที่ การตีความอีกประการหนึ่งคือคำนี้เกิดการสลับหน้าที่มาก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ พจนานุกรมที่ดีพิมพ์ขึ้นในช่วงสมัยนี้จึงระบุว่า มีทั้ง ๒ หน้าที่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการตีความประการที่สองมีเหตุผลมากกว่า จึงสรุปว่าคำนี้เป็นระบุว่าเป็นคำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อนช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการวิจัย

ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ พจนานุกรมเล่มที่ใกล้เคียงกันให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกัน คำในกลุ่มนี้หากศึกษาเพิ่มเติมได้โดยการค้นคว้าจากเอกสารข้ามสมัยที่มีอายุเก่ากว่าสมัยรัตนโกสินทร์ อาจจะทำให้ทราบทิศทางการขยายหน้าที่ได้ว่าคำนั้นเป็นคำนามหรือคำกริยาก่อน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเชื่อว่าอาจมีคำบางคำที่ไม่สามารถสืบค้นได้ว่าหน้าที่ใดเป็นหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อน แม้จะค้นจากเอกสารที่เก่าที่สุดเท่าที่หลงเหลืออยู่แล้วก็อาจจะพบว่าคำนั้นใช้ได้ทั้งสองหน้าที่มาตั้งแต่เริ่มปรากฏหลักฐานการใช้คำ ข้อจำกัดของการวิจัยประเด็นนี้อาจตีความได้อีกประการหนึ่งว่า ในการสื่อสารนั้นผู้พูดภาษาไทยอาจไม่ได้เคร่งครัดต่อหน้าที่ของคำ แต่เน้นการสื่อความหมายให้ได้ชัดเจนที่สุดและสั้นที่สุด ดังนั้นหากคำใดมีความหมายที่เด่นชัดและไม่มีคำอื่น ๆ มาสื่อความหมายแทน ก็สามารถใช้คำนั้นทำหน้าที่ใด ๆ ก็ได้เท่าที่ความหมายของคำจะเอื้อให้เกิดการเชื่อมโยง ซึ่งปรากฏการณ์นี้ก็พบในภาษาปัจจุบันด้วย คำสลับหน้าที่ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัยนั้น มีหลายคำที่ผู้ใช้ภาษาบางคนไม่เคยใช้และไม่รู้ว่าคำนั้นได้เกิดการสลับหน้าที่ขึ้นแล้ว เช่น *ฝีมือ* ในประโยค *แกงหม้อนี้อร่อยได้แค่นี้แหละค่ะ ยังไม่ฝีมือเท่าไร* ผู้วิจัยพบจากแหล่งข้อมูลว่าเกิดการสลับหน้าที่จากคำนามเป็นคำกริยา ทดสอบด้วยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ก็พบว่าสามารถปรากฏกับว่า *ไม่* ได้ คำนี้จึงจัดเป็นคำกริยาตามไวยากรณ์ที่ผู้วิจัยใช้ หากเปลี่ยนเกณฑ์การทดสอบหน้าที่ของคำไปใช้เกณฑ์ที่เน้นความหมาย

คำนี้ก็อาจจะไม่ใช่คำกริยา การเลือกไวยากรณ์หรือเกณฑ์ในการวิเคราะห์จึงส่งผลต่อผลการวิจัยค่อนข้างมาก

๖.๓.๒ จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบคำนามที่สามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงในประโยคไว้กริยาซึ่งหมายถึงประโยคที่มีหน่วยนาม ๒ หน่วยมาสัมพันธ์กันโดยไม่มีกริยา (นววรรณ พันธุเมธา ๒๕๔๙: ๒๐๓) ได้แก่ *อายุ ราคา* ในประโยคว่า *แม่อายุมากแล้ว มะม่วงราคาแพง* เป็นต้น แต่ยังไม่เกิดการสลับหน้าที่เป็นคำกริยาโดยสมบูรณ์เพราะคำเหล่านี้ยังขาดคุณสมบัติของคำกริยา คือ การปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ *ไม่* คำนามกลุ่มนี้น่าสนใจศึกษาว่ามีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่เป็นพิเศษแตกต่างจากคำนามอื่น ๆ อย่างไรจึงสามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยคได้โดยลำพัง

๖.๓.๓ ควรมีการศึกษาคำกลุ่มที่ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ทางการกได้ประเภทเดียวกับ *เกาเหลา ค้อนเหวีส จับจ่าย จำจี เบนโล โยโย ร่ายยาว โหล* ให้มากขึ้น เพื่อหาว่าลักษณะเช่นนี้พบได้ทั่วไปในภาษาอื่น ๆ หรือไม่ หรือว่าเป็นลักษณะหายากที่ไม่ค่อยพบในภาษาอื่น ๆ

๖.๓.๔ มีคำกริยาจำนวนมากสามารถสลับหน้าที่เป็นคำลักษณนามได้ จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าคำในกลุ่มนี้มีจำนวนไม่น้อย เช่น

จับ ก. อากาศที่ใช่มือแตะต้องสิ่งใดสิ่งหนึ่งตลอดจนกำไว้ยึดไว้,...; กิริยาที่ทำขนมจีนให้เป็นหัว ๆ เรียกว่า จับขนมจีน, ลักษณะนามของขนมจีนว่า จับ หรือ หัว เช่น ขนมจีน ๕ จับ หรือ ขนมจีน ๕ หัว. นาศึกษา

จิบ ก. พับกลับไปกลับมาหรือทำให้เย็นเป็นกลีบเป็นรอย เช่น จิบผ้า,...; ลักษณะนามเรียกพลูที่ม้วนพันโยฝ้ายแล้ว เช่น พลูจิบหนึ่ง พลู ๒ จิบ.

ขมวด ก. บิดม้วนแล้วขอดให้เป็นปม,..., น. ลักษณะนามเรียกของที่ขมวดอย่างนั้น เช่น หัวหอม ๔ ขมวด.

การที่คำกริยากลายเป็นคำลักษณนามในภาษาไทยยังไม่มีผู้ใดศึกษาและรวบรวมไว้ เหตุที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาเพราะคำในกลุ่มนี้ไม่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการกได้ด้วยการใช้ประโยคถอดความของคล้ากและคล้าก ดังนั้น หากมีการศึกษาคำกลุ่มนี้โดยใช้กรอบการวิเคราะห์หรืออย่างอื่นก็จะทำให้เห็นธรรมชาติของการสลับหน้าที่ระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาไทยได้รอบด้านมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมตำรา. ๒๔๖๓. **ปทานุกรมสำหรับโรงเรียน**. พระนคร: กรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. ๒๕๔๑. **พจนานุกรม (ร.ศ. ๑๒๐)**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. ๒๕๓๖. พัฒนาการของแนวคิดเรื่องการก. **วารสารภาษาและภาษาศาสตร์ ๑๖** (กรกฎาคม-ธันวาคม): ๒-๒๗.
- คาสเวลล์, เจ. และ แซนด์เลอร์, เจ.เอช. ๒๕๔๔. **A dictionary of the Siamese language**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัสดาว อินทรทัศน์. ๒๕๓๙. **กระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา พุทเมตะ. ๒๕๔๖. **คำสแลง**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรัชย์ หิรัญรัตน์. ๒๕๕๐. **การศึกษาความหมายของคำว่า “เอา” ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. ๒๕๓๘. **การศึกษามโนทัศน์ของคำว่า “เข้า”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. ๒๕๔๘. **อุปลักษณะตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน**. **วารสารศิลปศาสตร์ ๕** (มกราคม-มิถุนายน): ๑-๑๖.
- ดุฎีพร ชานีโรศานต์. ๒๕๒๖. **ภาษาศาสตร์เชิงประวัติและภาษาไทยเปรียบเทียบ**. (เอกสารอัดสำเนา)
- เทพี จรัสจรุงเกียรติ. ๒๕๔๖. **การศึกษาความเปลี่ยนแปลงของคำกริยาในพระราชนิพนธ์ประเภทร้อยแก้ว**. ใน **ปัยราชกวีนิพนธ์ ๑๕๐ ปี วันพระบรมราชสมภพ**. หน้า ๑๔๙-๑๗๖. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพันธ์ ล. ทองคำ. ๒๕๓๕. **การทำพจนานุกรมไทย-ไทย: อดีต-ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๓๘๙-๒๕๓๓)**: รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นววรรณ พันธุ์เมธา. ๒๕๔๘. “ความหมาย” ใน **ภาษาไทย ๓ หน่วยที่ ๗-๑๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นวารรณ พันธุมเมธา. ๒๕๒๕. **ไวยากรณ์ไทย**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- นวารรณ พันธุมเมธา. ๒๕๔๙. **ไวยากรณ์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทริยา ลำเจียกเทศ. ๒๕๓๙. **คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืช ในภาษาไทยล้านนา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ๒๕๓๒. **ปทานุกรมการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครปฐม: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แบรดเลย์, แदनบีช. ๒๕๑๔. **หนังสืออักษราภิธานศรียะ = Dictionary of the Siamese language 1873**. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา.
- ปราณี กุลละวณิชย์. ๒๕๔๕. **แบบลักษณ์ภาษา**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิ่นกาญจน์ วัชรปาณ. ๒๕๔๘. **อยาก: การศึกษาเชิงประวัติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ บำรุงสุข. ๒๕๑๔. **คำหลายหน้าที่ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพียรศิริ วงศ์วิมานนท์. ๒๕๔๕. **ความหมาย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓ (Thai 3) หน่วยที่ ๗-๑๕**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพทยา มีสัตย์. ๒๕๔๐. **การศึกษาคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุ สังขะวร. ๒๕๒๗. **ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มดิชน. ๒๕๔๗. **พจนานุกรม ฉบับมดิชน**. กรุงเทพฯ: มดิชน.
- มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์. ๒๕๔๖. **การศึกษาเชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิฉิอิ โยเนโอะ,ชิบายามา มาโมรุ และอรุณรัตน์ วิเชียรเขียว. ๒๕๕๑. **ดรราชนี้ค้นคำในกฎหมายตราสามดวง ฉบับปรุง = The Computer Concordance to the law of the three seals**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๕๐. **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: แม็ค.

- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๕๒. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๒ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๕๔. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๓ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๑๙. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๑๙. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๓๐. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖ก. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖ข. ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งทิพย์ รัตนภานุศร. ๒๕๔๙. การขยายความหมายของคำกริยาแสดงการรับรู้ด้วยตาในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งอรุณ ทีฆชอุณหเถียร. ๒๕๔๕. อนิยมสรรพนามและปฏิเสธสรรพนาม: การศึกษาเชิงประวัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์ จารุโชติธนาวัฒน์. ๒๕๔๒. การศึกษาคู่นามกับกริยาในภาษามือไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาส โปธิแพทย์. ๒๕๔๒. หน่วยสร้างการืดแบบวิเคราะห์ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ อรุณมานะกุล. ๒๕๕๔. ทฤษฎีภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(PDF file)
- สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม. ๒๕๔๔. การศึกษาประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า “ทำไม” ทางด้านอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรชาติพิย์ เหมือนใจ. ๒๕๔๙. การศึกษาความหมายประจำคำและความหมายทางไวยากรณ์ของคำว่า cho “ให้” ในภาษาเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ. ๒๕๕๑. “ยัง”: การศึกษาเชิงประวัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์. ๒๕๔๘. **การิตหน่วยคำและการิตกลุ่มคำในภาษาสเปน :**
การศึกษาทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต,
 ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ๒๕๕๓. **ชนิดของคำในภาษาไทย: การวิเคราะห์ทางวากยสัมพันธ์.**
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 อุปกิตศิลปสาร, พระยา. ๒๕๔๘. **หลักภาษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ภาษาอังกฤษ

- Bauer, Laurie. 1983. **English Word-formation.** Cambridge: Cambridge University Press.
- Bauer, Laurie, and Valera, Salvador. 2005. Conversion or Zero-Derivation: An Introduction. In Bauer, Laurie, and Valera, Salvador (eds.), **Approaches to Conversion / Zero-derivation**, pp.7-18. Munster: Waxmann Publishing Co.
- Brinton, L.J. and Traugott, E.C. 2005. **Lexicalization and Language Change.** UK: Cambridge University Press.
- Clark, E. V., Clark, H. H. 1979. When Nouns Surface as Verbs. **Language** 55, 767-811.
- Croft, William, and Cruse, D. Alan. 2004. **Cognitive Linguistics.** Cambridge: Cambridge University Press.
- Dirven, René. 1999. Conversion as a Conceptual Metonymy of Event Schemata. In Klaus-Uwe Panther and Günter Radden (eds.), **Metonymy in Language and Thought**, pp.275-287. Amsterdam: John Benjamins.
- Fillmore, Charles J. 1968. "The Case for Case" in **Universals in Linguistic Theory**, 1-88. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Fillmore, Charles J. 1971. "Some Problems for Case Grammar" in **Linguistic Development of the Sixties-Viewpoints for the Seventies.** In O'Brien, Richard J. (ed.), Monograph Series on Languages and Linguistics, Georgetown University, 24. 35-56.
- Givon, Talmy. 1990. **Syntax : A Functional-Typological Introduction vol II.** Amsterdam: Philadelphia: John Benjamins Pub., Co.
- Heine, Bernd, and Kuteva, Tania. 2007. **The Genesis of Grammar: A Reconstruction.** Oxford: Oxford University Press.
- Högnadóttir, Ingunn. 2010. **Role of Metonymy in Unmarked Change of Word Category.** Bachelor's Essay, Department of English, School of Humanities, University of Iceland. (PDF file)

- Kövecses, Zoltan. 2002. **Metaphor: A Practical Introduction**. Oxford: Oxford University Press.
- Kövecses, Zoltan and Radden, Günter. 1999. Towards a Theory of Metonymy. In Klaus-Uwe Panther and Günter Radden (eds.), **Metonymy in Language and Thought**, pp.17-59. Amsterdam: John Benjamins.
- Kurylowicz, J. 1965. The Evolution of Grammatical Categories. **Diogenes**. 57: 55-71.
- Lakoff, George. 1990. **Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind**. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoff, George. 1998. "Cognitive Semantics" in **Meaning and Mental Representations**, 119-154. Bloomington: Indiana University Press.
- Lakoff, George and Johnson, Mark. 1980. **Metaphors We Live By**. Chicago: The University of Chicago Press.
- Meillet, A. 1912. L'évolution des Formes Grammaticales. **Scientica**. 12, 26(6): 384-400.
- Norde, M. 2001. "Deflexion as a Counterdirectional Factor in Grammatical Change" **Language Science 23** (2001), 231-264.
- Pallegoix, Jean Baptiste, 1999. **Dictionarium Linguae Thai: sive Siamensis, Interpretatione Latina, Gallica et Anglica (ศัพท์ พะจะนะ พาสา ไทย)**. Bangkok: Department of Curriculum and Instruction Development, Ministry of Education.
- Riemer, Nick. 2005. **The Semantics of Polysemy: Reading Meaning in English and Warlpiri**. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Schönefeld, Doris. 2005. Zero-Derivation-functional change-metonymy. In Bauer, Laurie, and Valera, Salvador (eds.), **Approaches to Conversion / Zero-derivation**, pp.131-159. Munster: Waxmann Publishing Co.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงความหมายของคำสลับหน้าที่พร้อมตัวอย่างประโยค

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงความหมายของคำพร้อมทั้งตัวอย่างประโยคที่คำเหล่านี้ปรากฏไว้ในตารางหน้า ๑๔๐ - ๒๐๖ ขอบเขตของการให้นิยามความหมายของคำ การแสดงตัวอย่างประโยค และการสะกดคำในตาราง มีดังนี้

๑. การให้นิยามความหมายของคำ

๑.๑ คำที่พบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๑ และพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๒ (ซึ่งเป็นพจนานุกรมที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคำ) จะใช้ความหมายตามที่พจนานุกรมเหล่านี้ได้ให้ไว้

๑.๒ คำที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมทั้ง ๓ เล่มข้างต้น เนื่องจากเป็นคำที่ผู้วิจัยพบจากการเก็บข้อมูลในเว็บไซต์พันทิปดอทคอมและจากบทสนทนาที่พบในชีวิตประจำวันนั้น ผู้วิจัยจะให้ความหมายของคำโดยยึดหลักดังนี้

๑.๒.๑ ค้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรมเล่มอื่น ๆ พจนานุกรมที่ผู้วิจัยใช้ค้นคว้า ได้แก่ พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๓ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับมติชน, พจนานุกรมนอกราชบัณฑิตยสถาน ของมติชน, และ คลังคำ ของนวรรธ พันธุมเมธา ผลปรากฏว่ามีเพียงพจนานุกรมฉบับมติชนและพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๓ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ที่ให้ความหมายของคำบางคำที่อยู่ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นหากคำใดปรากฏในพจนานุกรมสองเล่มนี้ จะใช้ความหมายตามที่พจนานุกรมได้ให้ไว้

๑.๒.๒ คำที่ไม่พบในพจนานุกรมฉบับมติชน ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลบางแหล่งในอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เว็บไซต์วิกิพีเดีย (เข้าถึงได้จาก <http://www.wikipedia.org>) และคอลัมน์ภาษาไทยในหนังสือพิมพ์รายวัน หากผู้วิจัยเห็นว่าแหล่งข้อมูลเหล่านี้สามารถให้ความหมายของคำได้ไว้ได้ดี จะใช้ความหมายของคำตามที่แหล่งข้อมูลเหล่านี้ให้ไว้

๑.๒.๓ คำใดที่อยู่นอกเหนือจากเกณฑ์ข้อ ๑.๑ , ๑.๒.๑ และ ๑.๒.๒ ผู้วิจัยจะนิยามความหมายด้วยตนเองโดยประมวลความหมายจากตัวอย่างประโยคที่พบจากการเก็บข้อมูล

๒. การแสดงตัวอย่างประโยค

๒.๑ การเก็บข้อมูลคำเพื่อให้ได้คำที่ใช้ศึกษาจำนวน ๑๕๐ คำนั้น ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน ๓ เล่ม (ดูข้อ ๑.๑) จากกระทู้แสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์พันทิปดอทคอมในหมวด PantipCafe จำนวน ๕ ห้อง ได้แก่ ห้องโต๊ะเครื่องแป้ง ห้องราชดำเนิน ห้องเฉลิมไทย ห้องสยามสแควร์ และห้องสวนลุมพินี และจากบทสนทนาที่พบในชีวิตประจำวัน เมื่อได้คำที่ใช้ศึกษาจำนวน ๑๕๐ คำพร้อมทั้งตัวอย่างประโยคจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้สังเกตและพยายามหาตัวอย่างประโยคที่มีคำเหล่านี้ปรากฏอยู่จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ด้วย เช่น คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ ของภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เข้าถึงได้จาก <http://ling.arts.chula.ac.th/tnc2/>) เว็บไซต์อื่น ๆ นิตยสาร ละครโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อให้เห็นการใช้คำเหล่านี้ในแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

๒.๒ คำใดที่ให้นิยามความหมายของคำโดยพจนานุกรมและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ (คำในข้อ ๑.๑, ๑.๒.๑ และ ๑.๒.๒) ผู้วิจัยจะให้ตัวอย่างประโยคไว้ ๒ ประโยค ต่อ ๑ คำ กล่าวคือสำหรับคำ ๑ คำนั้น จะให้ตัวอย่างประโยคที่แสดงว่าคำนั้นใช้เป็นคำนาม ๑ ประโยค และให้ตัวอย่างประโยคที่แสดงว่าคำนั้นใช้เป็นคำกริยา ๑ ประโยค ส่วนคำใดที่ผู้วิจัยให้นิยามความหมายด้วยตนเอง (คำในข้อ ๑.๒.๓) ผู้วิจัยจะให้ตัวอย่างประโยคไว้ ๖ ประโยค ต่อ ๑ คำ กล่าวคือสำหรับคำ ๑ คำนั้น จะให้ตัวอย่างประโยคที่แสดงว่าคำนั้นใช้เป็นคำนาม ๓ ประโยค และให้ตัวอย่างประโยคที่แสดงว่าคำนั้นใช้เป็นคำกริยา ๓ ประโยค เนื่องจากคำเหล่านี้เป็นคำที่เกิดขึ้นค่อนข้างใหม่ จึงให้ตัวอย่างประโยคมากกว่าคำในกลุ่มแรกเพื่อให้เห็นการใช้คำที่หลากหลาย

๒.๓ คำบางคำนั้นมีความหมายต้นทางเป็นอย่างหนึ่ง (ความหมายที่ ๑) ต่อมาเกิดการขยายความหมายเพิ่มขึ้นอีก ๑ ความหมายโดยยังไม่ได้เปลี่ยนหมวดคำ (ความหมายที่ ๒) จากความหมายนี้จึงเกิดการสลับหน้าทีไปสู่อีก ๑ ความหมายซึ่งมีการเปลี่ยนหมวดคำ (ความหมายที่ ๓) เช่น คำที่ ๙๘ แพนดา เกิดการขยายความหมายตามลำดับ ดังนี้

น.๑ สัตว์ชนิดหนึ่งคล้ายหมี -----> น.๒ รอยคล้ำเป็นวงใต้ตา -----> ก. มีรอยคล้ำเป็นวงใต้ตา

ความหมายที่ ๑

ความหมายที่ ๒

ความหมายที่ ๓

การขยายความหมาย

การสลับหน้าที

การสลับหน้าทีที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการขยายความหมายจากคำนามความหมายที่ ๒ ไปเป็นคำกริยาซึ่งเป็นความหมายที่ ๓ ดังนั้นจะให้ตัวอย่างประโยคของคำนามความหมายที่ ๒ และตัวอย่างประโยคของคำกริยาเท่านั้น ส่วนคำนามความหมายที่ ๑ นั้นจะไม่ให้ตัวอย่าง

ประโยคเนื่องจากความหมายนี้ยังไม่เกี่ยวข้องกับการสลับหน้าที่ ตัวอย่างของคำในกลุ่มนี้ เช่น แพนดา หลินปิง ลูกเกิด ศัลยกรรม เป็นต้น

๓. การสะกดคำ

คำสลับหน้าที่ในงานวิจัยนี้รวบรวมมาจากหลายแหล่งข้อมูล ดังนั้น การสะกดคำ โดยเฉพาะคำทับศัพท์ที่นำมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ บางครั้งไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการสะกดคำในงานวิจัยดังนี้

๓.๑ การสะกดคำที่ใช้ศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๓.๑.๑ หากคำนั้นให้ความหมายตามพจนานุกรมเล่มใด ผู้วิจัยจะสะกดคำตามที่ปรากฏในพจนานุกรมเล่มนั้น เช่น

แพนดา น. ชื่อสัตว์พื้นเมืองของจีนชนิดหนึ่ง คล้ายหมี (อ.panda) (พจน.มติชน)

๓.๑.๒ คำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดคำทับศัพท์ไว้จนเป็นที่แพร่หลายและคนรู้จักกันโดยทั่วไปแล้ว ในงานวิจัยนี้จะสะกดคำตามคำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน แต่หากพจนานุกรมที่ให้ความหมายของคำนั้นสะกดอีกรูปหนึ่งก็จะแสดงไว้ในตารางด้วย โดยจะตั้งศัพท์ให้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานอยู่ในลำดับที่ ๑ และคำที่ปรากฏในพจนานุกรมเล่มนั้นอยู่ในลำดับที่ ๒ เช่น

เอสเอ็มเอส / เอ็มเอ็มเอ็ม

น.ระบบส่งข้อความสั้น ๆ ที่ส่งทางโทรศัพท์มือถือ (อ.SMS ย่อมาจาก short message service)

น.ข้อความสั้น ๆ ที่ส่งทางโทรศัพท์มือถือ

ก.ส่งข้อความสั้น ๆ ทางโทรศัพท์มือถือ (พจน.คำใหม่ เล่ม ๑)

เอสเอ็มเอส เป็นรูปที่สะกดตามคำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน (ปรากฏใน ศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๖) ส่วน เอ็มเอ็มเอ็ม เป็นรูปที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งให้นิยามความหมายของคำนี้ไว้ ผู้วิจัยจึงแสดงไว้ทั้ง ๒ รูป เพื่อให้สะดวกในการค้นคว้าต่อไป

๓.๑.๓ คำใหม่ที่ยังไม่ปรากฏในพจนานุกรมเล่มใด ๆ ซึ่งมักเป็นคำที่ผู้วิจัยให้นิยามความหมายด้วยตนเอง จะสะกดคำตามแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นรูปที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด เช่น *ดราม่า ไอโมะ* เป็นต้น

๓.๒ การสะกดคำในตัวอย่างประโยค ผู้วิจัยจะสะกดคำตามแหล่งข้อมูลทุกประการ ไม่มี การแก้ไขแม้ว่าจะในตัวอย่างประโยคนั้นจะสะกดคำไม่ตรงกับคำที่ใช้ศึกษา เช่น คำว่า แพนดา ซึ่งพจนานุกรมฉบับมติชนสะกดเช่นนี้ แต่ในการใช้จริงพบว่าตัวอย่างประโยคส่วนใหญ่มักจะ สะกดว่า แพนด้า หรือ คำว่า แวัน ซึ่งพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๑ สะกด เช่นนี้ แต่ในการใช้จริงพบว่าตัวอย่างประโยคมีทั้งที่สะกดเป็น แวันซ์, แวันซ์, แวัน เป็นต้น และ ไม่ได้แก้ไขคำอื่น ๆ ในตัวอย่างประโยคที่สะกดผิดอักขรวิธีภาษาไทย เช่น โหน้ด (โหน้ด) นะค้ำ (นะค้ำ เปลี่ยนเสียงมาจาก นะคะ) เป็นต้น ผู้วิจัยรักษาการสะกดคำตามแหล่งข้อมูลไว้ทั้งหมด เพื่อให้เห็นการใช้ภาษาและการสะกดคำเหล่านี้ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๑	กระเดือก	คำนาม	น. ส่วนของกล่องเสียง มีลักษณะโปนออกมากลางลำคอเหนือท่อลม เห็นได้ชัดในผู้ชาย เรียกว่า ลูกกระเดือก	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	มีใครเคยเหลากระเดือกบ้างคะ ขอความเห็นหน่อย	พันทิปดอทคอม: โต้ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก. กลืนอย่างลำบาก เช่น กระเดือกไม่ลงคอ เต็มกระเดือก.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เราไม่กินเม็ดนะ เราไม่สามารถกระเดือกลงได้	พันทิปดอทคอม: โต้ะเครื่องแป้ง
๒	ก๊ว้น	คำนาม	น. เครื่องสำหรับจุดตั้งและยกของหนัก.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พออวนล้อมเป็นวงแล้ว ลูกเรือก็จะใช้ก๊ว้นหรือเครื่องทุ่นแรงดึงสายมารวบห้วงเหล็กเข้าด้วยกัน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. จุดด้วยก๊ว้น, ชนก๊ว้น ก็เรียก	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ถอยลงน้ำแค่นี้ก็ก๊ว้นเรือลงไปได้สบายๆ แล้วครับ...หรือไม่ต้องก๊ว้นลงก็ได้สำหรับเรือเล็ก ๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๓	ก๊อบปี้	คำนาม	น. กระดาษที่ใช้สำหรับทำสำเนา เรียกว่า กระดาษก๊อบปี้. (อ. carbon paper)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	โครงการนี้เป็นการศึกษาการทำกระดาษก๊อบปี้ขึ้นใช้เองจากวัสดุที่หาได้ง่าย	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ลอกเลียนแบบ พุดสั้น ๆ ว่า ก๊อบ (อ.copy)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	กระเป๋าวกนี้ก๊อบปี้ของแบรนด์เนมทั้งนั้น	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๔	กาก	คำนาม	น. สิ่งที่เหลือเมื่อคั้นหรือคัดเอาส่วนดีออกแล้ว	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	กากมะพร้าวที่เซ็ดทิ้ง ๆ เอาไว้นะ ไม่ยกกะเอาออกมาเผาเสียที	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ทำพฤติกรรมที่ไม่ดี, แย่	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	คนมองก็คงแบบ อีนี่ใช้ของก็อปแน่เลยเธอ หลุยส์คงไม่กากขนาดนี้	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	ต้องบอกต่อถึงความโง่กาๆของคนทำแบบนี้ โง่หรือว่าโคตรโง่บรมโง่หรือเลวกันแน่	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ถ้า BA คนไหนปรารถเข้ามาคุย ยิ้มแย้ม บริการดี ลองหนุนนี้ให้ กับคนที่หน้าตาจนๆ แต่งตัวก็กากๆ แบบเราเนี่ย	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๕	ก๊ิก	คำนาม	น. เพื่อนสนิทต่างเพศซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	นายแอบไปมีก๊ิก ระวังแฟนจับได้จะมีเรื่อง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เขาก็อยู่กับดาราคนหนึ่งและกับนักร้องอีกคนหนึ่ง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๖	กูเกิล	คำนาม	น. เว็บไซต์ประเภทโปรแกรมค้นหา (search engine) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตของบริษัท google ซึ่งได้รับความนิยมมากที่สุด เข้าถึงได้จาก www.google.com	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	แค่เอาชื่อไปเสิร์ชใน google เราก็แน่ใจว่าจะหาเจอ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	เว็บของต่างประเทศเช่น google ,facebook , youtube จึงเข้าไม่ได้ครับ	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	โดนแค่เราคนเดียว เข้า Google ก็ไม่ได้ แต่เข้า Pantip ได้	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		คำกริยา	ก. ค้นหาหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ www.google.com	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	inklink ไม่เวิร์คค่ะ ยืนยัน น้ยืนยัน นอนยัน ลองไป google ดูปัญหาที่ไต่ค่ะ	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	แต่ว่าเมื่อกี้ก็เกิดเพลิงๆ เจอเว็บอันนี้ค่ะ http://www.holikathailand.com/	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	คนเล่น internet เค้า google แบบเดียวก็หาเจอแล้ว	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๗	เกย	คำนาม	น. ที่ที่ทำไว้สำหรับพระเจ้าแผ่นดินเสด็จก้าวขึ้นลงเวลาทรงช้างหรือทรงพระราชยานขึ้นหรือลงพาหุ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พระเจ้ามังระจะวาก็ ครั้งทรงสดับตั้งนั้นก็เสถลาพระองค์ลงมาจกเกย	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. แล่นหรือเสือกขึ้นไปค้างอยู่พาดอยู่, ถูกขัดหรือลากขึ้นไปติดอยู่ค้างอยู่	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เสียงสั่งให้จอดแพกลัวฟ้าผ่าพระ ผึ้งถูกคลื่นซัดแพหนึ่งแตกเกยตื้น	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๘	เกเรียน	คำนาม	น. คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล (มาจากลักษณะของนักเรียนชายที่ตัดผมเกเรียนและชอบมั่วสุมเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ต)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	อย่าไปยุ่งกับเด็กพวกนี้ พวกเกเรียนทั้งนั้น	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก. มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เด็กพวกนี้มันก็เกเรียนกันทั้งนั้นแหละ	พจนานุกรม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ชินจะไม่เกเรียนแต่จะมองเเท่งกลายเป็นวิญญูณแทนที่เหมือนเดิม	พจนานุกรม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	เราว่า จขกท ไม่เกเรียนนะ ถ้าเป็นเราๆอยู่ในอารมณ์นั้นก็คงของขึ้นเหมือนกัน	พจนานุกรม: สนวนลุ่มพินี่
๙	เกาเหลา	คำนาม	น. กว๋ยเตี้ยวไม่ใส่เส้น (จ. กว๋ยเหลา ว่า ซุปข้น)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	ขอกว๋ยเตี้ยวเป็ด ๑ เกาเหลาลูกชิ้น ๑ เกาเหลาราดหน้า ๑	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ไม่ถูกกัน ไม่กินเส้น, คำที่มีความหมายเหมือนกัน ได้แก่ กินกาเหลา	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	คุณเฝ้ากาเหลากันอยู่ ถ้าจะให้มาช่วยงานคงต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๑๐	แกง	คำนาม	น. กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและเครื่องปรุง เช่น แกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม.	พจน.๒๕๕๒
		ประโยค	วันนี้มีแกงอะไรกินเนีย หอมฉุยเชียว	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ทำกับข้าวประเภทที่เป็นแกง.	พจน.๒๕๕๒
		ประโยค	แม่แกงปลาเสร็จแล้ว	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๑	ไกด์	คำนาม	น.มัคคุเทศก์, ผู้นำเที่ยว (อ.guide)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ไปเที่ยวต่างประเทศถ้าไม่มีไกด์ดี ๆ ก็หมดสนุก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก.แนะแนวทาง, บอกแนวทางที่ควรปฏิบัติแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ต้องการปรับแต่ง rb750 ให้ได้ตามภาพครับ รบกวนช่วยไกด์ให้หน่อยนะครับ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	ยังเป็นผู้ชายยังต้องคิดหนักด้วย กลัวหน้าแหกเสียศักดิ์ศรีมากกว่าผู้หญิงเยอะ ไกด์ทางให้เค้าหน่อยก็ได้มั้ง	พื้นที่ปิดทศคม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	ห้าสิบปีหมู่บ้านข้าพเจ้า ถ้าไม่ไกด์ก็ไร้ทิศทาง	พื้นที่ปิดทศคม: ราชดำเนิน
๑๒	ขโมย	คำนาม	น. ผู้ลักทรัพย์	พจน.๒๕๕๒
		ประโยค	ขโมยวิ่งหนีตำรวจ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ลัก	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาขโมยเงินไป	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๓	ขอราน	คำนาม	น. เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพด้วยการขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิตว่า ขอราน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ขอรานคนนั้นน่าสงสารจริง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้อื่นให้	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คนแบบนี้งานการไม่รู้จักทำ ก็ต้องขอรานเขากินไปทั้งชาติมันแหละ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๔	ชี	คำนาม	น. กากอาหารที่ร่างกายไม่ต้องการแล้วขับถ่ายออกทางทวารหนัก, อุจจาระ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ลุงอยู่แต่กับชีวัวชีควายชีคนมาตั้งสามเดือนนะ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. กิริยาที่ถ่ายกากอาหารออกทางทวารหนัก, ถ่ายอุจจาระ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	นายชีไม่ออก!" ตอนเช้าฉันชีแล้วนะ!"	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๕	ชืด	คำนาม	น. แนวเส้น; ระดับ เช่น เกินชืด, ชืดขึ้น ก็ว่า	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ชั้นตัวนี้สีน้ำตาลงามขำ มีนวลเรือแถมเป็นลาย ตรงชายปักเป็นชืด	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ใสของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้องชืดเส้นด้วยไม้บรรทัด	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๖	ไซ	คำนาม	น. ตัวสีบพันธุ์ประกอบด้วยเซลล์สีบพันธุ์เพศเมีย อาหาร และสิ่งห่อหุ้มซึ่งอาจจะเป็นไข่ขาว วุ้น เยื่อถุงไข่ หรือเปลือก ส่วนมากมีรูปร่างกลม จะมีตัวอ่อนภายในหรือไม่ก็ได้,	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ทิพย์ไม่ถนัดทำอาหารเท่าไรร์ นอกจากเมนูไข่ ๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ตกฟอง	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	แม่ไก่ไข่ออกมา ๓ ฟอง.	พจน.๒๕๔๒
๑๗	คราด	คำนาม	น. เครื่องมือสำหรับชกหรือลากขี้หญ้าหรือหยากเยื่อเป็นต้น ทำเป็นซี่ ๆ มีด้ามสำหรับจับชกหรือลากไป.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คุณต้องใช้มือทั้งสองจับด้ามคราดให้ห่างกันพอสมควร แล้วดึงเข้าหาตัว	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		คำกริยา	ก. ชกหรือลากขี้หญ้าเป็นต้นด้วยคราดนั้น.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาคราดหญ้าในนาดำ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๘	ควิช	คำนาม	น. การสอบย่อย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	วิชานี้มีควิชทุกเดือน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. สอบความรู้โดยไม่บอกให้รู้ล่วงหน้า	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เราไม่ได้ท่องหนังสือ อาจารย์มาควิชเมื่อเช้า ทำไม่ได้เลย.	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๙	คอน	คำนาม	น. ไม้ที่ทำไว้ให้นกหรือไก่จับ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฟอตบกรงเบา ๆ นกยังเกาะคอนหนึ่ง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาสิ่งของห้อยที่ปลายไม้คานหรือปลายไม้เพียงข้างเดียวแล้วแบกบ่าพาไป; เหยียดแขนข้างหนึ่งแล้วเอามือจับปลายของที่หนักยกขึ้น.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ยายแก่นคอนกระบุงมานั่งผ่าขนุนเป็นชิ้นๆ สีเหลืองชวนใจ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๒๐	ค็อนเหว็รส์	คำนาม	น. ชื่อยี่ห้อรองเท้ากีฬาที่มีสโลแกนว่า ทางใครทางมัน (อ.Converse)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เราชอบ มันทูชัคคี่ออก โดยเฉพาะใส่กับค็อนเหว็รส์ดูน่ารัก ทะมัดทะแมงดี	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก. เลิกกัน แยกทางกัน เช่น	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	อ้าว...ค็อนเหว็รส์กันซะแล้ว อุตส่าห์ดีใจเพื่อนมีแฟน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๒๑	ค็อมเม้นต์	คำนาม	น. คำวิจารณ์ผลงาน, การแสดงความคิดเห็น	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	อ่านผลงานเสร็จแล้วช่วยส่งค็อมเม้นต์กลับมาด้วยนะ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก. วิจารณ์ผลงาน แสดงความคิดเห็น, พูดสั้น ๆ ว่า เมนต์	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	ฉันทำงานนี้เสร็จแล้วคุณช่วยคอมเม้นต์หน่อยสิ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๒๒	ค้ำ	คำนาม	น. ไม้หลักสำหรับให้ไม้เถาขึ้นเกาะ เช่น ค้ำพลู ค้ำถั่ว.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	จับต้นถั่วฝักยาวให้พันเลื้อยขึ้นค้ำในลักษณะทวนเข็มนาฬิกา	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ตกลงมาหรือขึ้นไปติดอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง, ติดอยู่กลางทาง, ติดอยู่, เช่น เรือค้ำแห่งค้ำหนึ่ง,	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หยดน้ำซึ่งค้ำตามยอดหญ้านั้นแสดงให้เห็นถึงการรวมตัวกันอย่างกลมกลืนของสรรพสิ่งเพื่อก่อให้เกิดฝนตก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๒๓	คาน	คำนาม	น. ไม้สำหรับหาบหรือหามสิ่งของต่าง ๆ เรียกว่า ไม้คาน.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ขณะที่หอบข้าวแล้วยืนอยู่หนึ่ง ๆ คานหอบข้าวต้องไม่หมุนไปด้านใดด้านหนึ่ง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. รongรับหรือเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งrongรับของหนักขึ้นไว้, ถ่วงน้ำหนักกัน	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติกับอำนาจของฝ่ายบริหารคานกัน	พจน.๒๕๔๒
๒๔	คาราโอเกะ	คำนาม๑	น. ๑. แผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้ (อ. karaoke)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เขาชอบร้องคาราโอเกะเพราะจำเนื้อเพลงไม่ได้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำนาม๒	น. ๒. สถานที่ ร้านอาหาร ที่มีบริการให้ลูกค้าร้องเพลงที่มีเนื้อร้องให้ร้องตามได้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	งานวันเกิดของฉันทน์ปีนี้จัดที่คาราโอเกะใกล้บ้าน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. ร้องเพลงตามแผ่นซีดีบันทึกทำนองเพลงที่มีเนื้อร้องเพื่อให้ร้องตามได้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	วันหยุดฉันทน์ชอบชวนเพื่อน ๆ มาคาราโอเกะที่บ้าน. คำนี้ทานข้าวแล้วเกะกันที่บ้านฉันทน์นะ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๒๕	โฆษณา	คำนาม	น. ข้อความหรือสื่อต่าง ๆ ที่เผยแพร่ออกไปยังสาธารณชนเพื่อประโยชน์ทางการค้า.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ผมได้อ่านเจอในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งเป็นโฆษณารักษาอาการปวดหัวแบบต่างๆ	พื้นที่ปดอทคอม: สนวนลุ่มพินี่
		ประโยค(๒)	ฟ้า ชัชวกร ใต้รางวัลมาจะ 1 ปีแล้วยังไม่มีผลงานอะไรเลยนอกจากโฆษณา	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	ทำไมไม่เห็นใช้ตัวอย่างในโฆษณาเลย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. เผยแพร่ข้อความออกไปยังสาธารณชน; ป่าวร้อง, ป่าวประกาศ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	สบู่ถูตัวแก้วก็ใช้สบู่หอมอย่างที่เขาโฆษณาวาดาราภาพยนตร์ใช้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๒๖	งบ	คำนาม	น. ชื่อกับข้าวชนิดหนึ่งคล้ายห่อหมก ห่อด้วยใบไม้ มีใบตองเป็นต้น แล้วบี้งไฟ	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ห่อหมกกับบั้งที่เข้าไปทำเลียงแขกกับเลียงพวกช่างพวกละเมิงละครในงานวันเกิดข้าเมื่อปีที่แล้วคนชมกันมาก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ปรงอาหารด้วยวิธีห่อด้วยใบไม้ มีใบตองเป็นต้น แล้วบั้งไฟ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	แม่ได้ปลาตุกสุด ๆ มาตัวนี้ จะบั้ง ย่าง งบ รับรองว่าอร่อยทุกอย่าง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๒๗	จอบแบน	คำนาม	น. จอโทรทัศน์หรือจอภาพคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะแบน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	โทรทัศน์รุ่นใหม่นี้มีแต่รุ่นจอบแบน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. มีนมเล็กมาก (ใช้กับหญิงสาว)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ไม่ว่าเธอจะ "จอบแบน"...หรือ "จอบนูน"...มันก็ 'ไม่สำคัญ' เพราะ.. คนเขารักกันที่ "ใจ" !! ไม่ใช่ที่ "จอบ"	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
๒๘	จับฉ่าย	คำนาม	น. ชื่ออาหารอย่างจีนชนิดหนึ่ง ต้มผักหลาย ๆ อย่าง เช่น กวางตุ้ง คะน้า กะหล่ำปลี หัวผักกาด ขึ้นฉ่าย กับหมู เบ็ด ไก่ เต้าหู้ ใช้ซีอิ๊วปรุงให้รสออกเค็มและต้มจนเปื่อย.	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	อาหารเย็นวันนี้มีจับฉ่ายที่เหลือจากเมื่อเช้านี้กับไข่เจียวร้อน ๆ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ว.หลาย ๆ อย่างแต่ไม่สำคัญหรือไม่มีความสามารถ,หลาย ๆ อย่างแต่ไม่มีคุณภาพ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เสียแรงเรียนมาสูงแต่มาทำงานจับฉ่ายอยู่กับบ้าน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๒๙	จาร์ริก	คำนาม	น.เรียกศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นว่า ศิลาจารึก, เรียกสั้น ๆ ว่า จารึก เช่น จารึกอโศก จารึกสุโขทัย.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	จารึกภาษาเขมรที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายคือ จารึกนครวัดสมัยหลังพระนคร	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นบนแผ่นศิลา โลหะ หรือ ดิน เป็นต้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	กำแพงด้านในนี้จะจารึกชื่อทหารที่สร้างวีรกรรมต่าง ๆ ไว้ในสนามรบ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๓๐	จ้ำจี้	คำนาม	น. การเล่นชนิดหนึ่งของเด็ก.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	สมัยเด็ก ๆ ใคร ๆ ก็ต้องเคยเล่นจ้ำจี้มะเขือเปราะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก.(สแลง) ร่วมประเวณี	พจน.มติชน
		ประโยค	สาวสุดทนมมีผิวหื่น จ้ำจี้ทั้งคืนยันสว่าง	พื้นที่ปดอทคอม: สนวนลุ่มพินี่
๓๑	จินตนาการ	คำนาม	น. การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ. (ป. จินตณ + อาการ).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ผมรักอยากทำหนังสือสำหรับเด็ก เพราะเด็กมีจินตนาการ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.คิดสร้างภาพขึ้นในใจ.	ผู้วิจัย
		ประโยค	ก่อนการดำเนินาจริงสภาพจิตใจคุณจะต้องพร้อมที่สุด ผมจะนอนจินตนาการทุกรายละเอียดขั้นตอน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๓๒	จิน	คำนาม	น.นักฝัน,นักสร้างภาพ. (ตัดมาจาก อ.imagine)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	พวกที่คอยติดคอยต่านายกเป็นพวกจิน ไม่รู้เรื่องอะไรจริงได้แต่เม็กเอาเอง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก.คิดสร้างภาพขึ้นในใจ,คิดไปเอง, คิดวาดเหตุการณ์หรือเรื่องราวจะต้องเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ไปล่วงหน้า	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	อ่านแล้วแอบจิน อยากมีคนมาติดกีตาร์ร้องเพลงให้ฟังทุกคืนบ้าง ฮ่าาา	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	ต่อมายูกิพูดว่า อ้าววันนี้ไม่จิ้นแบบทุกที่แล้วหรือ ขอมาก็จัดไป	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	หนูยังไม่หลับ หนูยังจิ้นรูปของพี่อยู่ อีอิ	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
๓๓	จุก	คำนาม	น. สิ่งที่ใช้อุดปากขวด	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หนูนึกว่าพ่อหัวเราะหนู แต่ปรากฏว่าพ่อหัวเราะที่พี่โตขยับจุกไว้นั้นมาจนถึงปากขวด	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งอุดปากขวดเป็นต้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้องเอาไม้ก๊อกจุกปากขวด	พจน.๒๕๔๒
๓๔	จูด	คำนาม	น. รอยหรือแต้มที่มีลักษณะกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ไอ้ปึกแหลมมีจูด ๆ เติมปึกของฉันทันต้องร้อง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ทำเครื่องหมายให้เกิดรอยหรือแต้มกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฉันทันเลยเอาปลายดินสอดูดไว้	พจน.๒๕๔๒
๓๕	เจตนา	คำนาม	น. ความตั้งใจ, ความจงใจ, ความมุ่งหมาย. (ป., ส.).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	จริงๆ เขาคงไม่ได้มีเจตนาไม่ดีหรอกค่ะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก. ตั้งใจ, จงใจ, มุ่งหมาย.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เราว่าหมอเค้าคงเจตนาดีไม่อยากให้เจ้าของกระเป๋าเปลี่ยนเงิน	พันทิปดอทคอม: สวนลุ่มพินี่
๓๖	แจว	คำนาม	น. เครื่องมือสำหรับพุน้ำให้เรือเดิน ลักษณะคล้ายพาย แต่ด้ามยาวเรียว มีที่มือจับ เรียกว่า หมวกแจว ใช้หุแจวคล้องเข้ากับหลักแจว	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ชายชราวาดแจวลงน้ำแล้วเริ่มโยกตัวแจวเนิบๆ โดยใช้ขาข้างหนึ่งค้ำคองเสื่อไว้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาแจวพยุ้น้ำให้เรือเดิน	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาแจวเรือหนึ่งจะเข้ที่กำลังพุ่งตรงมา	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๓๗	ใจ	คำนาม	น. สิ่งที่ทำหน้าที่รู้สึก นึก และคิด, หัวใจ, ลมหายใจ, ความรู้สึกนึกคิด	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ใจก็คิดว่าอย่างนั้น	พจน.๒๕๔๒
		คำกริยา	ก. มีใจกว้างพร้อมเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือกล้าที่จะทำอะไรบางอย่าง	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	แยจ้ง ทั้ง คุณ และ เพื่อน ไม่นาแปลกที่เพื่อนน้อย (ความคิดผมนะ) ไม่แพร์ ไม่แมน ไม่ใจ รู้จักอะพอได้	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	แต่งงานนี้ดูเหมือนหนุ่มเจ้าจะไม่ค่อยใจเอาซะเลย เพราะประกาศโด้งๆ โขว์แมนว่าศึกษาดูใจสาวขนาดนั้น แต่กลับไม่ยอมปรีปากเรียกสาวแน่ว่าแฟนสักคำ	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	เรามีความรู้สึกว่า น้องเค้าไม่ใจอะ ถ้าเพื่อนเราว่ากล่าวตักเตือนอะไรที่เราทำไม่เหมาะสมนะ เราคงขอโทษเค้า	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๓๘	ฉี่	คำนาม	น. ปัสสาวะ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฉี่ออกมาเหลืองอ้อยเขียว กินวิตามินบีมากไปแน่ ๆ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ถ่ายปัสสาวะ	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ผู้หญิงนะยังงี้ ะ ก็ไม่ฉี่เรียราดแบบผู้ชายหรอก	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๓๙	ฉี่	คำนาม	น. ชื่อแกงอย่างหนึ่ง คล้ายแกงคั่ว มีน้ำแกงข้น, ถ้าไม่มีน้ำแกง เรียกว่า ฉู่ฉี่แห้ง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ต่อไปนี่คือเมนูอาหารเจที่เสนอโดยห้องอาหารของโรงแรมชั้นนำ เช่น ห่อหมกทะเล เจ ฉู่ฉี่ปลาหมึกเจ ฯลฯ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ทำอาหารประเภทฉู่ฉี่	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ปลาหม้อเหรอ เคยเอามาฉู่ฉี่ครั้งหนึ่งแต่พี่ว่ามันแปลก ๆ นะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	ได้ปลาดุกมา แต่วันนี้ไม่ฉู่ฉี่หละนะ เดี่ยวจะแกงอย่างอื่นแทน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	ปลาแซงไปข้าว แซงงหิน กดเหลือง และกดหลาว แม้แต่สังกะวาดฉู่ฉี่ได้ไม่อับอายใคร	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๔๐	เฉลย	คำนาม	น. คำอธิบายหรือคำชี้แจงข้อปัญหาต่าง ๆ ให้เข้าใจ, คำตอบ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	หยิบปากกาขึ้นมาเลย ห้ามอ่านเฉลยก่อนเด็ดขาดๆๆๆๆๆๆๆๆๆ	บันทึกปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	สมาคมผู้ปกครอง ครูและศิษย์เก่าโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย เชิญชวนผู้สนใจสั่งซื้อเฉลยข้อสอบ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	แหววันลองทำคำตอบแล้วสอบกับเฉลยของอาจารย์ก็ปรากฏว่าถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. อธิบายหรือชี้แจงข้อปัญหาต่าง ๆ ให้เข้าใจ เช่น เฉลยปัญหา เฉลยความ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เกิดอะไร ทายสิคะ ครูมีไม่เฉลยหรอก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๔๑	ข้อ	คำนาม	น. เครื่องใช้สำหรับตักของกิน มีที่จับยื่นออกมา, ลักษณะนามว่า คัน.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ผมหัดตัดข้าวด้วยซ้อน เพราะอีกไม่นานผมจะไปอยู่กรุงเทพฯ แล้ว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ตักเอาสิ่งที่อยู่ในน้ำหรือในของเหลว.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้องชอบมากเลยไปช้อนปลาหางนกยูงตามงานวัดเนี่ย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๔๒	ชักเย่อ	คำนาม	น. ชื่อการเล่นอย่างหนึ่ง โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย แต่ละฝ่ายจะมีจำนวนเท่า ๆ กัน หรือกำลังพอ ๆ กัน มักใช้เชือกขนาดพอกำรอบ ยาวพอที่จะให้ผู้เล่นทั้ง ๒ ฝ่ายเรียงแถวจับได้ โดยมีที่ว่างระหว่างกลางเหลือไว้ประมาณ ๒ เมตร กลางเชือกคาดด้วยผ้า หรือใช้สีป่ายเป็นเครื่องหมายไว้ วางกึ่งกลางเชือกไว้บนพื้นที่มีเส้นขีดกลางเป็นเส้นแบ่งเขตแดน เมื่อกรรมการให้สัญญาณ ผู้เล่นทั้ง ๒ ฝ่ายต่างก็จะพยายามดึงเชือกให้กึ่งกลางของเชือกเข้ามาในแดนของตน ถ้าฝ่ายใดสามารถดึงกึ่งกลางเชือกเข้ามาในแดนของตนได้ ถือว่าชนะ ตามปรกติจะแข่งกัน ๓ ครั้ง ฝ่ายที่ชนะ ๒ ใน ๓ ครั้งถือว่าชนะเด็ดขาด.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คิดว่าพวกผมตามมาเล่นชักเย่อกับคุณสนุกๆ หรือไง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ดึง, รั้ง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ช่างตัวใหญ่ แข็งแรง แคเชือกเดียวสามารถชักเย่อคนตั้งมากมาย	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๔๓	ชื่อ	คำนาม	น. คำที่ตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์ สถานที่ และสิ่งของโดยทั่ว ๆ ไปหรือโดยเฉพาะเจาะจง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาใช้ชื่อเดียวกับแม่เลยแหละครับ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. มีชื่อว่า	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ณเดชน์ ได้ตั้งแล้วล้มกำฟ้า ยันไม่เคยชื้อตัน	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๒)	เพลงนี้ อาจจะชื่อว่าเมอร์รี่ คริสต์มาส แต่ผมชอบฟังทุกครั้งเวลาที่ฝนตก แล้วอยู่บ้าน	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	หวังว่าแม่เขาคงไม่ชื้อเดียวกับแม่นะ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๔๔	ซุน	คำนาม	น. เครื่องมือสำหรับถัก. (ข. ซูล).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	การถักแห วัสดุที่ใช้ ด้ายขาว ด้ายเขียว ลูกเหล็ก เครื่องมือ ซุน (เครื่องมือถักแห) ไม้วัดขนาดตาแห	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ซ่อมผ้าหรือแหเป็นต้นที่ขาดทะลุเป็นรูให้เป็นเนื้อเดียวกัน ด้วยการถักหรือด้วยวิธีอื่น ๆ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ชาวลาดักจะซุนเสื้อผ้าทอมือของตน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๔๕	ชุมนุม	คำนาม	น. กอง, หมู่, พวก.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ตอนม.ปลายเพื่อน ๆ ลากฉันไปเข้าชุมนุมวิทยาศาสตร์	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ประชุม, รวมกัน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คนเสื้อแดงชุมนุมที่สนามหลวง	พื้นที่ปดอทคอม: ราชดำเนิน
๔๖	เชย	คำนาม	น. ชื่อตัวละครในห้านิยายชุด “สามเกลอ” หรือ “พล นิกร กิมหงวน” นายเชย พัทธราภรณ์ เป็นตัวละครที่มีลักษณะ เป็น แต่งตัวไม่ทันสมัย	ผู้วิจัย

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๑)	“นายเชย พัชราภรณ์” เป็นชื่อตัวละครในหนังสือนิยายชุด “สามเกลอ” หรือ “พล นิกร กิมหงวน”	www.wikipedia.org
		ประโยค(๒)	ผม“รู้จัก”ลุงเซยตั้งแต่เด็กเลยครับ “ลุงเซย” ที่ผมรู้จัก เป็นพี่ชายเจ้าคุณประสิทธิ์ จากอมตนิยาย“พล นิกร กิมหงวน”	www.oknation.net
		ประโยค(๓)	นายเชย พัชราภรณ์ เป็นคนมาจากต่างจังหวัด และมีบทบาทเป็นตัวตลก พุดเป็นๆทำเป็นๆอยู่เสมอ	www.bloggang.com
		คำกริยา	ว. (สแลง) เรือร่า เต๋อด่า เป็น (จากชื่อ“นายเชย พัชราภรณ์” ในนิยายชุดสามเกลอของ ป. อินทรปาลิต)	พจน.มติชน
		ประโยค	ผมก็เซยของผมมาตั้งแต่เกิด ถึงสั่งเหล้ามาวางตรงหน้า มันก็ไม่เซยน้อยลงหรอก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๔๗	เซ็นเซอร์	คำนาม	น. การตรวจสอบสื่อการแล้วตัดส่วนที่ไม่เหมาะสมออก (อ. censor)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	หนังเรื่องที่ยิงกันเลือดสาดอย่างนี้ไม่น่าจะผ่านเซ็นเซอร์เลย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. ตรวจสอบสื่อการแล้วตัดส่วนที่ไม่เหมาะสมออก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	หนังเรื่องนี้ถูกเซ็นเซอร์จนดูไม่รู้เรื่อง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๔๘	ดราม่า	คำนาม	น. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่แตกต่าง อคติ หรือจริงจังมากเกินไปแล้วก่อให้เกิดความขัดแย้งรำคาญใจกับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ทั้งหมด มักใช้ในกรณีแสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์ที่เกิดการขัดแย้งกัน	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ไม่อยากจะเกิดดราม่าอย่างห้อง อื่นๆ เรื่องการเรียไร ค่อนข้างอ่อนไหวคะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	ทุกวันนี้ตรามาห้องนี้ลดลงมากตั้งแต่กำหนดว่าต้องมีมียืมถึงโพสต์ได้ แต่มาก็ยังมีมาเรื่อยๆคะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	กำลังซึ่งกะฟือออฟ อยู่ดีๆ ไหงกลายเป็นตรามาได้หละเนี่ย	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
		คำกริยา	ก. การทะเลาะ โต้เถียงอย่างจริงจังเกี่ยวกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ชอบอะ คำคมจากดาราน่าที่ไม่ตรามาจนเลี่ยน แต่กลับออกมาจากใจจริงๆ	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๒)	ไม่ได้อยากตรามาอะไรนะครับ แต่คุณบอกว่าอาหารไม่ได้ยิ่ง เขาก็มีสิทธิ์บอกว่าผู้ชุมนุมไม่ได้ยิ่งได้นะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	กระทู้ดีๆ แบบนี้ อย่าตรามากกันเลยนะคะ	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
๔๙	ดริงก์	คำนาม	น. เครื่องดื่ม มักหมายถึงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (อ. drink)	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	งานเลี้ยงวันนี้มีดริงก์ด้วยไหม	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก. ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เขาชอบมานั่งดริงก์ที่ร้านนี้เพราะบรรยากาศดี	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
๕๐	เด็ด	คำนาม	น. การไปเที่ยวกันโดยลำพัง (ใช้เฉพาะคู่รักหรือคนที่เริ่มคบหากันในเชิงชู้สาว)	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ไม่อยากจะเชื่อ คินนี้มีเด็ดสำคัญชะด้วย แต่หุจันซี้ไต่อยู่ข้างนึง	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๒)	ขึ้นอยู่กับว่าก่อนหน้าเด็ดแรกนี้รู้จักกันดีแค่ไหน ถ้า ญ ชอบคุณมากอยู่ และเธอเป็นคนไม่คิดมาก ก็ดีคะ	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	วันนี้มีเด็ดจ้า ขอสวายนิดนึงนะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ไปเที่ยวกันโดยลำพัง (ใช้เฉพาะคู่รักหรือคนที่เริ่มคบหากันในเชิงขู้สาว)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	วันเสาร์นี้ไม่ว่างหรอก จะติดกับแฟน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๕๑	ไดร์	คำนาม	น. เครื่องมือปล่อยลมร้อนเพื่อทำให้ผมแห้ง ตัดแต่งให้ตรง หรือให้เป็นลอน (อ. hair dryer)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	คนผมหยักศก ถ้าใส่ยेलแล้วเอาไดร์เป่าเสียหน่อย ผมก็จะไม่ชี้ฟู	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. ใช้ไดร์เป่าผมเป่าให้ผมแห้ง ตัดแต่งให้ตรง หรือให้เป็นลอน (อ. dryer)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เธอสระผมแล้วไดร์เสียหน่อยจะได้เข้ารูป	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๕๒	ตด	คำนาม	น. ลมที่ออกจากทวารหนัก	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	โธ้ย เหมือนตดใครเนี่ย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. อาการที่ลมระบายออกจากทวารหนัก, ผายลม.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เธอนี้ก็ตดออกมาได้ ไม่ได้เกรงใจคนอื่นเลยหรือไง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๕๓	ตรา	คำนาม	น. เครื่องหมายที่มีลวดลายและทำเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับประทับเป็นสำคัญ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ตราพระราชสีห์ ตราพระคชสีห์ ตราม้าแก้ว เป็นตราที่ประทับไว้ในกฎหมายตราสามดวง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ประทับเป็นสำคัญ เช่น ตราไว้; กำหนดไว้, จดจำไว้, เช่น ตราเอาไว้ที่	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	สัมพันธู์ดีต้องตราไว้	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๕๔	ตลก	คำนาม	น. เรียกผู้ที่ทำให้คนอื่นขบขันว่า ตัวตลก, เรียกเรื่องที่ทำให้ขบขัน ว่า เรื่องตลก.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ผู้ร่วมรายการปฏิบัติการหักหลัง หม่า จ๊กมก รุมทั้งตลกคนเก่งรายนี้จนเหลือกางเกงในตัวเดียว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ทำให้คนอื่นขบขันด้วยคำพูดหรือกิริยาท่าทาง เป็นต้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	วันนี้เกไม่ตลกเลย สู้ของเมื่อวานไม่ได้	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๕๕	ตะบัน	คำนาม	น. เครื่องตำหมากของคนแก่ มีรูปคล้ายกระบोक โดยมากทำด้วยทองเหลือง มีลูกตะบันสำหรับตำ และมีดากอดักัน. (เทียบ ข. ตูบาล).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ตะบันของกงทำด้วยทองเหลือง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ทิ่มหรือแทงตกลงไป, กระทบ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ชาวบ้านใกล้เรือนเคียงจะได้ยินเสียงชายแก่ตะบันหมากและกระแอมเกือบตลอดคืน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๕๖	ตะไ้	คำนาม	น. เหล็กเครื่องมือใช้ถูไม้หรือโลหะอื่น ๆ ให้เกลี้ยงเกลากเป็นต้น มีหลายชนิด เช่น ตะไ้ทองปลิง ตะไ้หางหนู	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาจึงใช้ตะไ้สามเหลี่ยมแทงไปที่ชายโครงของผู้ร้าย ๑ ที เป็นการพอสมควรแก่เหตุ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ถูด้วยตะไ้	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	แม่ตะไ้เล็บแทบทุกครั้งหลังอาบน้ำเสร็จ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๕๗	ต่าง	คำนาม	น. ภาชนะสำหรับบรรจุทุกสิ่งของมีคานพาดไว้บนหลังสัตว์พาหนะมีวัวและลาเป็นต้น ให้ห้อยลงมาทั้ง ๒ ข้าง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาบรทุกของลงต่างบนหลังวัว เตรียมออกเดินทาง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. บรรทุก	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พ่อค้าต่างข้าวเข้ามาส่ง	พจน.๒๕๔๒
๕๕	ตั้งหู	คำนาม๑	ตั้ง ๑ น. เนื้อหรือสิ่งที่งอกหรือยื่นออกมาเล็ก ๆ จากส่วนใหญ่.	พจน.๒๕๔๒
		คำนาม๒	น.เด็กผู้หญิงชั้นมัธยมที่ตัดผมสั้นแค่ระดับตั้งหูหรือที่เรียกว่าทรงกะลาครอบ คลั่งไคล้ดาราดูโดยเฉพาะดารากะหลี่ อาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล ร่วมด้วย	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	จะได้ไม่ต้องมี เกรียน&ตั้งหู มาเกะกะ วุ่นวาย คอยเจีอกคนโน้นคนนี้	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	นี่ภาพ ตั้งหู แสกกลางนะคะ อยากปากแดงก็ซื้อแฟนน้ำแดง เวลากินก็พยายามมากเอาปากจุ่ม ๆ ลงไปในแก้ว	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	หากอยู่ตัวเดียวโดด ๆ ตั้งหูจะไร้ซึ่งอำนาจในการคุกคามผู้อื่น	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		คำกริยา	ก.แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่น ไร้เหตุผล หรือ บ้าดารากะหลี่	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	หนูไม่เข้าใจทำไมต้องตั้งหู	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ใครแม่งจะเข้ามาตั้งหูกะหลี่ใส่กู	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	นั่งเด็กนั้นไม่สำนึกคะ คุยกะเพื่อน "ตบมันเลยมัย" (นั่น!! ตั้งหูมาก)	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๕๖	ดีส์ต์ / ดี๊ด	คำนาม	น.ผู้มีอารมณ์และจินตนาการทางศิลปะ มักมีความคิดบุคลิก การแต่งกาย เป็นต้น แปลกจากคนทั่วไป (ตัดมาจาก อ.artist)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ฟังเขาพูดและดูจากชุดที่เขาใส่แล้ว คงจะเป็นพวกดีส์ต์	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. มีอารมณ์ค่อนข้างแปรปรวน มีความคิดบุคลิก การแต่งกาย แปรจากคนทั่วไป	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	คู่รักอารมณ์ดีสท์ “นุ่น ศิรพันธ์ วัฒนจินดา” และ “ท็อป พิพัฒน์ อภิรักษ์ธนากร” เริ่มไม่ค่อยสบอารมณ์กันแล้ว	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๒)	ที่เห็นมา ศิลปากรนี่ดีสท์ที่สุดแล้วมั้งนะ ยอมรับเค้าเลย จุฬาก่อนแล้วดีสท์หุ้ๆอะ	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	ผมไม่ตีสตีนา แต่เพียงแค่มึงงานบางแนวที่ผมรู้ตัวว่าทำไม่ได้ดีเลยจะไม่รับงานนั้นเพราะกลัวลูกค้าผิดหวัง	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
๖๐	แต้ม	คำนาม	น. รอยหรือจุดที่มีลักษณะกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	กุ่มตัวเมียมีแต้มสีน้ำตาลส้มขอบสีน้ำเงิน ด้านใต้ลำตัว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาสีหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตะ ๆ ให้เป็นจุด	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	จิตรกรแต้มสีลงบนผ้าใบ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๖๑	ถ้อ	คำนาม	น. ไม่สำหรับยันแล้วดันให้เรือเดิน มักเป็นไม้ไผ่.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ขีดความรู้ความสามารถของคณะกรรมการที่ร้ายเรียนกันมาไม่มีถึงขั้น เข้าทำนองคำโบราณที่ว่า สุดไม้ถ้อจะหยั่งถึง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ทำให้เรือเดินด้วยไข่ม้วนนั้นยันแล้วดันไป	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	โอย...ลำบากสิ อยู่เรือ ฟอถ้อเรือ แม่คัตท้าย ถ้าตุ้มเมื่อไร ก็แปลว่าลูกสามคนใครสักคนต้องตกน้ำ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๖๒	ไถ	คำนาม	น. เครื่องมือทำไร่ทำนาชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยคันชัก หางยาม ผาลหัวหมู ใช้ควายหรือวัวเป็นต้นลากไปเพื่อกลับดิน, คันไถ ก็ว่า.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คอมมูนที่นั่งรถผ่านเข้ามานี้ ก็ยังเห็นการทำนาโดยใช้คนสองคนลากไถพลิกพื้นหน้าดิน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาไถเทียมควายหรือวัวเป็นต้นลากไปเพื่อกลับดิน	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ชานากำลังไถนา	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๖๓	ทุกข์	คำนาม	น. ความยากลำบาก, ความไม่สบายกายไม่สบายใจ. (ป.; ส. ทุขะ).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	นี่แหละคือทุกข์ของแอร์ฯ ที่ไม่ได้เป็นแอร์ฯอีกแล้ว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ยากลำบาก, ไม่สบายกายไม่สบายใจ.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	คนเรา ถ้าไม่คาดหวัง!! ก็จะไม่ทุกข์ค่ะ (จริงที่สุด เมื่อก่อนเราก็กเคยเป็น)	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ที่เราต้องการคือ คนที่จะยืนอยู่เคียงข้างเราเสมอ ไม่ว่าจะทุกข์หรือสุข	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	ฉันทุกข์มามากพอแล้วกับเรื่องลูก ๆ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๖๔	เทพ	คำนาม	น. ผู้ที่มีคุณสมบัติหรือความสามารถเหนือคนธรรมดา	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฟังไอ้ส้มกับไอ้เปิ้ลพูดไม่รู้เรื่องวะ เทพคุยกัน ปล่อยมันไป	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. มีคุณสมบัติหรือความสามารถความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ,เก่งมาก	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เราไม่เคยใช้พวกยี่ห้อแพงๆ เลยไม่รู้ว่ามันเทพกว่ายังไง	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	เราว่ามันก็ไม่ได้ถึงกับสวยหล่อเทพอะไรแบบนั้นนะคะ มันขึ้นอยู่กับโครงหน้ามากกว่า	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๓)	ทำไมเราทาลิป nyx แล้วต้องลบออกทุกก็ที่ไม่เทพอะคะ	พันทิปดอทคอม: โตะเครื่องแป้ง
๖๕	โทรเลข	คำนาม๑	น.ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าส่งรหัสสัญญาณจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยอาศัยสายตัวนำที่โยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (อ. Telegraph)	พจน.๒๕๕๒
		ประโยค	ในขณะที่เดียวกัน ให้จัดหน่วยออกทำการตัดการสื่อสารติดต่อ เช่น โทรเลขและโทรศัพท์ เป็นอาทิ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำนาม๒	น.๒ ข้อความที่เกิดจากการส่งรหัสสัญญาณทางโทรเลข	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ฉันได้โทรเลขจากที่บ้านเมื่อเช้านี้	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	มีโทรศัพท์หรือโทรเลขมาถึงผมบ้างหรือเปล่า	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		ประโยค(๓)	ไม่เอานะไม่ยอมหรอก จดหมายนะคะพี่ก้อง ไม่ใช่โทรเลข	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข.	พจน.๒๕๕๒
		ประโยค	แม่โทรเลขมาบอกฉันว่าพ่อไม่สบายมาก	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๖๖	โทรศัพท์	คำนาม	น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ติดต่อพูดถึงกันได้ ในระยะไกลโดยใช้สายตัวนำโยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (อ. telephone),	พจน.๒๕๕๒
		ประโยค	แล้วยามนี้จะมีคนอื่นที่ที่ไม่มีโอกาสได้เรียกร้องเหมือนคนที่ไม่มีโทรศัพท์ คนที่ไม่มีวิทยุ มีด้ายหรือ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. พุดติดต่อกันทางโทรศัพท์.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หลวงพ่อก็อโทรศัพท์มาคุยกันว่าเรื่องของภายในวัดเป็นอย่างไรนะคะ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๖๗	นาราน	คำนาม	น. ชื่อของนักร้องชายที่ถูกสังคมกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมการโกหกและหลอกลวง จนถูกศาลจังหวัดเลยตัดสินจำคุก ๒ ปีในคดีฉ้อโกงเงินแต่ผู้ต้องหาปรับสารภาพจึงลดโทษเหลือจำคุก ๑ ปี	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ทำไม คห ๘ ของผมหายไป ผมบอกว่านารานจะโกหกจนทุกคนทะเลาะกัน	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๒)	เอาจริงๆเลยนะ ตอนนารานเป็นนักร้อง RS เราชอบมาก	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	กรณี นักร้องพันธ์ทิพย์ กับ นาราน โอมาน น่าจะเป็นเรื่องราวที่ซับซ้อนที่สุดและได้รับความนิยมมากที่สุด	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		คำกริยา	ก. พุดจาโกหกหรือมีพฤติกรรมหลอกลวง.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	นี่หล่อน เงินแค่นี้ หล่อนจะมา "นาราน" กะชั้นทำไม	อ.ดร.อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล (http://www.manager.co.th/Daily)
		ประโยค(๒)	เด็กสมัยนี้ส่วนมากก็แบบนี้แหละ อย่าให้ถึงกับเรียกเธอว่า หนูนาราน เลย คุณแม่ขอร้อง	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	คุณนารานแค่นี้	หัวข้อคำถามใน Facebook
๖๘	นวล	คำนาม	น.เรียกผงแบ้งที่โรยบนก้อนแป้งเวลานวดหรือปั้นเพื่อไม่ให้ติดมือหรือติดภาชนะเป็นต้น; ละอองที่จับบนผิวผลไม้หรือใบไม้บางชนิด เช่น นวลใบตอง นวลมะม่วง	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ลูกเอาผ้าหมาดลูบนวลใบตองออกเสียก่อน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ว.เรียกสืออย่างผงนวล คือสือขาวเจือเหลืองเล็กน้อย; ผิวงามผุดผ่อง	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ผิวเชอนวลผ่องเป็นยองใย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๖๙	นิพนธ์	คำนาม	น. เรื่องที่แต่งขึ้น, (ราชา) พระนิพนธ์, พระราชนิพนธ์.(ป., ส. นิพนธ์).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ศิลปินอาจเขียนบทนิพนธ์บรรยายภาพหรือมีกวีมาบรรยายเสริม ๔ ลายเช่นศิลปิน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ร้อยกรองถ้อยคำ, แต่งหนังสือ, (ราชา) ทรงนิพนธ์, ทรงพระนิพนธ์, ทรงพระราชนิพนธ์.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ส่วนมากเป็นวรรณคดีในพระพุทธศาสนา นิพนธ์ขึ้นโดยพระภิกษุในอารามต่างๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๗๐	นิราศ	คำนาม	น. เรื่องราวที่พรรณนาถึงการจากกันหรือจากที่อยู่ไปในที่ต่าง ๆ เป็นต้น มักแต่งเป็นกลอนหรือโคลง เช่น นิราศนรินทร์ นิราศเมืองแกลง. (ส.).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	บทกวี สั้นน่อง นี้จึงเป็นตัวอย่างของการนำเอ ขนบนิราศของกวีโบราณมาปรับใช้ให้มีลักษณะเฉพาะตน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ไปจาก, ะหะระหน, ปราศจาก.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พระหนอสองสุริยวงศ์ทรงศกดาจะนิราศแรมไปไพรพทุกษา	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๗๑	แนว	คำนาม	น. แนวความคิด, วิธีคิด, วิธีปฏิบัติ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ลองหาข้อมูลดูว่าเขตอนั้นชอบแนวไหน แล้วค่อยตัดสินใจอีกที	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	นี่ก็ไม้ออกว่าพีแก็เคยเล่นแนวนี่เรื่องอะไรบ้าง	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๓)	ผมไม่ดีดีสัปดาห์ แต่เพียงแค่มึงงานบางแนวที่ผมรู้ตัวว่าทำได้ไม่ดีเลยจะไม่รับงานนั้นเพราะกลัวลูกค้าผิดหวัง	พจนานุกรม: เฉลิมไทย
		คำกริยา	ก. แผลงและโดดเด่นกว่าปกติ	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	ไปสยามทั้งที่แต่งตัวบ้าน ๆ เจี้ยนะ ไม่แนวเลย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๗๒	โหด	คำนาม	น. จดหมายสั้น ๆ, หนังสือที่มีไปมาถึงกันอย่างไม่เป็นทางการ กระดาษที่ใช้มักเป็นกระดาษแผ่นเล็ก ๆ (อ. note).	พจน. ๒๕๔๒, พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ใครจะถามคำถาม ขอให้ใช้ไมโครโฟนหรือเขียนโน้ตมาก็ได้	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. บันทึก, เขียนหรือบันทึกไว้อย่างย่อ ๆ	พจน. ๒๕๔๒, คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ฉันทักว่าจะจำไม่ได้ เลยต้องโน้ตไว้	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
๗๓	บัง	คำนาม	น. รอยเชือดเป็นแผลตามขวาง	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	ถ้าน้องให้เพิ่ม อาหารจะดึงดูดสลิคหินลายบังมารวมตัวกัน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เชือดหรือฟันให้เป็นแผลตามขวาง	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	ป่าดงเท่าสะเอว สั่งให้เอาซากทุบหัวให้มอง แล้วขอดเกล็ดให้หมด บังเป็นชิ้น ๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๗๔	บันทึก	คำนาม	น. ข้อความที่จดไว้เพื่อช่วยความทรงจำ; หรือเพื่อเป็นหลักฐาน, ข้อความที่นำมาจดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม.	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	บันทึกของชาวต่างชาติช่วงปลายรัชกาลที่ ๓ ระบุว่าพ.ศ. ๒๓๘๕ มีเรือสินค้ามาจอดเทียบท่าที่กรุงเทพฯ ๕๕ ลำ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. จดข้อความเพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน, จดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาบันทึกรายงานการประชุม	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๗๕	บำเหน็จ	คำนาม	น. รางวัล, ค่าเหนื่อย, ค่าความชอบเป็นพิเศษ, เช่น ปูนบำเหน็จ, เงินตอบแทนที่ได้ทำงานมา ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อออกจากงาน	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พอบูเสียชีวิตเกษียณ มีบำเหน็จนิด ๆ หน่อย ๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.ให้รางวัล หรือค่าเหนื่อย หรือค่าตอบแทนพิเศษ	ผู้วิจัย
		ประโยค	รัฐบาลบำเหน็จเบี่ยงลี้ยงก่อนใหญ่ให้แก่ครอบครัว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๗๖	บิ๊ก	คำนาม	น. นายใหญ่ เจ้านาย เช่น บิ๊กการบินไทย, ๒. ผู้มีอำนาจและมีอิทธิพล, คนใหญ่คนโต (อ.big)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	นอกจาก พี่แ้ว พิกิก ปุญ เจ๊ียบ จะเป็นบิ๊กแฟนที่คุยกันตั้งแต่กระทู้ละครก่อนมาตั้งบ้านไม้ค์	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		คำกริยา	ก. มีขนาดใหญ่และสำคัญ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	บริษัทของเขาบิ๊กสุดในวงการภาพยนตร์	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๗๗	บีบี	คำนาม	น. ชื่อยี่ห้อของโทรศัพท์มือถือ ย่อมาจากชื่อเต็มว่า BlackBerry สามารถใช้รับ-ส่งข้อความระหว่างกันด้วยแปงกดที่มีลักษณะเหมือนแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ (อ. BB, BlackBerry)	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	บีบีมันลงเพลงเยอะไม่ได้เลย เครื่องค้าง	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	ส่วน BB ก็ไม่เคยคิดอยากจะได้เลยอะ เพราะไม่รู้จะ แชนท์กับใครดี	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	กลัวเหลือเกิน หากซื้อ BB หรือ I-Phone แล้วจะใช้ไม่คุ้มกับเทคโนโลยีที่เค้าขายมา	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก. รับ-ส่งข้อความสนทนาโต้ตอบกันโดยพิมพ์ผ่านโทรศัพท์มือถือชื่อ BlackBerry	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	คิดถึง แต่เราก็ต้องทำงาน ต่างคนต่างก็ต้องทำหน้าที่ของเรา ตอนนั้นก็โอเคคุยบีบีแทน	นิตยสาร สตาร์นิวส์
		ประโยค(๒)	มีเรื่องกับเมเบิ้ล ก็บีบีไปด่าว่าเป็น "ลาว" งานเลยเข้าสาว ดิว-อริสรา ถูกตัวแทนคนอีสานออกมาประท้วง	นิตยสาร สตาร์นิวส์
		ประโยค(๓)	ผมบังเอิญอยู่ที่พาราออกอยู่แล้ว และแกรนด์บีบีมาบอกว่าอยู่งานที่นี่ ผมก็เลยขึ้นไป	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
๗๘	เบนโล	คำนาม	น. ชื่อยาแผนโบราณสำหรับสตรีใช้บำรุงโลหิตยี่ห้อหนึ่ง ห้ามผู้หญิงมีครรภ์รับประทาน เพราะอาจมีผลต่อการพัฒนาของเด็กในครรภ์	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	กินเบนโล แล้วมันจะช่วยไหมคะ	พื้นที่ปดอทคอม: สวนลุ่มพินี่
		ประโยค(๒)	พอดีว่าป๊อปไม่แน่ใจจะ กินเบนโลไปที่เดียวหมดขวดเลยอะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	โทรหาเพื่อนอีกคนซึ่งเคยเล่าให้เราฟังว่าเคยเม็นส์ไม่มาแล้วใช้เบนโล ได้ผลชะงัด	พื้นที่ปดอทคอม: สวนลุ่มพินี่
		คำกริยา	ก. ตั้งครรภ์ก่อนแต่งงาน (มาจากผู้ตั้งครรรภ์ที่อ้างว่ากินยาสตรีเบนโลเป็นการปกปิดการตั้งครรรภ์ก่อนแต่งงาน เพราะยาสตรีเบนโลห้ามผู้หญิงมีครรภ์รับประทาน)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	คุณี่ประกาศแต่งงานแบบสายฟ้าแลบ คนเลยสงสัยว่าจะเบนโล	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๗๙	เบบี้	คำนาม	น. เด็กทารก (อ. baby)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	อย่าทำเป็นเบบี๋ ต้องช่วยตัวเองบ้าง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. เล็กน้อย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	โป๊แค่นี้เบบี๋มาก ๆ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๘๐	เบา	คำนาม	น. เยี้ยว.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เคยปวดเบาบนทางด่วน รถติดนานแล้วไม่มีที่ท่าจะขยับเลย	พื้นที่ปิดทศอม: สนวนลุ่มพินี่
		คำกริยา	ก. ถ่ายปัสสาวะ, เยี้ยว.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ข้าจะไปเบาตรงทุ่งประเดี้ยว	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๘๑	แบ็กอัป	คำนาม	น. การเก็บสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เอาไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นซีดี ฮาร์ดดิสก์ หรือบนอินเทอร์เน็ต	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ตรงนี้อัจฉินช่วยท่านได้ พุดง่าย ๆ ว่ามันใช้แบ็กอัป(เซฟเกมมันก็เอาลงไปด้วยนะ)	พื้นที่ปิดทศอม: มานูญครอง
		ประโยค(๒)	แบรคนอื่นเขาก็มีแอสync ภาพ เพลง หนังสือ รายชื่อ จดหมาย แบ็กอัป แต่ไม่มีการบังคับ	พื้นที่ปิดทศอม: มานูญครอง
		ประโยค(๓)	ช่วยด้วยคะ อัป iphone ให้เป็น ios 5 ข้อมูลหายเกลี้ยง ไม่มีแบ็กอัป พอจะมีวิธีกู้บ้างไหมคะ	พื้นที่ปิดทศอม: มานูญครอง
		คำกริยา	ก. เก็บสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เอาไว้ (อ. back up)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ผมแบ็กอัปข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์อีกชุดหนึ่ง เผื่อชุดนี้หาย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๘๒	แบรนด์เนม	คำนาม	น.สินค้าที่มีคุณภาพดี หรือสินค้าหรูหรา มีระดับ โดยปริยายจึงหมายถึงสินค้านามแพง หรือนำเข้าจากต่างประเทศ (อ.brand name)	ทิตกร: คอลัมน์ "ภาษาไทย ขัดใจปู่" หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับที่ ๘๒๖ วันที่ ๘ ก.พ. ๒๕๕๑
		ประโยค(๑)	แบรนด์เนมคุณภาพและราคา เหมาะสมกัน แพงและคุณภาพดี ยอมจ่าย	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	บ้างก็ใช้เพราะชอบจริง ๆ ค่ะ เพราะส่วนใหญ่แบรนด์เนมจะมีดีไซน์ที่สวยงามหลากหลาย ใช้วัสดุที่มีคุณภาพ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	เราไม่ได้ไม่แบมือขอเงินพ่อแม่ซื้อแบรนด์เนม เงินทุกบาทที่หาได้ รู้จักใช้	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก.ใช้สินค้าแบรนด์เนมซึ่งมีราคาสูง มีระดับ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	สมัยนี้ เด็กสาวๆเค้าเป็นกันแบบนี้เองเธอ เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า ต้องแบรนด์เนมกันเธอคะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	การแต่งหน้าแต่งตัวมีบ้างคะ เหมือนกันทั้งก่อนแต่งและหลังแต่ง แต่ ไม่แต่งหน้าจัด เพราะไม่ชอบ ไม่แพชั่นจำ และไม่แบรนด์เนมด้วย เพราะงก	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	อยากได้กระเป๋าผู้ชาย ไม่แบรนด์เนม ที่ไหนมีให้เลือกเยอะบ้างคะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๘๓	ประกาศ	คำนาม	น. ข้อความที่แจ้งให้ทราบทั่วกัน เช่น ประกาศของวัด ประกาศของบริษัท (ส. ประกาศ; ป. ปกาส).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้เห็นขอรับให้กระทรวงการคลังจัดทำประกาศ เรื่อง การตั้งโรงงานผลิตเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ป่าวร้อง, แจ้งให้ทราบ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	มรรคนายกประกาศงานบุญงานกุศลกับชาวบ้าน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๘๔	ประสาธ	คำนาม	น. ส่วนของร่างกาย มีลักษณะคล้ายเส้นใย มีหน้าที่นำคำสั่งและความรู้สึกไปสู่หรือออกจากสมองหรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย. (ส. ประสาท; ป. ปสาท).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	มังกานิสทำลายประสาธ ทำให้ผนังหลอดเลือด หลอดน้ำเหลืองเสื่อมลง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา๑	ก. ๑. เสียสติ (เป็นคำต่อว่า)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เธอประสาธหรือเปล่า ถึงได้ออกคำสั่งประหลาด ๆ แบบนี้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา๒	ก.๒. วุ่นวาย, กลัวจนทำอะไรไม่ถูก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ไม่เคยเห็นเจ้านายโกรธขนาดนี้ ทำเอาประสาธกันไปทั้งบริษัท	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๘๕	ปัสสาวะ	คำนาม	น. เยี่ยว. (ป.; ส. ปัสสาว).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เมื่อก่อนหน้านี้ยังแสดงความดีใจเมื่อเห็นหน้า จากนั้นก็เริ่มมีปัสสาวะออกมาโดยไม่รู้ตัว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ถ่ายปัสสาวะ, เยี่ยว.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ยาในกลุ่มขับปัสสาวะ ควรเป็นมือเช้า อย่างช้าๆ เพราะจะได้ไม่ปัสสาวะออกมาก	พันทิปดอทคอม: สวนลุ่มพินี
		ประโยค(๒)	แต่ละวันจะกินประมาณ 1 ขวดละ (1.5 L) รวมกับตอนกินข้าวก็มากกว่านี้อีกนิดหน่อย ปัสสาวะบ่อยเหมือนกันค่ะ	พันทิปดอทคอม: สวนลุ่มพินี
		ประโยค(๓)	โนะบุโตะฉิมก็ได้เห็นภาพที่ภรรยาประคองพ่อของตัวเองออกไปปัสสาวะในสวนตอนดึก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๘๖	ป่า	คำนาม	น. พี่สาวของพ่อหรือแม่ หรือหญิงที่มีวัยไล่เลี่ยแต่แก่กว่าพ่อหรือแม่, คำเรียกหญิงที่ไม่รู้จักแต่ก็มีอายุแก่กว่าพ่อหรือแม่.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ป่าจะไปตลาด หนูเอาอะไรไหม	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. เชยและดูมีอายุมาก (ใช้กับผู้หญิง)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ยายคนนั้นแต่งตัวป่ามาก ทั้ง ๆ ที่ยังเรียนมหาวิทยาลัยอยู่เลย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๘๗	ปาร์ตี้	คำนาม	น.งานเลี้ยงรื่นเริง (อ. party)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ใครกันที่จัดปาร์ตี้ได้เจ๋งที่สุดในโมนาโก	พื้นที่ปิดทคอม: เฉลิมไทย
		คำกริยา	ก.ร่วมงานปาร์ตี้, จัดงานปาร์ตี้	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	สาว GND ปาร์ตี้จัดจริงรีเปลา	นิตยสาร FHM
		ประโยค(๒)	อาทิตย์หนึ่งก็ประมาณ 3 วัน ส่วนใหญ่ก็จะเป็นทองหล่อ หรือไม่ก็ปาร์ตี้ที่บ้าน	นิตยสาร FHM
		ประโยค(๓)	คิมี่ ราชิกโคเนนก็ไช่ย่อย เขาเคยปาร์ตี้ถึง 4 วัน 4 คืนติดต่อกัน	พื้นที่ปิดทคอม: เฉลิมไทย
๘๘	ปาฐกถา	คำนาม	น. ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่บรรยายในที่ชุมนุมชนเป็นต้น. (ป.).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ทั้งนี้โดยใช้วิธีแสดงปาฐกถาทางวิทยุกระจายเสียง เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2479	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. บรรยายเรื่องราวในที่ชุมนุมชนเป็นต้น.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เมื่อผู้เขียนได้รับเชิญไปปาฐกถาพิเศษที่มหาวิทยาลัย Cornell ใน พ.ศ. ๒๕๒๙	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๘๙	แปรง	คำนาม	น. สิ่งของอย่างหนึ่งทำด้วยขนสัตว์ ลวด ฯลฯ สำหรับใช้ปัด หวี สีฟัน หรือขัดถูสิ่งของ	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
			อื่น ๆ, ลักษณะนามว่า อื่น.	
		ประโยค	ควรทำความสะอาดโดยใช้แปรงถูเบาๆ และล้างน้ำ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ปัด เช็ด หรือถูด้วยแปรง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้องแปรงฟัน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๙๐	เพจ / เพจ	คำนาม	น. เครื่องมือสื่อสารที่รับข้อความสั้น ๆ (อ.pager)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	โอ๊ย สมัยนั้นนักศึกษามีแค่เพจก็หรูแล้ว	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ส่งข้อความสั้น ๆ เข้าเครื่องเพจเจอร์	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ให้พยาบาลเพจตามหมอมาด่วน มีคนไข้หนักรออยู่	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๙๑	ฝัน	คำนาม	น. การเห็นเป็นเรื่องราวเมื่อหลับ, โดยปริยายหมายถึงการนึกเห็นในขณะที่ตื่นอยู่ ซึ่งไม่อาจจะเป็นจริงได้.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น่าเสียดายที่ไกด์ส่วนตัวที่ฝันถึงเป็นเพียงแคไกด์ในฝันเท่านั้น	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เห็นเป็นเรื่องราวเมื่อหลับ, นึกเห็น, นึกเห็นสิ่งที่เป็นไปได้.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หนูฝันว่า เขามาไล่หนู บอกว่ากลับไป กลับไป	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๙๒	ผ้า	คำนาม	น. อนุภาคเล็ก ๆ ที่รวมตัวกัน มีลักษณะเป็นแผ่นบาง ลอยอยู่บนผิวน้ำหรือติดอยู่ที่ผลเป็นต้น; แผ่นที่ตาตุ่มหลังคา เพดาน หรือปิดใต้ตง. กระจกผ้า เพชรเป็นผ้า, เรียกหน้าที่มีลักษณะเป็นจุดหรือรอยฝุ่นสีคล้ำ ๆ ว่า หน้าเป็นผ้า.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ผมลองสังเกตคนแถบนี้ดู พบคนที่เป็ผ้าเยอะพอสมควร	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ว. ชุนมัวไม่ผ่องใส (ใช้แก่ผิว) เช่น กระจกผ้า เพชรเป็นผ้า, เรียกหน้าที่มีลักษณะเป็นจุดหรือรอยผื่นสีคล้ำ ๆ ว่า หน้าเป็นผ้า	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ดีแต่จะจิกหัวกูให้เกี่ยวหญ้าเลี้ยงวัวแต่เช้าจนสาย แต่ปายจนล้อย จนน้องแนน้องน้อยหน้าคล้ำดำผ้า	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๙๓	ฝีมือ	คำนาม	น. ความเชี่ยวชาญในการใช้มืออย่างมีศิลปะ, ความสามารถหรือทักษะและชั้นเชิงในการปฏิบัติการใด ๆ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฝีมือหนูกีฬาไม่ทำให้ผิดหวังหรอก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. มีความเชี่ยวชาญในการใช้มืออย่างมีศิลปะ, มีความสามารถหรือทักษะและชั้นเชิงในการปฏิบัติการใด ๆ.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	แกงหม้อนี้อร่อยได้แค่นี้แหละคะ ยังไม่ฝีมือเท่าไร	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	แต่งหน้าได้ขนาดนี้ ฝีมือมาก ๆ เลยคะ เปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	สวยทุกชุดเลยคะ คุณแม่ฝีมือมาก ๆ	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๙๔	พนัน	คำนาม	น. การเล่นเอาเงินหรือทุนทรัพย์กันด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หากไม่แอบกินเหล้า เล่นพนัน นอนกับหญิงมีเลือกหน้าก็เที่ยวเตร่ ออกไปทำอานาจกับราษฎร	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เล่นเอาเงินหรือทุนทรัพย์กันด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	บางงวดถ้ามีสมาชิกมากพอก็จะพั่นลามกันไปจนถึงตัวที่สองที่สาม	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๙๕	พยาบาล	คำนาม	น. ผู้ดูแลคนไข้.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พยาบาลต้องทำงานหนัก	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้;	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เธอมาเยี่ยมทั้งพลอยที่เป็นคนไข้และประไพซึ่งมาอยู่พยาบาลพลอย	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๙๖	พัด	คำนาม	น. เครื่องโบกหรือกระพือลม.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พัดขนนกของคุณยายเป็นของเก่ามีราคาสูง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ปัดไป, โบก, กระพือ; หมุนอย่างใบพัดพัดลมหรือใบพัดเครื่องบิน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ยายกำลังพัดไฟ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๙๗	พาย	คำนาม	น. เครื่องมือสำหรับพุน้ำให้เรือเดิน ทำด้วยไม้ มีด้ามกลมยาวประมาณ ๒ ศอกสำหรับจับ ด้านที่ใช้พุน้ำมีลักษณะแบน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เอ๊ะพาย ปู่คล่าหา สงสัยจะตกน้ำไปแล้ว ส่งพายให้ปู่ชื	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาพายพุน้ำให้เรือเดิน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คนในเรือกำลังพายไปทางเดียวกัน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๙๘	แพนดา	คำนาม(๑)	น. ชื่อสัตว์พื้นเมืองของจีนชนิดหนึ่ง คล้ายหมี (อ. panda)	พจน.มติชน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำนาม(๒)	น. รอยคล้ำเป็นวงใต้ตาอาจมีสาเหตุมาจากการพักผ่อนไม่เพียงพอหรือโรคบางประการ เช่น โรคภูมิแพ้, คราบสีน้ำตาลที่เลอะบริเวณดวงตาที่เกิดจากเครื่องสำอางตกแต่งดวงตา เช่น มาสคาร่า อายไลน์เนอร์ เป็นต้น ไหลเลอะลงมาเปื้อน.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ถามสาว ๆ ว่า concealer ปกปิดแพนด้า ยี่ห้อไหนใช้ดีคะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๒)	ตอนบ่ายๆ นี้ จะเป็นแพนด้าเลย ถ้าใช้อายไลน์เนอร์ยี่ห้ออื่น	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๓)	ช่วงนี้นอนตึก พักผ่อนน้อย ใต้ตาเป็นแพนด้า น่าเกลียดมากมาย	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		คำกริยา	ก. มีรอยคล้ำเป็นวงใต้ตาอาจมีสาเหตุมาจากการพักผ่อนไม่เพียงพอหรือโรคบางประการ เช่น โรคภูมิแพ้, มีคราบสีน้ำตาลที่เลอะบริเวณดวงตาที่เกิดจากเครื่องสำอางตกแต่งดวงตา	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	แล้วใช้อายไลท์เนอร์เจลที่กันน้ำ เหมือนกัน ไม่เลือนระหว่างวันแล้วก็ไม่แพนด้าด้วยคะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๒)	เราใช้อายไลท์เนอร์เจลที่กันน้ำก็เลยไม่แพนด้า	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๓)	ช่วงนี้ฉันนอนตึก ใต้ตาแพนด้ามากมาย,	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
๙๙	พื่อน	คำนาม	น. การแสดงกริยาเดียวกับระบำหรือการรำของท้องถิ่นภาคเหนือ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	พื่อนสาวใหม่ เป็นศิลปะการพื่อนของทางภาคเหนือ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	มาดูพื่อนลำแห่งบั้งไฟ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	ชุดที่ ๒ คือ พื่อนเงี้ยว ซึ่งเป็นการแสดงของภาคเหนือ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. รำ, กราย.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	หญิงสาวชาวบ้านแต่งตัวสวยงามจำนวนมากมาพ้อนในเวลากลางคืน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๐๐	แฟกซ์ / แฟ็กซ์	คำนาม๑	แฟ็กซ์ น. ๑. เครื่องที่ส่งหรือรับเอกสารด้วยอุปกรณ์ที่ใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าโดยผู้ส่งต้องระบุหมายเลขปลายทาง (อ. Fax)	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ตอนนี้บ้านเรามีแฟกซ์แล้ว จะส่งเอกสารอะไรก็ส่งมาได้	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		คำนาม๒	น. เอกสารที่ส่งหรือรับด้วยเครื่องแฟกซ์	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	วันนี้ได้รับแฟกซ์สัญญาซื้อขายบ้านแล้ว	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. ส่งเอกสารด้วยเครื่องแฟกซ์	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ท่านสมภพ (พล.ต.ต.สมภพ สกุนตะวิภาต) ให้เลขชาย แฟกซ์มาแล้วเรียบร้อย	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๐๑	ม็อบ	คำนาม	น. ไม้ถูพื้นชนิดที่มีผ้าหรือด้ายดิบเป็นต้นเป็นส่วนที่ใช้ทำความสะอาด (อ. mop)	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	น้ำหกเลอะเทอะเต็มไปหมด ใครช่วยเอาม็อบมาถูพื้นหน่อย	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. ทำความสะอาด, ถูพื้นให้สะอาด	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	พนักงานทำความสะอาดเพิ่มม็อบพื้นเสร็จใหม่ ๆ เวลาเดินระวังจะลื่น	พจน. คำใหม่ เล่ม ๑
๑๐๒	มาร์ค	คำนาม	น. ชื่อเล่นของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีคนที่ ๒๗ ของไทย ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔	www.wikipedia.org
		ประโยค	ก็ไม่ควรจะมีชื่อแม้ว่าให้มาร์ครับผิดชอบขอโทษ ในเมื่อมาร์คไม่เคยรับปากว่าจะขอโทษ	พื้นที่ปิดทศอม: ราชดำเนิน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. อาการของคนฉลาด รอบคอบ พุดน้อย สุขุม สง่างาม	อ.ดร.อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล (http://www.manager.co.th/Daily)
		ประโยค	อืม...แฟนของลูกคนนี้ช่าง "มาร์ค" จริงๆเลย	อ.ดร.อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล
๑๐๓	มุก	คำนาม	น. วิธีการหรือคำพูดที่ทำให้ขบขัน. (พจน.๒๕๔๒ มีคำว่า มุกตลก)	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ศรธรรม เทพพิทักษ์ ทำตัวเป็นกันเองมาก ค่อยจ้อราวกับรู้จักกันมาสักสิบปี ร่าเริง ขยัน ปล่อยมุกตลกเอ็นเตอร์เทนคู่สนทนา	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๒)	รายการสนุก มีมุกให้ได้ขำตลอดๆ ชอบๆๆๆๆ	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	ตลกคณะนี้มีแต่มุกดำน ไม่เห็นขำเลย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก.ทำตลก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เขากำลังซีเรียสกันอยู่ไม่ต้องมามากเลย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๐๔	เมสเสจ	คำนาม	น.ข้อความสั้น ๆ ที่ส่งทางโทรศัพท์มือถือ. (อ.message)	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เอามือถือขาดำของเราออกมาดูบ่อยๆ ทำเป็นดูเวลา ดูเมสเสจไรไป	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	เมื่อก็ได้เมสเสจเรื่องบัตรน้องจูน โอ้ยลุ้นอีกแล้วละ	พื้นที่ปดอทคอม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	แนะนำว่าให้ถามต่อหน้านะ อย่าถามผ่าน message เพราะบางทีอาจจะไม่ได้รับคำตอบจริงๆก็ได้ครับ	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		คำกริยา	ก.ส่งข้อความสั้น ๆ ทางโทรศัพท์มือถือ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เค้า มาอยู่กับแฟนเรามากกว่า โทรหา เมสเสจหา บอกรัก บอกคิดถึง	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	แฟนเก่าเขาเมสเสจมาหาเขาแล้วเขาก็ให้เราอ่านโดยที่เราไม่ได้ขอ	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	แฟนไม่ค่อยหวงเลยยย ไมโทรเซ็ค ไมเมสเสจ ไมบีบี จนน้อยใจบ่อยๆเหมือนกัน	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
๑๐๕	แม่็ก	คำนาม	น.เครื่องเย็บกระดาษ (จากชื่อสินค้าเครื่องเย็บกระดาษยี่ห้อหนึ่ง) (อ.staple)	พจน.มติชน
		ประโยค	มาดูวิธีเย็บกระดาษโดยไม่ต้องใช้แม่็กกันเถอะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก.เย็บกระดาษด้วยเครื่องอย่างนั้น	พจน.มติชน
		ประโยค	วันนี้แม่็กซ์ข้อสอบมาจะสามร้อยชุดแล้ว ปวดมือไปหมด	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๐๖	แมน	คำนาม	น.ผู้ชายที่ล่ำสัน (อ.man)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ดาราคนนี้หล่อล่ำมาดแมนจริง ๆ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก.มีความเป็นสุภาพบุรุษหรือเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	คนชายแมนมากกกกกกก	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ไม่น่าแปลกที่เพื่อนน้อย (ความคิดผมนะ) ไม่แฟร์ ไม่แมน ไม่ใจ รู้จักอะพอได้	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	ผู้ชายนิทานผู้หญิงเนี่ยเราว่า "ไม่แมน" เลยอะ	พื้นที่ปดอทคอม: สนวนลุมพินี
๑๐๗	แม่้ว	คำนาม	น.ชื่อเล่นของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ ๒๓ ของไทย ดำรงตำแหน่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๔-พ.ศ. ๒๕๔๙	www.wikipedia.org
		ประโยค	เหตุเพราะทำอะไร เสียของนายกแม่้วก็ไม่ตลกสักทีเลือกตั้งก็ครั้งก็ประชาชนก็เลือกทะเลาะเนนให้ชนะขาดลอย	พื้นที่ปดอทคอม: ราชดำเนิน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. หลอกหลวง บิดเบือน คดโกง	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ใครรู้ตัวว่าไม่เหลือ ไม่แดง ไม่มาร์ค ไม่แมว เข้ามารายงานตัวหน่อยครับ	www.suanboard.net
		ประโยค(๒)	ไม่รู้จะว่ายังไงดี เอาเป็นว่า พุดสั้นๆถึงแก่นนำในคลิปนี้ว่า "แมวมาก" ก็แล้วกันนะ	พื้นที่ปดอทคอม: ราชดำเนิน
๑๐๘	ไม่	คำนาม	น. เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหิน รูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม มี ๒ ส่วน ส่วนบนซึ่งเรียกว่าลูกไม่ นั้น มีมือถือสำหรับหมุน และมีรูสำหรับกรอกเมล็ดพืช เมื่อหมุนลูกไม่จะบดเมล็ดพืชให้ละเอียดและไหลลงสู่ส่วนล่างซึ่งมีลักษณะเป็น รางสำหรับรองรับอยู่เกือบรอบลูกไม่ ด้านหนึ่งของส่วนล่างมีช่องเปิดให้สิ่งที่ไม่แล้วไหลลงสู่ภาชนะที่รองรับ ได้.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยจะเห็นไม่หินแล้วหละ กลายเป็นของต้องอนุรักษ์แล้ว	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. บดให้ละเอียดด้วยไม่.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ทั้งหมดนั้นล้วนทำมาจากข้าวสาลีดูรัม (Durum Wheat) นำมาไม่ให้เป็นแป้งเซโมลิน่า	นิตยสารกุลสตรี ฉ.๙๔๗
๑๐๙	ย่า	คำนาม	น. ชื่อกับข้าวอย่างหนึ่งที่ปรุงโดยเอาผักและเนื้อสัตว์เป็นต้นมาเคล้าเข้าด้วยกัน เช่น ย่าเนื้อ ย่าเล็บมือนาง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หนูมีสตาวเรื่อง จะเอาย่าหรือเปล่า!"	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ทำอาหารประเภทย่า	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ถ้าย่าเลยใส่อ่างผสมแต่ถ้ายังไม่ย่าให้ช้อนน้ำเย็นไว้วันละกะ ผักได้กรอบสดไม่นิ่มไว	พื้นที่ปดอทคอม: กันคร้ว
๑๑๐	โยโย่	คำนาม	น. ของเล่นชนิดหนึ่ง ทำเป็นรูปดรัมมีสายดึงถ่วงขึ้นลง (o.yoyo)	พจน.มติชน
		ประโยค	สมัยเราเรียนประถมอะนะใคร ๆ ก็ต้องเล่นโยโย่	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. เกิดภาวะที่ลดน้ำหนักจนผอมลงได้ไม่นานก็กลับมาอ้วนอีกครั้ง ในการลดน้ำหนักครั้งต่อมามีต้องใช้ความพยายามมากกว่ากว่าเดิม เป็นเปรียบเทียบกับการเล่นลูกดิ่งโย-โย ตัดมาจาก Yo-Yo Effect	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ตอนสาว ๆ เคยกินยาลดความอ้วน ลดจาก 56 เหลือ 51 ทรมาณ หิวโหย โยโย่ เพิ่มวันละ 1 โล!!!	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	เราเคยลองกินยี่ห้อ ไตไตหัว เห็นคนที่มา review ลดลงเยอะมาก ไม่ yoyo ด้วย แต่กินได้แค่ 5 วันคะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ใครเคยลดน้ำหนักตามคลินิกแล้วไม่โยโย่มั้ง ช่วยแนะนำหน่อยคะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง
๑๑๑	ยูเทิร์น	คำนาม	น. จุดที่กำหนดให้เลี้ยวรถกลับไปในทางที่วิ่งสวนมา (อ.U-turn)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ตรงนี้เคยเป็นยูเทิร์น แต่ตอนนี้ยกเลิกไปแล้ว	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. กลับรถในลักษณะตีโค้งเพื่อวกกลับไปทางที่วิ่งสวนมา	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ขับรถเลยชอยไปแล้ว ต้องยูเทิร์นกลับมา	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๑๒	เยี้ยว	คำนาม	น. ของเหลวที่เสียซึ่งไตขับถ่ายออกจากโลหิต, น้ำปัสสาวะ, (ปาก) น้ำเบา.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ทำไมจะทำไม่ได้ คนจีนเป็นคนหวงชี้หวงเยี้ยวเอาไว้เพื่อไปทำบุญต้นไม้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ถ่ายปัสสาวะ, (ปาก) เบา.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ชาติก่อนผมคงเกิดเป็นเสาไฟฟ้า ใครผ่านไปก็เยี้ยวรดทุกที	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๑๓	รุ่ม		น. บริเวณที่แดดส่องไม่ถึง เช่น รุ่มไม้.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำนาม		
		ประโยค	ท่านว่าปลูกต้นไม้ไว้เพื่ออาศัยเงาร่ม และให้คนได้เก็บดอกผลเป็นทาน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ว. ซึ่งมีอะไรบังแดด	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ถนนสายนี้ร่มตลอดวัน.	พจน.๒๕๔๒
๑๑๔	ระบำ	คำนาม	น. การแสดงที่ใช้ทำพ็อนรำ ไม่เป็นเรื่องราว มุ่งความสวยงามหรือความบันเทิง จะแสดงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เช่น ระบำนพรัตน์ ระบำกอย ระบำจุมฉาย.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ใครจะไปคิดล่ะว่าอยู่ดีๆ ก็จะได้ดูระบำเปลื้องเป็นของแถมด้วย	
		คำกริยา	ก. พ็อนรำที่แสดงไม่เป็นเรื่องราว มุ่งความสวยงามหรือความบันเทิง จะแสดงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ใครว่างๆเชิญมาระบำแมงมุมแปดขาด้วยกันด้วยกันค่ะ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๑๕	ระเบิด	คำนาม	น. ลูกระเบิด เช่น ทิ้งระเบิด.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ประชาชนสองประเทศมีความสุขขึ้น ไม่ต้องวิ่งหลบกระสุนปืน ระเบิด ไม่ต้องเสียเครื่องบินรบอย่างที่เคย	พันทิปดอทคอม: ราชดำเนิน
		คำกริยา	ก. ปะทุแตกออกไป, ทำให้ปะทุแตกออกไป เช่น ระเบิดหิน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คลังกระสุนระเบิด	พจน.๒๕๔๒
๑๑๖	รางวัล	คำนาม	น. สิ่งของหรือเงินที่ได้มาเพราะความดีความชอบหรือความสามารถ.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	น้องสาวได้รับรางวัลผู้มีมารยาทงามจากที่โรงเรียน	พจน.๒๕๔๒
		คำกริยา	ก. ให้สิ่งของด้วยความชอบหรือเพื่อเป็นสินน้ำใจเป็นต้น.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พ่อรางวัลคนงาน	พิมพา บำรุงสุข (๒๕๑๕)
๑๑๗	รายงาน	คำนาม	น. เรื่องราวที่ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนอที่ประชุม ครูอาจารย์ หรือผู้บังคับบัญชาเป็นต้น.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	วันนี้ไปดูหนังไม่ได้หรอก ต้องรีบทำรายงานให้เสร็จ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. บอกเรื่องของการงาน	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฉันรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ.	พจน.๒๕๔๒
๑๑๘	ร่ายยาว	คำนาม	น. ชื่อคำประพันธ์ประเภทร้อยแบบหนึ่ง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดกนะ เด็กม.ปลายยังไ้ ่ ก็ต้องเคยเรียน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. พูดอธิบายได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนชัดเจน, พูดยาว, พูดนาน, บ่นหรือดูว่านาน ่	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เขาจัดโครงการนี้มาตั้งแต่ต้น เลยสามารถร่ายยาวได้เป็นวัน ่	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๑๑๙	รำ	คำนาม	น. การแสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	วันนี้ไม่ว่างแล้วจ้า รับงานรำไว้อีก ๓ งาน ต้องรีบไปจ้า	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	เมืองไทยมีรำแก่นบ ้ ได้หวันก็มีเดินโคโยตี้แก่นบ.	www.mangotv.tv
		ประโยค(๓)	ดูแล้วสุดแสนที่จะรำคาญ แต่ความที่ชอบดูรำก็ยังไม่ทนดูอยู่ได้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. แสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี เช่น รำฉุยฉายพราหมณ์ รำกฤดาภินิหาร รำสีนวล	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เมื่อคราวก่อนคุณปู่ให้ฟังเพลงไทย ๆ นะคะ แล้วจะให้รำด้วย ยาก หมวยไม่ชอบ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๒๐	ล้อ	คำนาม	น. ส่วนของรถซึ่งเป็นวงกลมสำหรับหมุนเคลื่อนพารถไป, ลูกล้อ ก็ว่า.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หนึ่งทุ่มจะต้องมาพร้อมกันที่ศาลาออกสลาก ๓ ทุ่ม จึงออกโชว์ตัวหมუნวงล้อ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. กลิ้งหมุนไปอย่างล้อรถ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้องล้อสตาจค์ให้กลิ้งไป.	พจน.๒๕๔๒
๑๒๑	ลูกเกต	คำนาม๑	น. ลูกองุ่นแห้งชนิดหนึ่ง	พจน.๒๕๔๒
		คำนาม๒	น. หัวนมผู้หญิง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ใส่เสื้อบางจนเห็นลูกเกตชัดเลย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก.หน้าอกแบน (ใช้กับผู้หญิง)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	นางแบบพวกนี้อกลูกเกตทั้งนั้น ดูแบนราบไปหมด	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๒๒	เลเซอร์	คำนาม	น. เครื่องซึ่งบีบอัดลำแสงให้แคบลง และมีความเข้มสูงมาก, เรียกลำแสงที่ได้ออกมา ลักษณะเช่นนี้ว่า ลำแสงเลเซอร์ (อ.laser)	พจน.มติชน
		ประโยค	กำลังรักษากระดิกด้วยเลเซอร์อยู่แต่สนใจป่าพอลล่ารบกวนแนะนำด้วยคะ	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก.รักษาโรคหรือแก้ไขจุดบกพร่องของร่างกายส่วนต่าง ๆ โดยใช้แสงเลเซอร์	ผู้วิจัย

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๑)	เราเป็นกระลิกที่โหนกแก้มเช่นกันคะ เคยไปเลเซอร์แต่ยังไม่หายคะ	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	ตอนนี้เพิ่งไป laser สิวอุดตันไปคะ กะว่าเดี๋ยวแผลตกสะเก็ดแล้วจะเริ่มใช้ bha เลยนะคะ	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ด้วยความที่ไม่อยากเลเซอร์ จึงตัดสินใจกินยาแอดโนติน	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๑๒๓	เสียง	คำนาม	น. ชื่อแกงชนิดหนึ่ง ใส่ผักต่าง ๆ เช่น ตำลึง บวบ น้ำเต้า หัวปลี ยอดฟักทอง ปรุงด้วยหัวหอม พริกไทย กะปิ ตำกับกุ้งแห้งหรือปลาอย่าง บางทีก็มีกระชายด้วย ใส่ใบแมงลักให้มีกลิ่นหอม.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	วันนี้มีเสียงผักรวมเป็นกับข้าวตอนเย็นนะลูก	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. กิริยาที่แกงเช่นนั้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	วันนี้จะเสียงน้ำเต้า.	พจน.๒๕๔๒
๑๒๔	เลื่อน	คำนาม	น. ยานชนิดหนึ่งไม่มีล้อใช้ลากไปตามท้องนาและหมู่บ้าน สำหรับบรรทุกพ่อนข้าวเป็นต้น, บางถิ่นเรียกว่า กะเล็ด, ยานชนิดหนึ่งใช้แถบขั้วโลก ไม่มีล้อ ใช้สุนัขลากไปบนพื้นหิมะหรือบนพื้นน้ำแข็ง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	สุนัขที่นิยมใช้ลากเลื่อนคือ พันธุ์ไซบีเรียนฮัสกี้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เคลื่อนหรือย้ายจากที่เดิมโดยลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น ลาก เสือกไส ยกขึ้น กดลง	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	วันไหนที่ครีมีใจก็เอานิ้วเลื่อนมันขึ้นๆลงๆ ให้เด็กๆดู	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๒๕	เลื่อม	คำนาม	น. วัสดุสำหรับปักกลดลายลงบนผ้า มักมีลักษณะบางเป็นรูปกลมแบนเล็ก ๆ ตรงกลางมีรู เป็นเงามัน สำหรับใช้ปักกลดลาย เช่น เสื่อโชนตัวทศกัณฐ์ พระราม พระลักษมณ์.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	พอถึงกลางฟลอร์ก็สลัดเสื้อคลุมสีดำที่มีเลื่อมปักแพรวพราวออกทำท่าเหมือนว่าเล่นดีโน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ว. เป็นเกมมัน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ริมฝีปากซึ่งทาลิปกลอสเลื่อมสีชมพูเผยรอยยิ้มกว้างให้ฉัน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๒๖	เลื่อย	คำนาม	น. เครื่องมือสำหรับตัด มีหลายชนิด ใบเลื่อยทำด้วยเหล็กกล้า ด้านที่ใช้เลื่อยมีคมเป็นฟันจึก ๆ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เด็ก ๆ เอาเครื่องมือที่บ้านมาด้วย ไม่ต้องเอาของใหม่สักเพื่อประหยัด ส่วนใหญ่เป็นพวกเลื่อย ค้อน สายไฟ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ตัดด้วยเลื่อย.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ช่างไม้กำลังเลื่อยไม้	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๒๗	วง	คำนาม	น. รูปที่มีเส้นที่โค้งเข้ามาบรรจบกัน ล้อมรอบเป็นขอบเขตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น วงกลม.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ตัวอย่างของการผืนก็มีหลายลักษณะ เช่น 1 ลักษณะของผืนที่ใช้สายพลาสติกมีรูปเป็นวงรีครอบฝาเกลียว	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ล้อมรอบ, ทำเครื่องหมายเป็นรูปวงอย่างเอาดินสอดเขียนเป็นรูปวงหมายไว้ หรือใช้ด้ายหรือเชือกอ้อมมาบรรจบกัน เช่น วงสายสัญญาณ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	จงวงรอบตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๒๘	วาว	คำนาม	น. ชื่อสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่สุดที่อาศัยอยู่ในน้ำ มีหางแบนเพื่อช่วยในการพยุงน้ำ สามารถพ่นอากาศที่มีไอน้ำออกทางจมูกได้เวลาโผล่ขึ้นมาหายใจ, ปลาวาฬ ก็เรียก.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	แหม... วาพมันตัวใหญ่มากจริงๆนะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		คำกริยา	ก. มีรูปร่างอ้วน ใหญ่โต.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เอาน่า น้ำหนักแค่นี้ หุ่นแบบนี้ยังไม่วาพเท่าไร อ้วนได้อีกจ้า	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๒)	โดนเพื่อนแซวประจำประมาณว่า "หน้าสวยนะแก แต่แบบหุ่นนี้วาพมากอะ"	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๓)	หุ่นเรอนี้วาพมากอะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
๑๒๙	วึ่ง	คำนาม	น.เกล็ดเล็ก ๆ ที่ผสมลงในเครื่องสำอางเพื่อช่วยสะท้อนแสงระยิบระยับ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ใช้ พวกไฮไลท์ที่วึ่งเม็ดเล็ก ๆ แบบวึ่งธรรมชาติ พวกไฮไลท์หลาย ๆ สีก็ได้	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๒)	อย่าใช้พวกเบสที่ผสมวึ่งเยอะ ๆ เพราะพวกนี้เราใช้ไปปุ๊บ ก็จะไปเน้นให้เห็นเลยว่าผิวเรามีปัญหา	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๓)	หา ผ้าคลุ่มไหลส์ครีมแบบมีวึ่ง ๆ สีทอง ๆ แซมมาคลุ่มน่าจะสวยคะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		คำกริยา	ก.มีแสงสะท้อนระยิบระยับเป็นประกายแวววาว	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	บางคนก็ไม่ใช้ ไฮไลท์ที่ไว้งหลังแบ้ง เพราะอาจไปเน้นรูขุมขนให้มันดูวึ่งเกินไปได้	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๒)	lunasol วึ่งกระจุกคะ น่ารักมาก ๆ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
		ประโยค(๓)	เรา จะชอบ โทนน้ตาล แบบ ด้าน ๆ ไม่วึ่ง แก้มก็ไม่วึ่ง	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแบ้ง
๑๓๐	วิจัย	คำนาม	น. การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา. (อ. research)	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	วิจัยเรื่องปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร	พจน.๒๕๔๒
		คำกริยา	ก. ค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขากำลังวิจัยเรื่องมลพิษทางอากาศอยู่	พจน.๒๕๔๒
๑๓๑	วิทยุ	คำนาม	น. ...เรียกเครื่องที่มีหน้าที่เปลี่ยนคลื่นเสียงให้เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าออกสู่อากาศว่า เครื่องส่งวิทยุ, เรียกเครื่องที่มีหน้าที่เปลี่ยนคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่รับได้จากเครื่องส่งวิทยุ ให้กลับเป็นคลื่นเสียงตามเดิมว่า เครื่องรับวิทยุ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	นอกจากนี้ภายในรถยนต์ยังพบสายรับส่งวิทยุสื่อสารแบบมือถือ ๑ เส้น	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. พูดคุยสื่อสารกันผ่านเครื่องส่ง-รับวิทยุ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ลูกน้อง : หัวหน้า หัวหน้า ครับ หัวหน้า พวกเราที่เฝ้าอยู่ข้างหน้า หายไปหมดเลยครับ หัวหน้า : แล้ววิทยุไปรียัง ลูกน้อง : วิทยุไปแล้วครับ	ละคร นักข่าวคนต่างอน ช่อง ๗
		ประโยค(๒)	เดี๋ยววิทยุไปบอกคนที่โรงพักก่อนนะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	เจ้าหน้าที่เลยวิทยุสกัดจับบรรดาของคนร้ายจอดทิ้งไว้ในปั้มน้ำมัน ปตท.	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๓๒	เวฟ	คำนาม	น. เตาอบที่ใช้ไมโครเวฟทำให้อาหารร้อน ตัดมาจาก เตาไมโครเวฟ. (อ. microwave).	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เอาข้าวโอ๊ต ใส่น้ำร้อน คนๆ หรือใครจะเข้าเวฟต่อกี้ได้คะ	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	เพิ่งออกจากเวฟเมื่อกี้ แต่มันยังร้อนอยู่	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	สรุป ก็เลยซื้อปลามา ๑ ตัว ทั้งลงหม้อ ทั้งเข้าเวฟ และสุดท้ายอร่อยดี	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก.ทำอาหารให้สุกร้อนโดยใช้เตาไมโครเวฟ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เซียร์บัตเตอร์เราก็ไม่เวฟคะ ภูเขาไปมาบนปากเนี่ยแหละ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	กินกับน้ำเชื่อมก็ได้ ไอศกรีมก็ได้ หรือจะเวฟร้อนๆมาคลุกเนยโรยน้ำตาลก็อร่อยสุดๆ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	มันมีแต่อาหารสำเร็จรูป เลยเวฟมากิน กินได้ป่าว	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๓๓	แว็กซ์	คำนาม	น. น้ำยาหรือสารเคมีเคลือบผิวพื้นทำให้ขึ้นเงา (อ.wax)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๓
		ประโยค	เพิ่งจะลงแว็กซ์ อย่าเพิ่งเดินเข้าไป	พจน.คำใหม่ เล่ม ๓
		คำกริยา(๑)	ก.กำจัดขนโดยใช้พาราฟินเหลวทาผิวหนังบริเวณที่ต้องการกำจัดขน ปล่อยให้แห้ง แล้วดึงออก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๓
			เธอแว็กซ์ขาสัปดาห์ละครั้งเพื่อให้ขาเนียน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๓
		คำกริยา(๒)	ก.เคลือบผิวผลไม้ให้เป็นมัน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๓
			แอปเปิ้ลพวกนี้ไม่ได้แว็กซ์ผิวเลยดูด้าน ๆ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๓
		คำกริยา(๓)	ก.เคลือบผมให้เป็นเงามันโดยใช้ผลิตภัณฑ์เคลือบเงาผม	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ลองแว็กซ์ผมมั๊ยคะ เคลือบเงานะคะ ทำให้ผมเงาๆ วังๆ ได้จ้า	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	เราเพิ่งไปยัดผมมาเมื่อสองเดือนที่แล้ว หลังยัดพีเค้าเซียร์ให้แว็กซ์ด้วยเพิ่มอีกร้อยนึง	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	บัดนี้ เงากว่ายัดอย่างเดียวซะอีก เกิดมาก็เพิ่งเคยแว็กซ์นี้แหละ รู้ๆทำตั้งนานแล้ว	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๑๓๔	แว้น	คำนาม	เด็กแว้น น.วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซค์ให้มีเสียงดังแว้น ๆ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ผมก็คนหนึ่งละที่ชอบดูถูกพวกแว็นซ์ หรือเวลาเพื่อนเล่น hi5 ผมก็ชอบดูถูก	พจนานุกรม: สยามสแควร์
		คำกริยา	ก. ขับรถจักรยานยนต์แบบรวดเร็ว, ขับมอเตอร์ไซด์เป็นกลุ่มเวลากลางคืนแบบเด็กแว้น	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ใส่เสื้อยืด ขาสั้นไปเดินห้างกับเพื่อน ก็มีเด็กผู้ชายประมาณวัยม.ต้น-ม.ปลายออกแนวแซ่บๆ แว็นซ์ๆ น้อยมาเหลือ	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	การเงินเรามันดันไม่อำนวยตอนนี้เลย ไปแว้นสงกรานต์หมดตัว	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ของเราเคยหลุดคะ นิ่งมอเตอร์ไซด์รับจ้างแล้วพี่แกแว้นซ์แรงไปหน่อย	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๑๓๕	ศรัทธา	คำนาม	น. ความเชื่อ, ความเลื่อมใส บางทีก็ใช้เข้ากับคำ ประสาทะ เป็น ศรัทธาประสาทะ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฉันมีศรัทธาในความคิดของเขา	พจน.๒๕๔๒
		คำกริยา	ก. เชื่อ, เลื่อมใส	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาศรัทธาในการรักษาแบบแพทย์แผนโบราณ.	พจน.๒๕๔๒
๑๓๖	ศัลยกรรม	คำนาม๑	น. การรักษาโรคโดยวิธีผ่าตัด.	พจน.๒๕๔๒
		คำนาม๒	น. การผ่าตัดตกแต่งร่างกายให้ต่างไปจากเดิมเพื่อเสริมสร้างความสวยงาม	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ยาฉีดยาที่ตายอีกหลาย ศัลยกรรมที่หลายคนนมนำไปแล้ว	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	มาแชร์กัน ~ ร่างกายของคุณผ่านศัลยกรรมอะไรมาบ้างคะ	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ทำให้มาคิดว่า จริงหรือ .. ทำศัลยกรรมนี้ทำให้เราสวยขึ้นไม่ใช่หรือคะ	พจนานุกรม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก. ผ่าตัดตกแต่งร่างกายให้ต่างไปจากเดิมเพื่อเสริมสร้างความสวยงาม	ผู้วิจัย

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๑)	ความสวยหล่อดูดีไม่มีขาย อยากได้ต้องทำเองครับ..... ไม่เคยศัลยกรรมนะครับ พ่อแม่ให้มาล้วนๆ	พจนานุกรม: โตะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	คนทักว่าไปศัลยกรรมหรือเปล่า เยอะมาก ทั้งๆที่ไม่ได้ทำอะไรเลย	พจนานุกรม: โตะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	คนไทยนี้สวยแบบไม่ต้องศัลยกรรมกันเลยทีเดียว	พจนานุกรม: โตะเครื่องแป้ง
๑๓๗	สก๊อย	คำนาม	เด็กสก๊อย น.วัยรุ่นผู้หญิงที่ซอ้นทำยมอเตอร์ไซค์ของเด็กแว่นในลักษณะกอดรัดม๊กนุง กางเกงยีนส์ขาสั้นมาก ๆ (สก๊อย มาจากชื่อตัวการ์ตูนญี่ปุ่น)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ยิ่งแต่งตัวแบบ จขกท. ว่านะ มันคล้ายๆ สก๊อย อ่าคะ	พจนานุกรม: โตะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	น. มีพฤติกรรมหรือแต่งตัวคล้ายกับเด็กสก๊อย	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	อุทัยทิพย์ทาบบางๆ ก็สุดชีวิตในวันธรรมดา ดูไม่สก๊อยเท่าที่คิดด้วยคะ	พจนานุกรม: โตะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	น้องเค้าเปลี่ยนทรงผมแล้วหรือเปล่าอ่ย แต่ถึงจะทำผมฟู แต่งตัว พุดจา ก็ไม่สก๊อยนะ	พจนานุกรม: เฉลิมไทย
		ประโยค(๓)	เราเคยทำสีน้ำตาลกลาง แรก ๆ ก็ดำดีนะ แต่ไป ๆ มา ๆ กลายเป็นสีน้ำตาลแดง ๆ ยังไงไม่รู้ ไม่ชอบอะคะ รู้สึกว่าสก๊อยช้ไป	พจนานุกรม: โตะเครื่องแป้ง
๑๓๘	สปอนเซอร์	คำนาม	น. ผู้สนับสนุนด้านการเงิน (อ.sponsor)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	หมู่บ้านของเรายินดีเป็นสปอนเซอร์ให้เด็กอัจฉริยะคนนี้ได้เรียนต่อจนจบปริญญาเอก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. สนับสนุนด้านการเงิน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	แม้บริษัทของเราจะเล็ก แต่ก็ยินดีสปอนเซอร์นักกีฬาชิงป็น 10 คนในปีนี้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๑๓๙	สมาคม	คำนาม	น. แหล่งหรือที่ประชุมของบุคคลหลายคนมารวมกันด้วยมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ บางประการ เช่น เข้าสมาคม สมาคมศิษย์เก่า. (ป., ส.).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หลัง ๆ นี้แม่แก่เขาออกงานสังคมที่จังหวัดทุกวัน เตียวกาชาติ เตียวสมาคมแม่บ้าน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. คบค้า, คบหา	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	อย่าสมาคมกับคนพาล ให้สมาคมกับนักปราชญ์.	พจน.๒๕๔๒
๑๔๐	สโมสร	คำนาม	น. ที่สำหรับร่วมประชุมคบหากัน เช่น สโมสรข้าราชการ สโมสรทหารบก. (ป. สโมสรณ; ส. สมวสรณ).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	การรณรงค์จัดที่สโมสรตอนเย็นก่อนงานเลี้ยง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ร่วมชุมนุมกัน เช่น ไปร่วมสโมสร.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ขอปวงชนชาวไทยจงร่วมจิตร่วมใจสมัครสโมสรเป็นเอกฉันท์	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๔๑	สรุป	คำนาม	น. ประเด็นย่อ ๆ ของเรื่อง เช่น กล่าวโดยสรุป.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ขอความช่วยเหลือค่ะ ใครมีสรุปแพคเกจโรงแรมบ้างคะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. ย่อเอาเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องเป็นประเด็น ๆ ไป.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คาดใช้เวลาอีกไม่นานจะสรุปสำนวนสอบสวนส่งฟ้องอัยการได้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๔๒	สลิ้ม	คำนาม	ชำหริ่ม น. ชื่อขนมอย่างหนึ่ง ทำด้วยแป้งถั่วเขียว ลักษณะคล้ายลอดช่อง แต่ตัวเล็กและยาวกว่า กินกับน้ำกะทิผสมน้ำเชื่อม.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	สลิมสมัยนี้หาเจ้าทำดี ๆ ครบเครื่องแบบในอดีตไม่ค่อยได้เลย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ว. สี่เกี่ยวข้องกับสี่ชมพูัดกันเหมือนสี่ขนมซ่าหริ่ม	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	คุณหนูไฮโซวันนี้แต่งตัวสลิมจัง	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
๑๔๓	สังกัด	คำนาม	น. ส่วนราชการที่มีหน่วยงานย่อย ๆ ขึ้นอยู่ เช่น กรมสามัญศึกษาอยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. (ข. สังกัด).	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	เขาเป็นคนไม่มีสังกัด	พจน. ๒๕๔๒
		คำกริยา	ก. ขึ้นอยู่, รวมอยู่,	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	กรมวิชาการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.	พจน. ๒๕๔๒
๑๔๔	สังคม	คำนาม	น. คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท; วงการหรือสมาคมของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมชาวบ้าน.(ป.).	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	ลืมนอกไปว่าสามเป็นหมอ และสังคมที่อยู่เป็นสังคมอีกระดับหนึ่งไม่ใช่อย่างนี้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ว. ที่เกี่ยวกับการพบปะสังสรรค์หรือชุมนุมชน เช่น วงสังคม งานสังคม.	พจน. ๒๕๔๒
		ประโยค	ครูเหม เวชกร... มนุษย์ผู้ไม่สังคมโลก	www.youtube.com
๑๔๕	สัมภาษณ์	คำนาม	น. การพบปะสนทนากันในลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งต้องการทราบเรื่องจากอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อนำไปเผยแพร่...; การสอบท่วงทีวาจาและไหวพริบ พิจารณาดูชั้นเชิงและความสามารถของผู้เข้าสอบว่าจะเป็นผู้เหมาะสมหรือไม่	พจน. ๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	กระหู่ขอความช่วยเหลือคำ .. พรุ้งนี้มีสัมภาษณงานภาษาอังกฤษ	พินทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก. สนทนาหรือสอบถามเพื่อนำเรื่องราวไปเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หรือวิทยุกระจายเสียงเป็นต้น. (ส. สมภาษณ์ ว่า การสนทนากัน, การพุดจาซักถามกัน; คำพุดให้ตรงกัน).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์สัมภาษณ์นายราชบัณฑิตยสถานเกี่ยวกับความเป็นมาของราชบัณฑิตยสถาน.	พจน.๒๕๔๒
๑๔๖	สัมมนา	คำนาม	น. การประชุมแบบหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผลสรุปที่ได้ถือว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้ เช่น สัมมนาการศึกษาประชาบาล. (อ. seminar).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	สัมมนาของฝ่ายเราวันนี้ ขอให้ทุกคนเข้าฟังด้วย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. เข้าร่วมการสัมมนา	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เป็นคนติดสามี่ค่า สามี่จะไปสัมมนา จะไปไหน อีชั้นขอติดสอยห้อยตามไปด้วยตลอด	พินทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	จะสัมมนากันเรื่องอะไรดี	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	พี่ก็บอกจังหวัดที่จะไปให้เรียบร้อยว่าต้องไปสัมมนาต่างจังหวัดสามวันสองคืน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๔๗	สำนัก	คำนาม	น. ที่อยู่อาศัย เช่น อยู่สำนักวัดมหาธาตุ, ที่ทำการ เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี; แหล่งศึกษาอบรม เช่น สำนักวิปัสสนาวัตปากน้ำ สำนักศึกษาปาโมกข์. (โบ เขียนเป็น สำนัก).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ที่โน่นเขามีสำนัก กระทบมาแล้วเมื่ออาทิตย์ก่อน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. อยู่.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เวลานี้เธอสำนึกที่ไหน	พจน.๒๕๔๒
๑๔๘	สำเนา	คำนาม	น. ข้อความหรือภาพเป็นต้นที่ผลิตซ้ำจากต้นแบบหรือต้นฉบับ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	คุณก็ไม่ต้องเสียเวลาหรอกค่ะ เดี่ยวฉันจะเป็นคนถ่ายสำเนามาให้คุณเอง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. คัดหรือถ่ายข้อความหรือภาพเป็นต้นจากต้นแบบหรือต้นฉบับ	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ก่อนส่งใบเสร็จรับเงินไปให้ลูกค้า ควรสำเนาไว้ก่อน	พจน.๒๕๔๒
๑๔๙	สื่อ	คำนาม	น. ผู้หรือสิ่งที่ติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เขาใช้จดหมายเป็นสื่อติดต่อกัน	พจน.๒๕๔๒
		คำกริยา	ก. ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมาย, ชักนำให้รู้จักกัน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	อุณห์ภูมิที่อ่อนโยนนี้นั้นสื่อมาจากจิตใจของเขา	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๕๐	สู่ม	คำนาม	น. เครื่องมือจับปลาชนิดหนึ่ง มักสานด้วยไม้ไผ่เป็นตา ๆ ลักษณะคล้ายทรงกระบอก ด้านบนสอบเข้า มีช่องให้มือล้วงลงไปได้ เรียกว่า สู่มปลา	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เส้นนั้นใหญ่ไป ตัวแค่นี้ต้องเลี้ยงในสู่มไว้ก่อน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. อากาศที่เอาสู่มครอบเพื่อจับปลาเป็นต้น.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หนวดของคนสวมงอบไปไถนาหรือไปสู่มปลาในหนองหนวดของกำนันเจ้าของบ่อนไป	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๑๕๑	หยด	คำนาม	น. หยาดของเหลวที่ไหลหลุดออกมา เช่น หยดน้ำ หยดหมึก, ลักษณะนามใช้เรียกสิ่งทีไหลหลุดออกมาเช่นนั้น เช่น น้ำหยดหนึ่ง น้ำหมึก ๒ หยด.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หยดเหงื่อที่รวมตัวเป็นสายไหลไปตามผิวหนัง เกาะนิ่งอยู่สักระยะหนึ่งที่ปลายคาง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ไหลหรือทำให้ไหลหลุดออกมาเป็นหยาด ๆ เช่น น้ำหยด.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หยาดน้ำตามใบไม้หยดลงกระทบแผ่นน้ำซึ่งค้างอยู่ตามสนาม เห็นเป็นพลีวระลอก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๕๒	หยาด	คำนาม	น. เม็ดฝนหรือน้ำค้างเป็นต้นที่ไหลย็ดหยดลง เช่น หยาดฝน หยาดน้ำค้าง หยาดเหงื่อ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เจ้านางพยายามทรงกายเบิกนัยน์ตาอันจ้ำจื่นด้วยหยาดน้ำ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. หยดลง.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้ำค้างน้ำเหมยรวมตัวกันอยู่บนใบไม้ หยาดเหยาะเฝาะฝอยลงต้องตองกล้วยตั้งอยู่ ปกๆ เปาะๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๕๓	หลน	คำนาม	น. อาหารประเภทเครื่องจิ้มชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยกะทิ หัวหอม หมูหรือกุ้งสับ เคี้ยวรวมกันแล้วใส่ปลาร้าหรือเต้าเจี้ยวแห้งเป็นต้น อยางใดอย่างหนึ่ง เรียกชื่อตามนั้น ปรงรสให้เปรี้ยว เค็ม หวาน เช่น ปลาร้าหลน เต้าเจี้ยวหลน เต้าหู้ยี้หลน ปลาเกล็ดหลน รับประทานกับผักสด.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	"หลน" ถ้วยนี้คุณย่าทำกินเมื่อวานตอนเย็นนี่เองคะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. เคี้ยวของบางอย่างเช่นปลาร้าปลาเจ้าให้ละลายและงวดซัน เพื่อปรงเป็นอาหาร.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	แม่วงศ์มีหน้าที่ของแกคือนั่งประจำอยู่หน้าเตา คอยทอด ผัด หลน เจียว ทำหมูหวาน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๑๕๔	หลั่นล้า / ลัลลา	คำนาม	น. ความรู้สึกเรงร่า, ความเบิกบาน, ความสนุกสนาน	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	โววายร้องให้กับแฟนจนหลับปุ๋ย แล้วตื่นมาก็อารมณ์ดี หลั่นล้าา	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	พร้อมกับवादผั้นไว้ว่า ลัลลา ชั้นจะขาวเหมือนดารา	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก. เรงร่า, เบิกบาน, สนุกสนาน (บางครั้งสะกดว่า ลัลลา)	พจน. คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	สอเค้าล่อม"แอฟ สงกรานต์"รักไม่หลั่นล้าเหมือนเดิมเสียแล้ว	พันทิปดอทคอม: เฉลิมไทย
๑๕๕	หลินปิง	คำนาม(๑)	น. ชื่อของแพนด้ายักษ์เพศเมียในสวนสัตว์เชียงใหม่ เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ จากการผสมเทียม ระหว่างช่วงช่วงและหลินฮุ่ย	http://www.wikipedia.org
		คำนาม(๒)	น. คราบสีดำที่เลอะบริเวณดวงตาที่เกิดจากเครื่องสำอางตกแต่งดวงตา เช่น มาสคาร่าอายไลน์เนอร์ เป็นต้น ไหลเลอะลงมาเปื้อน.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	กำจัดหลินปิงออกไปด้วยมาร์คแตงกวา ทำเองได้ง่ายๆ ค่ะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	พ่อยากได้เส้นหนาๆ เลยมาใช้แบบเจล ครึ่งวันหลินปิงมาหาเลยง่า	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ตามนี้เลยคะ คล้าเป็นหลินปิงเลย เพื่อนๆใช้อะไร ยังไงกันบ้างคะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	น. มีคราบสีดำที่เลอะบริเวณดวงตาที่เกิดจากเครื่องสำอางตกแต่งดวงตา เช่น มาสคาร่าอายไลน์เนอร์ เป็นต้น ไหลเลอะลงมาเปื้อน.	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ตาสองชั้นหลบในมันก็จะเลื่อนๆแล้วก็แอบหลินปิงด้วย	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	กรีดแล้วเกิด เจ็ดทั้งวัน ไม่แพนด้า ไม่หลินปิง ช่วงช่วง หลินฮุ่ย	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	เราใช้ KATE Gel Liner แล้วหลินปิงจัดๆ มียี่ห้อไหนเจลไลน์เนอร์ แจ่มๆมั่งคะ	พันทิปดอทคอม: โຕ้ะเครื่องแป้ง
๑๕๖	หวี	คำนาม	น. ของใช้ชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นซี่ ๆ เรียงต่อกันเป็นป็น ใช้สาบผหรือเส้นด้ายเป็นต้น	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หวีอันนี้เป็นของโบราณ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก.แต่งผด้วยหวี, สาบผ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฉันทวีผ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๕๗	หัวฟู	คำนาม	น.ผมโป่งขึ้นมา,ผมหยิกยุ่งเหยิง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เขาไปตัดผมาใหม่ หัวฟูเชียว	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก.ทำงานวุ่นวายตลอดเวลา	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	วันนี้มีคนมาติดตอตั้งแต่เช้าจรดเย็น เลยทำงานหัวฟูทั้งวัน	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๑๕๘	หาบ	คำนาม	น.ชุดภาชนะที่ประกอบด้วยกระบุงสองใบซึ่งมีสาแทรกแล้วเอาไม้คานสอดกลง ใช้สำหรับใส่สิ่งของแล้วแบกพาไปยังที่ต่าง ๆ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	แสดงเอกลักษณ์ไทย ทั้งเครื่องใช้สมัยโบราณ (หาบคอน, ถุงใส่เงิน)	www.smegift.com
		ประโยค(๒)	เมื่อเรารู้แล้วก็วางหาบนั้นเสีย ไม่ต้องหิ้วอะไร เดินตัวเปล่ามันก็สบาย	www.bkkonline.com
		ประโยค(๓)	ขวดน้ำจิ้มเหล่านีก็ซุกๆ เอาตามทีวางได้หาบนี้แหละ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. เอาของห้อยปลายคาน ๒ ข้างแล้วแบกกลางคานพาไป.	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	แม่คำหาบขนมมาขาย	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๕๙	แหวง	คำนาม	น. ชื่อของแกนนำคนหนึ่งของกลุ่มคนเสื้อแดงซึ่งถูกสังคมนมองว่าพุดจาจวากวน สับสน ทำให้สรุปได้ยาก	ผู้วิจัย
		ประโยค	ทั้งไอ้ตูทั้งไอ้หมอแหวง เจรจาแบบนี้ไม่ต้องมาก็ได้	พื้นที่ปดอทคอม: ราชดำเนิน
		คำกริยา	ก. การพุดกลับไปกลับมา ชวนให้สับสน พุดมากโดยไม่มีความน่าเชื่อถือ	อ. ดร. อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล (http://www.manager.co.th/Daily)
		ประโยค(๑)	ยี่ดยาวมาจนถึง 241 ความคิดเห็น คุณ จขกท. ก็ยังแหวง แถ ไปได้อีก ยังไม่ออกจากห้วงความคิดอีกหรือคะ โลกนอกกะลามันกว้างน้อ	พื้นที่ปดอทคอม: สวนลุ่มพินี่
		ประโยค(๒)	พี่หรีด....อย่ามา "ตู" น้า....เดี๋ยว ผมก็ "แหวง" ใส่หรือก	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		ประโยค(๓)	แต่ความคิดที่สมกับ เป็นเสื้อแดงก็ยังแหวงไปแหวงมาอยู่ดี.....เห้อออออออ	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๑๖๐	แห่	คำนาม	น. ขบวนที่ไปพร้อมกันด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจมีการตกแต่งหรือมีดนตรีประกอบเป็นต้น เช่น แห่นาค แห่ขันหมาก แห่ศพ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ฝันว่าได้ดูแห่มังกร วันไม่รู้ ทายว่าฝันนี้จะเป็นนิมิตมงคลที่ดีจะหมดเคราะห์และหายจากโรคภัยต่างๆ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. ไปกันเป็นพวกเป็นหมู่่มาก ๆ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	มีงเคยเห็นล้อเกวียนแห่พระมาให้หลวงพ่เจ้าคุณไช้ใหม่ไอ้หนู	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๖๑	แหงน	คำนาม	น. เครื่องสำหรับถอนหนวดถอนคิ้วเป็นต้น รูปคล้ายคีมเล็ก ๆ	พจน.๒๕๔๒

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค	ผมแอบดูในลิ้นชักครุมีแหงกับมิดโกน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก. กิริยาที่เอาของ ๒ สิ่งหนึ่งอย่างแหงบ, เอานิ้วมือบีบทำนองหยิกแต่ไม่ใช่เล็บ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	หนูแม้สงสัยจึงถูกแม่มยุรีแหงบตันแขนหนึ่งทีก่อนจะบอกว่า จูดยุบขอโทษเขาเสีย	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๖๒	แหล	คำนาม	น. ตอนหนึ่งหรือบทหนึ่งในเทศน์มหาชาติซึ่งลงท้ายด้วยคำว่า แล เช่น นั้นแล นั้นแล.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	มาฟังแหลที่ไพเราะกันคะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก. เทศน์มหาชาติเป็นทำนองตามแบบในแต่ละกัณฑ์.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ถ้าฟังพระอาจารย์เหลื่อมแหลอย่างตั้งใจ จะเห็นท่านพระอาจารย์เหลื่อม ท่านแยกทำนองแหลได้อย่างชัดเจน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๖๓	โหล	คำนาม	น. ลักษณะนามบอกจำนวนนับหน่วยละ ๑๒.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	น้องซื้อปากกาสี ๆ ทีเดียว ๒ โหล	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ว. โดยปริยายหมายความว่า ทีถือกันว่ามีคุณภาพต่ำ เช่น เสื้อโหล.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ผู้ชายยังทัก 555 ใช้แซมพูอะไร หอมมากกก กลิ่นไม่โหลด้วย	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๑๖๔	อ้วก	คำนาม	น.อาหารที่ถูกสำรอกออกมาทางปาก	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เค้าเลยขับไปจอดบนตาดฟ้า แล้วเซ็ดอ้วกเรอบนรถอะ	พื้นที่ปดอทคอม: สวนลุ่มพินี่
		ประโยค(๒)	เพื่อนบ้านเราเคยเลี้ยงหมาไว้สิบกว่าตัวอยู่ในบ้านจัดสรร ทั้งอิทั้งอ้วกเค้าไม่เคยตามเก็บ	พื้นที่ปดอทคอม: สวนลุ่มพินี่
		ประโยค(๓)	พ่อเลี้ยงทุบลูกเลี้ยงวัยเพียง ๒ ขวบดับ เหตุโมโหที่ต้องเซ็ดอ้วกให้	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ราก, อาเจียน.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	พอเขาเล็กร้องไห้ เขาก็อ้วกใส่หัวผมเป็นหล้าเหม็นๆ อาหารหอมๆ ผสมกัน	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๖๕	อ่อม	คำนาม	น. ชื่อแกงชนิดหนึ่งคล้ายแกงคั่วแต่ใส่มะระมักใช้แกงกับปลาดุก เรียกว่าแกงอ่อมมะระ หรือแกงอ่อมมะระปลาดุก.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	แต่ขึ้น ๑๓ คำมาแล้วพอบ้าน ไม่ได้กินลาบกินอ่อมอันใดสักอย่าง	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.ปรุงอาหารประเภทอ่อม (มีผู้อธิบายว่า ในภาษาเหนือ "คำว่า "อ่อม" นั้น หมายถึง การที่เราตั้งไฟไว้ให้นาน ๆ จะทำให้เนื้อมันเปื่อย)	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ปลาช่อนที่นำมาแกง ต้ม อ่อม นี้ จะไม่กิน	พื้นที่ปดอทคอม: กันครีว
		ประโยค(๒)	เติมน้ำให้ท่วม เปิดไฟกลางอ่อมทิ้งไว้	พื้นที่ปดอทคอม: กันครีว
		ประโยค(๓)	ญาติคนทีมาจากอีสานบอกว่าเดี๋ยวจะอ่อมกบให้ได้ชิมกัน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๖๖	ออรา	คำนาม	น.รัศมีที่เปล่งประกายสว่างโดดเด่น. (อ. aura)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	คนจนทำอะไรถึงจะ สวย มีออราหน้าแดงแบบคนรวยได้คะ	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก.มีรัศมีเปล่งประกายสว่างโดดเด่น.	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เธอดูผู้ชายคนนั้นสิ หล่อจิงเดินที่ออรามาเชียว	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๑๖๗	อาบอบนวด	คำนาม	น. สถานที่จัดบริการให้ผู้ชายเข้าไปอาบน้ำ อบน้ำ และนวดตัว มีหญิงสาวคอยให้บริการ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	บนถนนรัชดาภิเษกมีอาบอบนวดขนาดใหญ่หลายแห่ง	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		คำกริยา	ก. ใช้บริการในสถานอาบอบนวด	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	วันนี้เหนื่อยมาก ตอนเย็นจะแวะไปอาบอบนวดเสียหน่อย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๖๘	อาร์ต	คำนาม	น.คนที่มีอารมณ์ค่อนข้างแปรปรวน ค่อนข้างเอาแต่ใจ ผู้อื่นคาดเดาอารมณ์ได้ยาก	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ที่เล่าๆมารู้สึกเหมือนชีวิตเราจริงๆ แต่เราเป็นอาร์ตนะ ฮ่าๆๆ	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ตอนนี้ยังไม่มียาร์ตเป็นของตัวเอง เรียกว่าระยะปลอดอาร์ต	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	เธอจะได้อารมณ์บ้างหรือรับอารมณ์พวกอาร์ตนี้มันสนุกหรือเปล่า	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก.มีอารมณ์ค่อนข้างแปรปรวน ค่อนข้างเอาแต่ใจ ผู้อื่นคาดเดาอารมณ์ได้ลำบาก	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เขียนไปเหงาไป เามาจากประสบการณ์ในอดีตเยอะเลย หรือเพราะฉันอาร์ตไปจนถึงโสด	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	สินี่สวยสดใส อันนี้ก็ดูอาร์ต	พื้นที่ปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ผู้หญิงที่ไม่อาร์ตเลย น่าเบื่อไปไหมคะ สำหรับผู้ชาย	พื้นที่ปดอทคอม: สยามสแควร์
๑๖๙	อีเมล / อีเมล	คำนาม(๑)	น.๑ การสื่อสารข้อความผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ทางอินเทอร์เน็ต (e.e-mail)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ผมสื่อสารกับเพื่อนที่อเมริกาทางอีเมลเพราะรวดเร็วและถูกดี	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำนาม(๒)	น.๒ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ฉันได้รับอีเมลของเธอแล้วจะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก.ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์,คอมม.เมลล์,ส่งเมลล์	ผู้วิจัย

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๑)	เค้าหายไป 2 เดือน อีเมลล์มาบอกว่าหมั้นแล้ว	พจนานุกรม: สนวนลุ่มพินี
		ประโยค(๒)	แต่ถ้าอยากสอบถามข้อมูลอื่นๆ ก่อนไปทำ จะอีเมลล์ถามผมหรือ เพื่อนๆ คนอื่นๆ ที่จะตอบกระทู้ของคุณก็ได้ครับ	พจนานุกรม: สนวนลุ่มพินี
		ประโยค(๓)	เดี๋ยวถ้ารู้กำหนดวันสอบที่แน่นอนแล้วฉันจะอีเมลล์ไปบอกนะจ๊ะ	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
๑๗๐	อี	คำนาม	น. ชี, อูจจาระ.	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ใครมีประสบการณ์ปวดอึบนทางด่วนบ้าง	พจนานุกรม: สนวนลุ่มพินี
		คำกริยา	ก. ถ่ายอุจจาระ (มักใช้แก่เด็ก).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	เริ่มกังวลลูกไม่อึมาสองวันแล้ว ทั้งที่ก่อนหน้านี้ก็ทุกวันเลยสองวันมานี้เฉียดๆ เอง	พจนานุกรม: สนวนลุ่มพินี
๑๗๑	อึ้ม	คำนาม	น. หน้าอกที่อวบอัด	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ก่อนเข้าวงการ เธอไปเสริมอึ้มมา	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก. มีอกอวบอัด	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ดาราสาวคนนี้อึ้มหน้าดู	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๗๒	อุจจาระ	คำนาม	น. ชี, (ปาก) อี. (ป., ส.).	พจน.๒๕๔๒
		ประโยค	ทุกคนผงะหงายออกมาเพราะเจอกองอุจจาระเต็มโถ	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.ถ่ายอุจจาระ	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	เคยๆ เวลาใครจะอุจจาระที่นี้ต้องยกกลุ่มไปถล่มเลย	พจนานุกรม: สยามสแควร์

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มา ประโยค
		ประโยค(๒)	ตอนคุณอยู่ประถมเคยแอบดูเพื่อนอุจจาระไหมครับ	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	อาการทุกขเวทนา คือได้รับความเจ็บปวดทรมาน เช่น ต้องเข้าเฝือกอยู่หนึ่งๆ ปัสสาวะอุจจาระลำบาก	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
๑๗๓	เอ็กซเรย์	คำนาม	น. รังสีแม่เหล็กไฟฟ้าแบบหนึ่ง สามารถผ่านวัตถุทึบแสงบางชนิดได้ ใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์เป็นต้น, คมม. รังสีเอ็กซ์ (อ.X-ray)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ และหรือเอกซเรย์ เบิกได้ในวงเงินไม่เกินรายละ ๑,๐๐๐ บาท	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.ฉายรังสีเอ็กซ์ผ่านร่างกายเพื่อวินิจฉัยโรคเป็นต้น	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	เขาหกล้ม ที่แรกคิดว่าไม่เป็นไร แต่พอเอ็กซเรย์ดูถึงรู้ว่ากระดูกหัก	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๗๔	เอ็นท์	คำนาม	น.การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย,คมม.เอ็นทรานซ์	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	ส่วนความยาก โดยส่วนตัวคิดจะง่ายกว่าเอ็นท์ (แต่จะมีข้อโหดหลงมาข้อหรือสองข้อ)	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ผ่านช่วงเอ็นท์มานานมากแล้ว 555	พันทิปดอทคอม: สยามสแควร์
		ประโยค(๓)	เอ็นท์ปีนี้จะปีสุดท้ายแล้ว ปีหน้าเปลี่ยนเป็นระบบแอดมิชชั่นแทน	บทสนทนาในชีวิตประจำวัน
		คำกริยา	ก.สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย, คมม.สอบเอ็นท์,สอบเอ็นทรานซ์ (อ.entrance)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ปีนี้จะเอ็นท์เข้ามหาวิทยาลัยแล้ว ต้องขยันอ่านหนังสือมากหน่อย	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
๑๗๕	เอสเอ็มเอส/ เอ็มเอ็มเอ็ม	คำนาม๑	น.ระบบส่งข้อความสั้น ๆ ที่ส่งทางโทรศัพท์มือถือ (อ.SMS ย่อมาจาก short message service)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	การบอกรักผ่าน SMS และ MMS ที่ยังคงได้รับความนิยมมากขึ้นทุกปี	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำนาม๒	น.ข้อความสั้น ๆ ที่ส่งทางโทรศัพท์มือถือ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	ฝ่ายพระเอกคาสโนว่าก็แอบไม่แพ้กันส่ง sms กลับไปจนเครื่องมือถือของ ชัญญา เต๋ียงไป	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.ส่งข้อความสั้น ๆ ทางโทรศัพท์มือถือ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	หากท่านผู้ชมมีความเห็นเพิ่มเติมก็เอ็มเอ็มเอ็มตามคุยกับทางรายการได้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๗๖	แอโรบิก	คำนาม	น.การออกกำลังกายด้วยการเต้นตามจังหวะดนตรี (อ.aerobic)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	แอโรบิกเป็นวิธีลดน้ำหนักที่สนุกและได้ผลดี	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		คำกริยา	ก.ออกกำลังกายด้วยการเต้นตามจังหวะดนตรี	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	เขาไปแอโรบิกที่สวนลุมทุกวันถึงหุ้ดืออย่างนี้	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
๑๗๗	โอโม้	คำนาม	น.ชื่อยี่ห้อผงซักฟอกซักผ้าขาวยี่ห้อหนึ่ง โฆษณาว่าซักผ้าได้ขาวสะอาดหมดจด	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	โอโม้ช่วยได้นะ วิลลี่เขายีนัน	พื้นที่ปิดทศคม: สยามสแควร์
		ประโยค(๒)	ชอบไฮยีน สีเขียว จ้า ผงซักฟอก ก็ โอโม้ หรือไม่ก็ บริท	พื้นที่ปิดทศคม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๓)	ชาวจ๊ะ สะสยกินข้าวกับโอโม อีอิ อะล้อเส่นหน้า	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก.ชวามาก (มาจากยี่ห้อผงซักฟอกซักผ้าชว)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๒
		ประโยค	แล้วคนชวาวนวล ๆ ไม่โอโมแต่หน้าเหี่ยกมาก(ชาน้อยเอง)นี่"ตลาด"ไหนหระคะ	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
๑๗๘	ฮันนีมูน	คำนาม	น.การเที่ยวพักผ่อนกันตามลำพังทันทีหลังงานแต่งงาน	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	11 ปี ยังทำเหมือนฮันนีมูนทุกวัน ก็แยเหมือนกันนี้	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๒)	เสียดายแต่่งไปแล้ว เลยทำ presentation ฮันนีมูนเก็บไว้ดูเองซะเลย	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	เมื่อวันสเริ่มพูดเรื่องฮันนีมูน เธอก็ลื้มว่ากำลังแกล้งปณิศไปเสี่ยสนิท	คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
		คำกริยา	ก.ดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์,เที่ยวพักผ่อนกันตามลำพังทันทีหลังงานแต่งงาน (อ.honeymoon)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	แต่งงานเสร็จแล้วเราวางแผนจะฮันนีมูนกันที่กระบี่	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๗๙	ไฮโซ	คำนาม	น.ผู้อยู่ในสังคมชั้นสูง (ตัดมาจาก อ.high society)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	งานการกุศลคืนนี้มีแต่พวกลูกหลานไฮโซมาเป็นนางแบบกิตติมศักดิ์	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		คำกริยา	ก.มีระดับ,ดีเกินระดับ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	วันนี้เธอแต่งตัวไฮโซเชียว สะสยมีอะไรพิเศษ	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
๑๘๐	ไฮไลต์	คำนาม	น.เครื่องสำอางที่มีคุณสมบัติกระจายแสง ช่วยให้ผิวหน้าแลดูสว่าง เงาม วาว ช่วยเน้นจุดนั้น ๆ ให้เด่นขึ้น เช่น ดั้งจุมูก	ผู้วิจัย
		ประโยค(๑)	บางคนก็ไม่ใช้ ไฮไลท์ที่ไ่ว้งหลังแป้ง เพราะอาจไปเน้นรูขุมขนให้มันดูวังเกินไปได้	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	หน้าที่ของคำ	ความหมายของคำ / ตัวอย่างประโยค	ที่มาความหมาย/ ที่มาประโยค
		ประโยค(๒)	ใช้ พวกไฮไลท์ที่วิ่งเม็ดเล็กๆ แบบวิ่งธรรมชาติ พวกไฮไลท์หลายๆสีก็ได้	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		ประโยค(๓)	ผิวหน้ามีประกายเรืองรอง ใช้ไฮไลท์บนใบหน้า เช่น บริเวณโหนกแก้ม	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง
		คำกริยา	ก.เน้นด้วยสีหรือทำให้เด่นขึ้นด้วยสีที่ต่างออกไป.(อ.highlight, hi-light)	พจน.คำใหม่ เล่ม ๑
		ประโยค	จากนั้นใช้สีบรอนซ์เงินมาไฮไลท์ที่หัวตา	พันทิปดอทคอม: โต๊ะเครื่องแป้ง

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำ และความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต

คำนามและคำกริยาที่เกิดการสลับหน้าที่กันจำนวน ๑๘๐ คำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำและความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตไว้ในตารางหน้า ๒๐๙ - ๒๘๔

คำที่เกิดการสลับหน้าที่ก่อน พ.ศ.๒๕๔๒ ผู้วิจัยแสดงความหมายของคำเหล่านี้ตามพจนานุกรมได้ให้ไว้ เรียงตามลำดับจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตเล่มแรกสุดมาจนถึงพจนานุกรมเล่มปัจจุบัน ได้แก่

๑. **A dictionary of Siamese Language** ของคาสเวลล์และแซนด์เลอร์ (พ.ศ.๒๓๘๙)

ใช้คำย่อว่า “คาสเวลล์”

๒. **ศัพท์ พจนานุกรม ภาษา ไทย** ของป๋าลเลอกัวซ์ (พ.ศ.๒๓๙๗) ใช้คำย่อว่า “ศัพท์ พจนานุกรม”

๓. **อักขรภิธานศัพท์** ของหมอปรีดเล (พ.ศ.๒๔๑๖) ใช้คำย่อว่า “อักขรภิธาน”

๔. **พจนานุกรม ร.ศ.๑๒๐** ของกระทรวงธรรมการ (พ.ศ.๒๔๔๕)

ใช้คำย่อว่า “พจน.ร.ศ.๑๒๐”

๕. **พจนานุกรมสำหรับโรงเรียน พ.ศ.๒๔๖๓** ของกรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ

ใช้คำย่อว่า “พจนานุกรม”

๖. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓** ใช้คำย่อว่า “พจน.๒๔๙๓”

๗. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕** ใช้คำย่อว่า “พจน.๒๕๒๕”

๘. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒** ใช้คำย่อว่า “พจน.๒๕๔๒”

จากนั้นผู้วิจัยจึงแสดงทิศทางการขยายหน้าที่ของคำซึ่งได้มาจากการเปรียบเทียบความหมายและหน้าที่ของคำจากพจนานุกรมเหล่านี้

คำที่เกิดการสลับหน้าที่ขึ้นในระยะเวลาเดียวกับการทำวิจัย คำในกลุ่มนี้ผู้วิจัยสามารถบอกทิศทางการขยายหน้าที่ได้ด้วยความรู้ที่ได้จากการสังเกตการใช้ภาษาในสังคมว่าคำนั้นปรากฏใช้ในหน้าที่ใดก่อน เพราะผู้วิจัยอยู่ร่วมสมัยกับการปรากฏของหน้าที่ของคำที่เกิดขึ้นภายหลัง อีกทั้งคำเหล่านี้ก็ไม่ได้ปรากฏในพจนานุกรมที่ใช้ในอดีตด้วย ผู้วิจัยจึงแสดงแต่ทิศทางการขยายหน้าที่ของคำไว้โดยไม่ได้ให้ความหมายของคำ (ดูความหมายที่ภาคผนวก ก)

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑	กระเดือก	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	กระเดือก นั้นคือบุทคลกินสิ่งใดสิ่งหนึ่งแลไม่มีใครจะลงไปในท้องได้แลมันติดอยู่ที่คอต้องเอาน้ำกินกลืนเข้าไปก็เรียกว่าเอาน้ำกระเดือกเข้าไป เหมือนคำพูดว่าเอาน้ำกระเดือกกลืนเข้าไป	
	สัพพะ พะจะนะ	กเดือก To drive in little by little.	อาหาร ติด คอ เอา น้ำ กเดือก เข้า ไป
	อักขรภิธาน	กระเดือก, อาการ ที่ คน กลืน เข้า กลืน น้ำ แล อาหาร ทั้งปวง ลง ไป, ว่า กลืน กระเดือก	
		กระเดือก, อาการคนหฤสาส์ตกลืนเข้า,กลืนน้ำ, แลน้ำลายหฤสาอาหารทั้งปวงมิใคร่จะลงนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	กระเดือก,กระเดือก ท.เสือกไป,กลืน	
	ปทานุกรม	น.กระดุกอ่อนที่คอดหอย	
	พจน.๒๔๙๓	น.กระดุกอ่อนที่คอดหอย. ก.ดิ้นกระเสือก เช่น อาการของคนจมน้ำที่ดิ้น. (ปาก) ก.กลืน,กลืนอย่างลำบาก, เช่น เต็มกระเดือก	
	พจน.๒๕๒๕	น. ส่วนอวัยวะเป็นก้อนแข็งที่ในคอ อยู่เหนือหลอดลม เรียกว่า ลูกกระเดือก. (ปาก) ก. กลืนอย่างลำบาก เช่น กระเดือกไม่ลงคอ เต็มกระเดือก.โดยปริยายหมายความว่า กระเสือกกระสนไปด้วยความลำบาก เช่น วายน้ำ กระเดือกๆ.	
	พจน.๒๕๔๒	กระเดือก ๑ น. ส่วนของกล่องเสียง มีลักษณะโปนออกมากกลางลำคอเหนือท่อลม เห็นได้ชัดในผู้ชายเรียกว่า ลูกกระเดือก.กระเดือก ๒ (ปาก) ก. กลืนอย่างลำบาก เช่น กระเดือกไม่ลงคอ เต็มกระเดือก.	
๒	ก๊วหน	นาม -----> นาม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่หมุนแลหน้าซีกของที่หนัก ๆ นั้นเรียกว่าก้วน เหมือนคำพูดว่าหมุนก้วนเข้าให้หนัก	
	สัพะ พะจะนะ	Capstan	
	อักษรภิธาน	สิ่งที่เปนเครื่องสำหรับถอนสมอ, แลชักใบขึ้นทำด้วยไม้บ้างเหล็กบ้าง	ก้วนใบ, การที่คนเดิรก้วน ชักใบขึ้นเหมือนสำเภาจีน
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ชื่อของสิ่งหนึ่งสำหรับถอนสมอเรือแลลดใบกำป็นเป็นต้น	
	ปทานุกรม	น. เครื่องสำหรับจุดและดึงของหนัก.ก. จุดด้วยก้วน, ชันก้วน ก็เรียก	
	พจน.๒๔๙๓	ก้วน๒ [ก้วน] น. เครื่องสำหรับจุดและดึงของหนัก.ก. จุดด้วยก้วน, ชันก้วน ก็เรียก;นำไปที่ละมาก ๆ	
	พจน.๒๕๒๕	ก้วน ๒[ก้วน] น. เครื่องสำหรับจุดดึงและยกของหนัก.ก. จุดด้วยก้วน, ชันก้วน ก็เรียก; รวบรวมจากที่ต่าง ๆ มาไว้เป็นจำนวนมาก.	
	พจน.๒๕๔๒	ก้วน ๒[ก้วน] น. เครื่องสำหรับจุดดึงและยกของหนัก.ก. จุดด้วยก้วน, ชันก้วน ก็เรียก; รวบรวมจากที่ต่าง ๆ มาไว้เป็นจำนวนมาก เช่น ก้วนสินค้ามากักตุนไว้.	
๓	ก้อปปี	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๔	กาก	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๕	กัก	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๖	กุกเกิล	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๗	เกย	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาทำด้วยไม้แลเห็นทำสำหรับพระมหากษัตริ์จะได้ขึ้นข้างลงข้างนั้นก็เรียกว่าเกย อีกประการหนึ่งคือติดอยู่เหมือนกับสำเภาแลกำปั่นแลนไปติดหินอยู่ก็เรียกว่าไปเกยหินอยู่ หนึ่งเหมือนลาก เรือขึ้นบนตะลิ่งก็เรียกว่าลากเรือขึ้นเกยตะลิ่ง เหมือนคำพูดว่าเกยขึ้นข้างสำเภาเกยหินเรือเกยตะลิ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	To be put high and dry; ladder for mounting on an elephant.	
	อักขราริธาน	ของที่เขาทำไว้สำหรับกระษัตริ์เสด็จขึ้นข้างขึ้นม้าขึ้นรถ, หนึ่งคนเขนเรือเลยขึ้นบนแห่ง	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	เกย, เกอย ข. หยุด, ค้าง, ติด. ท. เสือกขึ้นไปค้างอยู่, เสือกขึ้นไปติดอยู่ (สิ่งที่รองก้าวขึ้นแล, ก้าวลงอย่างบันได, สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน, ผู้อื่นถ้าได้พระบรมราชานุญาตจึงจะขึ้นได้.)	
	ปทานุกรม	น. ที่ทำไว้สำหรับพระเจ้าแผ่นดินก้าวขึ้นลงในเวลาทรงช้าง และทรงราชยาน	
	พจน.๒๔๙๓	เกย๒ น. ที่ทำไว้สำหรับพระเจ้าแผ่นดินเสด็จก้าวขึ้นลงในเวลาทรงช้าง และทรงพระราชยาน ถ้าเป็นเกย สำหรับประทับข้างเรียกว่า เกยเสาดะลูงเบญพาด. ก. แล่นขึ้นไปค้างอยู่ข้างบน, ถูกขัดหรือลากขึ้นไปติดอยู่ ค้างอยู่ เช่น เรือเกยฝั่ง, พาดทับเจเพาะชายหรือริม เช่น ปูเสื่อเกยกัน.	
	พจน.๒๕๒๕	เกย๒ น. ที่ทำไว้สำหรับพระเจ้าแผ่นดินเสด็จก้าวขึ้นลงในเวลาทรงช้าง และทรงพระราชยาน, ถ้าเป็นเกย สำหรับประทับข้างเรียกว่า เกยเสาดะลูงเบญพาด, พื้นที่ยกสูงขึ้นสำหรับขึ้นลง เช่น เกยข้าง เกยราชยาน. ก. แล่นหรือเสือกขึ้นไปค้างอยู่พาดอยู่, ข้างบน, เลยขึ้นไปบน	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	เกย ๒ น. ที่ที่ทำไว้สำหรับพระเจ้าแผ่นดินเสด็จก้าวขึ้นลงเวลาทรงช้างหรือทรงพระราชยานขึ้นหรือลงพาหะ; นอกชานหรือพื้นที่สูงขึ้นไปเรียกว่า เนินปราสาท หรือ โคกปราสาท เพราะการก่อสร้างนิยมสร้างบนพื้นที่ถมสูง มีสภาพเป็นนอกชาน เรียกว่า เกย เกยชالا หรือ ไฟที ก็มี. แล่นหรือเสือกขึ้นไปค้างอยู่พาดอยู่, ถูกซัดหรือลากขึ้นไปติดอยู่ค้างอยู่ เช่น เรือเกยฝั่ง, พาดทับเฉพาะชายหรือริม เช่น ปูเสื่อเกยกัน.	
๘	เกรียน	กริยา -----> กริยา นาม	
๙	เกาหลี	นาม -----> นาม กริยา	
๑๐	แกง	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องปรุงทำให้เป็นน้ำต้มให้สุกแลตักกินกันนั้นเรียกว่าแกง	
	สัพะ พะจะนะ	Ragout, broth.	
	อักขราภิธาน	กับเข้าที่คนเอาพริกกะปิหัวหอมกะเทียมตำลงด้วยกันให้ละเอียด, แล้วละลายน้ำเอาผักหญ้าปลาใส่ด้วยกันตั้งไฟให้สุก.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	น.อาหารของควาที่ปรุงเป็นน้ำ	
	พจน.๒๔๙๓	น.อาหารควาที่ปรุงเป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและของประสม	
	พจน.๒๕๒๕	น. กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและเครื่องปรุง เช่น แกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม. (ดูที่คำนั้น ๆ).ก. ทำกับข้าวประเภทที่เป็นแกง.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	น. กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและเครื่องปรุง เช่น แกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม. (ดูที่คำนั้น ๆ).ก. ทำกับข้าวประเภทที่เป็นแกง.	
๑๑	ไกด์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๒	ขโมย	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	ขะโมย Robber,brigand;to rob.	
	อักขรภิธาน	คือคนลักเอาซึ่งทรัพย์สิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ให้นั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ขะโมย,ขมวย ข.ลัก,ฉ้อ	
	ปทานุกรม	ขะโมย น.คนลักสิ่งของๆผู้อื่น ก.ลัก	
	พจน.๒๔๙๓	น.ลักสิ่งของ.ก.ลัก	
	พจน.๒๕๒๕	น. ผู้ลักทรัพย์.ก. ลัก, โดยปริยายหมายความว่า ลอบทำสิ่งที่ไม่ดีไม่มีสิทธิ์หรือไม่ได้รับอนุญาต เช่น เด็กขโมย สุกบุหรี.	
	พจน.๒๕๔๒	น. ผู้ลักทรัพย์.ก. ลัก, โดยปริยายหมายความว่า ลอบทำสิ่งที่ไม่ดีไม่มีสิทธิ์หรือไม่ได้รับอนุญาต เช่น เด็กขโมย สุกบุหรี เขาขโมยอ่านจดหมายเพื่อน.	
๑๓	ขอตาน	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์	นั่นคือขอสสิ่งของ ๆ ทำนผู้อื่นต่าง ๆ นั้นเรียกว่าขอตาน	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	สัพพะ พะจะนะ	ขอทาน To ask alms.	
	อักษราริธาน	การที่คนขอเข้าปลาอาหารเขากินโดยจน, ฝ่ายผู้ให้ก็ให้ด้วยเมตตา	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ขอสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้อื่นให้, ขอสิ่งของ	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้อื่นให้. น. เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนั้นว่า ขอทาน.	
	พจน.๒๕๔๒	ก. ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้อื่นให้. น. เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนั้นว่า ขอทาน.	
๑๔	ชื้อ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่บุทคนบริโภคนำเข้าไปแล้ว แลยับละเอียดด้วยไฟธาตุเผา แลสิ่งทีละเอียดด้วยไฟธาตุแลออกมาทาง ทวารเบื้องตานั้น แลสิ่งทีออกมา นั้นเรียกว่าชื้อ	
	สัพพะ พะจะนะ	Dung, dregs, sweeping; to do one's necessities.	
	อักษราริธาน	เป็นส่วนอาการแห่งของกินทั้งปวง, แต่บรรดาที่ตกเข้าไปอยู่ในท้องคน, หญาท้องสัตว์, แล้วกลับออกตามทวาร หนักมีกลิ่นเหม็น, หนึ่งเป็นคำใช้ในควมว่า, มักเป็นอย่างนี้, มักเป็นอย่างนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท. มัก, ปรกติ(ชื้อฉ้อมักโกง). อาหารเก่า, สิ่งทีกลายจากอาหารแล้วถ่ายออกจากท้อง.	
	ปทานุกรม	น.อาหารเก่าที่ถ่ายออก, มลทินในร่างกาย เช่น ชื้อหู ชื้อตา ฯลฯ เศษของบางอย่าง เช่น ชื้อกบ ชื้อไถ ฯลฯ ว. มัก เช่น ชื้อฉลาด, ชื้อเกียจ ฯลฯ	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๔๗๓	ก. กิริยาที่ถ่ายกากอาหารออกทางทวารหนัก, ถ่ายอุจจาระ, ราชศัพท์ว่า ลงพระบังคนหนัก.น. กากอาหารที่ร่างกายไม่ต้องการถ่ายออกทางทวารหนัก, ใช้นุโลมถึงสิ่งที่เกราะกรังอยู่ตามส่วนแห่งร่างกาย เช่น ขี้โคล ขี้รังแค ขี้หู ขี้ตา, อนุโลมใช้ถึงสิ่งที่ไม่ต้องการอื่น ๆ ด้วย เช่น ขี้กบ ขี้เลื่อย หมายความว่าเศษไม้ที่ออกมาด้วยการไสการเลื่อย.ว. ใช้ประกอบหน้าคำที่แสดงความหมายในทางที่ไม่ดีว่า ขี้ เช่น ขี้เมา, ขี้ฉลาด, ขี้เหนียว.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. กิริยาที่ถ่ายกากอาหารออกทางทวารหนัก, ถ่ายอุจจาระ, ราชศัพท์ว่า ลงพระบังคนหนัก.น. กากอาหารที่ร่างกายไม่ต้องการแล้วขับถ่ายออกทางทวารหนัก, อุจจาระ, สิ่งที่ร่างกายขับถ่ายออกมาเกราะกรังอยู่ เช่น ขี้โคล ขี้รังแค ขี้หู ขี้ตา, โดยปริยายหมายความว่าถึงสิ่งที่ไม่ต้องการ เช่น ขี้ตะกั่ว, เศษหรือกากที่ออกมาจากสิ่งนั้น ๆ เช่น ขี้กบ ขี้เลื่อย.ว. ใช้ประกอบหน้าคำที่แสดงความหมายในทางที่ไม่ดี เช่น ขี้เกียจ ขี้เหนียว, หรือมักเป็นเช่นนั้น เช่น ขี้หัวเราะ ขี้ข.	
	พจน.๒๕๔๒	ก. กิริยาที่ถ่ายกากอาหารออกทางทวารหนัก, ถ่ายอุจจาระ, ราชศัพท์ว่า ลงพระบังคนหนัก.น. กากอาหารที่ร่างกายไม่ต้องการแล้วขับถ่ายออกทางทวารหนัก, อุจจาระ, สิ่งที่ร่างกายขับถ่ายออกมาเกราะกรังอยู่ เช่น ขี้โคล ขี้รังแค ขี้หู ขี้ตา, โดยปริยายหมายความว่าถึงสิ่งที่ไม่ต้องการ เช่น ขี้ตะกั่ว, เศษหรือกากที่ออกมาจากสิ่งนั้น ๆ เช่น ขี้กบ ขี้เลื่อย.ว. ใช้ประกอบหน้าคำที่แสดงความหมายในทางที่ไม่ดี เช่น ขี้เกียจ ขี้เหนียว, หรือมักเป็นเช่นนั้น เช่น ขี้หัวเราะ ขี้ข.	
๑๕	ขีด	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือกระทำให้เป็นรอยเรียกว่าขีดเหมือนคำพูดว่าขีดลงไว้ให้เห็นเขียนลงไว้ให้เห็น	
	สัพพะ พะจะนะ	To draw, to mark with lines.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักษรวิธาน	การที่คนเอาเม็ด ฤๅดินสอ,ขีดหมายลงไว้พอเป็นที่กำหนด.	ขีดแกงไต
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	น.กำหนด,เซตร์ ก.ลากให้เป็นรอย,กรีด,เขียน	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ลากให้เป็นรอย,กรีด,เขียน.น. กำหนด,รอยขีด,เขตชั้น	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ใช้ของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว.น. เกณฑ์กำหนด เช่น เกินขีด ขีดชั้น ก็ว่า;รอยขีด เช่น ๓ ขีด; (ปาก)เรียกน้ำหนั ๑ ใน ๑๐ ของกิโลกรัมว่า ขีดหนึ่ง.	
	พจน.๒๕๔๒	ก. ใช้ของแหลมหรือมีดเป็นต้นทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว.น. แนวเส้น; ระดับ เช่น เกินขีด, ขีดชั้น ก็ว่า; ลักษณะนามเรียกสิ่งที่เป็นเส้นหรือรอยยาวปรากฏอยู่บนพื้นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น มีรอย ๓ ขีด; (ปาก) เรียกเครื่องหมายแสดงระดับชั้นของข้าราชการพลเรือน เช่น ข้าราชการชั้นตรีที่ปามีขีดใหญ่ ๑ ขีด; เรียกน้ำหนั ๑ ใน ๑๐ ของกิโลกรัมว่า ขีดหนึ่ง.	
๑๖	ไข่	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่ออกจากท้องไก่แลเปิดแลนก มีสันถานกลมๆ แลมีสีต่าง ๆ ที่เป็นอาหารมะนุษกินได้นั้นเรียกว่าไข่ (อีกประการหนึ่งด้ายที่เขาฝั้นแลถักเปนตาเหมือนตาแหทำให้ยาว, สำหรับ ดักปลาแลนกแลดักเนื้อ สิ่งนี้ก็เรียกว่าไข่ดักสัตว์)	
	สัพพะ พะจะนะ	To lay eggs; egg,eggs	
	อักษรวิธาน	เปนสิ่งที่มีสันถานกลมบ้าง,รีบ้าง,มีเปลือกหุ้มห่ออยู่ภายนอก,ภายในมีไข่ขาวไข่แดง,ออกจากท้องไก่เปนต้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ฟองไข่เปิดเปนต้น	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ปทานุกรม	น. ฟองสัตว์	
	พจน. ๒๔๙๓	น. ฟองสัตว์; ชื่อกล้วยชนิดหนึ่งผลเล็กมีกระ. ก. ตกฟอง เช่น ไก่ไข่	
	พจน. ๒๕๒๕	ไข่ ๑น. ตัวสืบพันธุ์ประกอบด้วยเซลล์สืบพันธุ์เพศเมียกับสิ่งห่อหุ้มซึ่งอาจจะเป็นไข่ขาว วุ้น เยื่อถุงไข่ หรือเปลือก ก็ได้ ส่วนมากมีรูปร่างกลม , ฟอง ก็เรียก, ลักษณะนามเรียก ฟอง ลูก หรือ ไข่; เรียกสิ่งที่เป็นเม็ดกลม ๆ เล็ก ๆ ที่มีอยู่ตามใบไม้บางชนิด เช่น ไข่ชะอม ไข่ปรัง. ก. ตกฟอง เช่น ไก่ไข่.	
	พจน. ๒๕๔๒	ไข่ ๑น. ตัวสืบพันธุ์ประกอบด้วยเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย อาหาร และสิ่งห่อหุ้มซึ่งอาจจะเป็นไข่ขาว วุ้น เยื่อถุงไข่ หรือเปลือก ส่วนมากมีรูปร่างกลม จะมีตัวอ่อนภายในหรือไม่ก็ได้, ฟอง ก็เรียก, ลักษณะนามเรียก ฟอง ลูก หรือ ไข่; เรียกสิ่งที่เป็นเม็ดกลม ๆ เล็ก ๆ ที่มีอยู่ตามใบไม้บางชนิด เช่น ไข่ชะอม ไข่ปรัง; (ปาก) ลูก อี้นทะ. ก. ตกฟอง เช่น แม่ไก่ไข่ออกมา ๓ ฟอง.	
๑๗	คราด	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่เขากระทำเป้นพื้น ทำด้วยไม้ก็ดีด้วยเหล็กก็ดี สำหรับลากขี้เถ้าแลลากกลบสิ่งอื่น ๆ นั่นก็เรียกว่าคราด	
	สัพพะ พะจะนะ	Labourer's harrow, rake; to rake, to harrow the ground.	
	อักษรภิธาน	คือของสำหรับชักหญ้าที่นาที่สวนนั้น, คนเอาไม้มาเจาะใส่ลูกห่าง ๆ คล้าย ๆ หวี.	คราดนา คือของทำด้วยไม้ มีลูกห่าง ๆ คล้ายกับหวี มีคันสองอันเทียมด้วยควาย, คราดหญ้าที่ท้องนา

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท. ทำด้วยไม้เป็นซี่ ๆ คล้ายหวีแต่ใหญ่กว่า(คราดหญ้า,เอาคราดลากหญ้าไป.คราดนา,เอาวัวหรือควายเทียมแล้วลากคราดไปในนา)	
	ปทานุกรม	น.ผักชนิดหนึ่งต้นเล็ก ๆ ดอกคล้ายตุ้มหู (ผักคราดหัวแหวน) น.เครื่องมือสำหรับชักหรือลากมูลหญ้า หรือหยากเยื่อ เขาทำเป็นซี่ ๆ และมีคันชักบางชนิดใช้วัวควายลาก.ก. ชักหรือลากมูลหญ้า ฯลฯ ด้วยคราดนั้น.	
	พจน.๒๔๙๓	คราด๑ [คราด] น. เครื่องมือสำหรับชักหรือลากขี้หญ้าหรือหยากเยื่อ ทำเป็นซี่ ๆ มีด้ามสำหรับมือถือ, ถ้าใช้วัวและควายลากมีคันชัก.ก. ชักหรือลากขี้หญ้าเป็นต้นด้วยคราดนั้น.	
	พจน.๒๕๒๕	คราด ๑[คราด] น. เครื่องมือทำไร่ทำนาใช้วัวหรือควายลาก มีคันชักสำหรับลากขี้หญ้าและทำให้ดินที่ไถแล้วชุย, เครื่องมือสำหรับชักหรือลากขี้หญ้าหรือหยากเยื่อเป็นต้น ทำเป็นซี่ ๆ มีด้ามสำหรับจับชักหรือลากไป.ก. ชักหรือลากขี้หญ้าเป็นต้นด้วยคราดนั้น.	
	พจน.๒๕๔๒	คราด ๑[คราด] น. เครื่องมือทำไร่ทำนาใช้วัวหรือควายลาก ลักษณะเป็นคาน มีซี่ห่าง ๆ กัน มีคันชักสำหรับลากขี้หญ้าและทำให้ดินที่ไถแล้วชุย, เครื่องมือสำหรับชักหรือลากขี้หญ้าหรือหยากเยื่อเป็นต้น ทำเป็นซี่ ๆ มีด้ามสำหรับจับชักหรือลากไป.ก. ชักหรือลากขี้หญ้าเป็นต้นด้วยคราดนั้น.	
๑๘	ควิช	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๙	คอห	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์	นั่นคือหาบไปหาบไปเรียกว่าคอนไปเหมือนคำพูดว่าอุส่าห์คอนอุส่าห์หาบไป	
	สัพพะ พะจะนะ		

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักษรวิธาน	คือการที่คนเอาสิ่งของใส่ไว้ที่คานข้างเดียว,แล้ววางบนบาเดินไป,อนึ่งคนนั่งทำเรือข้างเดียว,แล้วหายไปนั้น	คอนนก คือไม้ที่เขาทำไว้สำหรับให้นกจับในที่กรงนั้น,อนึ่งคนเอาไม้ยาว ๆ ยื่นไปให้นกจับลงมานั้น. / คอนเรือ คอนหาบ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ทรงไว้,ไม่ให้ตก	
	ปทานุกรม	น. ไม้ที่ทำให้นกจับ,ค.หนักไปข้างหนึ่ง,เอาไม้หัวเดียวคานสิ่งของไว้,พายเรือคนเดียว	
	พจน.๒๔๙๓	น. ไม้ที่ทำไว้ให้นกจับ.ว. หนักไปข้างหนึ่ง.ก. ใช้ปลายไม้ข้างหนึ่งคานสิ่งของไว้;พายเรือคนเดียว,พายเรือ	
	พจน.๒๕๒๕	น. ไม้ที่ทำไว้ให้นกหรือไก่จับ.ว. หนักข้างหนึ่งเบาข้างหนึ่ง.ก. เอาสิ่งของห้อยที่ปลายไม้คานหรือปลายไม้เพียงข้างเดียวแล้วแบกบ่าพาไป,ใช้ปลายไม้ข้างหนึ่งคานสิ่งของไว้,เหยียดมือข้างหนึ่งจับปลายของที่หนักยกขึ้น เช่น คอนไม้ขึ้น,นั่งคอนไปทางท้ายเรือหรือหัวเรือคนเดียวแล้วพายไป.	
	พจน.๒๕๔๒	น. ไม้ที่ทำไว้ให้นกหรือไก่จับ.ว. หนักข้างหนึ่งเบาข้างหนึ่ง.ก. เอาสิ่งของห้อยที่ปลายไม้คานหรือปลายไม้เพียงข้างเดียวแล้วแบกบ่าพาไป; เหยียดแขนข้างหนึ่งแล้วเอามือจับปลายของที่หนักยกขึ้น.	
๒๐	ค้อนเหวีส	หาม -----> หาม กริยา	
๒๑	ค้อมเมันต์	กริยา -----> กริยา หาม	
๒๒	ค่าง	กริยา -----> กริยา หาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือติดอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง มิได้ตกลงถึงแผ่นดินนั้นเรียกว่าคางอยู่ อีกประการหนึ่งเหมือนน้ำที่ตกลงเปนฝอย ๆ เมื่อเวลาเข้ามิตแลติดอยู่ในใบไม้แลใบย่านนั้นก็เรียกว่าน้ำค่าง	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	สัพพะ พะจะนะ	To remain, to be interrupted.	
	อักษราภิธาน	การที่คนทิ้งสิ่งใด ๆ ขึ้นไปบนที่สูงเกี่ยวค่องอยู่, ฤๅคนติดทรัพย์สิ่งของทองเงินกันอยู่, ฤๅทำการสิ่งใด ๆ ไม่แล้วนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.หยุด, แรม, ติด, เกี่ยว	
	ปทานุกรม	น. ไม้ที่ทำสำหรับให้ต้นไม้อื่นขึ้นเกาะ, ค. ยังไม่แล้ว, ก. แรมคั้น, คาอยู่, ติดอยู่	
	พจน.๒๔๙๓	ก. คาอยู่, ติดอยู่, ยังไม่แล้ว; แรมคั้น. น. ไม้หลักสำหรับให้ต้นไม้อื่นขึ้นเกาะ เช่น ค้างพลู ค้างถั่ว; ชื่อเรียกถั่วฝักยาว.	
	พจน.๒๕๒๕	ค้าง ๑ก. ตกลงมาหรือขึ้นไปติดอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง, ติดอยู่กลางทาง, ติดอยู่, เช่น เรือค้างแห่ง ค้างหนึ่ง, ยังไม่แล้วเสร็จตามที่กำหนด เช่น ทำงานค้าง; เหลือกหรืออ้าแล้วเอาลงหรือหุบไม่ได้ เช่น ตาค้าง อ้าปากค้าง ขากรรไตรค้าง. น. ไม้หลักสำหรับให้ไม้อื่นขึ้นเกาะ เช่น ค้างพลู ค้างถั่ว.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๒๓	คาน	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือไม้สำหรับหามน้ำแลหามสิ่งของต่าง ๆ นั่นก็เรียกว่าไม้คาน	
	สัพพะ พะจะนะ	To carry something suspended from the shoulder.	
	อักษราภิธาน	คือสิ่งที่ทำด้วยไม้ต่าง ๆ , ยาวประมาณสามสอกเสศ, สำหรับใช้หามของต่าง ๆ	คานกัน คานหาม คานเรือ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ม. ขับ, ร้อง, ขับเพลง, สวด. ท. ค้าง, หนึ่งชื่อไม้สำหรับหามแลหาม	
	ปทานุกรม	น. ไม้สำหรับหามหามสิ่งของต่าง ๆ, ไม้ที่รับรองของหนักเช่นคานเรือเป็นต้น ก. กัดขวาง	
		ก. ขัดอยู่, รองอยู่; กัดขวาง. น. ไม้สำหรับหามหามสิ่งของต่าง ๆ;.....	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๔๙๓		
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องเรือนที่ยึดเสาและรองตง ทำด้วยไม้เป็นต้น, ไม่ทำอย่างรอดสำหรับรองรับของหนัก เช่น คานเรือ; ไม่สำหรับหาบหรือหามสิ่งของต่าง ๆ เรียกว่า ไม้คาน.ก. รองรับหรือเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งรองรับของหนักขึ้นไว้, ถ่วงน้ำหนักกัน เช่น อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติกับอำนาจของฝ่ายบริหารคานกัน, โดยปริยายหมายความว่า ค้านกัน ยังตกลงกันไม่ได้.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๒๔	คาราโอเกะ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๒๕	โฆษณา	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	โฆษณา sound,resounding	
	อักษรภิธาน	ไม่มี	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	โฆษณา ส.ก็กก้อง,เสียงสนั่น,ป่าวร้อง	
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	(กฎ)น. การเผยแพร่ข้อความออกไปยังสาธารณชน;การป่าวร้อง (ส.; ป. โฆษณา).	
	พจน.๒๕๒๕	ก. เผยแพร่หนังสือออกไปยังสาธารณชน; ป่าวร้อง, ป่าวประกาศ, เช่น โฆษณาสินค้า; (กฎ) กระทำการไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความ. (ส.; ป. โฆษณา).	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	ก. เผยแพร่ข้อความออกไปยังสาธารณชน; ป่าวร้อง, ป่าวประกาศ, เช่น โฆษณาสินค้า; (กฎ) กระทำการไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า. (ส.; ป. โฆษณา).	
๒๖	งบ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือแขงเปนแผ่น เหมือนกับน้ำอ้อยแผ่นแลน้ำตาลแผ่นนั้น ก็เรียกว่าน้ำอ้อยงบน้ำตาลงบ อึ่งเหมือนปลา ร้าแลเอาเครื่องปรุงใส่ แลใส่ในใบตองห่อใส่ตบแป้งก็เรียกงบบลาร้า เหมือนคำพูดว่าวันนี้เราจะงบบลาร้ากิน	
	สัพพะ พะจะนะ	Round tablet.	
	อักษรภิธาน	งบ,แ่วน, เปนชื่อสิ่งทั้งปวง, ที่เขาทำเปนแผ่นกลม ๆ ,เหมือนอย่างงบน้ำอ้อยเปนต้นนั้น	งบน้ำอ้อย, คือชื่อน้ำอ้อยที่เขาเคี้ยวหยอดเปงงบ ๆ นั้น
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.หมวด,ก้อน,แผ่น	
	ปทานุกรม	น.ก้อน,แผ่น,ชื่อกับข้าวชนิดหนึ่งห่อด้วยใบไม้แล้วปิ้งไฟ. ก. ปิด,รวม (เช่นงบบัญชีเงิน)	
	พจน.๒๔๙๓	น.แผ่นกลมอย่างงบน้ำอ้อย; เช่น ก้นไว้เปงงบ ๆ; ชื่อกับข้าวชนิดหนึ่งห่อด้วยใบไม้เปงแผ่น ๆ แล้วปิ้งไฟ. ก. ปิด,รวม, เช่น งบบัญชี	
	พจน.๒๕๒๕	งบ ๒ น. ชื่อกับข้าวชนิดหนึ่งคล้ายห่อหมก ห่อด้วยใบไม้ มีใบตองเปงต้น แล้วปิ้งไฟ.	
	พจน.๒๕๔๒	งบ ๒ น. ชื่อกับข้าวชนิดหนึ่งคล้ายห่อหมก ห่อด้วยใบไม้ มีใบตองเปงต้น แล้วปิ้งไฟ.ก. ปรุงอาหารด้วยวิธีเช่นนั้น.	
๒๗	จอบแห	ห้าม -----> ห้าม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๒๘	จับจ่าย	นาม -----> นาม กริยา	
๒๙	จารึก	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	ไม่มี	
	อักษรภิธาน	จากฤก,เขียน,กระเสียน คือการที่จารตัวอักษรลงที่ใบลานเป็นต้นนั้น, เหมือนอย่างคนเขียนหนังสือลงในศิลาเป็นต้น.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ป.เขียน,จด,ทำให้เป็นรอย	
	ปทานุกรม	จารึก=ความหมายเหมือน จาริก ผู้เที่ยวไป	
	พจน.๒๔๙๓	ก. เขียนรอยลึกเป็นตัวอักษรบนแผ่นศิลาหรือโลหะ; ในบทกลอนหมายความว่าเขียนโดยทั่วไปก็มี.	
	พจน.๒๕๒๕	จารึก ๒ก. เขียนรอยลึกเป็นตัวอักษรบนแผ่นศิลาหรือโลหะ, โดยปริยายหมายถึงลักษณะที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น จารึกไว้ในดวงใจ, ในบทกลอนหมายความว่า เขียนโดยทั่ว ๆ ไป ก็มี.	
	พจน.๒๕๔๒	จารึก ๒ก. เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นบนแผ่นศิลา โลหะ หรือดินเป็นต้น, โดยปริยายหมายถึงลักษณะที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น จารึกไว้ในดวงใจ, ในบทกลอนหมายความว่า เขียนโดยทั่ว ๆ ไป ก็มี.น. เรียกศิลาที่จารึกเป็นตัวอักษรหรือภาพเป็นต้นว่า ศิลาจารึก, เรียกสั้น ๆ ว่า จารึก เช่น จารึก อโศก จารึกสุโขทัย.	
๓๐	จำจี	นาม -----> นาม กริยา	
๓๑	จินตนาการ	กริยา -----> กริยา นาม	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พระจะนะ	จินตะนา--พระองค์ทรงพระจินตะนาการ Thought.-The king has thought.	
	อักษรภิธาน	จินตะนาการ, คืออาการที่คิดในใจต่าง ๆ นั้น,เหมือนอย่างคนตรีกตรองแผ่นดิน	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	จินตะนา,ม.ความคิด	
	ปทานุกรม	ไม่มีหน้าเอกสาร	
	พจน.๒๔๙๓	จินตนา,จินตนาการ น.ความคิด	
	พจน.๒๕๒๕	น. การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ. (ป. จินตณ + อาการ).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๓๒	จึ้น	นาม -----> นาม กริยา	
๓๓	จุก	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	อันึ่งคือเหมือนเอาสิ่งต่าง ๆ อุดสิ่งต่าง ๆ มีขวดแลไหเป็นต้น ด้วยมิให้สิ่งของทั้งปวงออกได้นั้นก็เรียกว่าจุก เสียให้มิด เหมือนคำพูดว่าเอาไม้จุกเสียให้แน่นอย่าให้กลื่นมันออกได้ อันึ่งคือเป็นผมที่เขาไว้แก่เด็ก ๆ อย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พระจะนะ	จุก- จุก ขวด เสีย-จุก ช่อง To stop up.-To cork a bottle; cork.-To shut up the roads, when the king goes out.	
	อักษรภิธาน	เป็นชื่อผมเด็ก ๆ ที่เกล้าไว้บนกระหม่อมนั้น, อันึ่งเป็นชื่อโรคที่ยังเกิดแน่นอยู่ในอก,ฤาสิ่งทีอุดขวดไว้เป็นต้น	จุกขวด, เป็นชื่อสิ่งของที่ สำหรับอุดขวดทั้งปวงทำ ด้วยแก้วบ้าง,ทำด้วยไม้

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
			ต่าง ๆ บ้างนั้น.
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เสียด,แน่น,อุด,อัด,ปิด,กลุ่ม,หมวด,มัด. เป็นชื่อผมเด็ก ๆ ที่ไว้เป็นจอมหยู่ที่ขม่อม	
	ปทานุกรม	ไม่มีหน้าเอกสาร	
	พจน.๒๔๙๓	จุก๒ น. สิ่งที่ใช้อุดปากขวด; เรียกสัมนชนิดหนึ่งว่า สัมจุก. ก. แน่นข้างในร่างกาย; อุด,ปิด,ซุก.	
	พจน.๒๕๒๕	จุก ๒น. สิ่งที่ใช้อุดปากขวด.ก. อาการที่บังเกิดแน่นอยู่ในอกหรือในท้อง; เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งอุดปากขวดเป็นต้น เช่น เอาไม้ก๊อกจุกปากขวด, ค้างคาอยู่ที่ช่อง เช่น นั้งจุกประตู ลั้นจุกปาก, ปิด ใช้ในความเช่น ทางจุกตุต.	
	พจน.๒๕๔๒	จุก ๒น. สิ่งที่ใช้อุดปากขวด.ก. อาการที่บังเกิดแน่นอยู่ในอกหรือในท้อง เช่น กินมากจนจุก; เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งอุดปากขวดเป็นต้น เช่น เอาไม้ก๊อกจุกปากขวด, ค้างคาอยู่ที่ช่อง เช่น นั้งจุกประตู ลั้นจุกปาก, ปิด ใช้ในความเช่น ทางจุกตุต.	
๓๔	จุด	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือทำให้ไฟให้ติดเรียกว่าจุดไฟ อื่นคือเหมือนคนเอานิ้วมีจุดซึ่งตุ่มที่บังเกิดขึ้นที่หลังนั้นก็เรียกว่าจุดหลัง อื่นคือเหมือนคนเบนไซ้หัวอย่างหนึ่งที่ดูร้าย แลเอายาพาดแลทาให้หัวมันฝ่อราบลงไป อย่างนี้ก็เรียกว่าจุดยา เหมือนคำพูดว่าเอายาจุดให้มันฝ่อลงไปเสีย	
	สัพพะ พะจะนะ	Accent,point.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักษรภิธาน	คือการที่เอาไฟไปใส่ให้ติดเข้าที่ไต้, ฤาษูปเทียบนั้น, หนึ่งเอาดินสอเขียนปนวงกลม ๆ ฤาเอาเล็บยิกลงที่หลังนั้น	จุดสูญ คือการที่เอาดินสอ, ฤาปากไก่เขียนจุดลงปนวงกลม ๆ, เหมือนอย่างนิกหิตดังนี้
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ทำให้ไหม้.เผา.ทำให้เป็นรอยกลม ๆ	
	ปทานุกรม	ไม่มีหน้าเอกสาร	
	พจน.๒๔๙๓	น. เม็ด, แต้้ม, รอย.ก. ทำให้ไฟติด; ทำเครื่องหมายเป็นเม็ดเล็ก ๆ, แต้้ม, จิก เช่น จุดหลัง	
	พจน.๒๕๒๕	น. รอยหรือแต้้มที่มีลักษณะกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น; ชิด เช่น จุดเดือด จุดเยือกแข็ง, ที่ เช่น จุดหมาย จุดประสงค์; ประเด็นสำคัญของเรื่องที่พูดหรือถกเถียงกันเป็นต้น เช่น พูดไม่ถูกจุด ตอบไม่ตรงจุด.ก. ทำเครื่องหมายเช่นนั้น เช่น เอาปลายดินสอจุดไว้; ทำให้ไฟติด เช่น จุดบุหรี จุดไฟ.	
	พจน.๒๕๔๒	น. รอยหรือแต้้มที่มีลักษณะกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น; ชิด, ระดับ, ชั้น, เช่น จุดเดือด จุดเยือกแข็ง, ที่ เช่น จุดหมาย จุดประสงค์; ประเด็นสำคัญของเรื่องที่พูดหรือถกเถียงกันเป็นต้น เช่น พูดไม่ถูกจุด ตอบไม่ตรงจุด.ก. ทำเครื่องหมายเช่นนั้น เช่น เอาปลายดินสอจุดไว้; ทำให้ไฟติด เช่น จุดบุหรี จุดไฟ.	
๓๕	เจตนา	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือจิตร (หน้า ๒๕๒ จิตร นั่นคือจิตรใจ)	
	สัพพะ พะจะนะ	เจตนะ To desire; to think.	
	อักษรภิธาน	คือใจนึกจำเพาะ, เหมือนอย่างคนมีทรัพย์สิ่งของคิดจำเพาะว่า, ของสิ่งนี้เราจะให้แก่คนนั้น.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	เจตตะนา,ม.ความคิดอ่าน	
	ปทานุกรม	ไม่มีหน้าเอกสาร	
	พจน.๒๔๙๓	น.ความตั้งใจ,ความจงใจ,ความมุ่งหมาย.(ป.;ส.)	
	พจน.๒๕๒๕	[เจตตะนา] ก. ตั้งใจ, จงใจ, มุ่งหมาย.น. ความตั้งใจ, ความจงใจ, ความมุ่งหมาย. (ป., ส.).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๓๖	แจว	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือไม้อย่างหนึ่งที่เขาทำสำหรับให้เรือเต็รนั้น	
	สัพพะ พะจะนะ	Long oar which the rowers ply standing.	
	อักขรภิธาน	เป็นชื่อเครื่องสำหรับใช้ในการเรือ,มีใบมีด้าคล้าย ๆ ภาย, อนึ่งเป็นการสำหรับทำให้เรือแล่น	แจวเรือ คือการลงเรือแล้ว แจวไปให้เรือเดิน, เหมือน อย่างคนแจวเรือไป เมืองกรุงเปนต์น
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ไม้สำหรับแจวเรืออย่างหนึ่งแบนๆยาว	
	ปทานุกรม	น.เครื่องพยุ้นำให้เรือแล่นชนิดหนึ่ง. ก.เอาแจวพยุ้นำให้เรือเดิน.(ปาก)รืบหนีไป	
	พจน.๒๔๙๓	น.เครื่องพยุ้นำให้เรือแล่นชนิดหนึ่งขนาดยาวกว่าพาย ใช้ผูกกับหลัก.ก.เอาแจวพยุ้นำให้เรือเดิน.(ปาก)รืบหนีไป	
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องพยุ้นำให้เรือเดิน ขนาดยาวกว่าพาย ใช้หุ้แจวคล้องเข้ากับหลักแจว.ก. เอาแจวพยุ้นำให้เรือเดิน; (ปาก) รืบหนีไป เช่น แจวอ้าว.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	น. เครื่องมือสำหรับพูนน้ำให้เรือเดิน ลักษณะคล้ายพาย แต่ด้ามยาวเรียว มีที่มือจับเรียกว่า หมวกแจว ใช้หูแจวคล้องเข้ากับหลักแจว.ก. เอาแจวพูนน้ำให้เรือเดิน; (ปาก) รีบหนีไป เช่น แจวอ้าว.	
๓๗	ใจ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๓๘	ฉี่	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั้นความก็เหมือนกับฉ่า: ฉ่า นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนกับเสียงแห่งทอดปลานั้น เหมือนคำพูดว่าทอดปลาตั้งฉ่า ๆ	
	สัพพะ พะจะนะ	Noise of the frying of fish or flesh	
	อักษรภิธาน	เป็นเสียงน้ำที่ตกลงถูกไฟดังเช่นนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เป็นเสียงไฟถูกน้ำ	
	ปทานุกรม	อุ.เสียงของที่ร้อน เช่น ถ่านไฟถูกน้ำ	
	พจน.๒๕๔๓	เสียงของที่ทอดน้ำมันแล้วเกิดเสียงเช่นนั้น;รู้สึกมีเสียงเช่นนั้นที่หู	
	พจน.๒๕๒๕	(ปาก) ก. ถ่ายปลั๊สวาระ.น. ปลั๊สวาระ.ว. เสียงดังเช่นนั้นอย่างเสียงของที่ทอดน้ำมัน	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๓๙	ฉู่ฉี่	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	ก.แกงขี้ อย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	Dish of fried fish	
	อักษรภิธาน	ไม่มี	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	แกงอย่างหนึ่งที่กินกับข้าว	
	พจนานุกรม	น.แกงขี้ อย่างหนึ่ง	
	พจน.๒๔๙๓	ชื่อแกงคั่วอย่างหนึ่ง มีน้ำแกงข้น	
	พจน.๒๕๒๕	๑ น. ชื่อแกงอย่างหนึ่ง คล้ายแกงคั่ว มีน้ำแกงข้น, ถ้าไม่มีน้ำแกง เรียกว่า ญี่แห้ง.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๔๐	เฉลย	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นคำแกงไส้นั้น เรียกว่าคำเฉลย	
	สัพพะ พะจะนะ	To answer	
	อักษรภิธาน	คือคำจำเลยนั้น, เหมือนอย่างผู้ที่ต้องกล่าวแก้คำที่เขาโจทถามนั้น.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ข. พุดแก้	
	พจนานุกรม	ก. แก้วความ, พุดแก้, พุดตอบ	
	พจน.๒๔๙๓	ก. แก้วความ, พุดแก้, พุดตอบ, ตอบคำทักท้วง	
	พจน.๒๕๒๕	[จะหลุย] ก. อธิบายหรือชี้แจงข้อปัญหาต่าง ๆ ให้เข้าใจ เช่น เฉลยปัญหา เฉลยความ.	
	พจน.๒๕๔๒	[จะหลุย] ก. อธิบายหรือชี้แจงข้อปัญหาต่าง ๆ ให้เข้าใจ เช่น เฉลยปัญหา เฉลยความ. (ข. เฉลย ว่า ตอบ).	
๔๑	ช้อน	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่ทำด้วยเงินด้วยทองสำหรับตักเข้าตักแกงกินนั้นเรียกว่าช้อน หนึ่งคือสิ่งที่ถักเป็นตาแหแลมีไม้ประกอบทั้งสองข้างนั้นก็เรียกว่าช้อนตักปลา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	สัพพะ พะจะนะ	large spoon,net in the shape of a large spoon	ช้อนปลา
	อักขราริธาน	เป็นชื่อการกระทำบ้าง,เป็นชื่อแห่งสิ่งของที่สำหรับจับปลาบ้าง,เป็นชื่อของที่สำหรับตักของกินบ้าง	ช้อนเงิน ช้อนตะกั่ว ช้อนทอง ช้อนถ้วย ช้อนมุก ช้อนหอย ช้อนกุ่ม ช้อนปลา
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ตัก (ตาช้อน,ตาเหลือกๆหงาย.ช้อนตักแกง.)	
	ปทานุกรม	น.ชื่อภาชนะสำหรับตักของกินชนิดหนึ่ง. ก.ตักขึ้น	
	พจน.๒๔๙๓	ก.ตักขึ้น,ยกขึ้น, เช่น ช้อนคีร์ชะ; เหลือกขึ้น เช่น ช้อนตา.น. เครื่องใช้สำหรับตักของกิน มีที่จับยื่นออกมา, ลักษณะนามว่า คัน; เครื่องจับปลาชนิดหนึ่งใหญ่กว่าสวิง ถักเป็นร่างแห ขอบเป็นรูปสามเหลี่ยม มีด้ามจับ.	
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องใช้สำหรับตักของกิน มีที่จับยื่นออกมา, ลักษณะนามว่า คัน, ราชศัพท์ว่า ฉลองพระหัตถ์ช้อน; เรียกเครื่องใช้ที่มีรูปคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น ช้อนรองเท้า; เครื่องจับปลาชนิดหนึ่ง ใหญ่กว่าสวิง ถักเป็นร่างแห ขอบเป็นรูปสามเหลี่ยมหรือวงกลม มีด้ามจับ.ก. ตักเอาสิ่งที่อยู่ในน้ำหรือในของเหลว เช่น ช้อนปลา ช้อนลูกน้ำ ช้อนแหน ช้อนผง; เอามือหรือแขนหรือสิ่งใดสอดประคองเพื่อยกขึ้น เช่น ช้อนคีร์ชะ; เหลือบขึ้น.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๔๒	ชักเย่อ	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	ไม่มี	
	อักขราริธาน	คือการที่ชักแล้วเย่อเอามาขึ้น,อนึ่งเป็นชื่อการเล่น, คือเขายึดบันเอวกันต่อ ๆ ก็ชักเย่อกัน	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ปทานุกรม	น. ชื่อการเล่นอย่างหนึ่ง ซึ่งต่างรัง เชือกกัน. ก. ดึง, รัง	
	พจน. ๒๔๙๓	น. ชื่อการเล่นอย่างหนึ่ง ซึ่งต่างรัง เชือกกัน. ก. ดึง, รัง	
	พจน. ๒๕๒๕	[ชัก กะ-] น. ชื่อการเล่นอย่างหนึ่ง โดยให้ผู้เล่น ๒ ฝ่าย พยายามดึงเชือกให้กึ่งกลางของเชือกเข้ามาในแดนของตน. ก. ดึง, รัง.	
	พจน. ๒๕๔๒	[ชัก กะ-] น. ชื่อการเล่นอย่างหนึ่ง โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย แต่ละฝ่ายจะมีจำนวนเท่า ๆ กันหรือกำลังพอ ๆ กัน มักใช้เชือกขนาดพอการอบ ยาวพอที่จะให้ผู้เล่นทั้ง ๒ ฝ่ายเรียงแถวจับได้ โดยมีที่ว่างระหว่างกลางเหลือไว้ประมาณ ๒ เมตร กลางเชือกคาดด้วยผ้าหรือใช้สีป้ายเป็นเครื่องหมายไว้ วางกึ่งกลางเชือกไว้บนพื้นที่มีเส้นขีดกลางเป็นเส้นแบ่งเขตแดน เมื่อกรรมการให้สัญญาณ ผู้เล่นทั้ง ๒ ฝ่ายต่างก็จะพยายามดึงเชือกให้กึ่งกลางของเชือกเข้ามาในแดนของตน ถ้าฝ่ายใดสามารถดึงกึ่งกลางเชือกเข้ามาในแดนของตนได้ถือว่าชนะ ตามปรกติจะแข่งกัน ๓ ครั้ง ฝ่ายที่ชนะ ๒ ใน ๓ ครั้งถือว่าชนะเด็ดขาด. ก. ดึง, รัง.	
๔๓	ชื่อ	นาม -----> นาม กริยา	
๔๔	ชุน	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นไม้แลงาแลเขาที่เขาทำสำหรับถักถักแล้วถักผ่านนั้นก็เรียกว่าชุน เหมือนคำพูดว่าข้าจะแกะชุนถักถักสักอันหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	to mend, to repair	ชุนเสื้อชุนผ้า to mend clothes
	อักษรภิธาน	เป็นชื่อเครื่องมือสำหรับควักถักเป็นต้น, ทำด้วยงาช้างบ้างทำด้วยไม้บ้าง	ชุนผ้า คืออาการที่เอาผ้าขาดถลุ:แล้ว, ชุนให้เป็นผ้า

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
			ดีเป็นต้นนั้น
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เย็บ,ร้อย,ปัก	
	ปทานุกรม	ก.เย็บ,ถัก	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ถัก,ถักปะรอยผ้าให้เป็นเนื้อเดียวกัน.น. เครื่องมือสำหรับถัก. (ข. ชูล).	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ซ่อมผ้าหรือแหเป็นต้นที่ขาดทะลุเป็นรูให้เป็นเนื้อเดียวกัน ด้วยการถักหรือด้วยวิธีอื่น ๆ.น. เครื่องมือสำหรับถัก. (ข. ชูล).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๔๕	ชุมนุม	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือมาพร้อมกันอยู่เป็นอันมากแลปลุกซำกันด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งก็ดี แลมิได้ปลุกซำกันก็ดีก็เรียกว่าชุมนุมกันเป็นอันมาก	
	สัพพะ พะจะนะ	To gather together, assembly	ชุมนุมกัน
	อักขรภิธาน	ชุมนุม, หมู่, พวก, ประชุม, คือการที่ประชุมพร้อมกันมาก ๆ ,เหมือนอย่างพวกกองทัพ เป็นต้น.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ป. หมู่, พวก, กอง	
	ปทานุกรม	น. กอง, หมู่, พวก	
	พจน.๒๔๙๓	(โบ)น. กอง, หมู่, พวก.ก. รวมกัน	
	พจน.๒๕๒๕	น. กอง, หมู่, พวก.ก. ประชุม, รวมกัน.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๔๖	เซย	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	หัตถ์นิยายชุด “สามเกลอ”	“นายเซย พัชราภรณ์” เป็นชื่อตัวละครในหัตถ์นิยายชุด “สามเกลอ” หรือ “พล นิกร กิมหงวน” ประพันธ์โดย ป. อินทรปาลิต ที่จัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๒-๒๕๑๑	
	พจน.๒๕๔๒	ก. สัมผัสเบา ๆ หรืออ่อนช้อยเบา ๆ ด้วยความเอ็นดูหรือรักใคร่ เช่น เซยแก้ม เซยคาง; โปรยปรายลงมา ในคำว่า ฝนเซย; พัดมาเฉื่อย ๆ (ใช้แก่ลม); สกัตงาเอาน้ำมันเรียกว่า เซยน้ำมันงา; (ปาก) ว. ไม่ทันสมัย, เป็น.	
๔๗	เซ็หเซอ์	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
๔๘	ดราม่า	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๔๙	ดริงก์	กริยา -----> กริยา ห้าม	
๕๐	เดด	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๕๑	ไตร์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๕๒	ตด	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อเรียกแห่งลมสิ่งหนึ่งที่ออกมาทางทวารหนักนั้น	
	สัพพะ พะจะนะ	To fast, naise of the belly	
	อักษรธาภิธาน	ตด,ผายลม, เปนชื่อลมที่ออกตามรุ่ก้นมีกลิ่นเหม็นนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ปทานุกรม	น. ลมที่ออกจากทวารหนัก.ก.ผายลม	
	พจน.๒๔๙๓	น. ลมที่ออกจากทวารหนัก;เรียกแมลงชนิดหนึ่งที่ฟันพิษออกทางกันว่า แมลงตด.	
	พจน.๒๕๒๕	ตด ๑ก. อาการที่ลมระบายออกทางทวารหนัก, ผายลม.น. ลมที่ออกจากทวารหนัก เช่น เหม็นตด.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๕๓	ตรา	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่ทำด้วยไม้แลงาเป็นต้นที่ตีประทับหนังสือเป็นต้นให้รู้เป็นสำคัญนั้นเรียกว่าตรา	
	สัพพะ พะจะนะ	Seal, mark	
	อักขรภิธาน	เป็นชื่อของสารบบให้รู้เป็นสำคัญแนนนัน	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ดวงตราเครื่องหมายจำ,เครื่องหมายที่ต้องจำ	
	ปทานุกรม	น. เครื่องหมายที่ทำเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับประทับเป็นสำคัญ.ก.จำ,ตั้งไว้,จดไว้,ผูก.	
	พจน.๒๔๙๓	[ตรา] น. เครื่องหมายที่ทำเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับประทับเป็นสำคัญ.ก.จำ,ตั้งไว้,จดไว้,ผูก.	
	พจน.๒๕๒๕	[ตรา] น. เครื่องหมายที่มีลวดลายและทำเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับประทับเป็นสำคัญ เช่น ตราพระราชสีห์ ตราพระคชสีห์ ตราบัวแก้ว, สำหรับเป็นเครื่องประดับในจำพวกราชอิสริยาภรณ์ เช่น ตราช้างเผือก, สำหรับเป็นเครื่องหมาย เช่น ผ้าตราขนอินทรี.ก. ประทับเป็นสำคัญ เช่น ตราไว้; กำหนดไว้, จดจำไว้, เช่น ตราเอาไว้ที่; ตั้งไว้ เช่น ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๕๔	ตลก	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	Play of buffoons	คลตลก buffoon
	อักษราริธาน	ตาทลก, เป็นชื่อคนที่พูดจาขะนองขัน ๆ , ประสงค์จะให้คนดูหัวเราะ, เหมือนตาทลกโชน	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	น.คนคะนอง, คนที่เล่นขัน	
	พจน.๒๔๙๓	น.คนขบขัน. คนที่เล่นขัน, ตัวละครที่เล่นให้ขบขัน.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ทำให้คนอื่นขบขันด้วยคำพูดหรือกิริยาท่าทางเป็นต้น; โดยปริยายหมายความว่า แกล้งทำให้คนอื่นเข้าใจผิด เช่น เล่นตลก.ว. ขบขัน, ที่ทำให้คนอื่นขบขันด้วยคำพูดหรือกิริยาท่าทางเป็นต้น เช่น หนังตลก, เรียกผู้ที่ทำให้คนอื่นขบขันว่า ตัวตลก, เรียกเรื่องที่ทำให้ขบขันหรือเข้าใจผิดว่า เรื่องตลก.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๕๕	ตะบัน	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นเครื่องที่คนแก่อย่อยมากกินเรียกว่าตะบัน	
	สัพพะ พะจะนะ	Metal tube for pounding areca, to pound areca.	ตะบันหมาก to pound areca.
	อักษราริธาน	คืออาการที่หิมตักตบึงลงไป, อนึ่งเป็นชื่อการไชเล็กหมากเป็นต้นนั้น	ตะบันไฟ ตะบันหมาก
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ปทานุกรม	น. เครื่องตำหมากของคนแก่ มีรูปคล้ายกระบอกร โดยมากทำด้วยทองเหลือง, ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งคล้ายต้นตะบูน.ก. ทิ่มหรือแทงกตกลงไป, กระทุ้ง.ว. ตรงไป, มุ่งไป, ไม่ถอย	
	พจน.๒๔๙๓	น. เครื่องตำหมากของคนแก่ มีรูปคล้ายกระบอกร โดยมากทำด้วยทองเหลือง(เทียบ ข.ตบัล).ก. ทิ่มหรือแทงกตกลงไป, กระทุ้ง.	
	พจน.๒๕๒๕	ตะบัน ๑น. เครื่องตำหมากของคนแก่ มีรูปคล้ายกระบอกร โดยมากทำด้วยทองเหลือง มีลูกตะบันสำหรับตำ และมีตากลอดกัน. (เทียบ ข. ตบัล).ก. ทิ่มหรือแทงกตกลงไป, กระทุ้ง; (ปาก) ดึงดัน เช่น ตะบันเถียง.ว. คำประกอบกริยาหมายความว่าจะ ไม่มียับยั้ง, เรื่อยไป, เช่น เทียวตะบัน เถียงตะบัน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๕๖	ตะไบ	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	ตะไบ นั้นคือเหล็กกล้าที่ทำสำหรับกระทำเสี้ยนเป็นต้นให้คมนั้นเรียกว่าตะไบ	
	สัพพะ พะจะนะ	File, to file	ตะไบเอา to file
	อักษรภิธาน	คือของทำด้วยเหล็กกล้ากว้างนิ้วเศษยาวกว่าคืบสำหรับใช้กรางไม้แลเหล็กเป็นต้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	น. เหล็กที่ลับให้เป็นพื้นละเอียดเป็นคมใช้ถูเหล็ก ทองเหลืองเป็นต้น.	
	พจน.๒๔๙๓	น. เหล็กเครื่องมือใช้ถูเหล็กหรือโลหะอื่น ๆ ให้เกลี้ยงเงา มีหลายชนิด เช่น ตะไบทองปลิง ตะไบหางหนู.	
	พจน.๒๕๒๕	น. เหล็กเครื่องมือใช้ถูไม้หรือโลหะอื่น ๆ ให้เกลี้ยงเงาเป็นต้น มีหลายชนิด เช่น ตะไบทองปลิง ตะไบหาง	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
		หนู.	
	พจน.๒๕๔๒	น. เหล็กเครื่องมือใช้ถูไม้หรือโลหะอื่น ๆ ให้เกลี้ยงเกลาเป็นต้น มีหลายชนิด เช่น ตะไบทองปลิง ตะไบหางหนู.ก. ถูด้วยตะไบ เช่น ตะไบเล็บ.	
๕๗	ต่าง	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	Pack-saddle	งัวต่าง Cows carrying pack-saddle
	อักขรภิธาน	ไม่มี	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	พจนานุกรม	น. เครื่องสำหรับบรรทุกสิ่งของซึ่งห้อยบนหลังวัวและหลังลาเป็นต้น.	
	พจน.๒๔๙๓	ต่าง๑ น. ภาชนะสำหรับบรรทุกสิ่งของมีคานพาดไว้บนหลังสัตว์พาหนะ มีวัวและลาเป็นต้น ให้ห้อยลงมาทั้ง ๒ ข้าง ถ้าบรรทุกโค เรียกว่า โคต่าง ถ้าบรรทุกลา เรียกว่า ลาต่าง.ก. บรรทุก เช่น ต่างข้าวเข้ามาส่ง, ใช้อย่างมาตราดวงก็ได้ เช่นว่า ได้ข้าวไม่ถึงห้าต่าง.	
	พจน.๒๕๒๕	ต่าง ๑น. ภาชนะสำหรับบรรทุกสิ่งของมีคานพาดไว้บนหลังสัตว์พาหนะมีวัวและลาเป็นต้น ให้ห้อยลงมาทั้ง ๒ ข้าง, เรียกโค ลา ที่ใช้บรรทุกสิ่งของในลักษณะเช่นนั้นว่า โคต่าง ลาต่าง.ก. บรรทุก เช่น ต่างข้าวเข้ามาส่ง, ใช้อย่างมาตราดวงก็ได้ เช่น ได้ข้าวไม่ถึง ๕ ต่าง.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๕๘	ติงหู	นาม -----> นาม กริยา	
๕๙	ติสต์ / ติ๊ด	นาม -----> นาม กริยา	
๖๐	แต้ม	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือทาเหมือนกับคนเอายาทาซึ่งสิ่งมีแผลเจ็บเป็นต้นนั้นก็เรียกว่าแต้มยา อื่นคือแต้มเขียนสรรพสิ่งต่าง ๆ	
	สัพพะ พะจะนะ	To mark, to note	
	อักษราภิธาน	แต้ม, จุด, คือการที่คนแตะกดลง, ฤตาการกระดานหมากรุกนั้น, เช่นแต้มทอง, ฤาเดิรแต้มหมากรุก	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.จุด, เจิม, เสิม	
	ปทานุกรม	น. ชั้นเชิง, คะแนน, เครื่องหมาย, ทำทาง, แ่งอน. ก. เจิม, เอาสีป้าย	
	พจน.๒๔๙๓	น. รอยป้าย, คะแนน; ตาที่เดิน เช่น ตาหมากรุก; ชั้นเชิง, ทำทาง, แ่งอน. ก. ป้าย, เจิม, เอาสีป้าย; ปลุกลงยันยา.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. เอาสีหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตะ ๆ ให้เป็นจุด เช่น แต้มสี แต้มยา; ปลุกลง (เฉพาะยันยา). น. รอยหรือจุดกลม ๆ ปรากฏที่ผิวพื้น; คะแนน เช่น สอบได้ก็แต้ม; ตาที่เดินอย่างตาหมากรุก; ชั้นเชิง เช่น เขาเดินแต้มสูง.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๖๑	ถ่อ	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือคัม เหมือนคำพูดว่าถ่อเรือขึ้นไปเหนือ	
	สัพพะ พะจะนะ	Oar for rowing a boat with	น. ง่ามถ่อ ก. ถ่อเรือถ่อแพ ถ่อเรือ
	อักษราภิธาน	ถ่อ, ถ้ำ, กรานลง, คือไม้ยาวประมาณสิบศอกข้างต้นใส่เหล็กเป็นสองง่าม, เช่นถ่อเรือขึ้นเหนือนั้น.	ถ่อเรือ คือการที่ถ่อเรือไป ด้วยถ่อนั้น

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.คำ, จุน. ไม่สำหรับคำของชาวเรือ	
	ปทานุกรม	น. ไม่สำหรับคำให้เรือเดิน.ก. คำให้เรือเดิน	
	พจน.๒๔๙๓	น. ไม่สำหรับคำให้เรือเดิน.ก. ทำให้เรือเดินด้วยไฉ้ไม้้นั้นคำไป	
	พจน.๒๕๒๕	น. ไม่สำหรับยันแล้วดันให้เรือเดิน .ก. ทำให้เรือเดินด้วยไฉ้ไม้้นั้นยันแล้วดันไป, (ปาก) โดยปริยาย หมายความว่า ไปหรือมาด้วยความลำบาก เช่น ถ่อกายมาถึงนี้.	
	พจน.๒๕๔๒	ถ่อ ๑น. ไม่สำหรับยันแล้วดันให้เรือเดิน มักเป็นไม้ไผ่.ก. ทำให้เรือเดินด้วยไฉ้ไม้้นั้นยันแล้วดันไป, (ปาก) โดยปริยายหมายความว่า ไปหรือมาด้วยความลำบาก เช่น ถ่อกายมาถึงนี้.	
๖๒	ไถ	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่เขาทำอย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	To till, pleugh	
	อักขรภิธาน	เป็นชื่อเครื่องสำหรับทำไร่, ทำนาอย่างหนึ่ง, มีแอกมีหางยาม, เช่นพวกชาวนาไถนา	ไถคู่ ไถตะ ไถนา ไถแปร ไถไร่
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เครื่องใช้ไถนาชนิดหนึ่ง	
	ปทานุกรม	น. เครื่องทำนาชนิดหนึ่งสำหรับกลับดิน.ก. กลับดินด้วยไถ, เสือกไป, ไส้ไป.	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ไส้ไป น. เครื่องมือทำนาชนิดหนึ่งใช้ไส้ไปเพื่อกลับดิน	
	พจน.๒๕๒๕	ไถ ๑น. เครื่องมือทำไร่ทำนาชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยคันชัก หางยาม ผาล หัวหมู ใช้ควายหรือวัวเป็นต้นลากไปเพื่อกลับดิน.ก. เอาไถเทียมควายหรือวัวเป็นต้นลากไปเพื่อกลับดิน; เคลื่อนไปไกลไป เช่น นั่งไม่สิ้นไกลง	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	ไถ ๑น. เครื่องมือทำไร่ทำนาชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยคันชัก หางยาม ผาล หัวหมู ใช้ควายหรือวัวเป็นต้นลากไปเพื่อกลับดิน.ก. เอาไถเทียมควายหรือวัวเป็นต้นลากไปเพื่อกลับดิน;เคลื่อนไปไถลไป เช่น นั่งไม่สิ้นไถลง	
๖๓	ทุกข์	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือลำบาก เรียกว่าทุกข์	
	สัพพะ พะจะนะ	Pain,sadness,mourning	
	อักษรภิธาน	เป็นชื่อความลำบากทั้งปวงนั้น, เช่นทุกข์, ชะราทุกข์, พยาธิทุกข์,มรณะทุกข์.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ม.สิ่งที่ลำบาก,สิ่งที่ไม่ดี	
	ปทานุกรม	ม.น.ความยาก,ความลำบาก,ความเจ็บปวด.	
	พจน.๒๔๙๓	น.ความยาก,ความลำบาก,ความพิบัติ,ความชั่วร้าย,ความเดือดร้อน.(ป.)	
	พจน.๒๕๒๕	[ทุกข์ะ-, ทุก] น. ความยากลำบาก, ความไม่สบายกายไม่สบายใจ. (ป.; ส. ทุกข).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๖๔	เทพ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๖๕	โทรเลข	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	พจน.๒๔๙๓	น.ขีตเขียนไถล คือเครื่องส่งข่าวสารโดยทางไฟฟ้า	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าส่งรหัสสัญญาณจากที่หนึ่งไปยังอีกที่ หนึ่งโดยอาศัยสายตัวนำที่โยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (อ. telegraph).(ปาก) ก. ส่งข้อความไปยังอีกบุคคลหนึ่งทางโทรเลข.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๖๖	โทรศัพท์	นาม -----> นาม กริยา	
	พจน.๒๔๙๓	น.เสียงไกล คือเครื่องที่พูดกันด้วยกระแสไฟฟ้า	
	พจน.๒๕๒๕	น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ติดต่อพูดถึง กันได้ในระยะไกลโดยใช้สายตัวนำโยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (อ. telephone).	
	พจน.๒๕๔๒	น. ระบบโทรคมนาคมซึ่งใช้อุปกรณ์ทางไฟฟ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ติดต่อพูดถึง กันได้ในระยะไกลโดยใช้สายตัวนำโยงติดต่อกัน และอาศัยอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นหลักสำคัญ. (อ. telephone), คำว่าโทรศัพท์ที่อยู่หน้าหมายเลขโทรศัพท์มักเขียนย่อว่า โทร. ออกเสียงว่า [โท].(ปาก) ก. พูดติดต่อกันทางโทรศัพท์.	
๖๗	หาทาน	นาม -----> นาม กริยา	
๖๘	หวล	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นวน นั่นคือชาวเปนครีนั้นเรียกว่าชาวนวน เหมือนกับคนเอาสิ่งมีแป้งเป็นต้นแลผัดหน้าเปนครีงามนั้น ก็เรียกว่าหน้านวน	
	สัพพะ พะจะนะ	Soft,smooth,velvety.	
	อักษราภิธาน	นวน, คือสีขาวเหลือง,นย้อมผ้าฤๅด้ายด้วยของสีขาวเจือเหลือง,เปนนีนวน	นวนโย นวนละหง นวน ละออง

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ป.ขาว, ผ่อง, งาม	
	ปทานุกรม	น. ชื่อสีขาวปนเหลืองเล็กน้อย. ค. ผิวผ่องเป็นใย, ผุดผ่อง, งาม.	
	พจน.๒๔๙๓	น. สีขาวปนเหลืองเล็กน้อย ว. ผิวผ่องเป็นใย, ผุดผ่อง, งาม เช่น นวลนาง ว่า นางงาม	
	พจน.๒๕๒๕	ว. สีขาวปนเหลืองเล็กน้อย; ผิวผ่องเป็นใย, งาม ผุดผ่อง, เช่น ผิวขาว. น. ผงแป้งที่โรยบนก้อนแป้งเวลาทอดหรือปิ้งเพื่อไม่ให้ติดมือติดภาชนะเป็นต้น; ละอองสีขาวบนผิวผลไม้หรือใบไม้บางชนิดแสดงว่าแก่จัด เช่น นวลมะม่วง นวลแดง นวลใบตอง.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๖๙	นิพนธ์	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	To compose, for example, verses.	
	อักขรภิธาน	แปลว่าผูกพันธ์	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ม. ผูก, แต่ง, แต่งกลอน, แต่งหนังสือ, พระราชนิพนธ์, เรื่องหนังสือที่พระเจ้าแผ่นดินทรง	
	ปทานุกรม	ม. น. เรื่องที่แต่งขึ้น. ก. ร้อยกรองถ้อยคำ, แต่งหนังสือ.	
	พจน.๒๔๙๓	น. เรื่องที่แต่งขึ้น. ก. ร้อยกรองถ้อยคำ, แต่งหนังสือ. (ป.)	
	พจน.๒๕๒๕	น. เรื่องที่แต่งขึ้น, (ราชา) พระนิพนธ์, พระราชนิพนธ์. ก. ร้อยกรองถ้อยคำ, แต่งหนังสือ, (ราชา) ทรงนิพนธ์, ทรงพระนิพนธ์, ทรงพระราชนิพนธ์. (ป., ส. นิพนธ์).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๗๐	นिरास	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือจากไป	
	สัพพะ พะจะนะ	tTo be separeted from,to be far form.to be exile.	
	อักษรภิธาน	การที่พลัดพรากจากกันไปในั้น,เช่นผัวเมียไปจากกันนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ส.ไม่มีความหวัง,ปราศจากความหวัง(ใช้ว่าจากไป)	
	ปทานุกรม	ส.น.ความไม่มีหวัง,การจากกันไป.ค.ความเสียใจ,ความเหี่ยวใจ.ก.จากกันไป,จากบุตรภรรยาไป.ว.สิ้นหวัง	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ไปจาก, ระยะเวลา, ปราศจาก.น. การพรากไป, หนังสือซึ่งพรรณนาถึงการจากที่อยู่ไปในที่ต่าง ๆ มักแต่งเป็นบทกลอน เช่น นิราศนรินทร์ นิราศเมืองแกลง	
	พจน.๒๕๒๕	นิราศ๑ ก. ไปจาก, ระยะเวลา, ปราศจาก.น. เรื่องราวที่พรรณนาถึงการจากกันหรือจากที่อยู่ไปในที่ต่าง ๆ เป็นต้น มักแต่งเป็นกลอนหรือโคลง เช่น นิราศนรินทร์ นิราศเมืองแกลง. (ส.).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๗๑	भाव	นาม -----> นาม กริยา	
๗๒	โให้ต	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	พจน.๒๕๔๒	ก. บันทึกลง.น. จดหมายสั้น ๆ. (อ. note).	
๗๓	बिँ	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือกระทำให้เป็นท่อนเป็นชิ้นขาดออกจากกันดีมิได้ขาดออกจากกันก็ดีกว่าบั้ง เหมือนกับคนบั้งซึ่งไม่แลปลานั้นเป็นต้นนั้น หนึ่งคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาทำด้วยเหล็กอย่างหนึ่งสำหรับเจาะรู	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ศัพท์ พะจะนะ	kind of greater	
	อักษรภิธาน	คือคนเอาไม้ขีดปลาให้เป็นแผล, แล้วย่างบนถ่านไฟ, ที่เอาไม้ขีดปลาเป็นแผล ๆ นั้นว่าบั้ง	บั้งแทงไม้ คือเหล็กแบนเล็ก ๆ ทำเหมือนฟันเลื่อยแทงช่องเล็กให้โต
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ชั้น, ชั้น, จะด้วยมีดให้เป็นแผล	
	ปทานุกรม	น. สิ่งที่เป็นแถบ ๆ เช่น เครื่องหมายยศนายสิบ, เครื่องมือสำหรับถูไม้ค้ำยบั้งแต่ฟันเป็นบั้ง ๆ, รอยขีดเป็นแผลขวาง ๆ, ก. ขีดหรือฟันให้เป็นแผลขวาง ๆ	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ขีดหรือฟันให้เป็นแผลขวาง ๆ. น. รอยขีดเป็นแผลขวาง ๆ, เครื่องมือสำหรับถูไม้ค้ำยบั้งแต่ฟันเป็นบั้ง ๆ, สิ่งที่เป็นแถบ ๆ เช่น เครื่องหมายยศนายทหารชั้นประทวนหรือนายสิบตำรวจเป็นต้น; กระบอกไม้ไผ่.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ขีดหรือฟันให้เป็นแผลตามขวาง เช่น บั้งปลา. น. รอยขีดเป็นแผลตามขวาง เช่น กรีดยางเป็นบั้ง ๆ; เครื่องมือสำหรับถูไม้ ค้ำยบั้ง แต่มีฟันเป็นแถว ๆ, สิ่งที่เป็นแถบ ๆ อย่างเครื่องหมายยศทหารหรือตำรวจชั้นประทวนเป็นต้น; กระบอกไม้ไผ่.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๗๔	บันทึก	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	ศัพท์ 2397	บรรทึก To note, to write down.	จดหมายบรรทึก - Proceedings

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักษรา2416	คือจดหมายรายชื่อของอียิปต์สมัยใหม่, เหมือนคนที่ชะโมยขึ้นเรือนเวลากลางคืน, ไม่รู้จักตัว, แลไปหา นายอำเภอให้จดหมายรายชื่อของที่หายไวนั้น	
	ร.ศ.120(2445)	ท.ย่อ, คำย่อ	
	พจนานุกรม2463	ก. จดข้อความ	
	พจน.2493	น. ข้อความที่จดย่อ ๆ ไว้เพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน. ก. จดย่อ ๆ ข้อความเพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน; ย่นย่อ, ทำให้สั้น, เช่น บันทึกมรรคา.	
	พจน2525	ก. จดข้อความเพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน, จดหรือถ่ายทำไว้เพื่อช่วยความจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน, เช่น บันทึกรายงานการประชุม บันทึกภาพ บันทึกเสียง, จดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม; ย่นย่อ, ทำให้สั้น, เช่น บันทึกมรรคา. น. ข้อความที่จดไว้เพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็นหลักฐาน, ข้อความที่นำมาจดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม; (กฎ) หนังสือที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดไว้เป็นหลักฐานในการสอบสวนความผิด อาญา รวมทั้งบันทึกคำร้องทุกข์และคำกล่าวโทษด้วย.	
	พจน2542	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๗๕	บำเหน็จ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	บำเหน็จ นั่นคือค่าจ้างก็ว่า คือรางวัลก็ว่า	
	สัพพะ พะจะนะ	Price, reward, reward for a service.	
	อักษราภิธาน	คือคนจ้างช่างทองเขาทำเครื่องสำหรับต่งตัว, มีแหวนแป้นต้น, ของแล้วให้เงินค่าจ้างแก่เขา, ว่าให้บำเหน็จแก่ช่าง	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ปทานุกรม	น.รางวัล,ค่าเหนื่อย,ค่าความชอบ (หมายความว่าให้จะเพาะคราว)	
	พจน.๒๔๙๓	น.รางวัล,ค่าเหนื่อย,ค่าความชอบเป็นพิเศษ	
	พจน.๒๕๒๕	น. รางวัล, ค่าเหนื่อย, ค่าความชอบเป็นพิเศษ, เช่น ปูนบำเหน็จ, เงินตอบแทนที่ได้ทำงานมา ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อออกจากงาน; (กฎ) เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมา ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อออกจากงาน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๗๖	บึก	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
๗๗	บีบี	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๗๘	เบห์โล	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๗๙	เบบี	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๘๐	เบา	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์ หนึ่งคนไปเยียวก็เรียกว่าไปเบา	
	สัพพะ พะจะนะ	To make water.	
	อักขรภิธาน	ไม่มี	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	น.เยียว.ค.ไม่หนัก,ย่อมเบา,ไม่หนักแน่น เช่น ใจเบา ใจไม่หนักแน่น.ก.ถ่ายปัสสาวะ	
	พจน.๒๔๙๓	น.เยียว.ก.ถ่ายปัสสาวะ.	
	พจน.๒๕๒๕	(ปาก) น. เยียว.ก. ถ่ายปัสสาวะ, เยียว.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	น. เยี่ยว.ก. ถ่ายปัสสาวะ, เยี่ยว.	
๘๑	แบ็กอัป	กริยา -----> กริยา ห้าม	
๘๒	แบรนต์เหม	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๘๓	ประกาศ	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์	ปะกาศ นั้นความก็เหมือนกับเป่าร้อง ใช้ประกาศถูก	ประกาศ นั้นคือเป่าร้องให้ ทั่วไปเรียกว่าเปาประกาศ
	สัพพะ พะจะนะ	ประกาศ To publish,to denounce,to spread aboard.	
	อักษรภิธาน	ปะกาศ,เป็นคำคนเป่าห้ามการทั้งปวงนั้น	ประกาศ, คือร้องบอก ความนั้น,คนร้องบอก ความราชการด้วยเสียงอัน ดังนั้น
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ปะกาศ,ม.บอก,เป่าร้อง	
	ปทานุกรม	ส.ก.แจ้งความ,บอก,เป่าร้อง	
	พจน.๒๕๙๓	ก.แจ้งให้ทราบทั่วไป,เป่าร้อง,แจ้ง.(ส.;ป.ปกาศ)	
	พจน.๒๕๒๕	ก. เป่าร้อง, แจ้งให้ทราบ, เช่น ประกาศงานบุญงานกุศล.น. ข้อความที่แจ้งให้ทราบทั่วกัน เช่น ประกาศของ วัด ประกาศของบริษัท; (กฎ) ข้อความที่ทางราชการแจ้งให้ประชาชนทราบหรือวางแนวทางให้ปฏิบัติ เช่น ประกาศพระบรมราชโองการ ประกาศกระทรวง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี. (ส. ปฺรกาศ; ป. ปกาศ).	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๘๔	ประสาท	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๘๕	ปัสสาวะ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	ปัสสาวะ คือน้ำมูก ตามบาฬี	
	สัพพะ พะจะนะ	ปัสสาวะ Urine	อุจจาระปัสสาวะ excrement
	อักขรภิธาน	ไม่มี	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	พจนานุกรม	ม.น.น้ำเยี่ยว	
	พจน.๒๕๙๓	น. เยี่ยว. (ป.; ส. ปุรศุรวา).	
	พจน.๒๕๒๕	น. เยี่ยว. (ป.; ส. ปุรศุรวา).	
	พจน.๒๕๔๒	น. เยี่ยว. (ป.; ส. ปุรศุรวา).	
๘๖	ป้ำ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๘๗	ปาร์ตี	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๘๘	ปาฐกถา	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	พจนานุกรม	ม.น. ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่กล่าวแสดง	
	พจน.๒๕๙๓	น. ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่กล่าวแสดง.(ป).	
	พจน.๒๕๒๕	น. ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่บรรยายในที่ชุมนุมชน	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	[-ละกะถา] น. ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่บรรยายในที่ชุมนุมชนเป็นต้น.ก. บรรยายเรื่องราวในที่ชุมนุมชนเป็นต้น. (ป.).	
๘๙	แปรง	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เขาทำด้วยขนสัตว์เป็นต้นทำสำหรับเซตทาสีต่าง ๆ นั้นเรียกว่าแปรง	
	สัพพะ พะจะนะ	Brush.	
	อักขรภิธาน	แปนของเขาทำด้วยขนสัตว์ฝังเข้ากับไม้สำหรับหวีผมบ้าง,ทาเครื่องเขียนบ้าง	แปรงหวีดำย แปรงหวีผม แปรงม้า แปรงหมู (ขนที่คอ)
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ทำด้วยขนสัตว์แลขนหางสำหรับใช้ปัดกวาดเช็ดถูสิ่งของต่าง ๆ	
	ปทานุกรม	น. สิ่งของอย่างหนึ่งทำด้วยขนสัตว์ ฯลฯ สำหรับใช้ปัด,หวี, และถูพื้นหรือสิ่งของอื่น ๆ, ขนที่ขึ้นบนคอกม้าหรือหมูเป็นแถว ๆ.ก. ปัด, เช็ด, ถูด้วยแปรง	
	พจน.๒๕๓๓	น. สิ่งของอย่างหนึ่งทำด้วยขนสัตว์ ฯลฯ สำหรับใช้ปัดหวี และถูพื้นหรือสิ่งของอื่น ๆ, ลักษณะนามว่า อัน; ขนเส้นแข็งที่ขึ้นบนคอกหมูเป็นแถว ๆ.ก. ปัด, เช็ด, ถูด้วยแปรง.	
	พจน.๒๕๒๕	น. สิ่งของอย่างหนึ่งทำด้วยขนสัตว์ ลวด ฯลฯ สำหรับใช้ปัด หวี สีพื้น หรือขัดถูสิ่งของอื่น ๆ, ลักษณะนามว่า อัน; ขนเส้นแข็งที่ขึ้นบนคอกหมูเป็นแถว ๆ.ก. ปัด เช็ด หรือถูด้วยแปรง.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๙๐	เผจ / เพจ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๙๑	ฝั้น	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	คาสเวลล์	นั่นคือนิมิตรเหินไปต่าง ๆ นั่นเรียกว่านิมิตรฝั้น	
	สัพพะ พะจะนะ	Dream; to dream.	
	อักขราริธาน	ฝั้น, สุปิน, นิมิตร คือนอนหลับแล้วเหินไปในใจต่าง ๆ บางทีให้เหินว่าได้กินอาหารนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.นอนหลับให้เห็นไป	
	ปทานุกรม	น. นิมิตรต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นในใจเมื่อเวลานอนหลับ.ก.เห็นความฝัน	
	พจน.๒๔๙๓	น. การนึกเห็นเป็นเรื่องราวเมื่อเวลานอนหลับ.ก.นึกเห็น, นึกเห็นสิ่งที่เหินไปไม่ได้.	
	พจน.๒๕๒๕	น. การเห็นเป็นเรื่องราวเมื่อหลับ, โดยปริยายหมายถึงการนึกเห็นในขณะที่ตื่นอยู่ ซึ่งไม่อาจจะเป็นจริงได้.ก.เห็นเป็นเรื่องราวเมื่อหลับ, นึกเห็น, นึกเห็นสิ่งที่เหินไปไม่ได้.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๙๒	ผ้า	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่บังเกิดขึ้นปิดบังอยู่ในลูกตานั่น ที่ให้ตามนัวไปนั้นแลไม่เห็นถนัดนั้นเรียกว่าผ้า เหมือนคำพูดว่าตาเข้าแปนผ้าไป หนึ่งคือเพดาลก็เรียกว่าผ้าเพดาล	
	สัพพะ พะจะนะ	Black spot in the body; cloudy, dark.	เป็น ผ้า Covered with black spots.
	อักขราริธาน	คือสิ่งที่ปะอยู่ข้างบน, เหมือนแผลฝีแลมีสิ่งที่เปนเยื่อขาวปะอยู่ที่บนปากแผลฝั้นั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ของที่เปนชั้นปิดของอื่นเช่นผ้าในตาแลผ้าหลังคานั้น.	
	ปทานุกรม	น. เยื่อบางๆเป็นแผ่นที่ลอยอยู่บนน้ำหรือติดอยู่ที่แผลเป็นต้น, เพดาน	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๔๙๓	น. เยื้องบางๆเป็นแผ่นที่ลอยอยู่บนน้ำหรือติดอยู่ที่แผลเป็นต้น,ผิวเป็นมลทิน เช่น หน้าเป็นผ้า เพชรเป็นผ้า; พื้นที่ลาดเบื้องบนตอนระเบียงหรือตอนไชรา.	
	พจน.๒๕๒๕	น. อนุภาคเล็ก ๆ ที่รวมตัวกัน มีลักษณะเป็นแผ่นบาง ลอยอยู่บนผิวน้ำหรือติดอยู่ที่แผลเป็นต้น; แผ่นที่จาดกรูหลังคา เพดาน หรือปิดได้ตง.ว. ชุ่มมัวไม่ผ่องใส (ใช้แก่ผิว) เช่น กระจกฝ้า เพชรเป็นผ้า, เรียกหน้าที่มีลักษณะเป็นจุดหรือรอยผื่นสีคล้ำ ๆ ว่า หน้าเป็นผ้า.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๙๓	ผีมือ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๙๔	พนัน	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	พะนัน นั่นคือการเล่นต่าง ๆ เอาเงินกันนั่นเรียกว่าเล่นพะนันกัน	
	สัพพะ พะจะนะ	To wager,wager.	
	อักษรภิธาน	พะนัน,คือการเล่นเอาเงิน,เปนนันว่าแข่งเรือ,ของใครชนะก็ได้เงิน,ถ้าแพ้ก็เสียเงินเขา.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	พะนัน,พนัน,ท.การเล่นสนุกขันแข่งต่อรองเสียเงินกัน	
	ปทานุกรม	พะนัน ก.แข่งขันกันด้วยทุนทรัพย์	
	พจน.๒๔๙๓	ก. เล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบ และฝีมือ รวมทั้งโชคด้วย.น. การเล่นเช่นนั้น เรียกว่า การพนัน.	
		ก. เล่นเอาเงินหรือทุนทรัพย์กันด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ.น. การเล่นเช่นนั้น เรียกว่า การพนัน	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕		
	พจน.๒๕๔๒	ก. เล่นเอาเงินหรือทุนทรัพย์กันด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ.น. การเล่นเช่นนั้น.	
๙๕	พยาบาล	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือรักษาตามบาฬี	
	สัพพะ พะจะนะ	to take care, to take care of.	
	อักษราภิธาน	พยาบาล,คือประภีตคนไข้,คนผู้บำรุงรักษาประภีตคนป่วยไข้ั้น,ว่าเป็นผู้พยาบาลนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	พยาบาล,พยาธบาล,ม.ผ.ผู้รังคนไข้,ผู้ดูแลคนไข้	
	ปทานุกรม	ม.ก.ปฏิบัติรักษา,ดูแลรักษา	
	พจน.๒๔๙๓	ก.ดูแลคนไข้,ปรนนิบัติคนไข้.(โบ)เอื้อเพื่อเลี้ยงดู.	
	พจน.๒๕๒๕	[พะยาบาน] ก. ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้; (โบ) เอื้อเพื่อเลี้ยงดู.น. ผู้ดูแลคนไข้.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๙๖	พัด	กริยา -----> กริยา นาม	ใช้ข้อมูลจาก กฎหมายตรา สามดวง
	ตราสามดวง	แล/นอร/เอกคะเนก/ /ให้/สีกา/พัด/ลอยหน้า/หา/ความอาย/ไม้	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	To blow,to fan; fan.	
	อักษราภิธาน	คือของสำหรับโบกกระพือลม,คนปรารถนาจะให้เอยั้นแลเอาของนั้นโบกกระพือลมนั้น	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ชื่อคน,ชื่อสิ่งหนึ่งสำหรับกระพือลมให้เย็น	
	ปทานุกรม	น.เครื่องโบกหรือกระพือลม.ก.โบก,กระพือ,หมุน.	
	พจน.๒๔๙๓	น.เครื่องโบกหรือกระพือลม.ก.ปัดไป,โบก,กระพือ;หมุน.	
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องโบกหรือกระพือลม.ก. ปัดไป, โบก, กระพือ, เช่น เอาพัดมาพัดไฟ พายุพัดฝุ่นตลบ; หมุนอย่างใบพัดพัดลมหรือใบพัดเครื่องบิน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๙๗	พาย	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่ทำสำหรับยังเรือให้แล่นไปอย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	Oar.	
	อักษรภิธาน	พาย, พู่ย,คือไม้ทำสำหรับพุน้ำให้เรือไป,ไม้นั้นเขาทำเป็นด้ามกลมยาวประมาณสองสอกเสศ,แต่ข้างพุน้ำนั้น,ทำแบนกว้างคักหกนิ้ว.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ไม่มีด้ายาวมีใบแบนใช้พายเรือหรือเป็ยกขนม.	
	ปทานุกรม	น. เครื่องมือสำหรับพุน้ำให้เรือเดินชนิดหนึ่ง,ไม้แบน ๆ รูปคล้ายพายสำหรับกวนหรือควักสิ่งของเหลว ๆ, ผ้าย,ข้าง,ด้าน,.ก. พุน้ำให้เรือเดินด้วยพาย	
	พจน.๒๔๙๓	น. เครื่องมือสำหรับพุน้ำให้เรือเดิน, ถ้าลอกลดเป็นคิ้วตลอดกลางใบพาย เรียกว่า พายคิ้ว, ถ้าด้ามสั้นยาวสักสองเท่าของใบพายเรียกว่า พายทุย,ไม้แบน ๆรูปคล้ายพายสำหรับกวนหรือควักสิ่งของเหลว ๆ.ก. พุน้ำให้เรือเดินด้วยพาย.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องมือสำหรับพยุ่น้ำให้เรือเดิน ทำด้วยไม้ มีด้ามกลมยาวประมาณ ๒ ศอกสำหรับจับ ด้านที่ใช้พยุ่น้ำมีลักษณะแบน, ถ้าลอกลวดเป็นคิ้วตลอดกลางใบพาย เรียกว่า พายคิ้ว, ถ้าด้ามสั้น ใบป้อม เพื่อให้จับได้ถนัด เรียกว่า พายทุย, เรียกไม้แบน ๆ ที่มีรูปคล้ายพาย เช่น พายกวนขนม.ก. เอาพายพยุ่น้ำให้เรือเดิน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๙๘	แพนดา	นาม -----> นาม กริยา	
๙๙	พ้อน	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือเต็นรำเรียกว่าพ้อนรำ เหมือนกับพวกเล่นละคอนแลโขมเปนต์นั้น	
	สัพพะ พะจะนะ	To jump (kind of dance).	รำ พ้อน To dance and gesticulate at the same time.
	อักขราริธาน	พ้อน,รำ,คือรำละคอน,คนรำละคอนเปนต์ต่าง ๆ เรียกว่าพ้อนเปนต์สูงเพราะ	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.รำ	
	ปทานุกรม	ก.รำ	
	พจน.๒๔๙๓	ก.รำ,กราย.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. รำ, กราย.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๐๐	แฟกซ์/แฟ็กซ์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๑	มีอุป	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๒	มาร์ค	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๓	มุก	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๔	เมสเสจ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๕	แม็ก	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๖	แมท	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๗	แม้ว	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๐๘	โม้	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่กระทำด้วยหินแป้น ทำสำหรับกระทำแป้นให้ละเอียดนั้น เรียกว่าโม้	
	สัพะ พะจะนะ	Millstone; to bruise with a millstones, to grind	โม้แป้ง หินโม้ โรงโม้
	อักขรภิธาน	คือหินสองอันแป้นเครื่องใช้ทำด้วยทำเข้าสารให้ละเอียดแป้น,เขาทำด้วยหินเอามาแต่เมืองจันรูปกลม ๆ	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ชื่อหินสำหรับบดแป้ง	
	ปทานุกรม	น.เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหินรูปคล้ายสี่เหลี่ยม.ก.ทำให้ละเอียดบดด้วยโม้	
	พจน.๒๔๙๓	น. เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหิน รูปปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม.ก. บดให้ละเอียดด้วยโม้.	
	พจน.๒๕๒๕	น.เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหินรูปคล้ายสี่เหลี่ยม.ก.ทำให้ละเอียดด้วยโม้	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	น. เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหิน รูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม มี ๒ ส่วน ส่วนบนซึ่งเรียกว่าลูกโม่ นั้น มีมือถือสำหรับหมุน และมีรูสำหรับกรอกเมล็ดพืช เมื่อหมุนลูกโม่จะบดเมล็ดพืชให้ละเอียดและไหลลงสู่ส่วนล่างซึ่งมีลักษณะเป็น รางสำหรับรองรับอยู่เกือบรอบลูกโม่ ด้านหนึ่งของส่วนล่างมีช่องเปิดให้สิ่งที่ไม่แล้วไหลลงสู่ภาชนะที่รองรับ ได้.ก. บดให้ละเอียดด้วยโม่.	
๑๐๙	ย่ำ	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือกระทำให้ละเอียดและคนด้วยสิ่งต่าง ๆ นั้นเรียกว่าย่ำ เหมือนกับย่ำผักกินเป็นต้นนั้น	
	ศัพท์ พจนานุกรม	To cut in pieces; to make a salad.	ย่ำผัก To make a salad with vegetables.
	อักษราภิธาน	ย่ำ,พล่า,เป่นชื่อของกับเข้าอย่างหนึ่ง,เขาเอาของหลายสิ่งระคนขยำเข้าด้วยกันนั้น	ย่ำกบ ย่ำใหญ่ ย่ำเต่า ย่ำผัก ย่ำยาฉุน
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.พล่า,คละ,ปน,รคน,เกรง,ขาม,จำแม่น,จำได้,เข้าใจชัด.(แม่ขยำ)	
	พจนานุกรม	น.กับเข้าอย่างหนึ่งที่คละกันหลาย ๆ อย่าง,ก.คละ,ปน,เกรง,ขาม	
	พจน.๒๕๙๓	ย่ำ ๑ ก. เคล้าคละ, ปะปน.น. กับข้าวอย่างหนึ่งที่ปรุงด้วยผักเป็นส่วนใหญ่เคล้ากันหลาย ๆ อย่าง.	
	พจน.๒๕๒๕	ย่ำ ๑ก. เคล้าคละ, ปะปน.น. ชื่อกับข้าวอย่างหนึ่งที่ปรุงโดยเอาผักและเนื้อสัตว์เป็นต้นมาเคล้าเข้าด้วยกัน เช่น ย่ำเนื้อ ย่ำเส้นมีอนาง ย่ำปลากรอบ.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๑๐	โยโย่	นาม -----> นาม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๑๑	ยูเทิร์ท	นาม -----> นาม กริยา	
๑๑๒	เยี้ยว	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือคนกระทำให้มุดออกนั้นเรียกว่าเยี้ยว	
	สัพพะ พะจะนะ	To make water.	
	อักขรภิธาน	เยี้ยว,ปะสาวะ,เบา,คือคือน้ำมุดที่ออกทางทวารเบา,เรียกว่าน้ำปะสาวะบ้าง,คำโลกยเรียกว่าเยี้ยว.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	น.น้ำปัสสาวะ	
	พจน.๒๔๙๓	น.น้ำเบา ก.ถ่ายปัสสาวะ	
	พจน.๒๕๒๕	น. ของเหลวที่เสียซึ่งไตขับถ่ายออกจากโลหิต, น้ำปัสสาวะ, (ปาก) น้ำเบา.ก. ถ่ายปัสสาวะ, (ปาก) เบา.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๑๓	รุ่ม	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่ทำสำหรับกันฝนกันแดดนั้นเรียกว่ารุ่ม	
	สัพพะ พะจะนะ	Shade,shadow,a parasol.	
	อักขรภิธาน	คือในเงาที่ไม่ถูกแดดฝนนั้น,ที่ในใต้หลังคาฤๅใต้ต้นไม้เป็นต้นนั้น.	รุ่มกาย รุ่มเงา รุ่มแดด รุ่ม ฝน รุ่มโพธิ์
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.บัง,กัน	
	ปทานุกรม	น.เงาที่บังแสงแดด,เครื่องกันแดดและฝนมีด้ามสำหรับถือ,ก.บัง,กัน(ในเบื้องต้น)	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๔๙๓	น.ในเงาที่ไม่ถูกแดดฝน,เครื่องสำหรับกางป้องกันแดดฝน ก.กันแดด,กันความเดือดร้อน,เช่น ร่มเกล้า,ร่มเกศ,ร่มโพธิ์,ร่มไทร,ร่มเย็น.ว.ซึ่งมีอะไรบังแดด	
	พจน.๒๕๒๕	น. บริเวณที่แดดส่องไม่ถึง เช่น ร่มไม้; สิ่งที่ใช้สำหรับกางกันแดด กันฝน มีด้ามสำหรับถือ โดยปริยาย หมายถึง ที่พึ่ง, ที่คุ้มครอง, เช่น ใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร ใต้ร่มกาสาพัสตร์.ว. ซึ่งมีอะไรบังแดด เช่น ถนนสายนี้ร่มตลอดวัน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๑๔	ระบำ	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	to dance,to leap.	
	อักษราภิธาน	ระบำ,รำ,ฟ้อน,คือรำร้อง,เมื่อเขาจะมีงานเล่นโขงฤๅหนึ่ง,แรกจะลงเล่นนั้นเขาแต่งตัวเป็นหญิงนางรำพวหนึ่ง,เป็นชายพวหนึ่งลงร้องรำจับเป็นคู่ ๆ กันแรกเริ่มก่อนแล้ว,จึงจับเรื่องต่อไป	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ระบำ,รำ,ท.การเล่นเต้นรำ	
	ปทานุกรม	น.การฟ้อนรำ.ก.รำ,ฟ้อน	
	พจน.๒๔๙๓	น.การฟ้อนรำเป็นชุดกัน.ก.ฟ้อนรำเป็นชุดกัน	
	พจน.๒๕๒๕	น. การแสดงที่ใช้ทำฟ้อนรำ ไม่เป็นเรื่องราว มุ่งความสวยงามหรือความบันเทิง จะแสดงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เช่น ระบำนพรัตน์ ระบำกอย ระบำจួយฉาย.ก. ฟ้อนรำที่แสดงไม่เป็นเรื่องราว มุ่งความสวยงามหรือความบันเทิง จะแสดงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๑๕	ระเบิด	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือกระทำให้แตกเป่นตัน เหมือนกับคนเอาดินใส่ในกะบอกรบนั้นให้เต็มก็ตีมิได้เต็มก็ตีแลเอาไฟจุดให้ป็นนั้นแตกก็เรียกว่าระเบิดป็น	
	สัพพะ พะจะนะ	Explosion; to break.	
	อักษราภิธาน	คือเพิกถอน, เช่นเขาทำกอไม้ใผ่ให้ไปพ้นจากที่, ขุดรู้งเข้าภายในแล้วเอาดินป็นใส่เข้าไต้้นั้น, ปิดผนิดจุดไฟให้กอใผ่ถอนระเบิดขึ้นนั้น	ระเบิดป็น ระเบิดหิน
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ระเบิด, เรบีด, เบ็ด, ท.เบิก, เพิก, ถอน	
	ปทานุกรม	ก.เปิด, เบิก, เพิก, ถอน, ปะทุหรือแตกออกโดยแรง	
	พจน.๒๕๓๓	ก.ปะทุแตกออกไป, ทำให้ปะทุแตกออกไป	
	พจน.๒๕๒๕	ก.ปะทุแตกออกไป, ทำให้ปะทุแตกออกไป	
	พจน.๒๕๔๒	ก. ปะทุแตกออกไป เช่น คลังกระสุนระเบิด, ทำให้ปะทุแตกออกไป เช่น ระเบิดหิน.น. ลูกระเบิด เช่น ทิ้งระเบิด.	
๑๑๖	รางวัล	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	รางวัล นั้นความเหมือนกับรางวัลเหมือนกัน (รางวัล นั้นคือบำเหน็จความชอบนั้นเรียกว่ารางวัล)	
	สัพพะ พะจะนะ	ไม่มี	
	อักษราภิธาน	รางวัล,คือทรัพย์เขาให้ด้วยชอบใจ,เช่นคนเล่นละคอนเป่นตัน,เขาชอบใจให้ทรัพย์กันระวางเล่นอยู่นั้น	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	รางวัล,รางวัล,ป.ของชอบใจ,ของให้ด้วยชอบใจ	
	ปทานุกรม	น.สิ่งของที่ให้ด้วยความชอบ.ก.ให้ด้วยความชอบ	
	พจน.๒๔๙๓	น. สิ่งของหรือเงินที่ได้มาเพราะความดีความชอบหรือความสามารถ เช่น รางวัลผู้มีมารยาทงาม รางวัลสงฆ์เงิน รางวัลตุ๊กตาทอง หรือเพราะชนะในการแข่งขัน เช่น รางวัลชนะเลิศในการแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก รางวัลชนะเลิศฟุตบอล หรือเพราะโชค เช่น ถูกสลากกินแบ่งรางวัลที่ ๑; (กฎ) เงินตราที่จ่ายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งจับกุมผู้กระทำความผิด; ค่าตอบแทนที่ให้แก่วุซึ่งกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งสำเร็จตามที่บ่งไว้.ก. ให้สิ่งของด้วยความชอบหรือเพื่อเป็นสินน้ำใจเป็นต้น.	
	พจน.๒๕๒๕	น. สิ่งของหรือเงินที่ได้มาเพราะความดีความชอบหรือความสามารถ เช่น รางวัลผู้มีมารยาทงาม รางวัลสงฆ์เงิน รางวัลตุ๊กตาทอง หรือเพราะชนะในการแข่งขัน เช่น รางวัลชนะเลิศในการแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก รางวัลชนะเลิศฟุตบอล หรือเพราะโชค เช่น ถูกสลากกินแบ่งรางวัลที่ ๑; (กฎ) เงินตราที่จ่ายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งจับกุมผู้กระทำความผิด; ค่าตอบแทนที่ให้แก่วุซึ่งกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งสำเร็จตามที่บ่งไว้.ก. ให้สิ่งของด้วยความชอบหรือเพื่อเป็นสินน้ำใจเป็นต้น.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๑๗	รายงาน	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	ไม่มี	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักษรภิธาน	คือจดหมายงานการไว้,คนเปนนายงานแลทำบาญชี้ยว่าวันนี้ทำได้เท่านั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	น.คำกล่าวบอกเรื่องราวที่ไปทำไปรู้หรือไปเห็นมา ก.บอกเรื่องของการงาน.	
	พจน.๒๕๒๕	น. เรื่องราวที่ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนอที่ประชุม ครูอาจารย์ หรือผู้บังคับบัญชา เป็นต้น.ก. บอกเรื่องของการงาน,ถ้าบอกเรื่องด้วยตนเองตามแบบพิธีเรียกว่า รายงานตัว	
	พจน.๒๕๔๒	น. เรื่องราวที่ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนอที่ประชุม ครูอาจารย์ หรือผู้บังคับบัญชา เป็นต้น.ก. บอกเรื่องของการงาน เช่น รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ.	
๑๑๘	ร้ายยาว	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๑๙	รำ	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์	(นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ตำออกจากเข้ากล้องนั้นเรียกว่ารำ) หนึ่งคือรำพ้อน	
	สัพพะ พะจะนะ	to act a pantomime.	
	อักษรภิธาน	รำ,คือพ้อน,คนเล่นละคอนแลพ้อนโดยขบวนต่าง ๆ ,มีกรีตกรซ้อนมือเปนนั่นนั้น,ว่ารำ	รำกระบี่ รำกระบอง รำเข้า เจ้า รำเชนง
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.พ้อน	
	ปทานุกรม	(น.ละอองเข้าสาร) ก.พ้อน	
	พจน.๒๔๙๓	ก.พ้อน	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	รำ ๒ก. แสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี เช่น รำฉุยฉาย พราหมณ์ รำกฤดาภินิหาร รำสีนวล, ถ้าถืออาวุธประกอบก็เรียกชื่อตามอาวุธที่ถือ เช่น รำดาบ รำทวน รำกริช, ถ้าถือสิ่งของใดประกอบก็เรียกชื่อตามสิ่งของนั้น เช่น รำพัด รำดอกไม้เงินดอกไม้ทอง, อาการที่แสดงท่าคล้ายคลึงเช่นนั้น, ฟ้อน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๒๐	ล้อ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	ลูกพ้อ นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยไม้เป็นต้นทำกลม ๆ ที่หมุนในเกียนแลรถเป็นต้นนั้นเรียกว่าลูกพ้อ เหมือนคำพูดว่า ลูกพ้อเกียนลูกพ้อรถ	
	สัพพะ พะจะนะ	A cart.	
	อักษรวิธาน	คือลูกล้อ,คนทำไม้เป็นแผ่นกะดานให้กลม,เช่นขาเกวียนใส่เข้าที่เรือนล้อสำหรับใส่ของลากไปนั้น	ล้อเกวียน ล้อปืน ล้อไป
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เข้า,กลิ้ง,เลื่อน	
	ปทานุกรม	น.กง ก.กลิ้ง,เลื่อนไปด้วยความหมุน,ยั่วเข้า	
	พจน.๒๔๙๓	น. ส่วนของรถซึ่งเป็นวงกลมสำหรับหมุนเคลื่อนพารถไป, ลูกล้อ ก็ว่า.ก. กลิ้งหมุนไปอย่างล้อรถ;ยั่ว,เข้า.	
	พจน.๒๕๒๕	น. ส่วนของรถซึ่งเป็นวงกลมสำหรับหมุนเคลื่อนพารถไป, ลูกล้อ ก็ว่า.ก. กลิ้งหมุนไปอย่างล้อรถ เช่น ล้อสตางค์ให้กลิ้งไป.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๒๑	ลูกเกด	ห้าม -----> ห้าม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๒๒	เลเซอร์	นาม -----> นาม กริยา	
๑๒๓	เลียง	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งแกงอย่างหนึ่ง....	
	สัพพะ พะจะนะ	แกงเลียง A certain siamese dish.	
	อักขราริธาน	เป็นชื่อแกงอย่างหนึ่ง,เขาเรียกแกงเลียง,เขาไม่ใส่พริกให้เผ็ดร้อนนั้น	เลียงบวบ เลียงน้ำเต้า เลียงผัก เลียงผักทอง
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ชื่อแกงอย่างหนึ่งจัด ๆ เค็ม ๆ เช่นแกงเลียงใบตำลึงนั้น	
	ปทานุกรม	น.ชื่อแกงอย่างหนึ่งจัด ๆ เค็ม ๆ เช่นแกงเลียงใบตำลึง ฯลฯ (น่าจะเลื่อนมาจากภาษาจีนว่า เหลียง ที่แปลว่า เย็น)	
	พจน.๒๔๙๓	เลียง๑น.ชื่อแกงผักอย่างหนึ่งไม่เผ็ด.ก.กริยาที่แกงเช่นนั้น.	
	พจน.๒๕๒๕	เลียง๑น.ชื่อแกงผักอย่างหนึ่งไม่เผ็ด.ก.กริยาที่แกงเช่นนั้น.	
	พจน.๒๕๔๒	เลียง ๑น. ชื่อแกงชนิดหนึ่ง ใส่ผักต่าง ๆ เช่น ตำลึง บวบ น้ำเต้า หัวปลี ยอดผักทอง ประุงด้วยหัวหอม พริกไทย กะปิ ตำกับกุ่มแห้งหรือปลาย่าง บางทีก็มีกระชายด้วย ใส่ใบแมงลักให้มีกลิ่นหอม.ก. กริยาที่แกงเช่นนั้น เช่น วันนี้จะเลียงน้ำเต้า.	
๑๒๔	เลื่อน	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ทำสำหรับลากไม้เป็นต้นอย่างหนึ่งหนึ่งคือถอยไปก็เรียกว่าเลื่อนไป เหมือนคำพูดว่า เรือเขาเลื่อนถอยไปแล้ว	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ศัพท์ พะจะนะ	1.A sled for transporting rice. 2.To change place,to leave a place.	
	อักขราริธาน	เลื่อน,เคลื่อน,คลาต,คือเขยื้อนไปน้อย ๆ เช่นลากไม้ซุงเปนต์ัน,แลมันเขยื้อนไปตามคนชักนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เคลื่อน,คลาต,เปลี่ยน,ขยับ,ลื้อ	
	พจนานุกรม	น.ยานอย่างหนึ่งใช้ลาก(บางตำบลเรียกกะเล็ด) ก.เคลื่อน,คลาต	
	พจน.๒๔๙๓	น. ยานชนิดหนึ่งไม่มีล้อใช้ลาก.ก. ย้ายหรือเคลื่อนจากที่เดิม; ยี่ดวันหรือเวลาออกไปวันอื่นหรือเวลาอื่นจากที่กำหนดไว้; นำสำหรับควาหวานไปให้เนื่องในการแต่งงานหรือทำบุญ	
	พจน.๒๕๒๕	น. ยานชนิดหนึ่งไม่มีล้อ ใช้ลากไปตามท้องนาและหมู่บ้าน สำหรับบรรทุกฟ่อนข้าวเป็นต้น, บางถิ่นเรียกว่า กะเล็ด, ยานชนิดหนึ่งใช้แถบขั้วโลก ไม่มีล้อ ใช้สุนัขลากไปบนพื้นหิมะหรือบนพื้นน้ำแข็ง.ก. เคลื่อนหรือย้ายจากที่เดิมโดยลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น ลาก เสือกไส ยกขึ้น กดลง; เปลี่ยนเวลาจากที่กำหนดไว้เดิม เช่น เลื่อนเวลาเดินทาง เลื่อนวันประชุม; เขยิบชั้นหรือตำแหน่งฐานะสูงขึ้นไปกว่าเดิม เช่น เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง; เพิ่มเติม (ใช้แก่อาหาร) เช่น เลื่อนแกง เลื่อนของหวาน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๒๕	เลื่อม	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นเงาเป็นแสงเรียกว่าเลื่อม เหมือนคำพูดว่าไม้เนื้อดีเลื่อมเป็นเงางามนัก	
	ศัพท์ พะจะนะ	Clean,shining,clear; gold and silver spangles.	
	อักขราริธาน	เลื่อม,เปนมัน,คือของที่เปนมัน, เช่นโต๊ะฤาเก้าอี้เปนต์ัน, ที่คนหมั่นเช็ดถูดูเปนมันนั้น.	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ใส,เปนเงา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจนานุกรม	น. โลหะที่ทำเป็นรูปกลมแบนเล็ก ๆ สำหรับใช้ในการปักกลดลาย ค. ใสเป็นเงา	
	พจน.๒๔๙๓	น. โลหะที่ทำเป็นรูปกลมแบนเล็ก ๆ สำหรับใช้ในการปักกลดลาย.ว.เป็นเงามัน	
	พจน.๒๕๒๕	น. วัสดุสำหรับปักกลดลายลงบนผ้า มักมีลักษณะบางเป็นรูปกลมแบนเล็ก ๆ ตรงกลางมีรู เป็นเงามัน สำหรับใช้ปักกลดลาย เช่นเสื้อโขนตัวทศกัณฐ์ พระราม พระลักษมณ์ เป็นต้น.ว. เป็นเงามัน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๒๖	เลื่อย	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องตัดไม้อย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	Saw; to saw.	เลื่อยยกดาน To saw a beam into boards.
	อักษราภิธาน	คือเสือกใสไปมา, เช่นคนเลื่อยไม้ซุงเป็นต้น, หนึ่งเป็นของเขาเอาเหล็กตีให้แบนบาง, กว้างสักสองนิ้วบ้างสามนิ้วบ้าง, ยาวสักสองศอกบ้างสามศอกบ้างแล้วจักเป็นฟันแหลม ๆ เอาไม้ทำโครงอกสำหรับเลื่อยไม้	เลื่อยใหญ่ เลื่อยมือ เลื่อยไม้ เลื่อยกะดาน
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท. ตัด	
	พจนานุกรม	น. เครื่องมือสำหรับตัดและผ่ามีฟันเป็นจัก ๆ ก. ตัด, ตัดผ่าด้วยเลื่อย	
	พจน.๒๔๙๓	น. เครื่องมือสำหรับตัดทำด้วยเหล็กกล้า ที่คมเป็นฟันจัก ๆ.ก. ตัดด้วยเลื่อย.	
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องมือสำหรับตัด มีหลายชนิด ใบเลื่อยทำด้วยเหล็กกล้า ด้านที่ใช้เลื่อยมีคมเป็นฟันจัก ๆ.ก. ตัดด้วยเลื่อย.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๒๗	วง	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั้นความว่างกลม เหมือนคำพูดว่าพระจันทร์วงนี้กลมนัก	
	สัพพะ พะจะนะ	Circle,round; numerical desination of circle.	
	อักขรภิธาน	คือของกลมรอบ,เช่นวงจันทร์แลอาทิตย์เป็นต้น.อย่างหนึ่งเช่นฟองตันนั้น.	วงไป วงรอบ วงเวียน วงจันทร์ วงบ้าน วงวัด วงแหวน
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.กลม,รอบกัน	
	ปทานุกรม	น.รูปที่เขียนเส้นล้อมรอบไม่มีเหลี่ยม,....ก.ทำเครื่องหมายเป็นรูปวงเช่นเอาดินสอเขียนเป็นรูปวงหมายไว้ หรือ ใช้ด้ายหรือเชือกอ้อมมาบรรจบกัน เช่น วงสายสิญจน์	
	พจน.๒๔๗๓	น. รูปที่เขียนมีเส้นล้อมรอบไม่มีเหลี่ยม,ลักษณะนามใช้เรียกของที่เป็นห่วงหรือการเล่นที่มีคนหลาย ๆ คนนั่งหรือยืนล้อมกันเป็นวง เช่น แหวนวงหนึ่ง,เพลงวงหนึ่ง,ไฟวงหนึ่ง,แตรววงหนึ่ง,เป็นต้น.ก. ล้อมรอบ, ทำเครื่องหมายเป็นรูปวง เช่น เอาดินสอเขียนเป็นรูปวงหมายไว้ หรือใช้ด้ายหรือเชือกอ้อมมาบรรจบกัน เช่น วงสายสิญจน์.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	น. รูปที่มีเส้นที่โค้งเข้ามาบรรจบกัน ล้อมรอบเป็นขอบเขตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น วงกลม วงรี, โดยปริยาย หมายถึงลักษณะที่รวมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม เช่น วงราชการ วงดนตรี; ส่วนสัดของมือที่ใช้ในการรำ, คู่กับ เหลี่ยม คือ ส่วนสัดของขาที่ใช้ในการรำ; ลักษณะนามใช้เรียกของที่เป็นวง เช่น แหวนวงหนึ่ง หรืออาการที่คนหลาย ๆ คนนั่งหรือยืนล้อมกันเป็นวง เช่น ไฟวงหนึ่ง ระบายชาวไร่ ๒ วง นั่งล้อมวงกินข้าว ๓ วง หรือการเล่นที่มีคนหลาย ๆ คนร่วมกันเป็นชุดเป็นคณะ เช่น เครื่องสายวงหนึ่ง แตรวงวงหนึ่ง ดนตรี ๒ วงประชันกัน.ก. ล้อมรอบ, ทำเครื่องหมายเป็นรูปวงอย่างเอาดินสอเขียนเป็นรูปวงหมายไว้ หรือใช้ด้ายหรือเชือกอ้อมมาบรรจบกัน เช่น วงสายสัญญาณ.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๒๘	วาฬ	นาม -----> นาม กริยา	
๑๒๙	วัง	กริยา -----> กริยา นาม	
๑๓๐	วิจัย	กริยา -----> กริยา นาม	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	วิไฉย,ส.เหลือกเก็บ,เหลือหา,สะสม,เลือกคัด	
	พจนานุกรม	(ม.วิจัย)ก.เลือกคัด,เลือกสรร,สอดส่อง	
	พจน.๒๔๙๓	วิจัย๑ น.การสะสม,การรวบรวม.(ป.,ส.) วิจัย๒ น.การค้น,การตรวจตรา,การสอบสวน.(ป.)	
	พจน.๒๕๒๕	วิจัย ๒น. การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา	
	พจน.๒๕๔๒	วิจัย ๒น. การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา เช่น วิจัยเรื่องปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร.ก. ค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา เช่น เขากำลังวิจัยเรื่องมลพิษทางอากาศอยู่.ว. ที่ค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา เช่น งานวิจัย. (อ. research).	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๓๑	วิทย์	นาม -----> นาม กริยา	
๑๓๒	เวฟ	นาม -----> นาม กริยา	
๑๓๓	แวร์ซ์	นาม -----> นาม กริยา	
๑๓๔	วัน	นาม -----> นาม กริยา	
๑๓๕	ศรัทธา	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าทีได้	
	คาสเวลล์	ศัทธา นั่นคือว่าเชื่อ ตามบาพี	
	สัพพะ พะจะนะ	ศรัทธา Piety, religion	
	อักขราริธาน	ศัทธา แปลว่าเชื่อ, ความที่คนเชื่อมั่นในใจแท้, เช่นพวกหมออะเมริกาเชื่อในพระยะโฮวา	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐		
	ปทานุกรม	ส.(ม.ศรัทธา)น.ความเชื่อ	
	พจน.๒๔๙๓	น. ความเชื่อถือ, ความเลื่อมใส. (ส.).	
	พจน.๒๕๒๕	น. ความเชื่อถือ, ความเลื่อมใส. (ส.).	
	พจน.๒๕๔๒	[สัตถา] น. ความเชื่อ, ความเลื่อมใส, เช่น ลัทธิศรัทธา ฉันมีศรัทธาในความดีของเขา บางทีก็ใช้เข้าคู่กับคำ ประสาทะ เป็น ศรัทธาประสาทะ.ก. เชื่อ, เลื่อมใส, เช่น เขาศรัทธาในการรักษาแบบแพทย์แผนโบราณ.	
๑๓๖	ศัลยกรรม	นาม -----> นาม กริยา	
๑๓๗	สก็อย	นาม -----> นาม กริยา	
๑๓๘	สปอนเซอร์	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าทีได้	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๓๙	สมาคม	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	สมาคม นั่นคือว่าไปสู่มหา ตามบาฬี	
	สัพพะ พะจะนะ	To associate with,to frequent.	สมาคมคบหา,สมาคมซึ่งกันแลกัน
	อักขรภิธาน	คือการที่คบหากัน,เช่นคนรักกันหมั้นไปมาหากันนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สมาคม,ท.มาที่เดียวกัน,คบหา,ชุมนุมกัน,ประชุมกัน	
	ปทานุกรม	ม.น.ที่ประชุม,คนที่ชุมนุมกัน ก.คบค้ำกัน ก็ใช้	
	พจน.๒๔๙๓	น. การประชุม, การเข้าร่วมพกร่วมคณะ, การคบค้ำ, แห่หรือที่ประชุมของบุคคลหลายคนมาร่วมกันด้วย มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์บางประการ. (ป., ส.).	
	พจน.๒๕๒๕	[สะ มา-] น. การประชุม, การเข้าร่วมพกร่วมคณะ, การคบค้ำ; แห่หรือที่ประชุมของบุคคลหลายคนมาร่วมกันด้วยมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ บางประการ เช่น เข้าสมาคม สมาคมศิษย์เก่า; (กฎ) นิติบุคคลที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกันและมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน สมาคมต้องมีข้อบังคับและจดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย. (ป., ส.). ก. คบค้ำ, คบหา, เช่น อย่าสมาคมกับคนพาล ให้สมาคมกับนักปราชญ์.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๔๐	สโมสร	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	สโมสร นั่นคือขึ้นชมนินดี	
	สัพพะ พะจะนะ	สโมสร To rejoice together,to meet together, to essemble in the same place.	ก. สโมสรซึ่งกันแลกัน

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักขรภิธาน	ไม่มี	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สะโมสรณ์,ม.สะมะวสฤ,ส.การประชุม,เปนมุ่มกัน,รวมที่เดียวกัน	
	ปทานุกรม	ม.ก.ประชุม,รวมที่เดียวกัน,เปนมุ่มกัน	สโมสรณ น.การประชุม, การรวมที่เดียวกัน,การ เปนมุ่มกัน
	พจน.๒๔๙๓	น. ที่สำหรับร่วมประชุมคบหากัน.ก. ร่วมชุมนุมกัน. (ป. สโมสรณ).	
	พจน.๒๕๒๕	[สะโมสรณ] น. ที่สำหรับร่วมประชุมคบหากัน เช่น สโมสรข้าราชการ สโมสรทหารบก.ก. ร่วมชุมนุมกัน เช่น ไปร่วมสโมสร. (ป. สโมสรณ; ส. สมวสรณ).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๔๑	สรุป	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	สรุป นั่นคือรวมเข้า ตามบาฬี	
	สัพพะ พะจะนะ	สรุป=สรุปรวมเข้า Tojoin together.	
	อักขรภิธาน	ไม่มี	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สรุป,ม.ย่อ,เสมอด้วยร่างของตน	
	ปทานุกรม	ม.ก.ย่อ,รวบรวม	
	พจน.๒๔๙๓	ก.รวมความ,รวบรัดเอาแต่ความ.	
	พจน.๒๕๒๕	ก.รวมความมาย่อเอาแต่ประเด็นของเรื่อง เช่น สรุปข่าว, โบราณใช้ว่า สรวป ก็มี.น. ประเด็นย่อ ๆ ของเรื่อง เช่น กล่าวโดยสรุป.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	ก. ย่อเอาเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องเป็นประเด็น ๆ ไป เช่น สรุปรูปข่าว สรุปรูปสถานการณ์, โบราณใช้ว่า สรวบ ก็มี. ประเด็นย่อ ๆ ของเรื่อง เช่น กล่าวโดยสรุป.	
๑๔๒	สลิ้ม	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๔๓	สังกัต	กริยา -----> กริยา ห้าม	
	คาสเวลล์	นั่นคือต้อนไว้ เหมือนกับคนต้อนซึ่งไก่มิให้มิให้ไปได้นั้นเรียกว่าสังกัต หนึ่งคือกำหนดให้เหมือนกับคนเปนปาวทำนแลทำนกำหนดให้ซึ่งเข้ากินเดือนหนึ่งเปนเข้าเท่านั้นเท่านั้น อย่างนี้ก็เรียกว่าเขาสังกัตให้เข้ากิน	
	สัพพะ พะจะนะ	สังกัต=สังกัตให้กิน To distribute the daily food.	
	อักขรภิธาน	การที่คนสะกัตกัน,เช่นคนฤๅสตัวมันวิ่งมา,สะกัตไว้จะไม่ให้มันไปนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.หมายหุ่ม	
	ปทานุกรม	ก.หมายหุ่ม,ขึ้นอยู่,รวมอยู่	
	พจน.๒๕๙๓	ก.หมายหุ่ม,ขึ้นอยู่,รวมอยู่ (ข. สงกัต).	
	พจน.๒๕๒๕	ก.หมายหุ่ม,ขึ้นอยู่,รวมอยู่ (ข. สงกัต).	
	พจน.๒๕๔๒	ก. ขึ้นอยู่, รวมอยู่, เช่น กรมวิชาการสังกัตกระทรวงศึกษาธิการ.น. ส่วนราชการที่มีหน่วยงานย่อย ๆ ขึ้นอยู่ เช่น กรมสามัญศึกษาอยู่ในสังกัตกระทรวงศึกษาธิการ, โดยปริยายหมายถึงที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เช่น เขาเป็นคนไม่มีสังกัต คือ เป็นคนที่ไม่มียู่เป็นหลักแหล่ง หมายถึง คนที่เร่ร่อนพเนจร. (ข. สงกาด).	
๑๔๔	สังคัม	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	พจน.๒๕๙๓	น.การคบค้าสมาคมกัน,หุ่มคนที่เจริญแล้วร่วมคบค้าสมาคมกัน.(ป.,ส.:การพบปะ)	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	น. คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท; วงการหรือสมาคมของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมชาวบ้าน.ว. ที่เกี่ยวกับการพบปะสังสรรค์ หรือชุมนุมชน เช่น วงสังคม งานสังคม. (ป.).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๔๕	สัมภาษณ์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สัมภาษณ์,ส,การพูดกัน	
	พจนานุกรม	สัมภาษณ์ ส.น.การพูดกัน	
	พจน.๒๕๔๓	น.การพูดกัน,เจรจากัน,แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน. (ส.,ป.สมภาษ).	
	พจน.๒๕๒๕	ก. สนทนาหรือสอบถามเพื่อนำเรื่องราวไปเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หรือวิทยุกระจายเสียง เป็นต้น เช่น เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์สัมภาษณ์นายราชบัณฑิตยสถานเกี่ยวกับความเป็นมาของราชบัณฑิตยสถาน.น. การพบปะสนทนากันในลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งต้องการทราบเรื่องจากอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อนำไปเผยแพร่ เรียกว่า ผู้สัมภาษณ์ และอีกฝ่ายหนึ่งที่ต้องการจะแถลงข่าวแก่อีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้สัมภาษณ์; การสอบท่วงทีวาจาและไหวพริบ พิจารณาดูชั้นเชิงและความสามารถของผู้เข้าสอบว่าจะเป็นผู้เหมาะสมตามที่ต้องการหรือไม่ เรียกว่า สอบสัมภาษณ์. (ส. สมภาษณ์ ว่า การสนทนากัน, การพูดจาชักถามกัน; คำพูดให้ตรงกัน).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๔๖	สัมมนา	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๔๗	สำนัก	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางกรขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	คาสเวลล์	นั่นคือที่อาไศรย	
	สัพพะ พะจะนะ	Dwelling-house,lodging; to dwell in, to lodge with.	ที่สำนัก สำนักอาศัย
	อักษรภิธาน	สำนักนี้,คือที่เปนที่คนอาไศรยอยู่มิเรือนเปนต้น,มีผู้มาพึ่งภักอยู่ในที่นั้น,ว่าอยู่ในสำนักนี้	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สำนัก,แลสำนักนี้,ป.ที่พัก,ที่อยู่	
	ปทานุกรม	น.ที่พัก,ที่อยู่,ที่อาศัย	
	พจน.๒๔๙๓	น.ที่พัก,ที่อยู่,ที่อาศัย,แหล่ง. ก. อยู่(โบ เขียนเป็น สำนัก).	
	พจน.๒๕๒๕	น. ที่อยู่อาศัย เช่น อยู่สำนักวัดมหาธาตุ, ที่ทำการ เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี; แหล่งศึกษาอบรม เช่น สำนักวิปัสสนาวัดปากน้ำ สำนักศึกษาปาโมกข์. ก. อยู่ เช่น เวลานี้สำนักที่ไหน. (โบ เขียนเป็น สำนัก).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๔๘	สำเนา	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือหนังสือเล่าความเรียกว่าหนังสือสำเนา	
	สัพพะ พะจะนะ	History, narration	สำเนาออก สำเนาความ
	อักษรภิธาน	คือเรื่องความหนังสือเขาแต่งมีราชสาสน์เปนต้น,แลรูปความในหนังสือ,เขาเขียนออกไว้ชะบับหนึ่งนั้น,เรียกสำเนา	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สำเนา,เสาท,ท.ผ.เรื่องความ,ความเดิม,ตัวแบบ.ร่างความ	
	ปทานุกรม	น.เรื่องความ,ความเดิม,ตัวแบบ,ข้อความที่ถ่ายมาหรือที่คัดมาโดยถูกต้อง	
	พจน.๒๔๙๓	น.,ความเดิม,ต้นแบบ,ข้อความที่คัดมา,รูปความในหนังสือ	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	น. ข้อความหรือภาพเป็นต้นที่ผลิตซ้ำจากต้นแบบหรือต้นฉบับ; ลักษณะนามเรียกจำนวนแผ่นหรือชุดที่ผลิตซ้ำจากต้นแบบหรือต้นฉบับ. ก. คัดหรือถ่ายข้อความหรือภาพเป็นต้นจากต้นแบบหรือต้นฉบับ เช่น ก่อนส่งใบเสร็จรับเงินไปให้ลูกค้า ควรสำเนาไว้ก่อน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๔๙	สื่อ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	ไม่มี	
	สัพพะ พะจะนะ	A corruptor of youth	เป็นสื่อ A courtesan พุจ สื่อ To seduce young people
	อักขรภิธาน	คือเป็นคนนำเอาความของคนสองฝ่ายไปบอกกันข้างหนึ่งแล้วนำเอาความของข้างหนึ่งไปบอกกับข้างหนึ่งนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	สื่อ,สื่อ,ท.ชัก,จูง,นำ	
	ปทานุกรม	น.ผู้ชักนำให้รู้จักกัน ก.ชักนำให้รู้จักกัน	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ทำการติดต่อให้ถึงกัน, ชักนำให้รู้จักกัน.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมาย, ชักนำให้รู้จักกัน.น. ผู้หรือสิ่งที่ติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน เช่น เขาใช้จดหมายเป็นสื่อติดต่อกัน กุหลาบแดงเป็นสื่อของความรัก, เรียกผู้ที่ทำหน้าที่ชักนำเพื่อให้ชายหญิงได้แต่งงานกันว่า พ่อสื่อ หรือ แม่สื่อ; (ศิลปะ) วัสดุต่าง ๆ ที่นำมาสร้างสรรคงานศิลปกรรม ให้มีความหมายตามแนวคิด ซึ่งศิลปินประสงค์แสดงออกเช่นนั้น เช่น สื่อผสม.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๕๐	ส้อม	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่เขาจับปลาในน้ำอย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	A basket for fishing	ก. ส้อมปลา to fish with a basket.
	อักษรภิธาน	คือของเขาสานด้วยตอกรูปเหมือนขันโต, เทำอ่างใหญ่กันมันแปนรู, ช่องภอล้วงเอาปลาได้	ส้อมปลา
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ครอบส่ง ๆ ไป ๒.ท.ของสำหรับครอบปลาอย่างหนึ่ง	
	พจนานุกรม	น.เครื่องมือสำหรับครอบปลา, เครื่องครอบไก่	
	พจน.๒๔๙๓	น. เครื่องสำหรับครอบ ทำด้วยไม้เป็นตา ๆ รูปกลม ส่วนล่างปากกว้าง ข้างบนมีช่องพอมือล้วงลงไปได้ ใช้สำหรับจับปลาและครอบไก่เป็นต้น.ก.เตาโดยนึ่งเอาเอง, พูนสูงขึ้นมีรูปอย่างส้อม เช่น ข้าวส้อมจาน.	
	พจน.๒๕๒๕	ส้อม ๑น. เครื่องมือจับปลาชนิดหนึ่ง มักสานด้วยไม้ไผ่เป็นตา ๆ ลักษณะคล้ายทรงกระบอก ด้านบนสอบเข้า มีช่องให้มือล้วงลงไปได้ เรียกว่า ส้อมปลา; เครื่องสานตาห่าง ๆ มีลักษณะครึ่งทรงกลมหรือโอคว่ำ ข้างบนมีช่องกลม ๆ ใช้สำหรับครอบขังไก่เป็นต้น เรียกว่า ส้อมไก่, โดยปริยายเรียกกระโปรงที่มีลักษณะรูปร่างคล้าย ส้อมไก่อ่า กระโปรงทรงส้อมไก่.ก. อากการที่เอาส้อมครอบเพื่อจับปลาเป็นต้น, โดยปริยายเรียกอากการที่เตาโดยนึ่งเอาเองอย่างส้อมปลาวว่า เตาส้อม; พูนสูงขึ้นจนล้น เช่น ข้าวส้อมจาน.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๕๑	หยด	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือไหลลงตกลง เหมือนกับน้ำมันไหลหยดออกจากขวดแล่ม่อเป็นต้นนั้น	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	สัพพะ พะจะนะ	Drop; to fall drop by drop.	
	อักษรภิธาน	หยด, ย้อย, คือยาดน้ำเมื่อฝนหยุดแล้ว, ยังมียาดน้ำย้อยอยู่ที่ชายคานั้น, ว่าน้ำหยด	หยดไหล หยดลง หยดแปะ ๆ หยดหยาด
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ย้อย, ไหลเป็นระยะ, ตกลง, ตกลงทีละหน	
	ปทานุกรม	น.หยาด ก.ให้หยาดน้ำตกลง, ตกลง	
	พจน.๒๔๙๓	น.หยาด ก.ให้หยาดน้ำตกลง, ตกลง	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ไหลหรือทำให้ไหลหลุดออกมาเป็นหยาด ๆ เช่น น้ำหยด.น. หยาดของเหลวที่ไหลหลุดออกมา เช่น หยดน้ำ หยดหมึก, ลักษณะนามใช้เรียกสิ่งที่ไหลหลุดออกมาเช่นนั้น เช่น น้ำหยดหนึ่ง น้ำหมึก ๒ หยด.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๕๒	หยาด	นาม -----> นาม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือสิ่งที่ตกลงมีเม็ดฝนเป็นต้นก็เรียกว่าหยาดฝน เหมือนคำพูดว่าฝนตกเป็นหยาดลงมาแล้ว	
	สัพพะ พะจะนะ	Drop	
	อักษรภิธาน	คือหยด, เหมือนน้ำย้อยลงหยดหนึ่งฤาหยดหนึ่งนั้น. ว่าน้ำหยาดหนึ่ง.	หยาดน้ำ หยาดฝน หยาดน้ำค้าง หยาดฟ้า
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ไหล, ตกลง, หยดหนึ่ง	
	ปทานุกรม	น.เม็ดฝนหรือน้ำค้างหยดลง	
	พจน.๒๔๙๓	ก. หยดลง.น. เม็ดฝนหรือน้ำค้างเป็นต้นที่ไหลย็ดหยดลง เช่น หยาดฝน หยาดน้ำค้าง หยาดเหงื่อ.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๒๕	ก. หยดลง.น. เม็ดฝนหรือน้ำค้างเป็นต้นที่ไหลย้อยหยดลง เช่น หยาดฝน หยาดน้ำค้าง หยาดเหงื่อ.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๕๓	หลน	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือกระทำให้เหลวออก เหมือนกับคนหลนซึ่งปะรำเป็นต้นนั้น เหมือนคำพูดว่าวันนี้ซื้อปะรำมาหลนกินเถิด	
	สัพพะ พะจะนะ	To boil to a jelly.	
	อักษรภิธาน	หลน, หลอม, ต้ม, เคี้ยว, คือคนเอากะทะตั้งขึ้นบนเตาไฟเอาน้ำใส่มีกาวเป็นต้น. ใส่ลงให้มันละลายเหลวออกนั้น	หลนปลาเจ้า หลนปลา แตก หลนปลาร้า
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.หลอม, เคี้ยว	
	ปทานุกรม	ก.เคี้ยวของบางอย่างเช่นปลาร้าปลาเจ้า ฯลฯ ให้ละลาย	
	พจน.๒๔๙๓	ก.เคี้ยวของบางอย่าง เช่นปลาร้าปลาเจ้า ฯลฯ ให้ละลายและงวด	
	พจน.๒๕๒๕	[หลน] ก. เคี้ยวของบางอย่างเช่นปลาร้าปลาเจ้าให้ละลายและงวดขึ้น เพื่อปรุงเป็นอาหาร.น. อาหารประเภทเครื่องจิ้มชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยกะทิ หัวหอม หมูหรือกุ้งสับ เคี้ยวรวมกันแล้วใส่ปลาร้าหรือเต้าเจี้ยวแห้งเป็นต้น อย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกชื่อตามนั้น ปรุงรสให้เปรี้ยว เค็ม หวาน เช่น ปลาร้าหลน เต้าเจี้ยวหลน เต้าหู้ยี้ หลน ปลาภูเขาหลน รับประทานกับผักสด.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๕๔	หลั่นลำ	นาม -----> นาม กริยา	
๑๕๕	หลินปิง	นาม -----> นาม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๕๖	หวี	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ทำเป็นซี่เล็ก ๆ สำหรับเสยสรางผมนั้นเรียกว่าหวี เหมือนคำพูดว่าจะซื้อหวีซี่กเล่มหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	To comb, comb	หวีด้าย หวีผม
	อักษรวิธาน	คือของที่เขากักเป็นซี่ ๆ เล็ก ๆ สำหรับสางผม,เขาทำด้วยไม้บ้างด้วยเข้าง้างด้วยกระบังนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท(สาง(แลเครื่องกล้วยที่มีลูกคล้ายหวีที่หวีผม)	
	ปทานุกรม	น. สิ่งที่เป็นซี่ละเอียด ใช้สางผมหรือเส้นด้าย กลุ่มแห่งผลกล้วยที่ยังติดกันอยู่ ก. สาง,เสยด้วยหวี	
	พจน.๒๔๙๓	น. สิ่งที่เป็นซี่ละเอียดใช้สางผมและเส้นด้าย; กลุ่มแห่งผลกล้วยที่ยังติดกันอยู่, โดยปริยายเรียกสิ่งอื่นที่มีลักษณะเช่นนั้นด้วย.ก. แต่งผมด้วยหวี, สางผม.	
	พจน.๒๕๒๕	น. ของใช้ชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นซี่ ๆ เรียงต่อกันเป็นป็น ใช้สางผมหรือเส้นด้ายเป็นต้น; กลุ่มผลกล้วยที่มีขั้วติดเรียงกันอยู่; โดยปริยายเรียกสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น.ก. แต่งผมด้วยหวี, สางผม.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๕๗	หั่วฟู	หาม -----> หาม กริยา	
๑๕๘	หาบ	กริยา -----> กริยา หาม	
	คาสเวลล์	นั่นคือคอนไป เหมือนกับคนหาบคอนซึ่งของชายเป็นต้นนั้นก็เรียกว่าหาบคอนของชาย เหมือนคำพูดว่าเขาหาบอะไรมาชาย	
	สัพพะ พะจะนะ	To carry upon one's shoulders a stick on both sides of which hangs a load: a quintal.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	อักษรภิธาน	คือเอาของใส่ลงในสาแหรกสองสายแล้วสอดคานเข้า,วางคานบนบ่าภาไปนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท,คือเช่นคนแบกคานไว้ที่บ่าหามของนั้น	
	ปทานุกรม	น.ชื่อมาตราน้ำหนัก คือ ๕๐ ชั่ง เป็น ๑ หาบ,จำนวนของที่พอจะหามไปได้ ก. เอาของห้อยปลายคานสองข้างแล้วแบกกลางคาน	
	พจน.๒๔๙๓	ก. เอาของห้อยปลายคานสองข้างแล้วแบกกลางคานพาไป.น. ชื่อมาตราน้ำหนักคือ ๕๐ ชั่ง เป็น ๑ หาบ,จำนวนของที่พอจะหามไปได้.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. เอาของห้อยปลายคาน ๒ ข้างแล้วแบกกลางคานพาไป.น. ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีประเพณีแบบไทย ๕๐ ชั่ง เป็น ๑ หาบ = ๖๐ กิโลกรัม, หาบหลวง ก็เรียก, ถ้าตามวิธีประเพณีแบบจีน ๑๐๐ ชั่ง เป็น ๑ หาบ.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๕๙	แหวง	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๖๐	แห่	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อการเล่นสนุกอย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	To accompany, to walk pompously	
	อักษรภิธาน	คือการที่คนประชุมกันมาก,ตั้งเตี้ย่สิบสามสิบคนขึ้นไป,แลเขาออกเดินพร้อมกัน,เขาเอาผ้าเป็นผ้ากะทินไปถวายพระสงฆ์,ชนกันแห่ไป	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.แวดล้อม,เดินล้อมไป	
	ปทานุกรม	น.กระบวนที่เดินไปพร้อมด้วยการตกแต่งต่าง ๆ ก.ห้อมล้อมไป,แวดล้อมไป	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๔๙๓	น. กระบวนที่เดินไปพร้อมด้วยการตกแต่งต่าง ๆ อย่างครึกครื้น. ก. ไปกันเป็นพวกหมู่่มาก ๆ.	
	พจน.๒๕๒๕	น. ขบวนที่ไปพร้อมกันด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจมีการตกแต่งหรือมีดนตรีประกอบเป็นต้น เช่น แห่นาค แห่ขันหมาก แห่ศพ.ก. ไปกันเป็นพวกเป็นหมู่่มาก ๆ.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๖๑	แห่นบ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ทำด้วยเหล็กสำหรับถอนผมถอนหนวดนั้นเรียกว่าแห่นบ	
	สัพพะ พะจะนะ	Small pincers for pulling out the beard.	
	อักขรภิธาน	คือหนีบ, เปนเครื่องใช้สำหรับถอนหนวด, เขาทำด้วยเหล็กข้างทองเหลืองบ้าง	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท. คีบ, หนีบ	
	ปทานุกรม	น. เครื่องสำหรับถอนหนวดรูปคล้ายคีม, สิ่งที่มีรูปคล้ายแห่นบโค้งขึ้นและยุบลงได้เช่นแห่นบรถเป็นต้น	
	พจน.๒๔๙๓	น. เครื่องสำหรับถอนหนวดเป็นต้น รูปคล้ายคีม ... ก. กริยาที่เอาของสองสิ่งหนีบอย่างแห่นบ, เอานิ้วมือบีบ ทำนองหยิกแต่ไม่ใช่เล็บ.	
	พจน.๒๕๒๕	น. เครื่องสำหรับถอนหนวดถอนคิ้วเป็นต้น รูปคล้ายคีมเล็ก ๆ ... ก. กริยาที่เอาของ ๒ สิ่งหนีบอย่างแห่นบ, เอานิ้วมือบีบ ทำนองหยิกแต่ไม่ใช่เล็บ; กริยาที่สัตว์บางชนิดกัดไม่ถนัดหรือกัดหยอก ๆ เช่น หมาแห่นบ แมวแห่นบ; โดยปริยายหมายความว่า เม้มเอาไว้; เหน็บแหมม, กระแหนะกระแหน, (ใช้แก่กริยาพูด).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๖๒	แหล่	ห้าม -----> ห้าม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท,จบหนึ่ง,จบเรื่องหนึ่ง	
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	แหล่ง ๒ น. ตอนหนึ่งหรือบทหนึ่งของกัณฑ์เทศน์มหาชาติ (เนื่องมาจากคำว่า "นั่นแล" เพราะจบเทศน์ตอนหนึ่งลงท้ายว่า "นั่นแล").	
	พจน.๒๕๒๕	แหล่ง ๒[แหล่ง] น. ตอนหนึ่งหรือบทหนึ่งในเทศน์มหาชาติซึ่งลงท้ายด้วยคำว่า แล เช่น นั่นแล นั่นแล.ก. เทศน์มหาชาติเป็นทำนองตามแบบในแต่ละกัณฑ์.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๖๓	โหล	นาม -----> นาม กริยา	
๑๖๔	อ้วก	กริยา -----> กริยา นาม	
	คาสเวลล์	นั่นความเหมือนกับรากเหมือนกัน,อาหารที่กินเข้าไปแล้วแลให้ไหลออกมาทางปากนั้นเรียกว่าราก	
	สัพพะ พะจะนะ	อวก Nausea	รากอวก อวกอาก
	อักขรภิธาน	คืออาการที่ทำเหมือนจะรากออกนั้น,เหมือนคนป่วยแลมันให้อาเจียนอวกนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	อ้วก ท.สำรอกลม	
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	ก. ราก, อาเจียน.ว. เสี่ยงราก, เสี่ยงอาเจียน.	
	พจน.๒๕๒๕	ก. ราก, อาเจียน.ว. เสี่ยงราก, เสี่ยงอาเจียน.	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๖๕	อ่อม	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	นั้นเป็นชื่อแห่งแกงอย่างหนึ่ง	
	สัพพะ พะจะนะ	kind of ragout.	
	อักขรภิธาน	เป็นชื่อแกงอย่างหนึ่ง,เขาเรียกแกงอ่อม,คือแกงเขาใส่ น้ำกะทิเป็นแกงเผ็ดนั้น	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.ชื่อแกงอย่างหนึ่ง	
	พจนานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๕๓๓	ไม่มี	
	พจน.๒๕๒๕	น. ชื่อแกงชนิดหนึ่ง คล้ายแกงคั่ว แต่ใส่มะระ มักใช้แกงกับปลาตุก เรียกว่า แกงอ่อมมะระ หรือ แกงอ่อมมะระปลาตุก.	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๖๖	ออว่า	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๖๗	อาบอบหวด	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๖๘	อาร์ต	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๖๙	อีเมล / อีเมลล์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๗๐	อี	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ท.เสียงแบ่งลม	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	ไม่มี	
	พจน.๒๕๒๕	ไม่มี	
	พจน.๒๕๔๒	(ปาก) ก. ถ่ายอุจจาระ (มักใช้แก่เด็ก).น. ชี้, อุจจาระ.	
๑๗๑	อิม	ไม่สามารถระบุทิศทางการขยายหน้าที่ได้	
๑๗๒	อุจจาระ	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
	คาสเวลล์	อุจจาระ นั้นคือคูร; (113) คูต นั้นคือเป็นชื่อแห่งชี้ เป็นคำไม่หยาบ	
	สัพพะ พะจะนะ	อุจจาระ Turd	
	อักขรภิธาน	อุจจาระ แปลว่าทุกขะสัจหนัก,คืออาจม,คืออาหารเก่าที่ออกจากทวารนั้น,ภาษาสยามว่าชี้	
	พจน.ร.ศ.๑๒๐	ไม่มี	
	ปทานุกรม	ไม่มี	
	พจน.๒๔๙๓	น.คูถ,ชี้.	
	พจน.๒๕๒๕	น. ชี้, (ปาก) อี. (ป., ส.).	
	พจน.๒๕๔๒	นิยามเหมือนกับ พจน.๒๕๒๕	
๑๗๓	เอ็กชเรย์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	
๑๗๔	เอ็นท์	ห้าม -----> ห้าม กริยา	

คำที่	คำที่ใช้ศึกษา	ทิศทางการขยายหน้าที่ / ความหมายของคำจากพจนานุกรมที่ใช้ในอดีต	ตัวอย่างการใช้คำ/ลูกคำ
๑๗๕	เอสเอ็มเอส/ เอ็มเอ็มเอ็ม	นาม -----> นาม กริยา	
๑๗๖	แอรอบิก	นาม -----> นาม กริยา	
๑๗๗	โอโม	นาม -----> นาม กริยา	
๑๗๘	ฮันนีมูน	กริยา -----> กริยา นาม	
๑๗๙	ไฮโซ	นาม -----> นาม กริยา	
๑๘๐	ไฮไลต์	นาม -----> นาม กริยา	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววรรณภา สรรพสิทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๘ ที่จังหวัดสระบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ ๑) วิชาเอกภาษาไทย วิชาโท ภาษาศาสตร์ จากภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๕๐ จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ที่ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา ๒๕๕๑